

PROGRAM OPERACYJNY W RAMACH CELU "INWESTYCJE NA RZECZ WZROSTU I ZATRUDNIENIA"

CCI	2014PL16M2OP001
Tytuł	Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020
Wersja	6.0
Pierwszy rok	2014
Ostatni rok	2020
Kwalifikowalny od	2014-01-01
Kwalifikowalny do	2023-12-31
Zastosowanie art. 96 ust. 8 RWP	
Istotna zmiana (wymagająca przyjęcia przez KE – por. art. 96 RWP)	
Zatwierdzona przez komitet monitorujący	✓
Uzasadnienie poprawki	
Nr decyzji KE	C(2018)5160
Data decyzji KE	2018-07-27
Nr decyzji zmieniającej państwa członkowskiego	Uchwała nr 6176/V/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego
Data decyzji zmieniającej państwa członkowskiego	2018-11-08
Data wejścia w życie decyzji zmieniającej państwa członkowskiego	2018-11-08
Regiony NUTS objęte programem operacyjnym	PL51 - Dolnośląskie

1. STRATEGIA DOTYCZĄCA WKŁADU PROGRAMU OPERACYJNEGO W REALIZACJĘ UNIJNEJ STRATEGII NA RZECZ INTELIGENTNEGO, ZRÓWNOWAŻONEGO WZROSTU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ	16
1.1 STRATEGIA DOTYCZĄCA WKŁADU PROGRAMU OPERACYJNEGO W REALIZACJĘ UNIJNEJ STRATEGII NA RZECZ INTELIGENTNEGO, ZRÓWNOWAŻONEGO WZROSTU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ	16
1.2 UZASADNIENIE ALOKACJI FINANSOWEJ	71
2. OSIE PRIORYTETOWE.....	79
2.A OPIS OSI PRIORYTETOWYCH INNYCH NIŻ POMOC TECHNICZNA	79
2.A.1 OŚ PRIORYTETOWA	79
2.A.2 UZASADNIENIE UTWORZENIA OSI PRIORYTETOWEJ OBEJMUJĄCEJ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ KATEGORIĘ REGIONU, WIĘCEJ NIŻ JEDEN CEL TEMATYCZNY LUB WIĘCEJ NIŻ JEDEN FUNDUSZ (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	79
2.A.3 FUNDUSZ, KATEGORIA REGIONU I PODSTAWA DLA KALKULACJI WSPARCIA UNII	80
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	80
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	80
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	82
2.A.6.1 <i>Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów</i>	<i>82</i>
2.A.6.2 <i>Kierunkowe zasady wyboru operacji</i>	<i>83</i>
2.A.6.3 <i>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)</i>	<i>86</i>
2.A.6.4 <i>Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)</i>	<i>86</i>
2.A.6.5 <i>Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów</i>	<i>86</i>
<i>Priorytet inwestycyjny</i>	<i>86</i>
<i>1a - Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy</i>	<i>86</i>
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	87
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	87
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	90
2.A.6.1 <i>Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów</i>	<i>90</i>
2.A.6.2 <i>Kierunkowe zasady wyboru operacji</i>	<i>93</i>
2.A.6.3 <i>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)</i>	<i>95</i>
2.A.6.4 <i>Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)</i>	<i>95</i>
2.A.6.5 <i>Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów</i>	<i>96</i>
<i>Priorytet inwestycyjny</i>	<i>96</i>
<i>1b - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie</i>	

<i>badan technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu</i>	96
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	97
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	97
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	99
2.A.6.1 <i>Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów</i>	99
2.A.6.2 <i>Kierunkowe zasady wyboru operacji</i>	102
2.A.6.3 <i>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)</i>	103
2.A.6.4 <i>Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)</i>	103
2.A.6.5 <i>Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów</i>	103
<i>Priorytet inwestycyjny</i>	103
3a - <i>Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości</i>	103
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	104
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	104
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	106
2.A.6.1 <i>Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów</i>	106
2.A.6.2 <i>Kierunkowe zasady wyboru operacji</i>	107
2.A.6.3 <i>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)</i>	108
2.A.6.4 <i>Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)</i>	108
2.A.6.5 <i>Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów</i>	108
<i>Priorytet inwestycyjny</i>	108
3b - <i>Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia</i>	108
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	109
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	109
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	111
2.A.6.1 <i>Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów</i>	111
2.A.6.2 <i>Kierunkowe zasady wyboru operacji</i>	112
2.A.6.3 <i>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)</i>	113
2.A.6.4 <i>Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)</i>	113
2.A.6.5 <i>Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów</i>	114
<i>Priorytet inwestycyjny</i>	114
3c - <i>Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług</i>	114

2.A.7 INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1-7	114
2.A.8 RAMY WYKONANIA	114
2.A.9 KATEGORIE INTERWENCJI	115
2.A.10 KRÓTKI OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA POMOCY TECHNICZNEJ, W TYM, W RAZIE POTRZEBY, PRZEDSIĘWZIĘĆ MAJĄCYCH NA CELU WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH INSTYTUCJI ZAANGAŻOWANYCH W ZARZĄDZANIE I KONTROLĘ PROGRAMÓW I BENEFICJENTÓW. (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH) (W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE)	117
2.A.1 OŚ PRIORYTETOWA	118
2.A.2 UZASADNIENIE UTWORZENIA OSI PRIORYTETOWEJ OBEJMUJĄCEJ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ KATEGORIĘ REGIONU, WIĘCEJ NIŻ JEDEN CEL TEMATYCZNY LUB WIĘCEJ NIŻ JEDEN FUNDUSZ (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	118
2.A.3 FUNDUSZ, KATEGORIA REGIONU I PODSTAWA DLA KALKULACJI WSPARCIA UNII	118
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	118
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	118
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	121
2.A.6.1 <i>Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów</i>	121
2.A.6.2 <i>Kierunkowe zasady wyboru operacji</i>	124
2.A.6.3 <i>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)</i>	125
2.A.6.4 <i>Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)</i>	125
2.A.6.5 <i>Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów</i>	125
<i>Priorytet inwestycyjny</i>	125
<i>2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia</i>	125
2.A.7 INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1-7	126
2.A.8 RAMY WYKONANIA	126
2.A.9 KATEGORIE INTERWENCJI	126
2.A.10 KRÓTKI OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA POMOCY TECHNICZNEJ, W TYM, W RAZIE POTRZEBY, PRZEDSIĘWZIĘĆ MAJĄCYCH NA CELU WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH INSTYTUCJI ZAANGAŻOWANYCH W ZARZĄDZANIE I KONTROLĘ PROGRAMÓW I BENEFICJENTÓW. (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH) (W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE)	128
2.A.1 OŚ PRIORYTETOWA	129
2.A.2 UZASADNIENIE UTWORZENIA OSI PRIORYTETOWEJ OBEJMUJĄCEJ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ KATEGORIĘ REGIONU, WIĘCEJ NIŻ JEDEN CEL TEMATYCZNY LUB WIĘCEJ NIŻ JEDEN FUNDUSZ (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	129
2.A.3 FUNDUSZ, KATEGORIA REGIONU I PODSTAWA DLA KALKULACJI WSPARCIA UNII	129
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	129
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	129
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	132
2.A.6.1 <i>Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów</i>	132
2.A.6.2 <i>Kierunkowe zasady wyboru operacji</i>	134
2.A.6.3 <i>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)</i>	135
2.A.6.4 <i>Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)</i>	136
2.A.6.5 <i>Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów</i>	136
<i>Priorytet inwestycyjny</i>	136
<i>4a - Promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych</i>	136
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	136
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	136

2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	139
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	139
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	140
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	142
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	142
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	142
Priorytet inwestycyjny	142
4b - Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach	142
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	143
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	143
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	146
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	146
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	148
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	150
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	151
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	151
Priorytet inwestycyjny	151
4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym	151
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	151
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	152
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	155
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	155
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	157
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	158
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	158
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	159
Priorytet inwestycyjny	159
4e - Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu	159
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	159
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	159
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	162

2.A.6.1	<i>Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów</i>	162
2.A.6.2	<i>Kierunkowe zasady wyboru operacji</i>	163
2.A.6.3	<i>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)</i>	165
2.A.6.4	<i>Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)</i>	165
2.A.6.5	<i>Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów</i>	165
	<i>Priorytet inwestycyjny</i>	165
	<i>4g - Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe</i>	165
2.A.7	<i>INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1-7</i>	165
2.A.8	<i>RAMY WYKONANIA</i>	166
2.A.9	<i>KATEGORIE INTERWENCJI</i>	166
2.A.10	<i>KRÓTKI OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA POMOCY TECHNICZNEJ, W TYM, W RAZIE POTRZEBY, PRZEDSIĘWZIĘĆ MAJĄCYCH NA CELU WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH INSTYTUCJI ZAANGAŻOWANYCH W ZARZĄDZANIE I KONTROLĘ PROGRAMÓW I BENEFICJENTÓW. (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH) (W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE)</i>	168
2.A.1	<i>OŚ PRIORYTETOWA</i>	169
2.A.2	<i>UZASADNIENIE UTWORZENIA OSI PRIORYTETOWEJ OBEJMUJĄCEJ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ KATEGORIĘ REGIONU, WIĘCEJ NIŻ JEDEN CEL TEMATYCZNY LUB WIĘCEJ NIŻ JEDEN FUNDUSZ (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)</i>	169
2.A.3	<i>FUNDUSZ, KATEGORIA REGIONU I PODSTAWA DLA KALKULACJI WSPARCIA UNII</i>	169
2.A.4	<i>PRIORYTET INWESTYCYJNY</i>	170
2.A.5	<i>CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY</i>	170
2.A.6	<i>PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)</i>	173
2.A.6.1	<i>Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów</i>	173
2.A.6.2	<i>Kierunkowe zasady wyboru operacji</i>	175
2.A.6.3	<i>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)</i>	176
2.A.6.4	<i>Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)</i>	176
2.A.6.5	<i>Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów</i>	176
	<i>Priorytet inwestycyjny</i>	176
	<i>5b - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi</i>	176
2.A.4	<i>PRIORYTET INWESTYCYJNY</i>	177
2.A.5	<i>CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY</i>	177
2.A.6	<i>PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)</i>	180
2.A.6.1	<i>Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów</i>	180
2.A.6.2	<i>Kierunkowe zasady wyboru operacji</i>	181
2.A.6.3	<i>Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)</i>	182
2.A.6.4	<i>Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)</i>	182
2.A.6.5	<i>Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów</i>	183
	<i>Priorytet inwestycyjny</i>	183

6a - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie	183
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	183
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	183
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	186
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	186
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	187
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	188
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	188
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	188
Priorytet inwestycyjny	188
6b - Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie	188
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	189
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	189
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	191
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	191
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	192
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	193
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	193
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	193
Priorytet inwestycyjny	193
6c - Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	193
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	194
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	194
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	197
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	197
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	198
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	199
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	200
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	200
Priorytet inwestycyjny	200

6d - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę	200
2.A.7 INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1-7	200
2.A.8 RAMY WYKONANIA	200
2.A.9 KATEGORIE INTERWENCJI	201
2.A.10 KRÓTKI OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA POMOCY TECHNICZNEJ, W TYM, W RAZIE POTRZEBY, PRZEDSIĘWZIĘĆ MAJĄCYCH NA CELU WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH INSTYTUCJI ZAANGAŻOWANYCH W ZARZĄDZANIE I KONTROLĘ PROGRAMÓW I BENEFICJENTÓW. (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH) (W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE)	203
2.A.1 OŚ PRIORYTETOWA	204
2.A.2 UZASADNIENIE UTWORZENIA OSI PRIORYTETOWEJ OBEJMUJĄCEJ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ KATEGORIĘ REGIONU, WIĘCEJ NIŻ JEDEN CEL TEMATYCZNY LUB WIĘCEJ NIŻ JEDEN FUNDUSZ (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	204
2.A.3 FUNDUSZ, KATEGORIA REGIONU I PODSTAWA DLA KALKULACJI WSPARCIA UNII	204
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	204
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	204
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	207
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	207
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	208
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	210
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	210
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	210
7b - Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi	210
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	210
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	211
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	213
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	213
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	214
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	215
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	215
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	216
Priorytet inwestycyjny	216
7d - Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu	216
2.A.7 INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1-7	216
2.A.8 RAMY WYKONANIA	216
2.A.9 KATEGORIE INTERWENCJI	217
2.A.10 KRÓTKI OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA POMOCY TECHNICZNEJ, W TYM, W RAZIE POTRZEBY, PRZEDSIĘWZIĘĆ MAJĄCYCH NA CELU WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH INSTYTUCJI ZAANGAŻOWANYCH W ZARZĄDZANIE I KONTROLĘ PROGRAMÓW I BENEFICJENTÓW. (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH) (W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE)	218
2.A.1 OŚ PRIORYTETOWA	219

2.A.2 UZASADNIENIE UTWORZENIA OSI PRIORYTETOWEJ OBEJMUJĄCEJ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ KATEGORIĘ REGIONU, WIĘCEJ NIŻ JEDEN CEL TEMATYCZNY LUB WIĘCEJ NIŻ JEDEN FUNDUSZ (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	219
2.A.3 FUNDUSZ, KATEGORIA REGIONU I PODSTAWA DLA KALKULACJI WSPARCIA UNII	219
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	219
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	219
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	222
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	222
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	226
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	229
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	230
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	231
<i>Priorytet inwestycyjny</i>	<i>231</i>
<i>9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych</i>	<i>231</i>
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	231
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	231
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	234
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	234
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	235
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	236
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	237
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	237
<i>Priorytet inwestycyjny</i>	<i>237</i>
<i>9b - Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich</i>	<i>237</i>
2.A.7 INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1-7	237
2.A.8 RAMY WYKONANIA	237
2.A.9 KATEGORIE INTERWENCJI.....	238
2.A.10 KRÓTKI OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA POMOCY TECHNICZNEJ, W TYM, W RAZIE POTRZEBY, PRZEDSIĘWZIĘĆ MAJĄCYCH NA CELU WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH INSTYTUCJI ZAANGAŻOWANYCH W ZARZĄDZANIE I KONTROLĘ PROGRAMÓW I BENEFICJENTÓW. (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH) (W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE)	239
2.A.1 OŚ PRIORYTETOWA	240
2.A.2 UZASADNIENIE UTWORZENIA OSI PRIORYTETOWEJ OBEJMUJĄCEJ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ KATEGORIĘ REGIONU, WIĘCEJ NIŻ JEDEN CEL TEMATYCZNY LUB WIĘCEJ NIŻ JEDEN FUNDUSZ (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	240
2.A.3 FUNDUSZ, KATEGORIA REGIONU I PODSTAWA DLA KALKULACJI WSPARCIA UNII	240
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	240
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	240
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	244
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach,	

wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	244
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	248
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	250
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	251
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	252
Priorytet inwestycyjny	252
10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej	252
2.A.7 INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1-7	252
2.A.8 RAMY WYKONANIA	253
2.A.9 KATEGORIE INTERWENCJI	253
2.A.10 KRÓTKI OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA POMOCY TECHNICZNEJ, W TYM, W RAZIE POTRZEBY, PRZEDSIĘWZIĘĆ MAJĄCYCH NA CELU WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH INSTYTUCJI ZAANGAŻOWANYCH W ZARZĄDZANIE I KONTROLĘ PROGRAMÓW I BENEFICJENTÓW. (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH) (W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE)	254
2.A.1 OŚ PRIORYTETOWA	255
2.A.2 UZASADNIENIE UTWORZENIA OSI PRIORYTETOWEJ OBEJMUJĄCEJ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ KATEGORIĘ REGIONU, WIĘCEJ NIŻ JEDEN CEL TEMATYCZNY LUB WIĘCEJ NIŻ JEDEN FUNDUSZ (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	255
2.A.3 FUNDUSZ, KATEGORIA REGIONU I PODSTAWA DLA KALKULACJI WSPARCIA UNII	255
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	255
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	255
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	257
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	257
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	262
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	263
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	264
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	264
Priorytet inwestycyjny	264
8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników	264
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	264
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	265
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	266
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	266
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	269
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	270
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	270
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	270
Priorytet inwestycyjny	270

8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	270
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	271
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	271
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	272
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	272
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	274
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	275
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	276
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	276
Priorytet inwestycyjny	276
8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę	276
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	276
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	276
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	279
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	279
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	282
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	283
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	283
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	283
Priorytet inwestycyjny	283
8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	283
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	284
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY.....	284
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	286
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	286
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	288
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	289
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	289
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	290
Priorytet inwestycyjny	290
8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się	290
2.A.7 INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1-7	290
2.A.8 RAMY WYKONANIA	290
2.A.9 KATEGORIE INTERWENCJI	290

2.A.10 KRÓTKI OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA POMOCY TECHNICZNEJ, W TYM, W RAZIE POTRZEBY, PRZEDSIĘWZIĘĆ MAJĄCYCH NA CELU WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH INSTYTUCJI ZAANGAŻOWANYCH W ZARZĄDZANIE I KONTROLĘ PROGRAMÓW I BENEFICJENTÓW. (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH) (W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE)	292
2.A.1 OŚ PRIORYTETOWA	293
2.A.2 UZASADNIENIE UTWORZENIA OSI PRIORYTETOWEJ OBEJMUJĄCEJ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ KATEGORIĘ REGIONU, WIĘCEJ NIŻ JEDEN CEL TEMATYCZNY LUB WIĘCEJ NIŻ JEDEN FUNDUSZ (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	293
2.A.3 FUNDUSZ, KATEGORIA REGIONU I PODSTAWA DLA KALKULACJI WSPARCIA UNII	293
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	293
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	293
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	295
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	295
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	297
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	299
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	299
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	300
<i>Priorytet inwestycyjny</i>	300
<i>9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie</i>	300
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	300
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	300
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	302
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	302
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	306
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	307
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	308
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	308
<i>Priorytet inwestycyjny</i>	308
<i>9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym</i>	308
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	308
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	308
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	310
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	310
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	313
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	315
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	315
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	315
<i>Priorytet inwestycyjny</i>	315

9v - Wsparcie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia	315
2.A.7 INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1-7	315
2.A.8 RAMY WYKONANIA	316
2.A.9 KATEGORIE INTERWENCJI	316
2.A.10 KRÓTKI OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA POMOCY TECHNICZNEJ, W TYM, W RAZIE POTRZEBY, PRZEDSIĘWZIĘĆ MAJĄCYCH NA CELU WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH INSTYTUCJI ZAANGAŻOWANYCH W ZARZĄDZANIE I KONTROLĘ PROGRAMÓW I BENEFICJENTÓW. (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH) (W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE)	317
2.A.1 OŚ PRIORYTETOWA	318
2.A.2 UZASADNIENIE UTWORZENIA OSI PRIORYTETOWEJ OBEJMUJĄCEJ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ KATEGORIĘ REGIONU, WIĘCEJ NIŻ JEDEN CEL TEMATYCZNY LUB WIĘCEJ NIŻ JEDEN FUNDUSZ (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	318
2.A.3 FUNDUSZ, KATEGORIA REGIONU I PODSTAWA DLA KALKULACJI WSPARCIA UNII	318
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	318
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	318
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	321
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	321
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	327
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	329
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	330
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	330
10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	330
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	331
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	331
2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	332
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	332
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	334
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	335
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	335
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	336
10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji	336
2.A.4 PRIORYTET INWESTYCYJNY	336
2.A.5 CELE SZCZEGÓŁOWE ODPOWIADAJĄCE PRIORYTETOWI INWESTYCYJNEMU I OCZEKIWANE REZULTATY	336

2.A.6 PRZEDSIĘWZIĘCIE, KTÓRE MA OTRZYMAĆ WSPARCIE W RAMACH PRIORYTETU INWESTYCYJNEGO (W PODZIALE NA PRIORYTETY INWESTYCYJNE)	338
2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów	338
2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji	343
2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)	345
2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)	346
2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów	346
10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami	346
2.A.7 INNOWACJE SPOŁECZNE, WSPÓŁPRACA PONADNARODOWA I WKŁAD W REALIZACJĘ CELÓW TEMATYCZNYCH 1-7	346
2.A.8 RAMY WYKONANIA	347
2.A.9 KATEGORIE INTERWENCJI	347
2.A.10 KRÓTKI OPIS PLANOWANEGO WYKORZYSTANIA POMOCY TECHNICZNEJ, W TYM, W RAZIE POTRZEBY, PRZEDSIĘWZIĘĆ MAJĄCYCH NA CELU WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI ADMINISTRACYJNYCH INSTYTUCJI ZAANGAŻOWANYCH W ZARZĄDZANIE I KONTROLĘ PROGRAMÓW I BENEFICJENTÓW. (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH) (W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE)	349
2.B OPIS OSI PRIORYTETOWYCH DOTYCZĄCYCH POMOCY TECHNICZNEJ	350
2.B.1 OŚ PRIORYTETOWA	350
2.B.2 PRZYCZYNY UTWORZENIA OSI PRIORYTETOWEJ OBEJMUJĄCEJ WIĘCEJ NIŻ JEDNĄ KATEGORIĘ REGIONU (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	350
2.B.3 FUNDUSZ I KATEGORIA REGIONU	350
2.B.4 CELE SZCZEGÓŁOWE I OCZEKIWANE REZULTATY	350
2.B.5 WSKAŹNIKI REZULTATU	351
2.B.4 CELE SZCZEGÓŁOWE I OCZEKIWANE REZULTATY	351
2.B.5 WSKAŹNIKI REZULTATU	352
2.B.4 CELE SZCZEGÓŁOWE I OCZEKIWANE REZULTATY	352
2.B.5 WSKAŹNIKI REZULTATU	353
2.B.6 PRZEDSIĘWZIĘCIA, KTÓRE MAJĄ OTRZYMAĆ WSPARCIE, ORAZ ICH OCZEKIWANY WKŁAD W REALIZACJĘ CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH (W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE)	353
2.B.6.1 Opis przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych	353
2.B.6.2 Wskaźniki produktu, które mają się przyczynić do osiągnięcia rezultatów ...	358
2.B.7 KATEGORIE INTERWENCJI (W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE)	359
3. PLAN FINANSOWY	360
3.1 ŚRODKI FINANSOWE Z POSZCZEGÓLNYCH FUNDUSZY ORAZ KWOTY NA REZERWĘ WYKONANIA	360
3.2 ŁĄCZNE ŚRODKI FINANSOWE W PODZIALE NA FUNDUSZE ORAZ WSPÓŁFINANSOWANIE KRAJOWE (EUR)	360
TABELA 18A: PLAN FINANSOWY	360
(2) TA STAWKA MOŻE BYĆ ZAOKRĄGLANA DO NAJBLIŻSZEJ LICZBY CAŁKOWITEJ W TABELI. DOKŁADNA STOPA ZASTOSOWANA DO ZWROTU PŁATNOŚCI ODPOWIADA WSPÓŁCZYNNIKOWI (F).	361
TABELA 18B: INICJATYWA NA RZECZ ZATRUDNIENIA LUDZI MŁODYCH – SZCZEGÓLNE ALOKACJE DOT. EFS I INICJATYWY NA RZECZ ZATRUDNIENIA LUDZI MŁODYCH (WHERE APPROPRIATE)	361
TABELA 18C: PLAN FINANSOWY W PODZIALE NA OSIE PRIORYTETOWE, FUNDUSZE, KATEGORIE REGIONU I CELE TEMATYCZNE	361
TABELA 19: SZACUNKOWA KWOTA WSPARCIA, KTÓRA MA BYĆ WYKORZYSTANA NA CELE ZWIĄZANE ZE ZMIANAMI KLIMATU ...	362
4. ZINTEGROWANE PODEJŚCIE DO ROZWOJU TERYTORIALNEGO	363

4.1	ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	364
4.2	ZINTEGROWANE DZIAŁANIA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU OBSZARÓW MIEJSKICH (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	364
4.3	ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE (ZIT) (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	366
4.4	ROZWIĄZANIA NA RZECZ PRZEDSIĘWZIĘĆ MIĘDZYREGIONALNYCH I TRANSNARODOWYCH, W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO, Z UDZIAŁEM BENEFICJENTÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W CO NAJMNIEJ JEDNYM INNYM PAŃSTWIE CZŁONKOWSKIM (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	366
4.5	WKŁAD PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ W RAMACH PROGRAMU W ODNIESIENIU DO STRATEGII MAKROREGIONALNYCH I STRATEGII MORSKICH, Z ZASTRZEŻENIEM POTRZEB OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM ZIDENTYFIKOWANYCH PRZEZ PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	366
5.	SZCZEGÓLNE POTRZEBY OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH NAJBARDZIEJ ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	369
5.1	OBSZARY GEOGRAFICZNE NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTE UBÓSTWEM/GRUPY DOCELOWE NAJBARDZIEJ ZAGROŻONE DYSKRYMINACJĄ LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM	369
5.2	STRATEGIA SŁUŻĄCA ZASPOKOJENIU SZCZEGÓLNYCH POTRZEB OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM/GRUP DOCELOWYCH NAJBARDZIEJ ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM ORAZ, W STOSOWNYCH PRZYPADKACH, WKŁAD DO ZINTEGROWANEGO PODEJŚCIA USTANOWIONEGO W UMWIE PARTNERSTWA	371
6.	SZCZEGÓLNE POTRZEBY OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH, KTÓRE CIERPIĄ NA SKUTEK POWAŻNYCH I TRWAŁYCH NIEKORZYSTNYCH WARUNKÓW PRZYRODNICZYCH LUB DEMOGRAFICZNYCH (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)	378
7.	INSTYTUCJE I PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA ZARZĄDZANIE, KONTROLĘ I AUDYT ORAZ ROLA POSZCZEGÓLNYCH PARTNERÓW	380
7.1	ODPOWIEDNIE INSTYTUCJE I PODMIOTY	380
7.2	ZAANGAŻOWANIE WŁAŚCIWYCH PARTNERÓW	380
7.2.1	<i>Przedsięwzięcia podjęte w celu zaangażowania właściwych partnerów w przygotowanie programu operacyjnego oraz rola tych partnerów we wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji programu operacyjnego</i>	380
7.2.2	<i>Granty globalne (w odniesieniu do EFS, w stosownych przypadkach)</i>	383
7.2.3	<i>Alokacja kwoty na budowanie potencjału (w odniesieniu do EFS, w stosownych przypadkach)</i>	383
8.	KOORDYNACJA MIĘDZY FUNDUSZAMI POLITYKI SPÓJNOŚCI, EFRROW, EFMR ORAZ INNYMI UNIJNYMI I KRAJOWYMI INSTRUMENTAMI FINANSOWANIA ORAZ EBI	384
9.	WARUNKI WSTĘPNE	390
9.1	WARUNKI WSTĘPNE	390
	TABELA 24: MAJĄCE ZASTOSOWANIE WARUNKI WSTĘPNE ORAZ OCENA ICH SPEŁNIENIA	390
9.2	OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ SŁUŻĄCYCH SPEŁNIENIU WARUNKÓW WSTĘPNYCH, ODPOWIEDZIALNE PODMIOTY I HARMONOGRAM TAKICH PRZEDSIĘWZIĘĆ	547
10.	ZMNIEJSZANIE OBCIĄŻEŃ ADMINISTRACYJNYCH DLA BENEFICJENTÓW	558
11.	ZASADY HORYZONTALNE	561
11.1	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ	561
11.2	RÓWNOŚĆ SZANS I NIEDYSKRYMINACJA	562
11.3	RÓWNOUPRAWNIENIE PŁCI	563
12.	ODRĘBNE ELEMENTY	565
12.1	DUŻE PROJEKTY, KTÓRE MAJĄ BYĆ WDRAŻANE W OKRESIE PROGRAMOWANIA	565
12.2	RAMY WYKONANIA PROGRAMU OPERACYJNEGO	566
12.3	WŁAŚCIWI PARTNERZY ZAANGAŻOWANI W PRZYGOTOWANIE PROGRAMU	567
	DOKUMENTY	571
	ZAŁĄCZNIKI PRZEDŁOŻONE ZGODNIE Z ROZPORZĄDZENIEM WYKONAWCZYM KOMISJI USTANAWIAJĄCYM MODEL PROGRAMU	571

OSTATNIE WYNIKI ZATWIERDZENIA572

1. STRATEGIA DOTYCZĄCA WKŁADU PROGRAMU OPERACYJNEGO W REALIZACJĘ UNIJNEJ STRATEGII NA RZECZ INTELIGENTNEGO, ZRÓWNOWAŻONEGO WZROSTU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU ORAZ OSIĄGNIĘCIE SPÓJNOŚCI GOSPODARCZEJ, SPOŁECZNEJ I TERYTORIALNEJ

1.1 Strategia dotycząca wkładu programu operacyjnego w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz osiągnięciu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej

1.1.1 Opis zawartej w programie strategii dotyczącej wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz do osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Diagnoza województwa - synteza

Województwo dolnośląskie jest jednym z najlepiej rozwiniętych gospodarczo regionów kraju (pod względem PKB na mieszkańca 2 miejsce w Polsce), a jednocześnie jest istotnym ośrodkiem badawczym i akademickim, o ponadregionalnym znaczeniu. Szczególnie wysoki jest poziom rozwoju przemysłu nowych technologii. Region ma również wiele potencjałów rozwojowych o znaczeniu ponadregionalnym, a często ogólnokrajowym. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć intensyfikowanie jego związków z zagranicą (inwestycyjnych, turystycznych, handlowych, naukowo - badawczych i kulturalnych), rozwijanie potencjału naukowo-badawczego i ściślejsze wiązanie go ze sferą przedsiębiorczości i tym samym zwiększanie poziomu technologicznego i innowacyjnego gospodarki. Potencjałem regionu jest transport wodny na Odrze oraz promocja regionu jako obszaru turystycznie i gospodarczo atrakcyjnego (dolnośląskie jako jedna z „wizytówek” Polski). Niekorzystną cechą rozwojową województwa jest rosnący stopień zróżnicowań wewnątrzregionalnych. Jednocześnie uwidaczniają się wyraźne trendy suburbanizacyjne, obserwowane m.in. w powiatach w pobliżu Wrocławia.

Według danych GUS z 2011 r., proporcja **nakładów wewnętrznych na badania i prace rozwojowe** w stosunku do PKB wyniosła 0,55%, co daje ósmą pozycję w kraju. Nakłady przedsiębiorstw stanowiły 0,25% PKB. 38,7 proc., czyli 3 miejsce w kraju, wyniósł udział środków pochodzących z sektora przedsiębiorstw w finansowaniu działalności B+R, co daje wynik powyżej średniej krajowej (32,3%). Niemniej jeśli weźmiemy pod uwagę zobowiązania Polski wypływające ze strategii Europa 2020 w odniesieniu do poziomu nakładów na B+R (1,7%PKB w 2020 r.), dystans do pokonania przez województwo dolnośląskie jest nadal duży.

Dobrze rozwinięta jest **infrastruktura transportowa** (drogowa, kolejowa, wodna, lotnicza). Sieć dróg krajowych w województwie dolnośląskim należy do dobrze rozbudowanych (3 miejsce w Polsce - za województwem mazowieckim i wielkopolskim) i składa się z 1400,8 km, co stanowi 7,4% całości dróg o nawierzchni twardej w regionie. Poważny deficyt województwa stanowią drogi krajowe w standardzie drogi ekspresowej, zaś województwo dolnośląskie jest niewystarczająco dostępne w kierunku „dużych miast”, w tym w głównej mierze Poznania a także w kierunku północnych terenów Polski.

Głównymi problemami układu drogowego Dolnego Śląska wymagającymi zmiany są: niedokończona budowa południowej jezdni autostrady A-18, brak sieci dróg ekspresowych zapewniających powiązania zewnętrzne, niedostateczna ilość obwodnic miejscowości w ciągach dróg obciążonych intensywnym ruchem tranzytowym, ograniczona dostępność komunikacyjna południowej oraz częściowo północnej części województwa (szczególnie powiązań z głównymi tranzytami w regionie), niedostosowanie parametrów technicznych znacznej części dróg i niektórych mostów.

W odniesieniu do długości eksploatowanych linii kolejowych region ten należy do najbardziej rozwiniętych w tym zakresie w kraju (3 miejsce). Skutkuje to drugą najwyższą w Polsce wartością przetransportowanych ładunków oraz 5 miejscem wśród wszystkich województw pod względem liczby pasażerów w przewozach kolejowych. Niemniej rosnącym problemem jest zły stan techniczny linii.

Rejonami podwyższonego **ryzyka powodziowego** w dorzeczu Odry są w szczególności: aglomeracja wrocławska, Kotlina Kłodzka, Sudety Zachodnie i Kotlina Żytawska. Ze względu na często pojawiające się w regionie ryzyko powodziowe, usprawnienie infrastruktury powodziowej jest szczególnie istotne, szczególnie, że w zakresie zabudowy regulacyjnej obiektów RZGW we Wrocławiu, szacuje się, że do końca 2011 r. usunięto tylko 35% strat powstałych w wyniku powodzi, która miała miejsce w 1997 r.

Dolny Śląsk jest regionem o najbogatszych **zasobach zabytkowych** w kraju. Na podstawie danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa, województwo dolnośląskie posiada łącznie 8 173 obiekty nieruchome wpisane do rejestru zabytków. Należą do nich m.in. historyczne zespoły staromiejskie, obiekty sakralne, zamki, pałace, dwory, obiekty przemysłowe i komponowane założenia zieleni. Około 76 tys. zabytków znajduje się w ewidencji konserwatorskiej. Na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO figurują trzy dolnośląskie obiekty. Walory turystyczne i krajobrazowe w regionie sprzyjają rozwojowi potencjału związanego z turystyką.

W regionie występują też niekorzystne trendy na **rynku pracy**. Stopa bezrobocia rejestrowanego pozostawała w latach 2012-2013 na poziomie powyżej 13%. Wskaźnik zatrudnienia 15-64 (58,2% w 2013 r.) był niższy niż średnio w kraju. Województwo cechuje się również spadkiem poziomu przedsiębiorczości (mierzonej liczbą osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców; 2010 rok – 763, 2012 r. – 757).

Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20 – 64 lat w województwie dolnośląskim wynosił w 2013 roku 62,6 % i wartość ta była nieznacznie niższa od wartości krajowej wynoszącej 64,9%. Na podstawie analiz społeczno – gospodarczych szacuje się, iż w latach realizacji RPO wskaźnik ten będzie systematycznie wzrastał osiągając wartość **64,2, 64,9 i 65,8%** odpowiednio w latach 2018, 2020 i 2023. Cel krajowy ustalony dla Polski w obszarze redukcji liczby osób pozostających w ubóstwie jako 1,5 mln osób został osiągnięty w 2012 r. Należy jednak kontynuować działania mające na celu dalsze ograniczanie skali ubóstwa oraz utrwalenie osiągniętego dotychczas efektu w tym zakresie. Dla określenia pozycji województwa względem wartości krajowych stosowany jest wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym. W przypadku

województwa dolnośląskiego wynosił on w 2013 r. 12,1% i wartość ta była znacznie niższa od wartości krajowej 16,2%. Przewiduje się dalszy spadek wartości tego wskaźnika w województwie dolnośląskim w latach realizacji RPO oraz jego wartości 9,07, 8,07 i 7,3 % odpowiednio w latach 2018, 2020 i 2023.

Należy podkreślić, iż oba ww. wskaźniki służą jedynie wskazywaniu ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie i ewentualnym decyzjom w zakresie wdrażania RPO. Nie są one wskaźnikami rezultatu interwencji RPO i nie mogą być przedmiotem odpowiedzialności RPO. UP wskazuje, iż wpływ interwencji EFSI na ich osiągnięcie jest bardzo ograniczony (do rzędu 2-5%), a ich zmienność zależna jest od ogólnych czynników natury społeczno-gospodarczej oraz zmian legislacyjnych pozostających zasadniczo poza sferą oddziaływania RPO.

W obszarze **wykluczenia społecznego** uwagę zwraca jeden z najwyższych w kraju odsetek gospodarstw domowych o bardzo niskiej intensywności pracy (8,5%, PL-6,9%) oraz wysoki poziom wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej (16%, PL-13%). Zobowiązania wynikające ze Strategii Europa 2020 dla Polski oznaczają zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 1,5 mln w 2020 r. Konieczne jest zatem kontynuowanie procesów zmierzających do niwelowania ubóstwa i zjawiska wykluczenia społecznego w regionie, w szczególności poprzez aktywizację społeczno-zawodową.

Dane GUS wskazują na niski na tle kraju poziom upowszechnienia **edukacji** przedszkolnej dzieci w wieku 3-5 lat na obszarach wiejskich w regionie (45,9%, przy średniej dla Polski na poziomie ok. 51%). W zakresie kształcenia ogólnego niekorzystnym zjawiskiem na Dolnym Śląsku jest wysoki odsetek uczniów powtarzających klasę w szkołach podstawowych i gimnazjach na tle kraju. W województwie notuje się również małą aktywność edukacyjną dorosłych przejawiającą się w utrzymującym się bardzo niskim odsetku osób w wieku 25-64 lata uczących się i doksztalających w tym wieku w ogólnej liczbie ludności (4,5% w 2012 r.). Należy również zwrócić uwagę na relatywnie niski na tle kraju odsetek osób, które kształciły się w jakiegokolwiek formie (kursy i szkolenia lub samokształcenie) w ciągu ostatnich 36-mcy (21%, PL-23%).

W regionie występuje koncentracja specjalistycznych jednostek **ochrony zdrowia** co daje zadowalający dostęp do opieki zdrowotnej. Niemniej stan techniczny blisko 20% budynków i obiektów w których podmioty lecznicze na Dolnym Śląsku udzielają świadczeń medycznych jest mierny lub niedostateczny. Ponad 60% budynków wymaga modernizacji. 15,4% ogółu obiektów wykorzystywanych wyłącznie do realizacji świadczeń medycznych liczy ponad 100 lat. Niewystarczająca jest ilość sprzętu i aparatury medycznej. Około 50% sprzętu i aparatury medycznej przekroczyło okres „starzenia technologicznego”, w związku z czym wymaga wymiany lub modernizacji.

Województwo dolnośląskie jest jednym z dwóch regionów w Polsce o największej liczbie terenów przemysłowych i zdegradowanych. Pozostałością po przemysłowej działalności jest zdewastowane środowisko oraz grunty pozbawione wartości użytkowej, zdekapitalizowane i zdewastowane budowle przemysłowe (budowle „widma”), itp. Skala

tego problemu w województwie dolnośląskim jest bardzo duża, w związku z powyższym uwagę należy zwrócić na konieczność rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich.

Dolny Śląsk jest jednym z najszybciej rozwijających się regionów w Polsce, jednakże rozwój ten nie postępuje równomiernie. Widoczne jest silne zróżnicowanie wewnętrzne regionu - wskaźnik dyspersji subregionalnego PKB per capita wynosi na Dolnym Śląsku powyżej 34%. Wysoki wskaźnik zróżnicowania wewnętrznego ilustruje wyraźny podział w regionie na:

- silne obszary wzrostu takie jak miasto wojewódzkie Wrocław i jego obszar funkcjonalny stanowiący zgodnie z Umową Partnerstwa obszar strategicznej interwencji państwa;

- słabe obszary z dużą koncentracją barier rozwojowych o charakterze gospodarczym, społecznym i infrastrukturalnym znajdujące się głównie na południu województwa z dwoma dużymi centrami regionalnymi Jelenią Górą i Wałbrzychem;

Dla rozwoju obszaru funkcjonalnego miasta wojewódzkiego oraz rozwoju obszarów w których występuje nasilenie problemów rozwojowych – Aglomeracji Jeleniogórskiej i Aglomeracji Wałbrzyskiej zostanie zastosowany instrument terytorializacji wsparcia – ZIT

Zakres regionalnego programu operacyjnego jest odpowiedzią na wyzwania rozwojowe, określone dla regionu w głównych dokumentach strategicznych i uwzględnia te obszary interwencji, których realizacja przyniesie największe efekty. W tym kontekście, analiza społeczno-ekonomiczna – uaktualniana corocznie i przedstawiana Komisji Europejskiej – uwzględniająca uaktualnianą rocznie listę elementów zestawu diagnostycznego uzgodnionego z Komisją Europejską (w zależności od dostępności danych), zostanie wzięta pod uwagę.

Zestaw diagnostyczny uzgodniony z Komisją Europejską nie stanowi przedmiotu sprawozdawczości w rozumieniu właściwych przepisów dotyczących sprawozdawczości rocznej.

Strategia Europa 2020

Dnia 17 czerwca 2010 r. Rada Europejska przyjęła strategię na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu „Europa 2020”.

Określono w niej główne cele Unii Europejskiej w zakresie badań i innowacji, zmian klimatu, energii, zatrudnienia, edukacji i zmniejszenia ubóstwa do 2020 r., które powinny zostać przełożone na cele krajowe.

Strategia wyznacza 3 priorytety, których realizacja odbywać się będzie na szczeblu unijnym oraz krajowym: wzrost inteligentny (zwiększenie roli wiedzy, innowacji, edukacji i społeczeństwa cyfrowego), zrównoważony (produkcja efektywniej wykorzystująca zasoby, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności) oraz sprzyjający włączeniu społecznemu (zwiększenie aktywności zawodowej, podnoszenie kwalifikacji i walka z ubóstwem). Efektem realizacji priorytetów strategii Europa 2020 będzie osiągnięcie 5 wymiernych, współzależnych celów, które należy osiągnąć do 2020 r., dotyczących:

1. wzrostu wydatków na działalność B+R,
2. wzrostu poziomu zatrudnienia,
3. wzrostu udziału osób z wyższym wykształceniem w społeczeństwie oraz zmniejszenia odsetka osób wcześniej kończących naukę,
4. ograniczenia emisji gazów i osiągnięcia celów 20/20/20 w zakresie klimatu i energii,
5. ograniczenia liczby osób żyjących w ubóstwie.

Wybór osi priorytetowych oraz priorytetów inwestycyjnych RPO WD odpowiada przytoczonym wyżej celom strategicznym zdefiniowanym w strategii Europa 2020.

W RPO WD przyjęto także, jako obowiązującą, zasadę komplementarności interwencji EFRR i EFS (na etapie programowania i realizacji) z innymi funduszami WRS 2014-2020 i innymi politykami UE. Zakłada się, że wdrażane priorytety RPO WD zapewnią spójność interwencji z EFRROW (wspólnej polityki rolnej) i EFMR (wspólnej polityki rybołówstwa i zintegrowanej polityki morskiej). Ponadto przedsięwzięcia wspierane z EFRR i EFS w ramach RPO WD będą komplementarne z innymi obszarami polityk UE, takimi jak środowisko, działania w dziedzinie klimatu, edukacja i zatrudnienie, ale również pośrednio w dziedzinach takich jak, np.: jednolity rynek wewnętrzny, a także w ramach instrumentów zarządzanych bezpośrednio przez Komisję Europejską, np. w przypadku Instrumentu „Łącząc Europę” 2014-2020 – w dziedzinie infrastruktury, Inicjatywy „Horyzont 2020” – w dziedzinie badań naukowych i innowacji, Programu „Erasmus dla wszystkich” – w dziedzinie kształcenia i szkoleń, Programu „Leonardo da Vinci” – w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego, Programu na rzecz przemian

i innowacji społecznych – w dziedzinie zatrudnienia i włączenia społecznego, Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych – „YEI” (Youth Employment Initiative) lub Instrumentu Finansowego „LIFE+” – w dziedzinie środowiska i działań w dziedzinie klimatu. Komplementarność zostanie zapewniona także z krajowymi programami operacyjnymi obowiązującymi w Polsce w okresie programowania 2014-2020, w tym w obszarze EWT.

Wdrożenie RPO WD zakłada, na co zwraca szczególnie uwagę Komisja Europejska, możliwość szerokiego wsparcia dla projektów realizowanych w partnerstwie.

Zalecenia Rady z dnia 08.07.2014 r. w sprawie krajowego programu reform Polski na 2014 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2014

Rada UE w 2014 r. sformułowała 6 zaleceń dla Polski na lata 2014-2015.

Poniżej przedstawiono wybrane zalecenia realizowane przez RPO WD:

Zalecenie nr 1. (...) lepsze ukierunkowanie polityki społecznej oraz poprawę efektywności kosztowej wydatków i ogólnej wydajności sektora opieki zdrowotnej (...)

Zgodność RPO WD z tym zaleceniem zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących priorytetów inwestycyjnych:

9.1 (Aktywna integracja), 9.2 (Dostęp do wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych).

Zalecenie nr 2. Zwiększenie wysiłków na rzecz zmniejszenia bezrobocia osób młodych, w szczególności przez lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb rynku pracy, zwiększenie dostępności programów przyuczania do zawodu i uczenia się poprzez praktykę. Usprawnienie pomocy dla niezarejestrowanych osób młodych oraz zaciśnianie współpracy między szkołami a pracodawcami, zgodnie z celami gwarancji dla młodzieży. Zwiększanie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie w celu dostosowania podaży umiejętności do popytu na nie. Zwalczanie segmentacji rynku pracy przez zwiększenie wysiłków na rzecz zapewnienia łatwiejszego przechodzenia z zatrudnienia na czas określony do stałego zatrudnienia oraz przez ograniczenie nadmiernego wykorzystania umów cywilnoprawnych.

Zgodność RPO WD z tym zaleceniem zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących priorytetach inwestycyjnych:

8.1 (Zapewnienie dostępu do zatrudnienia), 10.2 (Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie), 10.3 (Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy).

Zalecenie nr 3. Kontynuowanie starań w celu podniesienia współczynnika aktywności zawodowej kobiet, w szczególności przez dążenie do zwiększenia dostępności wysokiej jakości, przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i edukacji przedszkolnej oraz zapewnienie stabilnego finansowania. (...) Poparcie ogólnej reformy emerytalnej nasileniem działań na rzecz zwiększenia szans starszych pracowników na zatrudnienie, tak aby podnieść wiek dezaktywizacji zawodowej.

Zgodność RPO WD z tym zaleceniem zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących priorytetach inwestycyjnych:

8.3 (Godzenie życia zawodowego i prywatnego), 8.5 (Aktywne i zdrowe starzenie się), 10.1 (Zapewnienie równego dostępu do edukacji przedszkolnej, podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej).

Podkreślić należy, iż CSR (country-specific recommendations) będą określone przez Radę względem Polski corocznie. Powoduje to, że przedstawione powyżej założenia i przyporządkowane im priorytety RPO WD mogą ulegać zmianom.

Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020 (aktualizacja na lata 2014/2015)

Zgodnie z dokonaną oceną sytuacji polskiej gospodarki w 2011 r. (oraz jej czwartą aktualizacją w KPR przyjętą przez RM dnia 22 kwietnia 2014 r.), wyzwania przed jakimi ona stoi oraz istniejących barier wzrostu, Rada Ministrów RP przyjęła, że w Krajowym Programie Reform (KPR) należy skupić się na działaniach, które mają na celu odrabianie zaległości rozwojowych oraz budowę nowych przewag konkurencyjnych w trzech obszarach priorytetowych:

Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego

Działania zaplanowane w obszarze *Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego* bezpośrednio wpisują się w realizację celu strategii Europa 2020 w zakresie klimatu i energii oraz pośrednio pozostałych celów, tj. dotyczących zatrudnienia, nakładów na B+R, edukacji i przeciwdziałania ubóstwu. Dodatkowo wpisują się one w projekty przewodnie: Europa efektywnie korzystająca z zasobów, Europejska agenda cyfrowa. Interwencje w tym obszarze KPR mają na celu przezwyciężenie zidentyfikowanej dla Polski bariery wzrostu dotyczącej niedostatecznego ogólnego poziomu wydatków inwestycyjnych.

Zgodność RPO WD z tym obszarem KPR zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne), 3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby),

pośrednio:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacje), 5 (Transport), 6 (Infrastruktura spójności społecznej), 7 (Infrastruktura edukacyjna), 8 (Rynek pracy), 9 (Włączenie społeczne), 10 (Edukacja).

Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego

Działania zaplanowane w obszarze *Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego* bezpośrednio wpisują się w realizację celu strategii Europa 2020 w zakresie zwiększania nakładów na B+R oraz w zakresie edukacji. Ponadto, ich realizacja pośrednio wpłynie na osiągnięcie celów dotyczących energii i klimatu, zatrudnienia oraz przeciwdziałaniu ubóstwu. Podejmowane działania wpisują się w projekty przewodnie: Unia Innowacji, Europejska agenda cyfrowa, Polityka przemysłowa w erze globalizacji i Mobilna młodzież. Interwencje w tym obszarze KPR mają na celu przewyciężenie zidentyfikowanych dla Polski barier wzrostu dotyczących nadmiernych obciążeń regulacyjnych i administracyjnych oraz niedostatecznego poziomu zdolności innowacyjnych przedsiębiorstw.

Treść RPO WD, zarówno w części analityczno-diagnostycznej, jak i dotyczącej obszarów wsparcia w konkretnych priorytetach jest spójna z Regionalną Strategią Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego i jednocześnie realizuje cele w niej zawarte, tj. wzmacnianie innowacyjnych umiejętności i postaw, kluczowych dla gospodarki; zwiększenie szans na sukces innowacyjnych projektów biznesowych; wzrost potencjału innowacyjnego dolnośląskich jednostek naukowych; rozwój współpracy w gospodarce w obszarze innowacji. Takie ukierunkowanie interwencji w ramach RPO WD, przyczyni się do osiągnięcia zaplanowanych celów w obszarze Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego

Zgodność RPO WD z tym obszarem KPR zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacje), 7 (Infrastruktura edukacyjna), 10 (Edukacja),

pośrednio:

2 (Technologie Informacyjno-Komunikacyjne), 3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby), 8 (Rynek Pracy), 9 (Włączenie społeczne).

Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu

Działania zaplanowane w obszarze *Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu* bezpośrednio wpisują się w realizację celu strategii Europa 2020 w zakresie zatrudnienia i przeciwdziałania ubóstwu oraz pośrednio przyczyniają się do osiągnięcia celu dotyczącego edukacji. Dodatkowo ich realizacja wpisuje się w projekty przewodnie:

Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia, Mobilna młodzież oraz Europejski program walki z ubóstwem. Interwencje w tym obszarze KPR mają na celu przezwyciężenie zidentyfikowanej dla Polski bariery wzrostu dotyczącej niskiego poziomu podaży pracy połączonego z nieadekwatną jej strukturą.

Zgodność RPO WD z tym obszarem KPR zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

6 (Infrastruktura spójności społecznej), 8 (Rynek Pracy), 9 (Włączenie społeczne),

pośrednio:

10 (Edukacja).

Podkreślić należy, iż zgodnie ze strategią Europa 2020, od stycznia 2011 r. każde państwo członkowskie co roku ma obowiązek dokonywania aktualizacji KPR i Programu Konwergencji, uwzględniając coroczne zalecenia Rady UE dla każdego państwa członkowskiego oraz elementy paktu EURO+. Powoduje to, że przedstawione powyżej założenia i przyporządkowane im priorytety RPO WD mogą ulegać zmianom.

Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2020

Agenda Terytorialna Unii Europejskiej 2020 (AT2020) jest dokumentem określającym ramy polityki ukierunkowanej na działania i służącej wsparciu spójności terytorialnej jako nowego celu Unii Europejskiej. Celem AT2020 jest zapewnienie strategicznych wytycznych rozwoju terytorialnego, wsparcie włączania wymiaru terytorialnego do różnych dziedzin polityki, na wszystkich szczeblach zarządzania rozwojem oraz zagwarantowanie realizacji strategii Europa 2020 zgodnie z zasadami spójności terytorialnej.

AT2020 wskazuje sześć priorytetów terytorialnych dla Unii Europejskiej:

1. Wspieranie policentrycznego i zrównoważonego rozwoju terytorialnego:

Zgodność RPO WD z tym priorytetem AT2020 zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby), 6 (Infrastruktura spójności społecznej).

Dodatkowo spójność z tym priorytetem AT2020 zapewnią instrumenty terytorialne stosowane w RPO WD.

2. Wspieranie zintegrowanego rozwoju w miastach oraz regionach wiejskich i na obszarach o szczególnych uwarunkowaniach:

Priorytet ten jest w sposób horyzontalny realizowany przez wszystkie osie priorytetowe RPO WD.

Dodatkowo spójność z tym priorytetem AT2020 zapewnią instrumenty terytorialne stosowane w RPO WD.

3. Integracja terytorialna w transgranicznych i ponadnarodowych regionach funkcjonalnych:

Priorytet ten będzie realizowany w ramach programów operacyjnych europejskiej współpracy terytorialnej oraz programów ponadnarodowych.

Dodatkowo, zgodnie z zaleceniami AT2020 oraz mając na uwadze transgraniczne położenie Dolnego Śląska, potrzeba intensyfikacji współpracy ponad granicami została uwypuklona w zapisach nowej SRWD.

4. Zapewnienie globalnej konkurencyjności regionów w oparciu o silne gospodarki lokalne:

Zgodność RPO WD z tym priorytetem AT2020 zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacje), 8 (Rynek pracy), 7 (Infrastruktura edukacyjna), 10 (Edukacja),

pośrednio:

2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne).

5. Usprawnienie powiązań terytorialnych na rzecz obywateli, społeczności i przedsiębiorstw:

Zgodność RPO WD z tym priorytetem AT2020 zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

3 (Gospodarka niskoemisyjna), 5 (Transport), 6 (Infrastruktura spójności społecznej), 9 (Włączenie społeczne),

pośrednio:

2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne).

6. Zarządzanie i budowanie powiązań między ekologicznymi, krajobrazowymi i kulturowymi walorami regionów:

Zgodność RPO WD z tym priorytetem AT2020 zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby), 6 (Infrastruktura spójności społecznej).

Podsumowując powyższe zestawienie wskazać należy na fakt, iż zapisy RPO WD realizują wytyczne sformułowane w AT2020 zarówno poprzez skonstruowane osie priorytetowe, jak również instrumenty terytorialne przewidziane do realizacji w latach 2014-2020.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności oraz Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności (DSRK) oraz Strategia Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (SRK) stanowią elementy nowego systemu zarządzania rozwojem kraju.

DSRK jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno– gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat SRK jest dokumentem określający podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym, obejmujący okres od 4 do 10 lat. SRK wskazuje ponadto, w jaki sposób osiągnane będą

cele strategii Europa 2020, przy uwzględnieniu polskiej specyfiki i uwarunkowań, które przyczynią się do realizacji założonych krajowych celów rozwojowych.

Obszary strategiczne zawarte w DSRK są ściśle i wzajemnie powiązane z ich odpowiednikami w SRK, a zakres wpisywania się w te obszary zapisów RPO WD został przedstawiony poniżej.

Obszar strategiczny I DSRK - **Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki**, któremu odpowiada obszar strategiczny II SRK - **Konkurencyjna gospodarka**:

Zgodność RPO WD z tymi obszarami DSRK i SRK zapewnią cele i zakres wsparcia wszystkich osi priorytetowych.

Obszar strategiczny II DSRK - **Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski**, któremu odpowiada obszar strategiczny III SRK - **Spójność społeczna i terytorialna**:

Zgodność RPO WD z tymi obszarami DSRK i SRK zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne), 4 (Środowisko i zasoby), 5 (Transport), 6 (Infrastruktura spójności społecznej), 7 (Infrastruktura edukacyjna), 9 (Włączenie społeczne), 10 (Edukacja).

Obszar strategiczny III DSRK – **Efektywność i sprawność państwa**, któremu odpowiada obszar strategiczny I SRK – **Sprawne i efektywne państwo**:

Zgodność RPO WD z tymi obszarami DSRK i SRK zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

2 (Technologie informacyjno – komunikacyjne), 7 (Infrastruktura edukacyjna), 10 (Edukacja), 11 (Pomoc techniczna finansowana z EFS).

Umowa Partnerstwa

Umowa Partnerstwa (UP) jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej Polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014-2020. Instrumentami realizacji UP są krajowe programy operacyjne (KPO) i regionalne programy operacyjne (RPO). Dokumenty te wraz z UP tworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową. UP określa z jednej strony kontekst strategiczny w wymiarze tematycznym i terytorialnym, z drugiej zaś wskazuje oczekiwane rezultaty oraz obowiązujące ramy finansowe i wdrożeniowe. UP stanowi punkt odniesienia do określania szczegółowej zawartości programów operacyjnych. Programy operacyjne precyzują specyficzne obszary wsparcia i instrumenty realizacji, z poszanowaniem zapisów UP. Wynegocjowana z Komisją Europejską (KE) UP oraz programy operacyjne stanowią podstawę do realizacji nowej perspektywy finansowej w Polsce.

Realizacja RPO WD 2014-2020 wiąże się ściśle z celami głównymi wyznaczonymi w Umowie Partnerstwa.

Cel główny „*Zwiększenie konkurencyjności gospodarki*”

Zgodność RPO WD z tym celem głównym zapewniają osie priorytetowe:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacje), 2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne), 3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby), 7 (Infrastruktura edukacyjna), 8 (Rynek pracy), 10 (Edukacja).

Cel główny „Poprawa spójności społecznej i terytorialnej”

Zgodność RPO WD z tym celem głównym zapewniają osie priorytetowe:

2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne), 5 (Transport), 6 (Infrastruktura spójności społecznej), 7 (Infrastruktura edukacyjna), 9 (Włączenie społeczne), 10 (Edukacja).

Cel główny „Poprawa efektywności administracji publicznej”

Zgodność RPO WD z tym celem głównym zapewnia os priorytetowa:

2 (Technologie informacyjno – komunikacyjne).

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Ramy przestrzenne dla realizacji wszystkich działań rozwojowych tworzy Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), która jest najważniejszym dokumentem dotyczącym ładu przestrzennego Polski. **Jej celem strategicznym jest efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej (terytorialnej) w długim okresie.** KPZK 2030 kładzie szczególny nacisk na budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego, ponieważ decyduje on o warunkach życia obywateli, funkcjonowaniu gospodarki i pozwala wykorzystywać szanse rozwojowe.

Koncepcja formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią i zapewnieniu bezpieczeństwa.

1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności:

Zgodność RPO WD z tym obszarem KPZK 2030 zapewni przede wszystkim instrument Zintegrowane Inwestycje Terytorialne oraz inne instrumenty terytorialne stosowane w RPO WD.

2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów:

Zgodność RPO WD z tym obszarem KPZK 2030 zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne), 5 (Transport), 6 (Infrastruktura spójności społecznej),

pośrednio:

9 (Włączenie społeczne),

jak również poprzez instrument Zintegrowane Inwestycje Terytorialne oraz inne instrumenty terytorialne stosowane w RPO WD.

3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej:

Zgodność RPO WD z tym obszarem KPZK 2030 zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia osi priorytetowej 5 (Transport).

4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski:

Zgodność RPO WD z tym obszarem KPZK 2030 zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby),

pośrednio:

5 (Transport).

5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa:

Zgodność RPO WD z tym obszarem KPZK 2030 zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby).

6. Przywrócenie i utrwalenie ład przestrzennego:

Zgodność RPO WD z tym obszarem KPZK 2030 zapewnią przede wszystkim cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

4 (Środowisko i zasoby), 6 (Infrastruktura spójności społecznej),

pośrednio:

5 (Transport).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, obszary wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 (KSRR) jest jedną z 9 krajowych zintegrowanych strategii rozwoju, odnoszącą się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu regionalnym. Dokument ten określa cele i priorytety rozwoju Polski w wymiarze terytorialnym, zasady i instrumenty polityki regionalnej, nową rolę regionów w ramach polityki rozwoju kraju oraz zarys mechanizmu koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne ministerstwa. **Celem strategicznym polityki regionalnej zawartym w KSRR jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.**

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów:

Zgodność RPO WD z tym celem KSRR zapewnią cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacje), 2 (Technologie Informacyjno-Komunikacyjne), 3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby), 7 (Infrastruktura edukacyjna), 8 (Rynek pracy), 10 (Edukacja),

pośrednio:

5 (Transport).

2. Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych:

Zgodność RPO WD z tym celem KSRR zapewnią cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

5 (Transport), 6 (Infrastruktura spójności społecznej) 7 (Infrastruktura edukacyjna), 9 (Włączenie społeczne), 10 (Edukacja),

pośrednio:

2 (Technologie Informacyjno-Komunikacyjne).

3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie:

Zgodność RPO WD z tym celem KSRR zapewnią wszystkie cele i zakresy wsparcia osi priorytetowych oraz instrumenty terytorialne stosowane w RPO WD.

Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” perspektywa do 2020 r.

Przygotowywana strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” perspektywa do 2020 r. (BEiŚ) jest jedną z 9 zintegrowanych strategii rozwoju. Uszczegóławia zapisy Średniookresowej strategii rozwoju kraju w dziedzinie energetyki i środowiska i stanowi ogólną wytyczną dla Polityki energetycznej Polski i Polityki ekologicznej Państwa, które staną się elementami systemu realizacji BEiŚ. Ponadto, w związku z obecnością Polski w Unii Europejskiej, BEiŚ koresponduje z celami rozwojowymi określanymi na poziomie wspólnotowym, przede wszystkim w dokumencie Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, wpisując się także w jej kluczowe inicjatywy przewodnie. Celem głównym strategii jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną energetycznie gospodarkę. Realizacja celu głównego ma nastąpić poprzez cele szczegółowe: 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię oraz 3. Poprawa stanu środowiska.

Zgodność RPO WD z BEiŚ zapewnią cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych: 1. Przedsiębiorstwa i innowacje, 3. Gospodarka niskoemisyjna, 4. Środowisko i zasoby.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 (SPA 2020)

SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych.

Zgodność RPO WD ze SPA 2020 zapewnią cele i zakres wsparcia osi priorytetowej: 4. Środowisko i zasoby.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020

Przesłanki interwencji i ramy teoretyczne RPO WD 2014-2020 są zdeterminowane zapisami SRWD 2020, Strategii EUROPA 2020, UP a także stanowiska negocjacyjnego (Position Paper) KE do UP. Wyzwania, które stoją przed województwem dolnośląskim wyznaczają zakres interwencji RPO WD. Osiągnięcie założonych w Strategii celów będzie możliwe dzięki skupieniu prowadzonych działań w ośmiu kluczowych grupach, nazwanych Makrosferami, skierowanych na wzmocnienie rozwoju gospodarczego Dolnego Śląska i kierujących racjonalny dóbr przedsięwzięć. Działania ukierunkowane będą na: infrastrukturę, rozwój obszarów miejski i wiejskich, zasoby, turystykę, zdrowie i bezpieczeństwo, edukację, naukę, kulturę, sport i informację, społeczeństwo i partnerstwo, przedsiębiorczość i innowacyjność.

Strategia Rozwoju Województwa jest dokumentem strategicznym na poziomie regionalnym, który kierunkuje działania władz samorządu regionalnego oraz stanowi podwaliny dla systemowej współpracy wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację polityki rozwoju Dolnego Śląska. Nowa Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 (SRWD) została przyjęta przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr XXXII/932/13 z dnia 28 lutego 2013 r.

Wizję i cel główny oraz cele szczegółowe SRWD określono w następujący sposób:

Wizja: **Blisko siebie – Blisko Europy.** Dolny Śląsk 2020 jako zintegrowana wspólnota regionalna, region konkurencyjny, spójny, otwarty, dynamiczny...

Cel główny: **Nowoczesna gospodarka i wysoka jakość życia w atrakcyjnym środowisku.** Dolny Śląsk regionem koncentracji innowacyjnych podmiotów produkcyjnych i usługowych współpracujących z rozwiniętym sektorem badawczym oraz intensywnego rozwoju nowoczesnej turystyki opartej o współpracę międzyregionalną i transgraniczną, tworzących razem atrakcyjne miejsca do życia dla mieszkańców o coraz wyższych kwalifikacjach i rozwiniętej kulturze obywatelskiej.

Cele szczegółowe: 1. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy; 2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej; 3. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, zwłaszcza MŚP; 4. Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa; 5. Zwiększenie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych; 6. Wzrost zatrudnienia i mobilności pracowników; 7. Włączenie społeczne, podnoszenie poziomu i jakości życia; 8. Podniesienie poziomu edukacji, kształcenie ustawiczne.

Cel główny i cele szczegółowe RPO WD są zgodne i spójne z celami SRWD. Podczas procesu przygotowywania RPO WD uwzględnione zostały wnioski wynikające z diagnozy społeczno-gospodarczej i przestrzennej (terytorialnej) regionu, jak również analizy SWOT zawartej w SRWD.

Realizacja celów szczegółowych SRWD będzie następowała poprzez wyznaczone Makrosfery, które stanowią zgrupowania kluczowych działań:

- **Infrastruktura**- grupa działań zakładających poprawę dostępności transportowej i powiązań wewnętrznych regionu oraz realizację kluczowych dla województwa inwestycji energetycznych.

Stan obecny:

- 1) Słabe powiązania transportowe ze stolicą kraju w kierunku północnym i południowym.
- 2) Słabe powiązania transportowe ośrodka wojewódzkiego z częścią ośrodków subregionalnych.
- 3) Zbyt mała ilość dróg ekspresowych i dwujezdniowych, szczególnie w kierunku północ – południe.
- 4) Niedostateczna przepustowość sieci infrastruktury transportowej wobec rosnących potrzeb oraz znaczna degradacja istniejącej sieci.
- 5) Niewystarczająca dla obsługi regionu liczba i stan przepraw mostowych na Odrze i dopływach.
- 6) Brak realizacji koncepcji transportu zintegrowanego szczególnie w Obszarze Metropolitalnym Wrocławia i dużych ośrodkach subregionalnych.
- 7) Niewykorzystany potencjał istniejących linii kolejowych, mała rola transportu kolejowego (zwłaszcza torowego, w tym przewozu kruszyw).
- 8) Słabe wykorzystanie możliwości transportowych rzeki Odry - zdekapitalizowana infrastruktura żegluga, wyeksploatowane nadbrzeża i urządzenia portowe Odrzańskiej Drogi Wodnej.

9) Niezadowalający stan sieci przesyłowej niskiego napięcia.

10) Mały udział produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Szanse:

Rozwój międzynarodowych powiązań transportowych, poprawa powiązań wewnątrz krajowych, wzrost znaczenia tranzytowego regionu, rozwój multimodalny centrów logistycznych, modernizacja Odrzańskiej Drogi Wodnej do IV klasy żeglowności, możliwość włączenia wewnętrznych systemów infrastruktury technicznej w dostępne przestrzennie ponadregionalne systemy tranzytowe, wzrost nakładów na bezpieczeństwo energetyczne w kraju, lepsza koordynacja działań w zakresie modernizacji i rozbudowy sieci przesyłowych, powstanie nowych technologii energetycznych bazujących na odnawialnych zasobach energii.

Cele i zakres wsparcia realizowany będzie w następujących osiach priorytetowych: 3 (Gospodarka niskoemisyjna), 5 (Transport).

- **Rozwój Obszarów Miejskich i Wiejskich** - grupa działań zakładająca wzmocnienie węzłowych funkcji i rewitalizację ośrodków miejskich oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich przy ochronie najcenniejszych zasobów rolnych.

Stan obecny:

1) Zjawisko niekontrolowanej i intensywnej suburbanizacji, zwłaszcza w obszarze metropolitalnym Wrocławia i obszarach innych większych miast regionu.

2) Brak ładu przestrzennego w zagospodarowaniu miejscowości, obszarów i tras komunikacyjnych oraz niski poziom estetyki otoczenia na terenach mieszkaniowych i turystycznych.

3) Słaba kondycja tkanki mieszkaniowej na obszarze miast i wsi.

4) Wyludnianie się terenów wiejskich na obszarach peryferyjnych regionu.

5) Duże rozdrobnienie gruntów na obszarach wiejskich.

6)Wysokie wieloletnie bezrobocie na obszarach wiejskich.

7)Niedostateczny dostęp do usług na obszarach wiejskich, w tym obszarach intensywnej suburbanizacji.

Szanse:

Wzrost atrakcyjności zewnętrznej miast Województwa Dolnośląskiego, wzmacnianie węzłowej funkcji ośrodków miejskich różnego szczebla w Polsce i Europie - rozwój funkcji zarządczych, kontrolnych, akademickich i kulturalnych, różnicowanie działalności rolniczej w zależności od warunków naturalnych, wzrost popytu na regionalne produkty spożywcze i ekologiczne Dolnego Śląska.

Cele i zakres wsparcia realizowany będzie głównie przez oś 4 (Środowisko i Zasoby) oraz oś 6 (Infrastruktura spójności społecznej) w zakresie rewitalizacji zdegradowanych obszarów.

- **Zasoby** - grupa działań zakładających podniesienie efektywności wykorzystania zasobów środowiska naturalnego i kulturowego regionu (w tym potencjału rozwiniętej, policentrycznej sieci osadniczej).

Stan obecny:

1)Niski poziom rekultywacji wykorzystania obszarów poeksploatacyjnych i przemysłowych.

2)Degradacja naturalnej rzeźby terenu spowodowana działalnością gospodarczą.

3)Konflikty społeczne spowodowane przez eksploatację surowców naturalnych regionu.

4)Niski poziom wykorzystania zasobów naturalnych w przetwórstwie.

5)Brak spójności i powiązań pomiędzy głównymi węzłami systemu ochrony przyrody.

6)Degradacja krajobrazu wsi i małych miast poprzez chaotyczną suburbanizację.

7)Niezadawalający stan zachowania wielu obiektów zabytkowych, w tym architektury rezydencjonalnej.

Szanse:

Kontynuacja procesów odnowy wielu obiektów zabytkowych, tym rezydencjonalnych, rozwój procesów rewitalizacji zespołów staromiejskich i uzdrowiskowych, integracja walorów i ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu w ramach wspólnej polityki przestrzennej - porozumienia z samorządami lokalnymi, uporządkowanie systemu planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym, wdrażanie instrumentów polityki krajobrazowej, racjonalne wykorzystanie terenów będących w dyspozycji agend rządowych, zwiększone zapotrzebowanie na wykorzystanie regionalnych złóż kopalin użytecznych, wykorzystanie energetycznych zasobów regionu - odnawialnych i nieodnawialnych.

Cele i zakres wsparcia realizowany będzie w następujących osiach priorytetowych:

4 (Środowisko i zasoby),

pośrednio:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacje), 3 (Gospodarka niskoemisyjna), 5 (Transport).

- **Turystyka** - grupa działań zakładających wykorzystanie walorów krajobrazowych, kulturowych i środowiskowych Dolnego Śląska dla zapewnienia rozwoju społecznego i gospodarczego regionu poprzez wzmocnienie przemysłu turystycznego, w szczególności w oparciu o dolnośląskie uzdrowiska.

Stan obecny:

1)Niedoinwestowanie urządzeń rekreacyjnych i infrastruktury turystycznej na obszarach wypoczynkowych.

2)Dekapitalizacja bazy uzdrowiskowej.

3)Brak spójnego systemu oraz zły stan szlaków turystycznych.

4) Brak zintegrowanego systemu informacji i promocji turystycznej regionu.

5) Mała ilość skomercjalizowanych produktów turystycznych.

6) Niewystarczająca współpraca pomiędzy podmiotami gospodarki turystycznej w regionie.

Szanse:

Tworzenie wspólnych transgranicznych kompleksów turystycznych, rozwój turystyki kwalifikowanej, uzdrowiskowej, kulturowej, wiejskiej oraz biznesowej i kongresowej, nowe usługi turystyczne i uzdrowiskowe związane ze starzeniem się populacji, możliwość wykorzystania Odry oraz cieków i zbiorników wodnych do turystyki kwalifikowanej, wzrost rozpoznawalności dolnośląskich produktów turystycznych – w Polsce, Europie i na świecie.

Cele i zakres wsparcia realizowany będzie w następujących osiach priorytetowych:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacje), 4 (Środowisko i zasoby), 8 (Rynek pracy),

pośrednio:

2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne), 5 (Transport), 10 (Edukacja).

- **Zdrowie i Bezpieczeństwo** - grupa działań zakładających poprawę jakości i dostępności usług medycznych oraz ograniczenie negatywnych skutków powodzi i innych zjawisk katastrofalnych na Dolnym Śląsku, a także poprawę bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa.

Stan obecny:

1) Niska świadomość zdrowotna i ekologiczna ludności oraz niedostateczna wiedza na temat zagrożeń naturalnych.

2) Niewłaściwa struktura łóżek – zbyt mała liczba łóżek opieki długoterminowej, w stosunku do nadmiernej ich liczby w opiece krótkoterminowej.

3) Brak zintegrowanego systemu zarządzania gospodarką odpadami.

4) Zły stan techniczny infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej.

5) Zabudowane tereny zalewowe.

6) Niewystarczająca liczba i pojemność zbiorników retencyjnych oraz powierzchnia obszarów, zalewowych, wycinkowa regulacja rzek i potoków.

7) Niski poziom bezpieczeństwa powszechnego – wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw.

Szanse:

Rozwój nowych specjalistycznych usług medycznych szczególnie w oparciu o nowe technologie i rozwiązania innowacyjne, restrukturyzacja instytucji usług zdrowotnych i uzdrowiskowych, podniesienie jakości i dostępności świadczeń medycznych oraz opieki długoterminowej, wdrażanie europejskich wymóg w zakresie gospodarki odpadami, realizacja Programu dla Odry 2006, skuteczne zintegrowanie systemu zarządzania kryzysowego, w kooperacji z regionami i krajami sąsiednimi, rozwój nowych technologii ostrzegania przed zagrożeniami.

Cele i zakres wsparcia realizowany będzie w następujących osiach priorytetowych:

6 (Infrastruktura spójności społecznej), 9 (Włączenie społeczne).

- **Edukacja, Nauka, Kultura, Sport i Informacja** - grupa zadań zakładająca poprawę dostępu do wysokiej jakości edukacji, kształtowanie postaw obywatelskich, prozdrowotnych, aktywności kulturalnej oraz przygotowująca do wyzwań i potrzeb rynku pracy, a także szerokie otwarcie przestrzeni informacyjnej na potrzeby mieszkańców, firm i instytucji regionu.

Stan obecny:

1) Niedostosowana do wymagań gospodarki i rynku pracy oferta edukacyjna.

2) Słabe szkolnictwo zawodowe na poziomie średnim.

3)Niż demograficzny negatywnie wpływający na funkcjonowanie ekonomiczne placówek edukacyjnych.

4)Słabe wyniki nauczania, stwierdzone, stwierdzone egzaminami zewnętrznymi w szkołach.

5)Niewystarczający poziom finansowania instytucji kulturalnych.

6)Brak jednolitego systemu informacji kulturalnej o wydarzeniach w regionie.

7)Ograniczony oraz nieusystematyzowany dostęp do informacji publicznej, w tym informacji przestrzennej.

8)Niewystarczający dostęp do Internetu w regionie, w tym szerokopasmowego.

Szanse:

Odbudowa szkolnictwa zawodowego, wzrost atrakcyjności oferty edukacyjnej i naukowej dla uczniów i studentów z Polski i z zagranicy, rozwój wyspecjalizowanych ośrodków kultury, organizowanie krajowych i międzynarodowych imprez i wydarzeń kulturalnych, wzrost rozpoznawalności regionu poprzez ustanowienie Wrocławia Stolica Kultury 2016 i wydarzenia z tym związane, organizowanie krajowych i międzynarodowych wydarzeń sportowych, postępująca rozbudowa sieci internetowej, rozwój społeczeństwa informacyjnego, wzrost kwalifikacji kadr instytucji publicznych w zakresie udostępniania i administrowania zasobami cyfrowymi, wzrost konkurencyjności regionu w zakresie dostępu do informacji przestrzennej.

Cele i zakres wsparcia realizowany będzie w następujących osiach priorytetowych:

2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne), 7 (Infrastruktura edukacyjna), 8 (Rynek pracy), 9 (Włączenie społeczne) 10 (Edukacja).

- **Spoleczeństwo i Partnerstwo** - grupa działań zakładających kształtowanie pozytywnej tożsamości i solidarności międzypokoleniowej na Dolnym Śląsku, a także partnerstwa międzyinstytucjonalnego, publiczno-publicznego i publiczno-prywatnego.

Stan obecny:

1. Niski poziom zaufania społecznego oraz zaufania do innych instytucji publicznych
2. Brak zintegrowanego podejścia do rozwiązywania problemów społecznych i niewystarczająca infrastruktura pomocy społecznej
3. Rosnące wskaźniki obciążenia demograficznego ludnością w wieku poprodukcyjnym
4. Duża liczba osób bezrobotnych o kwalifikacjach niedostosowanych do potrzeb rynku, szczególnie wśród ludzi młodych i kobiet
5. Duże dysproporcje w poziomie bezrobocia na Dolnego Śląska
6. Aktywność zawodowa ludności poniżej średniej krajowej
7. Istniejące w regionie obszary wykluczenia społecznego.

Szanse:

Partycypacja społeczna w procesach decyzyjnych władz samorządowych, równoważenie ubytku demograficznego poprzez repatriacje osób pochodzenia polskiego, zaangażowanie społeczeństwa i organizacji pozarządowych, w tym młodzieży, w realizację zadań publicznych, tworzenie miejsc pracy przy nowych inwestycjach, rosnące zapotrzebowanie na specjalistyczne usługi związane z obsługą seniorów i osób z niepełnosprawnością, współpraca sieciowa i wymiana dobrych praktyk pomiędzy organizacjami pozarządowymi, również współpraca z NGO z jednostkami samorządu terytorialnego, także spoza regionu i kraju, wzrost aktywności władz lokalnych w podejmowaniu współpracy zewnętrznej i wewnętrznej, wzbogacenie współpracy międzyregionalnej w sferze gospodarczej i społecznej, wzrost poczucia tożsamości lokalnej i regionalnej.

Cele i zakres wsparcia realizowany będzie w następujących osiach priorytetowych:

6 (Infrastruktura spójności społecznej), 8 (Rynek Pracy) , 9 (Włączenie społeczne),

pośrednio:

10 (Edukacja)

- **Przedsiębiorczość i Innowacyjność** - grupa działań wspierających rozwój mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w szczególności umożliwienie implementacji rozwiązań naukowych i patentów oraz transfer wiedzy w relacji gospodarka – nauka.

Stan obecny:

1. Niedostateczna współpraca jednostek naukowych z podmiotami gospodarki i brak zainteresowania przedsiębiorstw współpracą z jednostkami naukowo-badawczymi.
2. Znikoma liczba jednostek naukowych posiadających ofertę dla przedsiębiorstw w zakresie możliwości pozyskania licencji lub *know-how*.
3. Niski poziom nakładów MŚP na działalność inwestycyjną i badawczo-rozwojową.
4. Niski poziom kooperacji między przedsiębiorstwami.
5. Znaczne dysproporcje w poziomie rozwoju gospodarczego (PKB per capita) w poszczególnych podregionach województwa.
6. Koncentracja instytucji otoczenia biznesu głównie w dużych ośrodkach miejskich.
7. Małe zainteresowanie rozwojem gospodarki innowacyjnej na poziomie lokalnym.
8. Brak wykwalifikowanej kadry w zakresie realizacji projektów PPP.
9. Polaryzacja wewnątrz regionu w zakresie inwestycji (WrOM, LGOP).

Szanse:

Wzrost popytu na rynkach zewnętrznych na dobra i usługi produkowane, wydobywane, wytwarzane na bazie zasobów i potencjału wytwórczego, lokowanie oddziałów korporacji międzynarodowych, głównie finansowych i technologicznych, na terenie województwa, dalszy rozwój sektora IT, otwartość korporacji międzynarodowych na przekazywanie wzorców pracy lokalnym firmom w ramach gospodarczych sieci współpracy, dostępność międzynarodowych programów wsparcia innowacyjności, w tym programów ramowych UE.

Cele i zakres wsparcia realizowany będzie głównie w osi priorytetowej:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacje)

Narzędziem do realizacji celów i zakresu z obszaru Przedsiębiorczości i Innowacyjności obok RPO WD 2014-2020 będzie Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2011-2020

Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2011-2020

Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2011-2020 (RSI WD) została przyjęta uchwałą nr 1149/IV/11 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2011 r. RSI WD stanowi narzędzie realizacji polityki innowacyjnej Samorządu Województwa Dolnośląskiego, koncentrującej się na celach związanych z promowaniem i wspieraniem rozwoju, dyfuzji i wydajnego użycia nowych produktów, usług i procesów, zarówno wewnątrz organizacji (niezależnie od tego czy dotyczy podmiotów publicznych czy prywatnych), jak i w ujęciu rynkowym.

W przypadku realizacji działań badawczych i innowacyjnych wspieranych w obszarze energetyki oraz inwestycji w technologię energetyczną istotna jest ich zgodność z celami planu w dziedzinie technologii energetycznych (SET).

Misja RSI WD została określona jako: ***Dolny Śląsk - miejscem inspiracji dla innowacyjnego rozwoju***

Cele strategiczne:

1. Wzmacnianie innowacyjnych umiejętności i postaw, kluczowych dla gospodarki opartej na wiedzy.
2. Zwiększenie szansy na sukces innowacyjnych projektów biznesowych.
3. Wzrost potencjału innowacyjnego dolnośląskich jednostek naukowych.
4. Rozwój współpracy w gospodarce w obszarze innowacji.

Zgodność RPO WD z wszystkimi celami strategicznymi RSI WD zapewnią cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacje),

pośrednio:

2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne), 8 (Rynek pracy).

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego Perspektywa 2020 (PZPWD) Perspektywa 2020

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego Perspektywa 2020, sporządzony został na podstawie uchwały nr LVIII/889/2006 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 września 2006 r. i zastępuje dotychczas obowiązujący Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. Niniejszy Plan został przyjęty przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr XLVIII/1622/2014 z dnia 27 marca 2014 r.

RPO WD jest zgodne i ściśle powiązane z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego:

Cele strategiczne rozwoju przestrzennego województwa dolnośląskiego:

1) **umocnienie jego wewnętrznej i zewnętrznej integracji przestrzennej**, społeczno-gospodarczej oraz infrastrukturalnej w powiązaniu z sąsiednimi regionami Polski, Czech i Niemiec oraz ukształtowanie Dolnego Śląska jako harmonijnie rozwiniętego, europejskiego regionu węzłowego o wysokim stopniu konkurencyjności i gospodarce opartej na wiedzy;

Zgodność RPO WD z tym obszarem projektu PZPWD zapewnią cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacje), 2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne), 5 (Transport), 6 (Infrastruktura spójności społecznej).

2) **zintegrowana ochrona zasobów przyrodniczo-krajobrazowych** i racjonalne ich wykorzystanie oraz udostępnienie, a także stworzenie spójnego, regionalnego systemu obszarów chronionych;

Zgodność RPO WD z tym obszarem projektu PZPWD zapewnią cele i zakres wsparcia osi priorytetowej 4 (Środowisko i zasoby).

3) **zintegrowana ochrona i rewitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego** oraz utrzymanie tożsamości i odrębności kulturowej regionu;

Zgodność RPO WD z tym obszarem projektu PZPWD zapewnią cele i zakres wsparcia osi priorytetowej 4 (Środowisko i zasoby).

4) harmonijny, zintegrowany rozwój przestrzenny i społeczno-gospodarczy oraz integracja **Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego** jako głównego węzła sieci osadniczej województwa;

Zgodność RPO WD z tym obszarem projektu PZPWD zapewnią cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacje), 3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby),

jak również poprzez instrument Zintegrowane Inwestycje Terytorialne oraz inne instrumenty terytorialne stosowane w RPO WD.

5) harmonizowanie rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego i aktywne przekształcanie pozostałych elementów **systemu osadniczego województwa**;

Zgodność RPO WD z tym obszarem projektu PZPWD zapewnią cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby), 6 (Infrastruktura spójności społecznej).

6) efektywne **wykorzystanie własnych zasobów województwa** dla poprawy jakości życia i standardów zaspokajania potrzeb społeczeństwa;

Zgodność RPO WD z tym obszarem projektu PZPWD zapewnią cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby).

7) **ukształtowanie sprawnych, bezpiecznych systemów transportu i komunikacji**, powiązanych z systemem krajowym i europejskim oraz sprawnych, sieci infrastruktury technicznej, zapewniających dostawę wody i energii, właściwą gospodarkę odpadami oraz zapobieganie awariom i negatywnym skutkom klęsk żywiołowych.

Zgodność RPO WD z tym obszarem projektu PZPWD zapewnią cele i zakres wsparcia następujących osi priorytetowych:

3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby), 5 (Transport).

W związku z potrzebą wdrożenia zintegrowanego podejścia do rozwoju i skoordynowania ze sobą planowania strategicznego i przestrzennego wraz z przyjęciem nowej SRWD 2020 zintensyfikowano prace nad projektem PZPWD, tak aby wzajemnie i ściśle powiązać ze sobą oba dokumenty. Spójność i wzajemne uzupełnianie się SRWD 2020 i PZPWD pozwoli na racjonalne ukierunkowanie interwencji w ramach RPO WD, która przyczyni się do osiągnięcia wyznaczonych w obu wspomnianych wcześniej dokumentach celów rozwojowych dla województwa dolnośląskiego.

Inne strategie i programy rozwoju szczebla regionalnego

Treść RPO WD, zarówno w części analityczno-diagnostycznej, jak i dotyczącej obszarów wsparcia w konkretnych priorytetach jest spójna z innymi strategiami oraz programami rozwoju szczebla regionalnego, w tym m.in. z:

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012

Celem Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012 (WPGO) jest wprowadzenie nowego, uporządkowanego oraz sprawnie i efektywnie zarządzanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie. Dodatkowo WPGO wskazuje konieczne do realizacji cele i działania w zakresie poszczególnych rodzajów odpadów oraz przedstawia ogólny zarys funkcjonowania całego systemu gospodarowania odpadami na terenie województwa.

Nadrzędnym celem WPGO jest: *Stworzenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i opartego na hierarchii sposobów postępowania z odpadami komunalnymi.*

Zgodność RPO WD z tak określonym celem nadrzędnym WPGO zapewnią cele i zakres wsparcia osi priorytetowej RPO WD:

4 (Środowisko i zasoby).

1.1.2 Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i odpowiadających im priorytetów inwestycyjnych, z uwzględnieniem umowy partnerstwa, w oparciu o identyfikację potrzeb regionalnych oraz, w stosownych przypadkach, potrzeb krajowych, w tym potrzeb w zakresie sprostania wyzwaniom wskazanym w stosownych zaleceniach dotyczących poszczególnych państw, przyjętych zgodnie z art. 121 ust. 2 TFUE, i w stosownych zaleceniach Rady przyjętych zgodnie z art. 148 ust. 4 TFUE, uwzględniając wyniki ewaluacji ex ante.

Tabela 1: Uzasadnienie wyboru celów tematycznych i priorytetów inwestycyjnych

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
01 - Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	1a - Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy	Dolny Śląsk cechuje duży potencjał badawczo-rozwojowy bazujący w dużej mierze na wysoko wykwalifikowanej kadrze akademickiej. W regionie w 2011 r. działalność badawczo-rozwojową prowadziło 207 podmiotów (4. miejsce w kraju) z czego 169 w sektorze przedsiębiorstw (3. miejsce w skali kraju). Wśród wszystkich podmiotów prowadzących działalność B+R, wyróżnić można było 38 jednostek naukowych i badawczo-rozwojowych (w tym między innymi 3 placówki Polskiej Akademii Nauk i 2 instytuty badawcze, 22 szkoły wyższe). W 2011 roku w B+R zatrudnionych było 9 302 osób z czego w szkołach wyższych (6 707 osób). Mimo to województwo charakteryzuje się umiarkowanymi nakładami w zakresie działalności badawczo-rozwojowej. W 2011 roku ich wielkość wyniosła 725,2 mln zł, co daje dopiero 5 miejsce w kraju. W relacji do PKB z 2010 roku (w cenach bieżących) oznacza to, iż stanowią one 0,52% PKB. Ok. 77%

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		nakładów inwestycyjnych na B+R stanowiły wydatki bieżące, a blisko 23% inwestycyjne na środki trwałe.
01 - Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	1b - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu	W 2011 roku nakłady przedsiębiorstw na działalność innowacyjną poniosło w regionie wyłącznie 7,23% przedsiębiorstw z sektora usług o liczbie pracujących powyżej 9 osób i 13,99% z sektora przemysłu, co plasuje region odpowiednio na 10 i 5 miejscu w kraju. Wg danych GUS na Dolnym Śląsku wśród przedsiębiorstw w sektorze usług innowacyjne przedsiębiorstwa stanowią 9,56%, a wśród przedsiębiorstw przemysłowych – 15,04% co plasuje region odpowiednio na 11 i 12 miejscu w kraju. Inwestycje o charakterze innowacyjnym stanowią zarówno w usługach, jaki w przemyśle, w pierwszej kolejności nakłady na wszelkiego rodzaju środki trwałe, a w drugiej na działalność badawczo-rozwojową.
02 - Zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych	2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia	70% dolnośląskich urzędów ma elektroniczny system zarządzania dokumentacją, tylko 36 % informowało o możliwości realizacji usługi za pośrednictwem platformy ePUAP. 34,7% osób w wieku 16-74 w regionie południowo-zachodnim Polski korzysta z Internetu, by szkolić się i kształcić, 30,8 % by uzupełniać wiedzę. Usługi e-zdrowia są na etapie rozwoju. 4,2 % osób w wieku 16-74 umawiało się przez Internet w 2012 r. na wizytę lekarską. Badania ankietowe wśród JST sugerują, że barierą dla rozwoju usług on-line na Dolnym Śląsku są ograniczone środki budżetowe (50%) oraz słaba

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		infrastruktura (12%).
03 - Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR)	3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości	W 2012 r. w województwie dolnośląskim w rejestrze REGON zarejestrowanych było 336,6 tys. mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, co stanowi 99,9% wszystkich podmiotów. W strukturze MŚP przeważającą część wszystkich podmiotów stanowiły podmioty mikro, o liczbie pracujących do 9 osób (96,2%). Udział małych podmiotów, zatrudniających od 10 do 49 osób, wyniósł 3,0%, a jednostek średnich zatrudniających od 50-249 osób – 0,7%. Sektor MŚP choć przeważający pod względem liczby podmiotów gospodarczych, w zakresie generowanych przychodów i inwestycji nie jest już tak dominujący. W sektorze MŚP pracuje 67,1% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw. Sektor ten odpowiada za 52,9% przychodów ogółu przedsiębiorstw oraz 50,8% nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez firmy.
03 - Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR)	3b - Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia	Eksport przedsiębiorstw regionu stanowi katalizator wzrostu gospodarczego województwa - stanowi 7,7% eksportu MŚP w Polsce, co lokuje województwo na piątym miejscu w kraju.
03 - Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR)	3c - Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług	MŚP zaliczane są do filarów rozwoju gospodarki Dolnego Śląska. Ich znaczenie wynika nie tylko z przewagi liczbowej, lecz także z rzeczywistego wkładu w tworzenie miejsc pracy, udziału w tworzeniu PKB, generowania innowacji, udziału w eksporcie, zapewnianiu społeczeństwu

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		<p>alternatywnych wyborów dostarczając produkty regionalne. MŚP umożliwiają najbardziej racjonalne wykorzystanie lokalnych i regionalnych zasobów naturalnych, ludzkich i kapitałowych. W sektorze MŚP pracuje 67,1% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw. Sektor ten odpowiada za 52,9% przychodów ogółu przedsiębiorstw oraz 50,8% nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez firmy. Główną barierą rozwoju MŚP, jest przede wszystkim niedostateczny zasób własnych środków przeznaczonych na rozwój. Nakłady inwestycyjne w dolnośląskich przedsiębiorstwach (bez mikrofirm) w 2011 r. zamknęły się kwotą 12 386,4 mln zł i był to w cenach bieżących wzrost o 25,3%.</p>
<p>04 - Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach</p>	<p>4a - Promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych</p>	<p>Obszarem kraju, gdzie w ostatnich latach notowane są największe przyrosty zapotrzebowania na energię elektryczną (powyżej średniej krajowej), jest m.in. województwo dolnośląskie. Podstawowym źródłem energii elektrycznej na terenie województwa jest jedna elektrownia systemowa konwencjonalna wytwarzająca energię elektryczną na skalę przemysłową a podstawowym paliwem jest węgiel brunatny. W 2012 r. udział produkcji energii odnawialnej w ogólnej produkcji energii elektrycznej wyniósł 237,7 MW (5,9 %). Województwo dolnośląskie posiada znaczący potencjał rozwojowy w zakresie: energii wiatru i słońca oraz biomasy (słoma i uprawy energetyczne), jak również energetyki wodnej (geotermia</p>

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		<p>plytka i głęboka), co stanowi o atrakcyjności regionu pod kątem inwestycji w zakresie OZE - 4 miejsce w rankingu Instytut Energetyki Odnawialnej).</p>
<p>04 - Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach</p>	<p>4b - Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach</p>	<p>Zwiększanie efektywności energetycznej MŚP, w świetle ciągle rosnącego zapotrzebowania na energię w tym sektorze przy jednoczesnym, sukcesywnym wzroście jej kosztów, zapewni zrównoważenie popytu na energię przy jednoczesnym spełnieniu wymogów dotyczących ochrony środowiska oraz będzie bogatym źródłem innowacji organizacyjnych i technologicznych (np. wykorzystanie formuły usług energetycznych), które w perspektywie zwiększą zarówno zyski (poprzez zmniejszenie kosztów działalności), jak i zmniejszą obciążenia środowiskowe podmiotów. Wykorzystanie OZE w MŚP wpłynie na rozwój energetyki rozproszonej, poprawiając jednocześnie stopień wykorzystania OZE w ogólnym bilansie energetycznym kraju.</p>
<p>04 - Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach</p>	<p>4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym</p>	<p>W bilansie energetycznym ponad 70% energii służy do ogrzewania pomieszczeń, a w około 15% do podgrzewania wody, dlatego tak istotne jest ograniczenie strat ciepła. Ciepło przeznaczone do ogrzewania pochodzi na Dolnym Śląsku głównie ze spalania paliwa stałego (węgiel kamienny), a tylko ok. 12% to paliwo gazowe. W 2011 r. 63,5% ciepła w województwie dolnośląskim wytworzono w kogeneracji. Dolny Śląsk posiada duży potencjał poprawy efektywności energetycznej poprzez m.in. promowanie działań</p>

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		służących obniżaniu energochłonności, np. dzięki kompleksowym termomodernizacjom i wykorzystaniu OZE. Istotna jest również promocja nowych rozwiązań technicznych i technologicznych, o wyższej sprawności oraz lepszej regulacyjności. Województwo dolnośląskie znajduje się w grupie regionów o ponad dwukrotnie niższych nakładach inwestycyjnych niż liderzy w tej dziedzinie (województwa mazowieckie i śląskie).
04 - Wsparcie na przejście gospodarke niskoemisyjną we wszystkich sektorach	4e - Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu	Pod względem emisji zanieczyszczeń do powietrza Dolny Śląsk znajduje się corocznie na jednym z czołowych miejsc w kraju (w 2011 r. – 4. miejsce pod względem zanieczyszczenia pyłowego i 6. pod względem zanieczyszczenia gazowego) Najwyższe emisje substancji szkodliwych oraz przekroczenia dopuszczalnych ich norm, są rejestrowane w aglomeracjach miejskich. W tym kontekście ważną kwestią pozostaje podjęcie działań w celu ograniczenia niskiej emisji związanej z ciepłownictwem oraz transportem
04 - Wsparcie na przejście gospodarke niskoemisyjną we wszystkich sektorach	4g - Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe	W regionie stosunkowo niewielka część (40%) odbiorców ogrzewana jest centralnie w sposób zbiorowy. Ciepło przeznaczone do ogrzewania pochodzi głównie ze spalania paliwa stałego (węgiel kamienny), a tylko ok. 12% to paliwo gazowe. Z systemami ogrzewania, obok szeroko pojętego transportu, związany jest problem tzw. niskiej emisji (czyli emisji pyłów i gazów pochodzących ze środków transportu oraz indywidualnych

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		<p>kotłowni węglowych i domowych pieców grzewczych, w których spalanie węgla, a często też domowych odpadów, odbywa się w sposób nieefektywny i nieekologiczny. Ze względu na dużą koncentrację ludności w miastach i w zwartej zabudowie wiejskiej istnieje duży potencjał do rozwoju ogrzewnictwa układami kogeneracji średniej lub małej o wyższej wydajności i generującej mniejsze straty energetyczne.</p>
<p>05 - Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem</p>	<p>5b - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi</p>	<p>Województwo Dolnośląskie niemal w całości położone jest w dorzeczu środkowej Odry. Lewostronnymi dopływami są głównie rzeki górskie. Mimo prowadzenia wielu działań dla minimalizowania negatywnych skutków powodzi, nadal istnieje na terenie województwa realne zagrożenie powodziowe. Region charakteryzuje też niezbyt korzystny bilans wodny. Pozytywne efekty retencjonowania wody w środowisku to m.in. poprawa ochrony przeciwpowodziowej, zwiększenie zasobów wód powierzchniowych oraz zasilanie wód podziemnych (co służy przeciwdziałaniu skutkom suszy), poprawa możliwości wykorzystania wód do nawodnień rolniczych i leśnych, hodowli ryb, poprawa czystości wód. Nie bez znaczenia jest również wpływ zbiorników małej retencji na poprawę mikroklimatu oraz walorów przyrodniczo – krajobrazowych. Z uwagi na specyfikę Dolnego Śląska (tereny góryste, częste powodzie, itp.) niezbędne jest doposażenie służb ratowniczych, które podejmują akcje ratownicze oraz działania dot.</p>

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		usuwania skutków katastrof.
06 - Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami	6a - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie	<p>Na Dolnym Śląsku w 2012 r. wytworzono łącznie 1062 tys. Ton odpadów komunalnych. Z tego odpady zebrane wynosiły 902 tys. ton (w tym 680 tys. ton z gospod. domowych). W przeliczeniu na mieszkańca na DŚ wytworzonych zostało najwięcej odpad. komunal. w porównaniu do innych województw – 364 kg. Gł. sposobem unieszkodliwiania odpad. komunal. jest deponowanie ich na składowiskach. W 2012 r. procesowi składowania poddano 722 tys. ton odpadów, co stanowi 68% wytworzonych odpad. komunal. przy czym istotne jest, iż w odniesieniu do 2010 r. ilość odpadów poddanych składowaniu spadła o 15 p.p.</p> <p>W regionie rośnie udział odpadów zebranych selektywnie, ich odsetek w ogóle zebranych odpad. komunal. wynosi ponad 8%. Do końca 2020 r. gminy zobowiązane są do osiągnięcia poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych na poziomie co najmniej 50% masy wytw. odpadów. W 2011 r. woj. dolnośląskie osiągnęło poziom 41,3% recyklingu odpadów opakowaniowych.</p>
06 - Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami	6b - Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie	<p>Zużycie wody w 2011 wynosiło 427 hm³ (w tym 120 hm³ na cele przemysł.), co sytuowało region na 6 miejscu w kraju. Dł. wodociągowej sieci rozdzielczej w 2011 liczyła 14 345,2 km. Stopień zwodociągowania miast i terenów wiejskich wyniósł śr. 84%, lecz nadal występują wyraźne różnice</p>

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		<p>wewnątrzregionalne. Najslabiej zwodociągowane są gminy połudn. części woj. W porówn. do sieci wodociągowej gosp. ściekowa wykazuje się znacznie słabszym poziomem rozwoju. 89 na 91 miast odprowadza ścieki do oczyszczalni, z których część jest przeciążona, wymaga modernizacji i dostosowania do wymogów ochrony środowiska. W szczeg. trudnej sytuacji są obszary wiejskie, gdzie w 2009 udział terenów skanalizowanych wyn. 22,6%. Stąd też % ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków wzrasta powoli (w 2002 – 73%, a w 2011 r. 76,8%). W 2011 w niektórych powiatach ponad połowa mieszkańców nie miała dostępu do sieci kanaliz. Ogólnie w miastach z oczyszczalni korzystało 95,2%, natomiast na wsi tylko 34,3% ludności.</p>
<p>06 - Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami</p>	<p>6c - Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego</p>	<p>Dolny Śląsk jest regionem o najbogatszych zasobach zabytkowych w kraju. Według danych Narodowego Instytutu Dziedzictwa, województwo dolnośląskie posiada łącznie ponad 8 tys. obiektów nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków. Są to m.in. historyczne zespoły staromiejskie, obiekty sakralne, zamki, pałace, dwory, obiekty przemysłowe i komponowane założenia zieleni. Bogate walory historyczne Dolnego Śląska przyczyniają się do rozwoju turystyki kulturowej zasilającej ważną gałąź regionalnej gospodarki. W tym zakresie za czynniki obniżające atrakcyjność regionu należy uznać zły stan techniczny wielu obiektów zabytkowych.</p>

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
06 - Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami	6d - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę	Bogate zasoby przyrodnicze, poprzez zapewnienie im właściwej ochrony oraz ich udostępnianie przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, mogą stanowić także podstawę do rozwoju turystyki. Najcenniejsze siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt zostały objęte ochroną w ramach europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000. W regionie jest 11 Obszarów Specjalnej Ochrony oraz 88 obszarów ochrony siedlisk i gatunków uznanych za ważne dla Wspólnoty (OZW).
07 - Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej	7b - Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi	Województwo dolnośląskie znajduje się w zasięgu oddziaływania Trzeciego Paneuropejskiego Korytarza Transportowego. Sieć drogowa województwa dolnośląskiego jest gęsta, jednak nie jest wydolna z powodu złego stanu nawierzchni, niskiej klasy technicznej, a co za tym idzie ograniczonej przepustowości. Przez wiele lat infrastruktura drogowa na Dolnym Śląsku była zaniedbywana. Ilość przeprowadzonych inwestycji okazała się niewystarczająca. Stan techniczny podstawowej sieci drogowej (szczególnie dróg wojewódzkich i powiatowych) jest zły. Równocześnie stale notuje się wzrost popytu na usługi transportowe oraz przyrost środków transportu drogowego, co powoduje, że sieć komunikacyjna w województwie jest niewydolna. Wymagana jest modernizacja dróg wojewódzkich, które efektywnie wspomagałyby generatory ruchu w regionie oraz usprawniały drogowy wewnątrz-regionalny system transportowy.

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
<p>07 - Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej</p>	<p>7d - Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu</p>	<p>Na DŚ w 1999 było 2042 km czynnych linii kolej. Ostatnio, ze wzgl. na stan techn. linii i/lub z przyczyn ekonomicznych eksploatacji linii bardzo się zmniejszyła. Pod wzgl. gęst. (8,9 km na 100 km²) sieć kolej. woj. (8,8% dł. linii w całym kraju), zajmuje 3 miejsce w Polsce. O ile stan linii kolej. objętych umowami międzynarod. jest dobry, o tyle brak nakładów inwestycyjnych spowodował ich znaczną degradację, a w konsekwencji fizyczne zniszczenie. Pogorszeniu parametrów techn. linii kolej. towarzyszy spadek prędkości przewozów, co w konsekwencji powoduje odpływ klientów (długi czas przewozu i wysoka cena dostępu do infrastruktury (transport towar.)). Niezbędny jest zakup nowoczesnego i ekologicznego taboru do poprawy jakości usług kolej. w regionie. Jednak czas przejazdu i dostępność transportu do linii kolej. oraz infrastruktury towarzyszącej (dworców i przystanków) nie odpowiada społeczeństwu i gospod. oczekiwaniom i nie jest w stanie konkurować z innymi gałęziami transportu. Dlatego linie kolej. wymagają dalszej modernizacji z 2007-2013.</p>
<p>08 - Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników</p>	<p>8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników</p>	<p>W 2012 r. w regionie odnotowano niskie współczynniki aktywności zawodowej – 53,8% (Polska – 55,9%) i zatrudnienia – 47,8% (Polska – 50,2%) oraz wysoką stopę bezrobocia rejestrowanego (13,5%) (Polska – 13,4%). Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł w województwie dolnośląskim 46,7% wobec 50,2% w Polsce. Bez pracy pozostaje również wiele osób powyżej 50 roku życia (28,1% zarejestrowanych w 2011)</p>

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		<p>r.).Problemem jest bezrobocie na wsi, szczególnie na obszarach popegeerowskich. Wartość współczynnika aktywności zawodowej kobiet (46,5%) w porównaniu do mężczyzn (61,9%) wskazuje na potrzebę ich aktywizacji. Podobnie w przypadku osób z niepełnosprawnościami - pod względem współczynnika aktywności zawodowej oraz wskaźnika ich zatrudnienia Dolny Śląsk zajmuje przedostatnie miejsce w kraju.</p>
<p>08 - Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników</p>	<p>8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw</p>	<p>Poziom przedsiębiorczości w 2012 r. w województwie dolnośląskim (12,3%) oraz w kraju był na zbliżonym poziomie (11,9%). Jednak badając wewnętrzne zróżnicowanie Dolnego Śląska w zakresie poziomu przedsiębiorczości w 2012 r., można zauważyć, iż największą liczbę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym zanotowały powiaty grodzkie: Wrocław, Jelenia Góra oraz Legnica, osiągając wartość wskaźnika wyższą od średniej krajowej. Najniższe wartości poziomu przedsiębiorczości zanotowały powiaty peryferyjne (górowski, zgorzelecki, lwówecki). W województwie na koniec 2012 r. zarejestrowanych było 336,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez indywidualnych gospodarstw rolnych), w tym 232,1 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Sektor MŚP mimo dużej przewagi pod względem liczby podmiotów gospodarczych nie dominuje pod względem generowanych przychodów i dokonywanych</p>

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		inwestycji.
08 - Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników	8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę	<p>Województwo Dolnośląskie charakteryzuje ujemny przyrost naturalny. Wyraźnie zaznacza się szybsze tempo wzrostu odsetka osób starszych w porównaniu do osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, co wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Taki układ struktury wiekowej w regionie będzie wpływać m.in. na sytuację gospodarczą, szczególnie na rynku pracy i w edukacji.</p> <p>61,1% ogólnej liczby osób biernych zawodowo w 2012 r. stanowiły kobiety. Dlatego też należy podejmować działania mające na celu zapobieżenie całkowitemu wycofywaniu się z rynku pracy kobiet decydujących się na macierzyństwo. Do najbardziej efektywnych narzędzi pozwalających zapewnić wysoki poziom dzietności przy utrzymaniu wysokiej aktywności zawodowej rodziców (w szczególności kobiet) należy zapewnienie łatwego dostępu do instytucjonalnej i/lub pozarodzinnej opieki nad małym dzieckiem. Tymczasem w 49 z 91 miast nie odnotowano w 2012 r. ani jednego miejsca w żłobkach, czy klubach dziecięcych.</p>
08 - Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników	8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	Popyt na pracowników o określonych kwalifikacjach i umiejętnościach w regionie w istotnym stopniu warunkuje struktura branżowa podmiotów gosp. działających na jego obszarze. Wyniki badania przeprowadzonego w 2012 wśród 16000 przedstawicieli

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		<p>przedsiębiorstw z Dol. Śląska pokazują, że u nowo zatrudn. pracowników poszukują oni przede wszystkim kompetencji takich jak: zaangażowanie, motywacja, komunikatywność, umiejętności interpersonalne, umiejętność pracy w grupie, samodzielność, umiejętność samodzielnego rozwiązywania problemów i podejmowania decyzji. Największy popyt wśród pracodawców w regionie dotyczył robotn. wykwalifikowanych, techników i personelu średniego szczebla oraz specjalistów. Jednocześnie w woj. w 2012 zidentyfik. 295 zawodów deficytowych 94 zawody zrównoważone oraz 819 zawodów nadwyżkowych. Dostosowaniu kwalifikacji do potrzeb rynku pracy sprzyjać będzie kształc. ustawiczne. W 2012 stopień upowszechnienia kształc. ustawicznego w UE 27 wyniósł 9% i zaledwie 4,5% w Polsce.</p>
<p>08 - Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników</p>	<p>8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się</p>	<p>Województwo dolnośląskie charakteryzuje się ujemną wartością wskaźnika przyrostu naturalnego. Wyraźnie zaznacza się szybsze tempo wzrostu odsetka osób starszych w porównaniu do osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym co wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa regionu. Osoby w wieku przedemerytalnym często posiadają wykształcenie nieadekwatne do aktualnych potrzeb rynku, są to osoby najmniej mobilne i najtrudniej poddające się przekwalifikowaniu. Istotne będzie również przeciwdziałanie postępującemu wykluczeniu społecznemu osób w wieku senioralnym oraz poprawa stanu opieki zdrowotnej nad nimi,</p>

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		zwłaszcza w zakresie schorzeń geriatrycznych.
09 - Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych	<p>Konieczność niwelowania skutkowniekorzystnych trendów demograficznych i epidemiologicznych oddziałujących na sytuację społ.-gosp. Na DŚ w 2011 r. funkcjonowało 78 żłobków, w których miejsca nie znalazło 1 352 dzieci. Duże zapotrzebowanie na miejsca w żłobkach skutkuje koniecznością rozwoju infrastruktury dla tego typu usług. Ujemna wartość wskaźnika przyrostu naturalnego i szybsze tempo wzrostu odsetka osób starszych wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Wsparcie koncentrować się będzie m.in. na rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej.</p> <p>Na DŚ w 2011 r. swoją działalność prowadziły 72 szpitale ogólne. Stan techniczny blisko 20% budynków podmiotów leczniczych jest mierny lub niedostateczny. Ponad 60% budynków wymaga modernizacji, a 15,4% ogółu obiektów medycznych liczy ponad 100 lat. Około 50% sprzętu i aparatury medycznej przekroczyło okres „starzenia technologicznego”, w związku z czym wymaga wymiany lub modernizacji.</p>
09 - Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją	9b - Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich	Zjawisko degradacji obszarów miejskich i wiejskich ma kilka wymiarów, wśród których najistotniejsze to wymiar gospodarczy, społeczny i środowiskowy. Na tych obszarach najczęściej występuje kumulacja negatywnych zjawisk, takich jak ubóstwo, niski poziom aktywności gospodarczej, wysokie bezrobocie,

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		<p>wyższe niż w innych rejonach natężenie występowania zjawisk patologicznych, wysoki stopień przestępczości. Wobec widocznej wieloaspektowej degradacji wielu obszarów miejskich i wiejskich, nasila się potrzeba ich trwałych przeobrażeń. Niezbędne są zatem inwestycje w infrastrukturę, która będzie przede wszystkim służyć poprawie warunków życia ubogich społeczności zamieszkujących ww. obszary.</p>
<p>09 - Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją</p>	<p>9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie</p>	<p>Polska należy do państw o wysokim poziomie zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, który w 2011 r. wynosił 27,2% (przy średniej dla UE 24,1%), jednak notuje się stopniowy spadek wartości tego wskaźnika. Priorytetowe kierunki interwencji publicznej w tym zakresie to zwiększenie aktywności społeczno - zawodowej osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zmniejszenie poziomu ubóstwa, zapewnienie dostępu i określonych standardów usług, integracja dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, w szczególności obszarów wiejskich. Sfera społeczna powinna objąć działania prowadzące do rozwiązania problemów społeczności wykluczonych, takich jak postępująca pauperyzacja, narastające nierówności, wysoki stopień przestępczości czy niski poziom wykształcenia ludności.</p>
<p>09 - Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją</p>	<p>9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym</p>	<p>Powszechny dostęp do usług publicznych podporządkowany jest zwiększeniu zatrudnienia. Usługi te pozwolą zmniejszyć lub wyeliminować deficyty czy też dysfunkcje uniemożliwiające</p>

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		<p>podjęcie pracy lub też skutkujące podejmowaniem zatrudnienia. Zwiększenie dostępu do usług publicznych związane będzie w pierwszej kolejności z dążeniem do wyrównywania standardów tych usług w terytorialnym układzie regionu, ze szczególnym uwzgl. obszarów wiejskich i peryferyjnych. Kluczowe jest zapewnienie powszechności opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz poszerzenie oferty opiekuńczej, tak aby odpowiedzieć na wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa i zapewnić wsparcie rodzinom, w których znajdują się osoby niesamodzielne. Ze względu na starzenie się społeczeństwa i rosnący odsetek osób w podeszłym wieku zapotrzebowanie na miejsca w domach pomocy społecznej będzie rosnąć. Zapewnienie opieki nad osobami zależnymi umożliwi członkom rodziny aktywizację zawodową i poprawę sytuacji materialnej.</p>
<p>09 - Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją</p>	<p>9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia</p>	<p>Ekonomia społeczna to sfera łącząca aktywność gospodarczą z realizacją celów społecznych. Jej kluczową zasadą jest pierwszeństwo działań na rzecz ludzi nad osiąganiem zysków. Za pośrednictwem podmiotów ekonomii społecznej prowadzone są działania umożliwiające aktywizację społeczną i zawodową osobom zagrożonym marginalizacją społeczną, np. osobom z niepełnosprawnościami (niepełnosprawność stanowi jeden z wiodących czynników zagrożenia wykluczeniem społecznym). Klasyczną formą podmiotu ekonomii społecznej są spółdzielnie socjalne. Ponadto działalność w</p>

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
		obszarze ekonomii społecznej prowadzą centra integracji społecznej, zakłady aktywacji zawodowej oraz organizacje pozarządowe.
10 - Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej	<p>Niezbędne jest tworzenie nowych miejsc edukacji przedszkolnej. Ponadto występują dysproporcje między miastami a wsiami w upowszechnieniu edukacji przedszkolnej: 80,3% 4-latków w miastach i 38,8% na wsiach. Analiza wyników egzaminu gimnazjalnego wykazała, że zdecydowana większość szkół wymaga pomocy ze względu na niskie wyniki egzaminacyjne oraz niską efektywność nauczania oraz przestarzałe wyposażenie pracowni przedmiotowych w szkołach.</p> <p>Zajęcia praktyczne, podczas których uczniowie przyuczani są do zawodu, prowadzone są często za pomocą przestarzałego technologicznie sprzętu. Zmiany zachodzące w zawodach przekraczają tempo modernizacji szkół, skutkiem czego absolwenci nie są przygotowani do spełnienia wymagań stawianych w tym zakresie przez pracodawców. Dopasowanie oferty szkół kształcenia zawodowego do rynku pracy wpływa pozytywnie na atrakcyjność zatrudnieniową absolwentów, zwiększa jednak koszt wyposażenia warsztatów.</p>
10 - Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z	Jednym z ważniejszych czynników wpływających na decyzję o posiadaniu dziecka jest powszechny dostęp do opieki nad małymi dziećmi. Dlatego niezbędne jest tworzenie nowych placówek oraz wspieranie powstawania

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
	uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	nowych miejsc w już istniejących przedszkolach. Występują dysproporcje między miastami a wsiami: 80,3% 4-latków w miastach i 38,8% na wsiach objętych jest opieką przedszkolną. Analiza wyników egzaminu gimnazjalnego wykazała, że zdecydowana większość szkół wymaga pomocy ze względu na niskie wyniki egzaminacyjne oraz niską efektywność nauczania. Problemem jest również przestarzałe wyposażenie pracowni przedmiotowych w szkołach. Niepokojącym zjawiskiem jest relatywnie niewielka efektywność nauczania w liceach ogólnokształcących. Wyniki egzaminu maturalnego są obecnie podstawą rekrutacji na uczelnie wyższe. Problemy te spowodowane są m.in. brakiem dostępu do nowoczesnych technologii, małą liczbą zajęć praktycznych, nieodpowiednimi umiejętnościami kadry nauczycielskiej.
10 - Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.	10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji	W Europie kształcenie ustawiczne jest powszechnie uznawane za skuteczną formę dostosowywania się potencjalnych pracobiorców do wymogów zmieniającego się rynku pracy. W 2012 r. stopień upowszechnienia kształcenia ustawicznego w UE 27 wyniósł 9% i zaledwie 4,5% w Polsce. Dzięki uczeniu się przez całe życie wzrasta ogólne zainteresowanie wiedzą, możliwe staje się stałe rozwijanie zdolności, a także zmiana bądź udoskonalanie kwalifikacji zawodowych.
10 - Inwestowanie w kształcenie, szkolenie	10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia	Absolwenci gimnazjów coraz częściej wybierają te ścieżki

Wybrany cel tematyczny	Wybrany priorytet inwestycyjny	Uzasadnienie wyboru
<p>oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.</p>	<p>do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami</p>	<p>kształcenia, które dają możliwość nauki konkretnego zawodu, bądź lepiej przygotowują do podjęcia studiów na technicznych kierunkach niż licea. Kształcenie na poziomie zawodowym powinno dążyć do elastycznego reagowania na zmieniający się rynek pracy, ale także do wyposażania absolwentów w umiejętności praktyczne. Kluczowym zagadnieniem jest stworzenie oferty edukacyjnej, która będzie zwiększała szansę absolwentów na znalezienie pracy, rozpoznanie potrzeb rynku pracy i oczekiwań pracodawców względem kandydatów na konkretne stanowiska. Wsparcie w ramach PI będzie koncentrowało się na dostosowaniu systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, zapewnienia, iż oferta szkół odpowiada na realne potrzeby i oczekiwania rynku pracy. Dzięki uczeniu się przez całe życie wzrasta ogólne zainteresowanie wiedzą, możliwe staje się stałe rozwijanie zdolności, a także zmiana bądź udoskonalanie kwalifikacji zawodowych.</p>

1.2 Uzasadnienie alokacji finansowej

Uzasadnienie alokacji finansowej (wsparcia Unii) dla każdego celu tematycznego oraz, w stosownych przypadkach, priorytetu inwestycyjnego, zgodnie z wymogami koncentracji tematycznej, z uwzględnieniem wyników ewaluacji ex ante.

Cele Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 (RPO WD) są odpowiedzią na wyzwania rozwojowe regionu, określone w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020, strategiach krajowych (m.in. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Strategia Rozwoju Kraju 2020, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego) oraz europejskiej Strategii Europa 2020.

Cel główny programu:

Wzrost konkurencyjności Dolnego Śląska zapewniający poprawę poziomu życia jego mieszkańców

przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Cel główny RPO akcentuje wzrost konkurencyjności regionu w aspekcie osiągnięcia sukcesu w gospodarczej, krajowej i europejskiej rywalizacji. Podniesienie poziomu gospodarczej i społecznej konkurencyjności regionu oraz poprawa jakości życia mieszkańców musi uwzględniać użytkowanie zasobów naturalnych zgodnie z zasadami ekorozwoju. Z uwagi na konieczność koncentracji postawionych w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 celów rozwojowych oraz efektywność wykorzystania dostępnych środków, interwencję skierowano na obszary o strategicznym znaczeniu dla rozwoju województwa. Stąd nie wszystkie cele tematyczne oraz priorytety inwestycyjne określone w rozporządzeniu ogólnym oraz rozporządzeniach szczegółowych dot. EFRR oraz EFS będą realizowane. Przy wyborze poniższych celów tematycznych oraz podziale alokacji uwzględniono zasady koncentracji tematycznej oraz ewaluacji ex-ante.

1. Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji (CT 1).

Realizacja celu posłuży wsparciu działalności badawczo-rozwojowej w przedsiębiorstwach, usprawni procesy komercjalizacji wiedzy oraz stworzy warunki dla rozwoju współpracy w obszarze innowacji pomiędzy przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo – rozwojowymi oraz sektorem szkolnictwa wyższego.

2. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR) (CT 3).

Realizacja celu stworzy warunki sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości i wzrostowi konkurencyjności firm, głównie poprzez działania wspomagające przedsiębiorstwa na rynku lokalnym, krajowym i zagranicznym.

3. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK (CT 2).

Wdrażanie celu pozwoli na rozwój e-usług, ze szczególnym uwzględnieniem usług publicznych. Stymulować będzie również korzystne trendy na rynku i pozytywnie wpłynie na budowę społeczeństwa informacyjnego w regionie.

4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach (CT 4).

Realizacja celu wpłynie na poprawę konkurencyjności gospodarki przy jednoczesnym zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Zrównoważenie popytu na energię przy spełnieniu wymogów dotyczących ochrony środowiska będzie możliwe poprzez: zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki, wprowadzenie nowych energooszczędnych technologii oraz wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.

5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem (CT 5)

Realizacja celu będzie miała wpływ na poprawę bezpieczeństwa regionu poprzez zapobieganie katastrofom oraz łagodzeniu ich skutków. Dolny Śląsk należy do obszarów narażonych na występowanie klęsk żywiołowych, w szczególności powodzi (tereny górskie, dorzecze Odry).

6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami (CT 6)

Interwencja przyczyni się do realizacji zaleceń Rady dla Polski w zakresie gospodarki wodnej i gospodarki odpadami. Ochrona różnorodności biologicznej oraz ochrona zabytków zapewni zachowanie najbardziej wartościowych zasobów dla obecnych i przyszłych pokoleń, a pośrednio przyczyni się do rozwoju gospodarki regionu.

7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej (CT 7)

Interwencja zwiększy wewnątrzregionalną spójność oraz integrację regionu z resztą kraju i Europą poprzez połączenia do sieci TEN-T. Podniesienie efektywności i bezpieczeństwa sieci transportowej w transporcie drogowym i kolejowym posłuży wzmocnieniu konkurencyjności gospodarki regionu oraz mobilności regionalnej. Konieczne jest zatem rozwijanie przyjaznych dla środowiska systemów transportowych.

8. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją (CT 9).

Realizacja celu skupi się na poprawie jakości życia regionalnej społeczności oraz podniesieniu konkurencyjności regionu. Niezbędne będą inwestycje infrastrukturalne przyczyniające się do poprawy ochrony zdrowia oraz do poprawy sytuacji gospodarczej i społecznej zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich. Interwencja ma na celu również zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zmniejszenie ubóstwa w grupach nim zagrożonych, zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych, integracji przestrzennej dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjału regionu oraz zwalczaniu wszelkich form dyskryminacji i promowaniu równych szans.

9. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie (CT 10)

Obszarem wymagającym interwencji jest infrastruktura edukacyjna. Inwestycje realizowane na poszczególnych etapach edukacji, w szczególności na obszarach, gdzie odnotowuje się deficyt tego typu infrastruktury – wpłynie pozytywnie nie tylko na dostępność usług edukacyjnych i wyrównywanie szans, ale także na jakość nauczania i większą efektywność systemu kształcenia m.in. poprzez dostosowanie do potrzeb rynku pracy.

10. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników (CT 8)

Działania w ramach celu przysłużą się aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo oraz poszukujących pracy, uwzględniając indywidualną charakterystykę społeczno-gospodarczą każdego obszaru obejmowanego wsparciem, zróżnicowanie terytorialnie struktury zatrudnienia regionu oraz odpowiadając na potrzeby pracodawców i lokalnego rynku.

11. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie (CT 10)

Realizacja celu przyczyni się do zapewnienia jakości wykształcenia odpowiadającego standardom społeczeństwa opartego na wiedzy, przy równoczesnym ściślejszym dopasowaniu kierunków wykształcenia do wymogów lokalnego rynku pracy. Interwencja obejmie edukację przedszkolną, podstawową oraz ponadpodstawową ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia zawodowego. Wdrożone zostaną również rozwiązania służące pogłębianiu wiedzy, umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie (life long learning).

Powyższe cele tematyczne będą realizowane zgodnie z politykami horyzontalnymi Unii Europejskiej, w szczególności z zasadą partnerstwa, równości mężczyzn i kobiet oraz niedyskryminacji, jak również zrównoważonego rozwoju.

Tabela 2: Przegląd strategii inwestycyjnej programu operacyjnego

Oś priorytetowa	Fundusz	Wsparcie Unii (EUR)	Udział łącznego wsparcia Unii w całości środków programu operacyjnego	Cel tematyczny / Priorytet inwestycyjny / Cel szczegółowy	Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu, dla których wyznaczono wartość docelową
01	ERDF	395 846 718,00	17.57%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 01 - Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1a - Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągania doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1.1 - Zwiększone urynkowanie działalności badawczo rozwojowej. ▼ 1b - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1.2 - Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw. ▼ 03 - Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR) <ul style="list-style-type: none"> ▼ 3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1.3 - Lepsze warunki dla rozwoju MŚP. ▼ 3b - Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1.4 - Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP. ▼ 3c - Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1.5 - Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP. 	[1, 2, 3, 4, 5]
02	ERDF	66 386 308,00	2.95%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 02 - Zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych <ul style="list-style-type: none"> ▼ 2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia <ul style="list-style-type: none"> ▼ 2.1 - Zwiększone wykorzystanie e-usług publicznych. 	[6]
03	ERDF	405 873 024,00	18.02%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 04 - Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach <ul style="list-style-type: none"> ▼ 4a - Promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych <ul style="list-style-type: none"> ▼ 3.1 - Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych w województwie dolnośląskim ▼ 4b - Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach <ul style="list-style-type: none"> ▼ 3.2 - Zwiększona efektywność energetyczna w MŚP. ▼ 4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym <ul style="list-style-type: none"> ▼ 3.3 - Zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych. ▼ 4e - Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu 	[10, 11, 12, 68, 7, 9]

Oś priorytetowa	Fundusz	Wsparcie Unii (EUR)	Udział łącznego wsparcia Unii w całości środków programu operacyjnego	Cel tematyczny / Priorytet inwestycyjny / Cel szczegółowy	Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu, dla których wyznaczono wartość docelową
				<ul style="list-style-type: none"> ▼ 3.4.1 - Ograniczona niska emisja transportowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych. ▼ 3.4.2 - Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych. ▼ 4g - Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe ▼ 3.5 - Zwiększona produkcja energii w wysokosprawnych instalacjach w regionie. 	
04	ERDF	176 504 689,00	7.84%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 05 - Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem ▼ 5b - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi ▼ 4.5 - Zwiększone bezpieczeństwo przeciwpowodziowe regionu. ▼ 06 - Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami ▼ 6a - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie ▼ 4.1 - Zmniejszona ilość odpadów kierowanych na składowiska. ▼ 6b - Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie ▼ 4.2 - Większa liczba ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami akcesyjnymi, w tym dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków. ▼ 6c - Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego ▼ 4.3 - Zwiększona dostępność do zasobów kulturowych regionu. ▼ 6d - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę ▼ 4.4 - Wzmocnione mechanizmy ochrony bioróżnorodności w regionie. 	[13, 14, 15, 16, 17]
05	ERDF	340 626 305,00	15.12%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 07 - Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej ▼ 7b - Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi ▼ 5.1 - Lepsza dostępność transportowa regionu w układzie międzyregionalnym i wewnątrzregionalnym. ▼ 7d - Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu ▼ 5.2 - Poprawiona funkcjonalność linii kolejowych o znaczeniu regionalnym i aglomeracyjnym, charakteryzujących się dużymi potokami ruchu i łączących ośrodki regionalne z ich otoczeniem i obszarami peryferyjnymi. 	[18, 19]
06	ERDF	172 726 832,00	7.67%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 09 - Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją ▼ 9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych ▼ 6.1 - Zwiększony dostęp do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej oraz deinstytucjonalizacji usług. 	[20, 21, 22]

Oś priorytetowa	Fundusz	Wsparcie Unii (EUR)	Udział łącznego wsparcia Unii w całości środków programu operacyjnego	Cel tematyczny / Priorytet inwestycyjny / Cel szczegółowy	Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu, dla których wyznaczono wartość docelową
				<ul style="list-style-type: none"> ▼ 6.2 - Zwiększony dostęp do opieki zdrowotnej w regionie ▼ 9b - Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich ▼ 6.3 - Kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. 	
07	ERDF	60 952 230,00	2.71%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 10 - Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie. ▼ 10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej <ul style="list-style-type: none"> ▼ 7.1.1 - Zwiększona dostępność do edukacji przedszkolnej ▼ 7.1.2 - Lepsze warunki kształcenia w edukacji podstawowej i gimnazjalnej. ▼ 7.2 - Lepsze warunki kształcenia w edukacji ponadgimnazjalnej, w tym zawodowej. 	[23, 24, 26, 27, 69]
08	ESF	254 323 171,00	11.29%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 08 - Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników ▼ 8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników <ul style="list-style-type: none"> ▼ 8.1 - Poprawa szans na zatrudnienie, głównie osób bezrobotnych i biernych zawodowo, zwłaszcza tych które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach). ▼ 8.1.2 - Poprawa sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych oraz ubogich pracujących. ▼ 8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw <ul style="list-style-type: none"> ▼ 8.2 - Tworzenie nowych miejsc pracy ▼ 8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę <ul style="list-style-type: none"> ▼ 8.3 - Zwiększenie zatrudnienia wśród osób opiekujących się dziećmi do 3 roku życia. ▼ 8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian <ul style="list-style-type: none"> ▼ 8.4.1 - Poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców sektora MŚP.. ▼ 8.4.2 - Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacement-owych. ▼ 8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się <ul style="list-style-type: none"> ▼ 8.5.1 - Poprawa dostępu do programów zdrowotnych dotyczących chorób negatywnie wpływających na rynek pracy dedykowanych osobom w wieku aktywności zawodowej. ▼ 8.5.2 - Wydłużenie aktywności zawodowej na rynku pracy osób powyżej 50 roku życia. 	[28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 64, 65, 71, CR03, CR04, CR06, CR07]
09	ESF	139 926 219,00	6.21%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 09 - Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją ▼ 9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie <ul style="list-style-type: none"> ▼ 9.1 - Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia oraz zatrudnienia. ▼ 9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i 	[39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 72]

Oś priorytetowa	Fundusz	Wsparcie Unii (EUR)	Udział łącznego wsparcia Unii w całości środków programu operacyjnego	Cel tematyczny / Priorytet inwestycyjny / Cel szczegółowy	Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu, dla których wyznaczono wartość docelową
				<p>usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym</p> <ul style="list-style-type: none"> ▼ 9.2.1 - Zwiększenie dostępności środowiskowych usług społecznych, w tym opiekuńczych i wsparcia rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz wsparcia pieczy zastępczej. ▼ 9.2.2 - Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych. ▼ 9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia ▼ 9.3 - Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej. 	
10	ESF	156 181 093,00	6.93%	<p>▼ 10 - Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▼ 10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia <ul style="list-style-type: none"> ▼ 10.11 - Zwiększenie liczby miejsc w edukacji przedszkolnej i podniesienie kompetencji uczniów w przedszkolach. ▼ 10.12 - Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi. ▼ 10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji <ul style="list-style-type: none"> ▼ 10.2 - Zwiększenie kompetencji osób dorosłych w szczególności osób pozostających w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy w zakresie ICT i języków obcych. ▼ 10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami <ul style="list-style-type: none"> ▼ 10.3 - Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów kształcenia i szkolenia zawodowego, w szczególności poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego. 	[47, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 66, 67]
11	ESF	83 200 000,00	3.69%	<p>11.1 - Sprawny system wdrażania RPO WD 2014-2020.</p> <p>11.2 - Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich oraz warunków zapewniających sprawne działanie instytucji.</p> <p>11.3 - Spójny system informacji i promocji oraz rozwijanie potencjału beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO WD 2014-2020.</p>	[60, 61, 62, 63]

2. OSIE PRIORYTETOWE

2.A OPIS OSI PRIORYTETOWYCH INNYCH NIŻ POMOC TECHNICZNA

2.A.1 Oś priorytetowa

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	01
Nazwa osi priorytetowej:	Przedsiębiorstwa i innowacje

- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych utworzonych na poziomie Unii
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana przy zastosowaniu formuły rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
- W odniesieniu do EFS: całość osi priorytetowej jest poświęcona innowacjom społecznym, współpracy transnarodowej lub obydwu tym obszarom
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to operations aimed at reconstruction in response to major or regional natural disasters
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to SME (Article 39)

2.A.2 Uzasadnienie utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jedną kategorię regionu, więcej niż jeden cel tematyczny lub więcej niż jeden fundusz (w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa obejmuje dwa cele tematyczne: Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji (CT 1) oraz Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR) (CT 3).

Na realizację CT1 zostanie przeznaczony 153 503 787 EUR, a na realizację CT3 242 342 931 EUR.

Integracja interwencji ukierunkowanej na poszczególne obszary w zakresie dwóch celów tematycznych (1 i 3), zwiększy jej efektywność. Rozwiązanie to jest zgodne z polityką rozwoju dążącą do stymulacji wzrostu gospodarczego opartego na poprawie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu. Oba Cele tematyczne przyczyniają się do realizacji tego samego celu głównego Umowy Partnerstwa (UP): „Zwiększenie konkurencyjności gospodarki” oraz realizują jej dwa cele szczegółowe: Podnoszenie jakości i umiędzynarodowienia badań oraz wzrost wykorzystania ich wyników w gospodarce i Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw.

Wsparcie działań w ramach CT 1 jest kierowane wyłącznie na obszary wskazane w regionalnej strategii inteligentnych specjalizacji.

W przypadku realizacji działań badawczych i innowacyjnych wspieranych w obszarze energetyki oraz inwestycji w technologię energetyczną istotna będzie ich zgodność z RIS3 oraz z celami planu w dziedzinie technologii energetycznych (SET).

Instytucja Zarządzająca zapewnia, iż wszelkie wsparcie kierowane do dużych przedsiębiorstw z Funduszy nie będzie skutkowało znaczącym zmniejszeniem miejsc pracy w istniejących lokacjach w Unii Europejskiej.

2.A.3 Fundusz, kategoria regionu i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii

Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji (wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Kategoria regionu dla regionów najbardziej oddalonych i północnych słabo zaludnionych regionów (w stosownych przypadkach)
ERDF	Słabiej rozwinięte	Ogółem	

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	1a
Nazwa osi priorytetowej	Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	1.1
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększone urynkowanie działalności badawczo rozwojowej.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie podniesienie jakości i stopnia wykorzystania badań naukowych prowadzonych w regionie. Infrastruktura badawczo-rozwojowa jest jednym z głównych czynników wpływających na poziom innowacyjności regionu. Realizacja priorytetu inwestycyjnego przyczyni się do wzrostu potencjału innowacyjnego na Dolnym Śląsku, poprzez inwestycje w infrastrukturę naukowo-badawczą. Powstała w wyniku przedsięwzięcia infrastruktura B+R będzie dostępna dla podmiotów spoza jednostki otrzymującej wsparcie, w szczególności przedsiębiorców, oraz dostosowana do potrzeb rynku.

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		1.1 - Zwiększone urynkowanie działalności badawczo rozwojowej.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
1	Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB	%	Słabiej rozwinięte	0,55	2011	0,68	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	1a - Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy
-------------------------------	--

PI 1.1 Wzmacnianie potencjału B+R i wdrożeniowego uczelni i jednostek naukowych

W ramach priorytetu realizowane będzie wsparcie rozwoju infrastruktury badawczej w jednostkach naukowych i szkołach wyższych. Wsparcie skoncentrowane będzie na zakupie aparatury naukowo-badawczej i wyposażeniu specjalistycznych laboratoriów badawczych. Elementem wsparcia będą także inwestycje budowlane w zakresie budowy, przebudowy bądź rozbudowy infrastruktury B+R.

Nie będą finansowane koszty wynagrodzeń i wydatków na obsługę techniczną/koszty utrzymania.

Wsparcie publicznej infrastruktury B+R będzie selektywne i skoncentrowane na obszarach strategicznych z punktu widzenia rozwoju regionu i realizowane tylko w ramach inteligentnych specjalizacji regionalnych.

Infrastruktura B+R dla badań podstawowych nie jest możliwa do finansowania jeśli nie jest zgodna z regionalną strategią specjalizacji i nie ma uzasadnienia w jaki sposób rezultaty projektu mogą przelożyć się na rozwój regionu.

Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe:

- Publiczne jednostki naukowe i ich konsorcja;

Priorytet inwestycyjny	1a - Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy
<ul style="list-style-type: none"> • Publiczne uczelnie/szkoły wyższe i ich konsorcja; • Konsorcja publicznych jednostek naukowych/uczelni/szkół wyższych z przedsiębiorcami. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	1a - Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy
<p>Realizacja na terenie całego województwa.</p> <p>Podstawowym trybem wyboru projektów jest tryb konkursowy.</p> <p>Kryteria wsparcia infrastruktury B+R:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzgodnienie przedsięwzięcia z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju oraz Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego w toku negocjacji kontraktu terytorialnego i umieszczenie go w Kontrakcie Terytorialnym; • przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R charakteryzuje możliwie wysoki stopień współfinansowania ze źródeł prywatnych; <p>Udzielenie wsparcia uwarunkowane będzie m.in. przedstawieniem i oceną dokumentu (który będzie stanowił załącznik do umowy o dofinansowanie projektu) opisującego:</p> <p>- planowany program badawczy oraz analizę popytu w sektorze biznesu na usługi badawcze powiązane z tym programem</p>	

Priorytet inwestycyjny	1a - Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy
<ul style="list-style-type: none"> - planowane działania w zakresie pozyskania nowych klientów z sektora gospodarczego - plan finansowy przedstawiający wzrost przychodów z sektora przedsiębiorstw w przychodach ogólnych jednostki bezpośrednio realizującej projekt - analizę ryzyka szczególnie w zakresie braku popytu wraz z przedstawieniem środków zaradczych - planowane wykorzystanie infrastruktury przez i na rzecz przedsiębiorstw wraz z odpowiednimi wskaźnikami obrazującymi wzrost poziomu współpracy z sektorem biznesu na przykład dotyczącymi ilości umów / przychodów generowanych z sektora biznesu; - przedstawienie wyników osiągniętych w przeszłości przez jednostkę w zakresie : <ul style="list-style-type: none"> * udziału przychodów z sektora biznesu w ogólnych przychodach jednostki bezpośrednio realizującej projekt * liczbę wspólnych projektów naukowo-badawczych realizowanych z przedsiębiorcami * liczbę umów lub porozumień o współpracy z sektorem gospodarczym - wykazanie dodatkowego charakteru infrastruktury badawczej w porównaniu do infrastruktury wspartej w latach 2007-2014. 	

Priorytet inwestycyjny	1a - Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy
-------------------------------	--

Rezultatem bezpośrednim projektów dotyczących wsparcia infrastruktury B+R będzie wzrost przychodów z sektora przedsiębiorstw w przychodach ogólnych jednostki bezpośrednio realizującej projekt. Rezultat bezpośredni będzie wskazany w umowie o dofinansowanie projektu a brak jego osiągnięcia na koniec okresu trwałości projektu będzie skutkowało zgodnie z zasadą proporcjonalności odpowiednim zwrotem środków pomocowych.

Coroczne monitorowanie i sprawozdanie obejmuje także w szczególności wskaźniki rezultatu wskazane w ramach priorytetu inwestycyjnego 1.1 ujęte w umowach o dofinansowanie projektów.

Wsparcie w zakresie infrastruktury nauki może również dotyczyć strategicznej infrastruktury badawczej zidentyfikowanej w Polskiej Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej (PMDIB), która nie otrzymała finansowania z poziomu krajowego, pod warunkiem ujęcia tych projektów w Kontrakcie Terytorialnym.

Wybór projektów będzie odbywał się zgodnie z zasadami wynikającymi z rozporządzenia ogólnego, na podstawie kryteriów wyboru przyjętych przez komitet monitorujący. Jednym z czynników branych pod uwagę przy wyborze inwestycji do wsparcia, będzie stopień przygotowania inwestycji, przekładający się na gotowość do jej realizacji.

Priorytet inwestycyjny	1a - Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy
<p>W ramach PI nie wyklucza się zastosowania różnych form pomocy zwrotnej.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wnoszące większy niż wymagany minimalny wkład własny. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	1a - Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy
Nie przewiduje się.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	1a - Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy
Nie zidentyfikowano	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		1a - Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru	

					M	W	T		
CO25	Badania i innowacje: liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej	Ekwiwalenty pełnego czasu pracy	EFRR	Słabiej rozwinięte			172,00	SL 2014	Raz na rok
CO27	Badania i innowacje: inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla projektów w zakresie innowacji lub badań i rozwoju	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte			602 817,00	SL 2014	Raz na rok
1	Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			2,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	1b
Nazwa osi priorytetowej	Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, eko-innowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	1.2
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie większa aktywność przedsiębiorstw w zakresie prowadzenia badań B+R oraz zwiększenie nakładów na działalność B+R w przedsiębiorstwach. Kluczowymi czynnikami decydującymi o atrakcyjności i konkurencyjności gospodarki, zarówno w skali krajowej, jak i europejskiej jest wysoka aktywność innowacyjna oraz efektywne wykorzystywanie osiągnięć naukowych przez podmioty gospodarcze.</p> <p>Na Dolnym Śląsku potencjał innowacyjny przedsiębiorstw wykorzystywany jest w niewystarczającym stopniu. Niski jest udział przedsiębiorstw prowadzących prace badawczo-rozwojowe, a także przedsiębiorstw korzystających z dostępnych wyników badań. Istotnym czynnikiem wspomagającym podnoszenia poziomu innowacyjności w regionie jest funkcjonowanie infrastruktury wspierającej tworzenie i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw oraz korzystanie z potencjału naukowego regionu. Zapewnienie przedsiębiorcom dostępu do sprawnie działającego systemu transferu i absorpcji efektów działalności innowacyjnej i badawczo-rozwojowej, infrastruktury B+R i specjalistycznych usług proinnowacyjnych w regionie pozwoli na aktywne jego uczestnictwo na gospodarczej arenie Europy i świata oraz na rozwój tzw. Autostrady Nowej Gospodarki wskazanej w SRWD 2020. Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie</p>

	<p>zwiększenie dostępności środków finansowych na wsparcie wzmocnienia innowacyjności przedsiębiorstw zarówno poprzez bezpośrednie inwestycje jak i usługi IOB do nich kierowane. Rezultatem pośrednim będzie także dostosowanie oferty IOB do bieżących wyzwań gospodarki opartej na wiedzy oraz wzrost poziomu wyspecjalizowanych usług oferowanych przez ośrodki innowacji na rzecz gospodarki. Wsparcie powinno przełożyć się na wzrost dostępności proinnowacyjnych usług IOB, odpowiadającym zdiagnozowanym potrzebom przedsiębiorstw..</p>
--	---

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		1.2 - Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
2	Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB (BERD).	%	Słabiej rozwinięte	0,25	2011	0,36	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	1b - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, eko-innowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu
-------------------------------	--

PI 1.2 Innowacyjne przedsiębiorstwa

Wsparcie skierowane będzie do przedsiębiorstw chcących rozpocząć bądź rozwinąć działalność B+R.

W ramach wsparcia planuje się realizację przez przedsiębiorstwa projektów badawczych samodzielnie bądź we współpracy z zewnętrznymi podmiotami, m.in.: jednostkami naukowymi, szkołami wyższymi, IOB lub podmiotami leczniczymi.

Projekty badawcze przedsiębiorstw mają służyć opracowaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów i procesów produkcyjnych (innowacje produktowe, procesowe). W ramach wsparcia przewiduje się finansowanie całego procesu powstania innowacji.

Wsparcie mogą otrzymać projekty polegające m.in.: na prowadzeniu badań przemysłowych i prac rozwojowych, innowacjach technologicznych (w tym pierwsze wdrożenie technologii), opracowaniu linii pilotażowych, demonstracyjnych prototypów, itp.

Ponadto finansowany będzie także zakup i wdrożenie wyników prac B+R oraz praw własności intelektualnej (m.in. patentów, licencji, know-how lub innej nieopatentowanej wiedzy technicznej). Wdrożenie zakupionych wyników prac B+R jest możliwe tylko w przypadku konieczności przeprowadzenia, uzupełniających/dostosowujących technologie do specyfiki przedsiębiorstwa, prac rozwojowych. Prace te będą mogły być prowadzone zarówno samodzielnie przez przedsiębiorstwa, jak i w formie zlecenia.

Priorytet inwestycyjny	1b - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu
-------------------------------	---

W efekcie prowadzonych przez przedsiębiorstwa samodzielnie prac badawczych lub dzięki zakupowi wyników prac B+R osiągnięty zostanie etap zaawansowania innowacyjnego rozwiązania (produktu, usługi, procesu) pozwalający na jego urynkowienie. W przypadku MŚP obok prac badawczo-rozwojowych elementem projektu może być wdrożenie wyników tych prac, przy czym komponent wdrożeniowy musi stanowić mniejszość całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu. W przypadku dużych przedsiębiorstw wsparcie dotyczyć może prac badawczo-rozwojowych do etapu pierwszej produkcji.

Pierwsza produkcja oznacza pierwsze wdrożenie przemysłowe odnoszące się do zwiększenia skali obiektów pilotażowych lub do pierwszych w swoim rodzaju urządzeń i obiektów, obejmujących kroki następujące po uruchomieniu linii pilotażowej, w ramach której zawarta jest faza testowania, ale nie produkcja masowa lub działalność handlowa. Każdy projekt pierwszej produkcji musi obejmować również etapy poprzedzające (prace rozwojowe/fazę demonstracji i walidacji).

Przewidywane jest również wspieranie ochrony własności intelektualnej, powstałej w wyniku realizacji projektu, a więc finansowanie kosztów zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego i wzoru przemysłowego do urzędów patentowych i jego okresowej pierwszej ochrony.

Wspierany będzie rozwój zaplecza badawczo-rozwojowego przedsiębiorstw. Przewiduje się wsparcie tworzenia i rozwoju infrastruktury B+R przedsiębiorstw poprzez inwestycje w aparaturę, sprzęt, technologie i inną niezbędną infrastrukturę, które służyć będą tworzeniu innowacyjnych produktów, procesów i usług. Oferowane wsparcie przyczyni się do tworzenia przez firmy centrów badawczo-rozwojowych lub działów badawczo-rozwojowych i laboratoriów specjalistycznych.

Zwiększenie aktywności innowacyjnej małych i średnich przedsiębiorstw oraz stymulacja ich współpracy z sektorem badawczo-naukowym będzie także realizowane poprzez instrument typu „Bon na innowacje” (dla projektów o małej skali). Duże znaczenie będą miały bony wspierające wdrażanie innowacji, które zmniejszą obciążenia dla środowiska.

Priorytet inwestycyjny	1b - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu
-------------------------------	---

Finansowane będą także profesjonalne usługi proinnowacyjne świadczone przez instytucje otoczenia biznesu m.in. parki technologiczne, centra transferu technologii, akademickie inkubatory przedsiębiorczości oraz inne organizacje wspierające procesy innowacji w przedsiębiorstwach. Usługi świadczone przez IOB będą ukierunkowane rynkowo i będą przyczyniać się do wspierania procesów innowacji w przedsiębiorstwach i efektywniejszego wykorzystania potencjału rozwojowego firm. Finansowane będą specjalistyczne usługi dla przedsiębiorstw w zakresie: specjalistycznych usług laboratoryjnych, pomiarowych, diagnostycznych, certyfikacyjnych, usług asystentów innowacji i brokerów innowacji, voucherów innowacji, stymulowania współpracy przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi, doradztwa i pośrednictwa technologicznego, transferu technologii oraz informacji o nowych technologiach, ochrony i wyceny własności intelektualnej, audytu technologicznego, wdrażania innowacyjnych produktów i usług, pośrednictwa kooperacyjnego, rozwoju firm technologicznych, indywidualnego wsparcia i strategicznego doradztwa dla wsparcia procesów innowacyjnych przedsiębiorstw, w tym przygotowania do uczestniczenia we wspólnotowych programach badawczych i innowacyjnych UE.

Możliwe będzie także wsparcie infrastruktury IOB, pod warunkiem że inwestycje infrastrukturalne stanowią uzupełnienie istniejących zasobów oraz są niezbędne do realizacji wysokiej jakości usług proinnowacyjnych i są uwarunkowane zapotrzebowaniem firm na stworzenie tej infrastruktury. Wsparcie skoncentrowane będzie na infrastrukturze niezbędnej dla świadczenia specjalistycznych usług laboratoryjnych, w tym uruchomienie specjalistycznych laboratoriów i powierzchni badawczych dla przedsiębiorstw.

W ramach powyższych kierunków wsparcia możliwa będzie także realizacja działań dotyczących nowoczesnych rozwiązań (technologii) dotyczących przeciwdziałania zmianom klimatu (np. rozwój zeroemisyjnych i niskoemisyjnych technologii), co w konsekwencji zapewni ograniczenie negatywnych skutków środowiskowych.

Uzupełnieniem przedsięwzięć związanych z rozwojem potencjału B+R będzie finansowanie działań związanych z podnoszeniem kwalifikacji kadr przedsiębiorstw z zakresu wykorzystania nowej infrastruktury B+R (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego (cross-financing)).

Priorytet inwestycyjny	1b - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu
-------------------------------	---

W RPO mogą być finansowane przedsięwzięcia do kwot zakładanych w linii demarkacyjnej pomiędzy programami regionalnymi i krajowymi. Przedsięwzięcia o większej wartości będą realizowane w POIR.

Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- przedsiębiorcy;
- przedsiębiorcy typu spin off;
- jednostki samorządu terytorialnego w zakresie instrumentu typu bon na innowacje/koordynacji usług proinnowacyjnych;
- IOB, w tym organizacje pozarządowe;
- konsorcja przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi, uczelniami/szkołami wyższymi lub podmiotami leczniczymi, bądź ze spółkami celowymi tworzonymi przez te podmioty.

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	1b - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu
-------------------------------	---

Priorytet inwestycyjny	1b - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu
-------------------------------	---

Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągania wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym.

Wsparcie jest skoncentrowane na MŚP. Wsparcie dla dużych firm będzie skupiać się na obszarach wysokiego ryzyka/niskiej rentowności lub projektach o wyjątkowym charakterze, które nie mogą być zrealizowane przez MŚP. W przypadku dużych firm preferencją objęte będą projekty podejmowane wspólnie z MŚP lub przewidujące współpracę z MŚP, NGO i instytucjami badawczymi.

Wszystkie inwestycje w infrastrukturę B+R dla przedsiębiorców podlegają zaprezentowaniu opisu planu prac B+R, które będą wykonywane przez wspierane przedsiębiorstwo.

Wsparciem objęte będą przedsięwzięcia zgodne z obszarami inteligentnej specjalizacji regionalnej w tym także oparte na kluczowych technologiach wspomagających (ang. KET).

Priorytet inwestycyjny	1b - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu
-------------------------------	---

Preferowane będą projekty:

- których elementem będzie stworzenie etatów badawczych;
- realizowane w ramach konsorcjum przedsiębiorstwa oraz jednostki naukowej;
- realizowane w ramach partnerstw przedsiębiorstw.

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	1b - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu
-------------------------------	---

Na podstawie oceny ex-ante instrumentów finansowych RPO WD 2014-2020 wykonanej przez niezależnego ewaluatora w ramach priorytetu inwestycyjnego 1b nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych.

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	1b - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu
-------------------------------	---

Nie zidentyfikowano

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		Ib - Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, pobudzania popytu, tworzenia sieci, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO01	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			246,00	SL 2014	Raz na rok
CO02	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			212,00	SL 2014	Raz na rok
CO04	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			62,00	SL 2014	Raz na rok
CO06	Inwestycje produkcyjne: inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte			159 749 073,00	SL 2014	Raz na rok
CO26	Badania i innowacje: liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			74,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	3a
Nazwa osi priorytetowej	Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	1.3
Nazwa celu szczegółowego	Lepsze warunki dla rozwoju MŚP.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie wzrost poziomu inwestycji w MSP oraz poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorstw (również nowych w początkowej fazie rozwoju).</p> <p>Przedsiębiorstwa odgrywają ważną rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu, są siłą napędową gospodarki, stanowią główne źródło zatrudnienia, wywierają istotny wpływ na rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności, a tym samym mają kluczowe znaczenie dla zwiększenia konkurencyjności. Sektor małych i średnich przedsiębiorstw w dużej mierze uzależniony jest od sprawnego funkcjonowania systemu instrumentów i instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości. Realizacja priorytetu inwestycyjnego pozwoli zgodnie z założeniami Autostrady Nowej Gospodarki wskazanej w SRWD 2020, na tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, poprawę dostępności i jakości usług umożliwiających inkubację przedsiębiorstw oraz terenów inwestycyjnych dla przedsiębiorstw.</p>

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		1.3 - Lepsze warunki dla rozwoju MŚP.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
3	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB	%	Słabiej rozwinięte	9,40	2011	11,65	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości
------------------------	---

PI 1.3 Rozwój przedsiębiorczości

W zakresie infrastruktury służącej przedsiębiorcom wsparcie otrzymają projekty dotyczące terenów inwestycyjnych, stref aktywności gospodarczej, parków biznesu, inkubatorów przedsiębiorczości.

Wsparcie otrzymają projekty obejmujące kompleksowe lub częściowe uzbrojenie terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą, przygotowanie terenów inwestycyjnych, stref aktywności, parków biznesu do potrzeb potencjalnych inwestorów.

Finansowane będą działania dotyczące uporządkowania i przygotowania terenów inwestycyjnych, stref aktywności, parków biznesu (np. prace studyjno-koncepcyjne, badania geotechniczne, kompleksowe wyposażenie w media, modernizacja wewnętrznej infrastruktury komunikacyjnej) w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych. Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną mogą stanowić jedynie uzupełniający element projektu. Szczególne znaczenie będą miały projekty realizowane na nieużytkach, terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych, terenach zdegradowanych.

Dopuszcza się wsparcie infrastrukturalne obejmujące także budowę (w tym rozbudowę) inkubatorów przedsiębiorczości prowadzącą do poprawy dostępności dla przedsiębiorców obiektów wyposażonych w nowoczesną infrastrukturę niezbędną dla prowadzenia i rozwijania biznesu.

Rezultatem bezpośrednim projektów dotyczących wsparcia infrastruktury służącej przedsiębiorcom będzie liczba małych i średnich przedsiębiorstw zlokalizowanych we wspartej infrastrukturze lub poziom obciążenia terenów inwestycyjnych oraz liczba miejsc pracy utworzonych w MŚP. Rezultaty bezpośrednio będą wskazane z umowie o dofinansowanie projektu.

Priorytet inwestycyjny	3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości
-------------------------------	---

Nieosiągnięcie pełnego poziomu obłożenia terenów inwestycyjnych na koniec okresu trwałości projektu będzie skutkowało zgodnie z zasadą proporcjonalności odpowiednim zwrotem środków pomocowych.

W przypadku inwestycji polegających na tworzeniu nowej infrastruktury służącej rozwojowi przedsiębiorstw (terenów inwestycyjnych, stref aktywności, parków biznesu) wykorzystanie infrastruktury przez dużego przedsiębiorcę będzie skutkowało zgodnie z zasadą proporcjonalności odpowiednim zwrotem środków na koniec okresu trwałości projektu.

Warunki konieczne do spełnienia, aby uzyskać wsparcie dla infrastruktury IOB:

- zgodność projektu ze zdefiniowanymi potrzebami MŚP;
- działalność IOB wpisuje się w regionalną strategię inteligentnej specjalizacji;
- IOB dysponuje strategią/planem wykorzystania infrastruktury;
- przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych i nie powiela dostępnej infrastruktury IOB.

Preferencyjnie traktowane będą IOB stosujące dostępne standardy w zakresie świadczenia usług.

Powyższe działania mogą być uzupełnione wsparciem obejmującym rozpowszechnianie informacji o możliwościach inwestycyjnych na terenie województwa w zakresie związanym z realizacją projektu inwestycyjnego.

Wsparcie dla przedsiębiorstw przez Instytucje Otoczenia Biznesu będzie odbywać się poprzez działania doradcze w kierunkach:

- usługi w zakresie wsparcia doradczego dostosowanego do potrzeb firm (realizowanego np. w formie voucherów na usługi i inkubacji zdalnej),

Priorytet inwestycyjny	3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości
<p>- usługi z zakresu pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania działalności przedsiębiorstw (również w początkowej fazie rozwoju), w tym przygotowanie dokumentów i analiz niezbędnych do pozyskania zewnętrznego źródła finansowania, pomoc w pozyskaniu inwestora, analiza potrzeb i identyfikacja źródeł finansowania projektu.</p> <p>Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.</p> <p>Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • uczelnie/szkoły wyższe; • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • jednostki organizacyjne jst; • MŚP. • IOB; • LGD; • specjalne strefy ekonomiczne; <p>W zakresie usług IOB bezpośrednim beneficjentem będą MŚP.</p>	

Priorytet inwestycyjny	3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości
-------------------------------	---

Linia demarkacyjna w przypadku dostarczania kompleksowych usług odpowiadających na potrzeby MŚP w ramach CT 1 oraz CT 8 została zachowana i opiera się na podziale interwencji zgodnie ze specyfiką i celem poszczególnych priorytetów inwestycyjnych.

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości
-------------------------------	---

Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Coroczne monitorowanie i sprawozdanie obejmuje także w szczególności wskaźniki rezultatu wskazane w ramach priorytetu inwestycyjnego 1.3 ujęte w umowach o dofinansowanie projektów.

Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. Pozakonkursowy tryb wyboru projektów będzie uwzględniał zasady określone w punkcie 5.2 Umowy Partnerstwa

Priorytet inwestycyjny	3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości
<p>W ramach PI nie wyklucza się zastosowania różnych form pomocy zwrotnej.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wnoszące większy niż wymagany minimalny wkład własny. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości
Nie przewiduje się.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości					
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru

					M	W	T		
CO01	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			179,00	SL 2014	Raz na rok
CO04	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			179,00	SL 2014	Raz na rok
2	Liczba wspartych inkubatorów przedsiębiorczości	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			9,00	SL 2014	Raz na rok
3	Powierzchnia wspartych (przygotowanych) terenów inwestycyjnych	ha	EFRR	Słabiej rozwinięte			107,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	3b
Nazwa osi priorytetowej	Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	1.4
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie zwiększona zdolność MŚP do lepszego konkurowania na rynkach zagranicznych a w konsekwencji zwiększenie poziomu eksportu.</p> <p>Jednym z ważniejszych wyzwań dla dolnośląskich MŚP jest zwiększenie zdolności do zdobywania nowych rynków zbytu. W wyniku realizacji priorytetu inwestycyjnego nastąpi zwiększenie umiędzynarodowienia działalności MŚP poprzez m.in. tworzenie nowych modeli biznesowych dla MŚP, działania w zakresie nawiązywania kontaktów gospodarczych oraz tworzenia lub wzmocnienia powiązań sieciowych i kooperacyjnych pomiędzy przedsiębiorstwami. Dodatkowym rezultatem będzie wdrażanie w firmach nowoczesnych metod zarządzania oraz promocja przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych. Realizacja priorytetu inwestycyjnego pozwoli również przyciągnąć inwestorów zagranicznych do regionów.</p>

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		1.4 - Zwiększony poziom handlu zagranicznego sektora MŚP.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
4	Wartość eksportu ogółem	EUR	Słabiej rozwinięte	16 572 000 000,00	2012	26 630 400 000,00	Izba Celna	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	3b - Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia
------------------------	--

PI 1.4 Internacjonalizacja przedsiębiorstw

Wsparcie ukierunkowane jest na **zwiększenie międzynarodowej ekspansji MŚP** poprzez tworzenie nowych modeli biznesowych dla MŚP (np. stworzenie bądź rozwój strategii działań międzynarodowych, dostosowanie produktu/usług do wymogów zagranicznych rynków, otwieranie nowych kanałów biznesowych, rozbudowa łańcucha dostaw, dywersyfikacja geograficzna i sektorowa).

Wspierane projekty obejmą również w zakresie wynikającym ze strategii rozwoju internacjonalizacji przedsiębiorstwa dofinansowanie m.in. wizyt studyjnych i misji zagranicznych, udziału w międzynarodowych targach branżowych, targach i wystawach za granicą, a także w innych ważnych dla wybranej branży wydarzeniach o charakterze międzynarodowym oraz organizację zbiorowych wystaw na terenie działalności przedsiębiorstw - ukierunkowanych na przyjęcie wizyt studyjnych potencjalnych zagranicznych partnerów handlowych.

Realizowane będą działania ukierunkowane na **promocję przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych** oraz promocję gospodarczą regionu w celu przyciągnięcia nowych inwestorów.

Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Priorytet inwestycyjny	3b - Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia
<ul style="list-style-type: none"> • MŚP; • IOB; • LGD; • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • jednostki organizacyjne jst. <p>W zakresie internacjonalizacji bezpośrednim beneficjentem będzie MŚP.</p>	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	3b - Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym (w zakresie regionalnej promocji gospodarczej). Pozakonkursowy tryb wyboru projektów będzie uwzględniał zasady określone w punkcie 5.2 Umowy Partnerstwa.</p>	

Priorytet inwestycyjny	3b - Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia
<p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizowane w partnerstwie; • realizowane w ramach inteligentnych specjalizacji regionu. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	3b - Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia
Nie przewiduje się.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	3b - Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorii regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		3b - Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		

Priorytet inwestycyjny		3b - Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO01	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			153,00	SL 2014	Raz na rok
CO02	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			153,00	SL 2014	Raz na rok
4	Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			115,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	3c
Nazwa osi priorytetowej	Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	1.5
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie podniesienie konkurencyjności i produktywności oraz zaawansowania technologiczno-organizacyjnego MŚP.</p> <p>Jak wykazują badania i analizy, główną barierą rozwoju MŚP, jest przede wszystkim niedostateczny zasób własnych środków przeznaczonych na rozwój. Aby nastąpił wzrost gospodarczy regionu i zwiększenie zatrudnienia, należy wspierać działania prowadzące do trwałego rozwoju istniejących przedsiębiorstw i podnoszenia pozycji w łańcuchu wartości. Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie dynamiczny wzrost przedsiębiorstw i ich zaawansowania technologicznego poprzez wprowadzanie na rynek nowych produktów i usług oraz nowych technologii produkcyjnych.</p>

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		1.5 - Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
5	Udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych	%	Słabiej rozwinięte	20,70	2012	23,50	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	3c - Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
PI 1.5 Rozwój produktów i usług w MŚP	
W ramach priorytetu realizowane będą działania przyczyniające się do rozwoju mikro, małych oraz średnich przedsiębiorstw poprzez wsparcie inwestycyjne (dotacyjne) i instrumenty finansowe.	
Wsparcie dotacyjne otrzymają wyłącznie projekty inwestycyjne wspierające innowacyjność produktową - prowadzące do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów/usług, oraz innowacyjność procesową przedsiębiorstw - dokonywanie zasadniczych zmian procesu produkcyjnego lub sposobu świadczenia usług.	
W ramach priorytetu inwestycyjnego będą wspierane inwestycje w zakresie uruchomienia masowej produkcji w przedsiębiorstwach wspartych w ramach priorytetu inwestycyjnego 1.2.	
W ramach priorytetu inwestycyjnego planuje się również ułatwienie dostępu przedsiębiorstw do kapitału zewnętrznego poprzez rozwój instrumentów finansowych przyczyniających się do zwiększenia konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Wsparcie uzyskają projekty obejmujące rozwój/rozbudowę istniejącego przedsiębiorstwa, inwestycje w sprzęt produkcyjny, nowoczesne maszyny i urządzenia prowadzące do zwiększenia skali działalności firmy lub wzrostu zasięgu oferty firmy .	
Wspierane będą inwestycje prowadzące do zmniejszenia szkodliwego oddziaływania na środowisko np. ograniczające materiało- , wodochłonność procesu produkcyjnego oraz wprowadzania nowoczesnych rozwiązań (technologii) dotyczących przeciwdziałaniu zmianom klimatu (np., rozwój zeroemisyjnych i niskoemisyjnych technologii), co w konsekwencji zapewni ograniczenie negatywnych skutków środowiskowych (z wyłączeniem	

Priorytet inwestycyjny	3c - Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
<p>wprowadzania technologii mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej w przedsiębiorstwie).</p> <p>Priorytet inwestycyjny zostanie objęty zasadami pomocy publicznej.</p> <p>Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • MŚP; • zgrupowania i partnerstwa MŚP; • podmiot wdrażający instrument finansowy. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	3c - Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p>	

Priorytet inwestycyjny	3c - Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
<p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym. Instrumenty finansowe będą wdrażane zgodnie z art. 37 ust. 1 oraz art. 38 ust.4-5 rozporządzenia PE I Rady (UE) nr 1303/2013.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizowane w ramach inteligentnych specjalizacji regionu; • wnoszące większy niż wymagany minimalny wkład własny. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	3c - Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
<p>Planuje się wsparcie dostępu przedsiębiorstw do kapitału zewnętrznego poprzez rozwój instrumentów finansowych przyczyniających się do zwiększenia konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Przewiduje się możliwość wykorzystania instrumentów finansowych oraz połączenia dotacji i wsparcia w postaci instrumentu finansowego.</p> <p>Zastosowanie instrumentów finansowych powinno być rozważone w przypadku wsparcia inwestycji, które są potencjalnie finansowo wykonalne. Na podstawie oceny ex-ante instrumentów finansowych RPO WD 2014-2020 wykonanej przez niezależnego ewaluatora w ramach priorytetu inwestycyjnego 3c przewiduje się stosowanie instrumentów finansowych. Nie wyklucza się zastosowania innych form pomocy zwrotnej.</p>	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	3c - Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
<p>Nie zidentyfikowano.</p>	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorii regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorii regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		3c - Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO01	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			1 054,00	SL 2014	Raz na rok
CO02	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			274,00	SL 2014	Raz na rok
CO03	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			897,00	SL 2014	Raz na rok
CO06	Inwestycje produkcyjne: inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte			145 646 220,00	SL 2014	Raz na rok
CO07	Inwestycje produkcyjne: inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje)	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte			32 651 793,00	SL 2014	Raz na rok
CO08	Inwestycje produkcyjne: wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach	Ekwiwalenty pełnego czasu pracy	EFRR	Słabiej rozwinięte			119,00	SL 2014	Raz na rok
CO28	Badania i innowacje: liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			172,00	SL 2014	Raz na rok
CO29	Badania i innowacje: liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			118,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.7 Innowacje społeczne, współpraca ponadnarodowa i wkład w realizację celów tematycznych 1–7

Oś priorytetowa	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje
Nie dotyczy	

2.A.8 Ramy wykonania

Tabela 6: Ramy wykonania dla osi priorytetowej (w podziale na fundusz oraz, dla EFRR i EFS, kategorię regionu)

Oś priorytetowa	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje
-----------------	-----------------------------------

Nr identyfikacyjny	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach
						M	W	T	M	W	T		
CO01	Produkt	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			413			1 632,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 79,12% alokacji osi priorytetowej
1	Finansowe	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte			59007634			465 702 022,00	SL 2014	

Dodatkowe informacje jakościowe na temat ustanowienia ram wykonania

Założenia i szacowane wartości dotyczące wkładu instrumentów finansowych w realizację celu pośredniego i końcowego dla wskaźnika produktu są szacunkowe. Po otrzymaniu ostatecznych wyników oceny ex ante może zaistnieć konieczność ich korekty.

2.A.9 Kategorie interwencji

Kategorie interwencji odpowiadające treści osi priorytetowej w oparciu o klasyfikację przyjętą przez Komisję oraz szacunkowy podział wsparcia Unii.

Tabele 7-11: Kategorie interwencji

Tabela 7: Wymiar 1 – Zakres interwencji

Oś priorytetowa		01 - Przedsiębiorstwa i innowacje		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	001. Ogólne inwestycje produkcyjne w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP)		111 695 992,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	002. Procesy badawcze i innowacyjne w dużych przedsiębiorstwach		6 535 189,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	056. Inwestycje w infrastrukturę, zdolności i wyposażenie w MŚP, związane bezpośrednio z działaniami badawczymi i innowacyjnymi		5 855 568,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	057. Inwestycje w infrastrukturę, zdolności i wyposażenie w dużych przedsiębiorstwach, związane bezpośrednio z działaniami badawczymi i innowacyjnymi		6 535 189,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	058. Infrastruktura na rzecz badań naukowych i innowacji (publiczna)		36 550 000,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	062. Transfer technologii i współpraca między uczelniami a przedsiębiorstwami, z korzyścią głównie dla MŚP		19 605 568,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	064. Procesy badawcze i innowacyjne w MŚP (w tym systemy bonów, innowacje procesowe, projektowe, innowacje w obszarze usług i innowacje społeczne)		56 333 332,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	066. Zaawansowane usługi wsparcia dla MŚP i grup MŚP (w tym usługi w zakresie zarządzania, marketingu i projektowania)		35 412 083,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	067. Rozwój działalności MŚP, wsparcie przedsiębiorczości i tworzenia przedsiębiorstw (w tym wsparcie dla przedsiębiorstw typu spin-off i spin-out)		59 340 922,00

Oś priorytetowa		01 - Przedsiębiorstwa i innowacje	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
	rozwinęte		0
ERDF	Słabiej rozwinięte	069. Wsparcie ekologicznych procesów produkcyjnych oraz efektywnego wykorzystywania zasobów w MŚP	12 465 092,0
ERDF	Słabiej rozwinięte	072. Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki przemysłowe i obiekty)	44 864 264,0
ERDF	Słabiej rozwinięte	101. Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla przedsięwzięć typowych dla EFS, koniecznych dla zadowalającego wdrożenia części przedsięwzięć związanej bezpośrednio z EFRR)	653 519,00

Tabela 8: Wymiar 2 – Forma finansowania

Oś priorytetowa		01 - Przedsiębiorstwa i innowacje	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Dotacja bezzwrotna	310 759 394,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	04. Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: pożyczki lub środki równoważne	66 495 775,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	05. Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: gwarancje lub środki równoważne	18 591 549,00

Tabela 9: Wymiar 3 – Typ obszaru

Oś priorytetowa		01 - Przedsiębiorstwa i innowacje	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Duże obszary miejskie (o ludności >50 000 i dużej gęstości zaludnienia)	104 671 500,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	02. Małe obszary miejskie (o ludności >5 000 i średniej gęstości zaludnienia)	158 338 687,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	03. Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia)	79 169 344,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy	53 667 187,00

Tabela 10: Wymiar 4 – Terytorialne mechanizmy wdrażania

Oś priorytetowa		01 - Przedsiębiorstwa i innowacje	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Zintegrowane inwestycje terytorialne - miejskie	64 286 968,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy	331 559 750,00

Tabela 11: Wymiar 6 – dodatkowy temat EFS (Wyłącznie EFS i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych)

Oś priorytetowa		01 - Przedsiębiorstwa i innowacje	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €

2.A.10 Krótki opis planowanego wykorzystania pomocy technicznej, w tym, w razie potrzeby, przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów i beneficjentów. (w stosownych przypadkach) (w podziale na osie priorytetowe)

Oś priorytetowa:	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje
Nie dotyczy	

2.A.1 Oś priorytetowa

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	02
Nazwa osi priorytetowej:	Technologie informacyjno-komunikacyjne

- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych utworzonych na poziomie Unii
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana przy zastosowaniu formuły rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
- W odniesieniu do EFS: całość osi priorytetowej jest poświęcona innowacjom społecznym, współpracy transnarodowej lub obydwu tym obszarom
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to operations aimed at reconstruction in response to major or regional natural disasters
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to SME (Article 39)

2.A.2 Uzasadnienie utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jedną kategorię regionu, więcej niż jeden cel tematyczny lub więcej niż jeden fundusz (w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy

2.A.3 Fundusz, kategoria regionu i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii

Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji (wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Kategoria regionu dla regionów najbardziej oddalonych i północnych słabo zaludnionych regionów (w stosownych przypadkach)
ERDF	Słabiej rozwinięte	Ogółem	

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	2c
Nazwa osi priorytetowej	Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	2.1
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększone wykorzystanie e-usług publicznych.

<p>Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii</p>	<p>Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie zwiększenie uczestnictwa obywateli w życiu publicznym poprzez poprawę dostępności informacji i zasobów publicznych.</p> <p>Perspektywa finansowa 2007-2013 znacznie przyspieszyła cyfryzację treści i usług publicznych, jednak proces ten jest daleki od zakończenia. Poprawy wymaga zakres oferowanych funkcjonalności oraz poziom „e-dojrzałości” szeregu usług, których migracja do sfery cyfrowej już się rozpoczęła.</p> <p>Rozbudowa i dalsza cyfryzacja usług publicznych świadczonych przez administrację, przełoży się na budowę przyjaznego obywatelowi i przedsiębiorcy otwartego państwa oraz zwiększenie poziomu dostępności i wykorzystania publicznych usług cyfrowych w regionie.</p> <p>Potencjałem Dolnego Śląska jest wyższa niż w innych częściach kraju chęć i umiejętność aktywnego udziału w życiu publicznym za pośrednictwem Internetu, w tym publikowania własnych treści. Realizacja priorytetu pozwoli wzmocnić kapitał społeczny na Dolnym Śląsku, a tym samym przyczynić się do realizacji wizji SRWD 2020 („Blisko siebie – blisko Europy. Dolny Śląsk jako zintegrowana wspólnota regionalna ...”). Efektem realizacji priorytetu będzie wyposażenie administracji w stosowne narzędzia przyczyniające się do jej efektywniejszych działań, oraz realizacji koncepcji open government. Planowane działania pozwolą ponadto rozszerzyć istniejącą ofertę e-usług publicznych w regionie m.in. poprzez rozwój technologii e –zdrowia, e-kultury, GIS - System Informacji Przestrzennej. TIK oddziaływać będzie także na systemy bezpieczeństwa w regionie. Szeroka oferta e-usług publicznych stanowi wsparcie działań na rzecz integracji nakierowanych na grupy zagrożone wykluczeniem cyfrowym i powinna przyczynić się do realizacji zapisów Europejskiej Agendy Cyfrowej, prowadzących do powstania społeczeństwa informacyjnego.</p>
---	---

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		2.1 - Zwiększone wykorzystanie e-usług publicznych.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
6	Odsetek obywateli korzystających z e-administracji	%	Słabiej rozwinięte	30,80	2014	34,27	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia
PI 2.1 E-usługi publiczne	
<p>W ramach priorytetu inwestycyjnego przewiduje się rozwój e-usług publicznych oraz wsparcie tworzenia otwartych zasobów publicznych, w tym: dostępu do informacji publicznej, zwiększenia uczestnictwa mieszkańców w procesach podejmowania decyzji w gminach, powiatach i regionie (open government).</p>	
<p>Realizowane będą projekty zakładające rozwój elektronicznych usług publicznych szczebla regionalnego i lokalnego m.in. projekty z zakresu e-administracji, e-zdrowia, e-kultury.</p>	
<p>Priorytetowym obszarem wsparcia będą e-usługi w zakresie dostępu do informacji przestrzennej, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa kryzysowego.</p>	
<p>Wsparcie w zakresie e-zdrowia będzie ukierunkowane na rozwój elektronicznych systemów (przygotowanych do integracji z platformami centralnymi), w tym gromadzenia oraz udostępniania danych medycznych, tworzenie i rozwijanie zasobów cyfrowych, a także rozwój procesu elektronicznej obsługi pacjenta. Projekty polegające na dostosowaniu systemów informatycznych świadczeniodawców do wymiany z Systemem Informacji Medycznej będą weryfikowane pod kątem komplementarności oraz nie dublowania funkcjonalności przewidzianych w krajowych platformach (P1 i P2)</p>	

Priorytet inwestycyjny	2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia
<p>Finansowanie będą mogły uzyskać także przedsięwzięcia z zakresu digitalizacji zasobów i treści, np. kulturowych, naukowych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego i lokalnego oraz służące zapewnieniu powszechnego, otwartego dostępu w postaci cyfrowej do danych będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego / lokalnego.</p> <p>Ponadto wspierane będą projekty ukierunkowane na tworzenie, rozwijanie i integrację baz danych i zasobów cyfrowych wspomagających komunikację między podmiotami, wspomagające procesy decyzyjne w JST (obejmujące procesy wewnątrz urzędów i administracji, m.in. związane z systemami zarządzania i wymianą informacji – tzw. „back office”) oraz upowszechniające i ułatwiające komunikację elektroniczną instytucji publicznych z podmiotami zewnętrznymi.</p> <p>Planowane kierunki wsparcia przewidują zakup wyposażenia i wytworzenie niezbędnej infrastruktury informatycznej, wyłącznie jako jeden z elementów projektu służący osiągnięciu celów projektu dot. rozwoju technologicznego.</p> <p>W ramach priorytetu inwestycyjnego dopuszcza się wykorzystanie mechanizmu cross-financing będącego integralną częścią projektu w celu zwiększenia jego efektywności. W ramach cross- financingu kwalifikowane są wydatki bezpośrednio związane ze szkoleniem pracowników obsługujących zakupiony sprzęt/oprogramowanie.</p>	

W przypadku inwestycji dotyczących e-usług publicznych przedsięwzięcia realizowane na poziomie krajowym stanowią rodzaj standardu (w oparciu m.in. o akty prawne regulujące kwestie interoperacyjności), umożliwiającego zachowanie zasady kompatybilności technologicznej i projektowej dla przedsięwzięć realizowanych na poziomie regionalnym

Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmioty lecznicze działające w publicznym systemie opieki zdrowotnej;
- instytucje kultury, ich związki i porozumienia;
- organizacje pozarządowe (w tym organizacje turystyczne oraz LGD);
- uczelnie/szkoły wyższe, ich związki i porozumienia;
- jednostki naukowe;
- jednostki badawczo-rozwojowe;
- służby zapewniające bezpieczeństwo publiczne;
- jednostki organizacyjne Służby Więziennej;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej – dla projektów o zasięgu regionalnym;

Priorytet inwestycyjny	2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia
<ul style="list-style-type: none"> • porozumienia w/w podmiotów; • Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia
<p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym.</p> <p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągania wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący, zgodnie z rekomendacjami Zespołu ds. koordynacji powołanego przez Ministra Administracji i Cyfryzacji w ramach PO Cyfrowa Polska.</p> <p>Warunkiem wsparcia będzie zapewnienie interoperacyjności między istniejącymi i planowanymi e-usługami a także zapewnienie kompatybilności z projektami planowanymi w PO Cyfrowa Polska (PO CP 2014-2020), jak również gotowość legislacyjna niezbędna dla osiągnięcia planowanych funkcjonalności oraz rzetelna analiza kosztów i korzyści pozwalająca oszacować społeczno-ekonomiczną stopę zwrotu.</p>	

Priorytet inwestycyjny	2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia
<p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • partnerskie ukierunkowane na współpracę; • wpływające na polepszenie komunikacji między gospodarką a administracją, w tym mające ułatwić prowadzenie działalności gospodarczej, • komplementarne z istniejącymi projektami z okresu programowania 2007-2013, • wdrażające zaawansowane e-usługi publiczne (o stopniu dojrzałości co najmniej 4 lub 5). 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia
Nie przewiduje się.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		

Priorytet inwestycyjny		2c - Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-rządu, e-uczenia, e-włączenia społecznego, e-kultury oraz e-zdrowia							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
23	Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			144,00	SL 2014	Raz na rok
6	Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			54,00	SL 2014	Raz na rok
7	Liczba urzędów, które wdrożyły katalog rekomendacji dotyczących awansu cyfrowego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			33,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.7 Innowacje społeczne, współpraca ponadnarodowa i wkład w realizację celów tematycznych 1–7

Oś priorytetowa	02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne
Nie dotyczy	

2.A.8 Ramy wykonania

Tabela 6: Ramy wykonania dla osi priorytetowej (w podziale na fundusz oraz, dla EFRR i EFS, kategorię regionu)

Oś priorytetowa		02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne											
Nr identyfikacyjny	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach
						M	W	T	M	W	T		
2	Finansowe	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte			13 125 777			78 101 539 ,00	SL 2014	
23	Produkt	Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			50			144,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 66,87% alokacji osi priorytetowej
6	Produkt	Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			17			54,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 28,62 % alokacji osi priorytetowej

Dodatkowe informacje jakościowe na temat ustanowienia ram wykonania

2.A.9 Kategorie interwencji

Kategorie interwencji odpowiadające treści osi priorytetowej w oparciu o klasyfikację przyjętą przez Komisję oraz szacunkowy podział wsparcia Unii.

Tabele 7-11: Kategorie interwencji

Tabela 7: Wymiar 1 – Zakres interwencji

Oś priorytetowa		02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	078. Usługi i aplikacje w zakresie e-administracji (w tym elektronicznych zamówień publicznych, informatycznych środków wsparcia reformy administracji publicznej, bezpieczeństwa cybernetycznego, środków na rzecz zaufania i ochrony prywatności, e-sprawiedliwości i demokracji elektronicznej)	26 393 526,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	079. Dostęp do informacji sektora publicznego (w tym otwartych danych w zakresie e-kultury, bibliotek cyfrowych, zasobów cyfrowych i turystyki elektronicznej)	18 997 113,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	081. Rozwiązania informatyczne na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się oraz usługi i aplikacje w zakresie e-zdrowia (w tym e-opieka i nowoczesne technologie w służbie osobom starszym)	17 996 288,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	101. Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla przedsięwzięć typowych dla EFS, koniecznych dla zadowalającego wdrożenia części przedsięwzięć związanej bezpośrednio z EFRR)	2 999 3 81,00

Tabela 8: Wymiar 2 – Forma finansowania

Oś priorytetowa		02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Dotacja bezzwrotna	66 386 308,00

Tabela 9: Wymiar 3 – Typ obszaru

Oś priorytetowa		02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Duże obszary miejskie (o ludności >50 000 i dużej gęstości zaludnienia)	21 295 608,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	02. Małe obszary miejskie (o ludności >5 000 i średniej gęstości zaludnienia)	31 793 443,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	03. Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia)	13 297 257,00

Tabela 10: Wymiar 4 – Terytorialne mechanizmy wdrażania

Oś priorytetowa		02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Zintegrowane inwestycje terytorialne - miejskie	17 789 523,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy	48 596 785,00

Tabela 11: Wymiar 6 – dodatkowy temat EFS (Wyłącznie EFS i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych)

Oś priorytetowa		02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €

2.A.10 Krótki opis planowanego wykorzystania pomocy technicznej, w tym, w razie potrzeby, przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów i beneficjentów. (w stosownych przypadkach) (w podziale na osie priorytetowe)

Oś priorytetowa:	02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne
Nie dotyczy	

2.A.1 Oś priorytetowa

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	03
Nazwa osi priorytetowej:	Gospodarka niskoemisyjna

- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych utworzonych na poziomie Unii
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana przy zastosowaniu formuły rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
- W odniesieniu do EFS: całość osi priorytetowej jest poświęcona innowacjom społecznym, współpracy transnarodowej lub obydwu tym obszarom
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to operations aimed at reconstruction in response to major or regional natural disasters
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to SME (Article 39)

2.A.2 Uzasadnienie utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jedną kategorię regionu, więcej niż jeden cel tematyczny lub więcej niż jeden fundusz (w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy

2.A.3 Fundusz, kategoria regionu i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii

Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji (wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Kategoria regionu dla regionów najbardziej oddalonych i północnych słabo zaludnionych regionów (w stosownych przypadkach)
ERDF	Słabiej rozwinięte	Ogółem	

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	4a
Nazwa osi priorytetowej	Promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	3.1
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych w województwie dolnośląskim

<p>Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii</p>	<p>Rezultatem realizacji priorytetu inwestycyjnego będzie zwiększenie produkcji energii z OZE, co wpłynie bezpośrednio na wypełnienie zobowiązań pakietu 3x20 (zakładającego m.in. udział odnawialnych źródeł energii (OZE) w ogólnej produkcji energii dla Polski, na poziomie 15%) i międzynarodowych regulacji narzucających konieczność rozwoju energetyki w oparciu o źródła odnawialne. Działania realizowane w ramach priorytetu przyczynią się do rozwoju nowych, ingerujących w mniejszym stopniu w środowisko, prooszczędnościowych i proefektywnościowych technologii w tym segmencie rynku (OZE to technologie coraz dojrzalsze i sprawdzone) a także stanowią istotny czynnik budowy bezpieczeństwa energetycznego regionu. Demonopolizacja i prywatyzacja sektora energetycznego, umożliwiająca budowę źródeł w pobliżu odbiorców końcowych wykorzystujących lokalne zasoby energii, dodatkowo pobudzi rozwój generacji rozproszonej, której wykorzystaniem zainteresowane jest ponad 55 % gmin regionu. Ta tendencja da szerokie możliwości dla rozwoju szeregu technologii produkcji i dystrybucji energii z OZE, w tym mikrogeneracji (małe elektrownie wiatrowe oraz wodne, systemy fotowoltaiczne, mikrobiogazownie), co zaowocuje w przyszłości zwiększeniem roli sektora OZE, jako aktywnie wspierającego rynek pracy w województwie (zatrudnienie na poziomie - 1-5 osób). Dodatkowo w celu umożliwienia prawidłowego odbioru i funkcjonowania sieci, która będzie odbierała wyprodukowaną w ten sposób energię i dostarczała ją do odbiorców końcowych zmodernizowana zostanie sieć dystrybucyjna. Dzięki temu rozwiązaniu możliwe będzie zwiększenie potencjału sieci dystrybucyjnej do odbioru tak wyprodukowanej energii, jak również jej bezawaryjne przesyłanie do odbiorców końcowych.</p>
--	---

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		3.1 - Zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych w województwie dolnośląskim						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
7	Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem	%	Słabiej rozwinięte	6,00	2013	12,79	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	4a - Promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
PI 3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych	
<p>Wsparciem objęte będą przedsięwzięcia polegające na budowie oraz modernizacji (w tym zakup niezbędnych urządzeń) infrastruktury służącej wytwarzaniu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, np.: energii słonecznej, energii wiatru, energii geotermalnej i biopaliw (biogaz, biomasa[1], bioolej- jedynie II i III generacji), energii spadku wody [2] (wyłącznie na już istniejących budowach piętrzących, wyposażonych w hydroelektrownie, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej drożności budowli dla przemieszczeń fauny wodnej), mające na celu produkcję energii elektrycznej i/lub cieplnej wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej, z wyłączeniem źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji. W powyższym zakresie możliwe będzie również wsparcie dla projektów, których celem jest promowanie i inicjowanie lokalnych przedsięwzięć (klastry) dotyczących wytwarzania energii (ze wskazaniem na rozwój OZE) w celu dążenia do samowystarczalności energetycznej gmin i powiatów. W ramach priorytetu finansowana będzie również budowa i modernizacja sieci elektroenergetycznej umożliwiającej przyłączanie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do systemów dystrybucyjnych i Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.</p> <p>Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.</p> <p>Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe</p> <ul style="list-style-type: none">• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;• jednostki organizacyjne jst;	

Priorytet inwestycyjny	4a - Promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
<ul style="list-style-type: none"> • jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej; • przedsiębiorstwa energetyczne; • MŚP; • przedsiębiorstwa społeczne; • organizacje pozarządowe; • spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe; • towarzystwa budownictwa społecznego; • grupy producentów rolnych; • jednostki naukowe; • uczelnie/szkoły wyższe ich związki i porozumienia; • organy administracji rządowej w zakresie związanym z prowadzeniem szkół; • PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; • kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • podmiot wdrażający instrument finansowy; • Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. <p data-bbox="136 1114 2069 1220">[1] Ze względu na potencjalnie negatywny wpływ źródeł wykorzystujących biomasę na jakość powietrza, wsparcie tego rodzaju inwestycji będzie możliwe jedynie pod warunkiem zastosowania wysokowydajnych systemów spalania o niskiej emisji oraz dodatkowych systemów zabezpieczeń redukujących emisję substancji szkodliwych. Inwestycje muszą być zgodne z Programem Ochrony Powietrza.</p> <p data-bbox="136 1289 2069 1356">[2] Współfinansowane będą tylko projekty niemające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, które znajdują się na listach nr 1 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry. Współfinansowanie projektów, które mają znaczący wpływ na stan lub potencjał</p>	

Priorytet inwestycyjny	4a - Promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
<p>jednolitych części wód i które mogą być zrealizowane tylko po spełnieniu warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, znajdujących się na listach nr 2 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły, nie będzie dozwolone do czasu przedstawienia wystarczających dowodów na spełnienie warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej w drugim cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach. Wypełnienie warunku będzie uzależnione od potwierdzenia zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną drugiego cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach przez Komisję Europejską.</p>	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	4a - Promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
<p>Maksymalną moc wspieranych instalacji w RPO WD 2014-2020 określa linia demarkacyjna między programami krajowymi a regionalnymi.</p> <p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym. W ramach konkursów dedykowanych wybranym kategoriom beneficjentów przewiduje się możliwość ukierunkowania na projekty realizowane przez członków certyfikowanych klastrów energii, które umieszczone zostały w Kontrakcie Terytorialnym. Instrumenty finansowe będą wdrażane zgodnie z art. 37 ust. 1 oraz art. 38 ust.4-5 rozporządzenia PE I Rady (UE) nr 1303/2013.</p> <p>Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p>	

Priorytet inwestycyjny	4a - Promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
<p>Kluczowe w ramach oceny projektów będzie kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami ekologicznymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych. Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂). Jednym z czynników branych pod uwagę przy wyborze takich inwestycji do wsparcia, będzie koncepcja opłacalności, czyli najlepszego stosunku wielkości środków unijnych przeznaczonych na uzyskanie 1 MWh energii lub 1 MW mocy zainstalowanej wynikających z budowy danej instalacji. Wzmocnieniu efektów realizowanych projektów służyć będzie wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania energią w oparciu o technologie TIK. W trakcie oceny będą brane pod uwagę również aspekty dotyczące lokalizacji inwestycji względem Obszarów Natura 2000 (w szczególności obszarów specjalnej ochrony ptaków) oraz szlaków migracyjnych zwierząt.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • partnerskie i zapewniające wysoki efekt ekologiczny; • zgodne z planami dotyczącymi gospodarki niskoemisyjnej; • kompleksowe - obejmujące istotny fragment gminy, czy powiatu, bądź cały ich obszar, np. w formie programów inicjowanych przez jst, obejmujących działania o charakterze prosumenckim, zmierzające do ograniczenia niskiej emisji oraz zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	4a - Promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
<p>Planuje się możliwość wykorzystania instrumentów finansowych oraz połączenia dotacji i wsparcia w postaci instrumentu finansowego. Zastosowanie instrumentów finansowych powinno być rozważone w przypadku wsparcia inwestycji, które są potencjalnie finansowo wykonalne. Na podstawie oceny ex-ante instrumentów finansowych RPO WD 2014-2020 wykonanej przez niezależnego ewaluatora w ramach priorytetu inwestycyjnego 4a planuje się stosowanie instrumentów finansowych. Nie wyklucza się zastosowania innych form pomocy zwrotnej.</p>	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	4a - Promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorii regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		4a - Promowanie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO30	Energia odnawialna: dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych	MW	EFRR	Słabiej rozwinięte			59,02	SL 2014	Raz na rok
CO34	Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	Tony równoważnika CO2	EFRR	Słabiej rozwinięte			9 410,00	SL 2014	Raz na rok
8	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			5,00	SL 2014	Raz na rok
9	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			32,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	4b
Nazwa osi priorytetowej	Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	3.2
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększona efektywność energetyczna w MŚP.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie spadek zapotrzebowania na energię konwencjonalną w sektorze MŚP oraz zmniejszenie zużycia energii elektrycznej w procesach produkcyjnych.

	<p>Wobec mniejszych ograniczeń środowiskowych dla niewielkich inwestycji OZE, rosnącej podaży technologii małoskalowych oraz rozproszonego potencjału inwestycyjnego krajowych inwestorów, w latach 2014-2020 należy zakładać znacznie większy niż dotychczas udział inwestycji małoskalowych, przy czym znacznie większą rolę niż dotychczas odegrają inwestycje w MŚP. 38% użytkowników OZE wśród przedsiębiorstw zadeklarowało z tego tytułu oszczędności w kosztach utrzymania na poziomie 10 %. W efekcie działań realizowanych w ramach priorytetu, zostanie podniesiona efektywność energetyczna przedsiębiorstw poprzez zmiany w procesach technologiczno-produkcyjnych, termomodernizacje mocno zdekapitalizowanych, starych i bardzo energochłonnych obiektów, będących zapleczem działalności przedsiębiorstw w województwie oraz wykorzystanie OZE. Dzięki wdrożeniu wsparcia, przedsiębiorcy będą w stanie zmniejszyć zużycie energii oraz osiągnąć zadawalające oszczędności, szczególnie poprzez kompleksowe modernizacje energetyczne.</p>
--	--

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		3.2 - Zwiększona efektywność energetyczna w MŚP.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
68	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln PLN PKB	GWh/PLN	Słabiej rozwinięte	0,10	2011	0,05	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	4b - Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach
PI 3.2 Efektywność energetyczna w MŚP	
<p>Wsparciem objęte zostaną projekty dotyczące głębokiej modernizacji energetycznej obiektów, w tym wymiany lub modernizacji źródła energii, mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie strat ciepła oraz zmniejszenie zużycia energii elektrycznej z ewentualnym uwzględnieniem OZE (z wyłączeniem źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji). W przypadku inwestycji w urządzenia do ogrzewania wsparcie może zostać udzielone na inwestycje w odnawialne źródła energii oraz w kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Inwestycje muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii. Wspomniane inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie. Dofinansowanie uzyskają projekty, których efektem realizacji będzie oszczędność energii na poziomie nie mniejszym niż 25%. Dodatkowo będzie możliwe wsparcie instalacji odzyskujących ciepło odpadowe zgodnie z definicją w dyrektywie 2012/27/UE[1]. W ramach priorytetu finansowane będą przedsięwzięcia zakładające zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwie (w tym modernizacja i rozbudowa linii produkcyjnych na bardziej efektywnie energetycznie oraz wprowadzenie systemów zarządzania energią). Warunkiem wstępnym realizacji inwestycji będzie przeprowadzenie właściwej oceny potrzeb i metod osiągnięcia oszczędności energii w sposób opłacalny, tak aby czynnikiem decydującym o wyborze takich inwestycji był najlepszy stosunek wykorzystania zasobów do osiągniętych rezultatów. Obowiązkowym warunkiem poprzedzającym realizację takich projektów będzie przeprowadzenie audytów energetycznych, które posłużą weryfikacji faktycznych oszczędności energii oraz wynikających z nich wymiernych skutków finansowych dla przedsiębiorstwa. Preferowane powinny być instrumenty finansowe w przypadku powyższych inwestycji. Możliwość użycia instrumentów finansowych na tego typu projekty będzie przedmiotem oceny ex-ante zgodnie z wymaganiami artykułu 37 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.</p> <p>Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.</p>	

Priorytet inwestycyjny	4b - Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach
<p>Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MŚP • grupy producentów rolnych; • podmiot wdrażający instrument finansowy. • przedsiębiorstwa z większościovym udziałem JST <p>[1] zgodnie z definicją w dyrektywie 2012/27/UE, zgodnie z którą nowe instalacje wytwórcze energii elektrycznej oraz istniejące instalacje poddawane znacznej modernizacji lub takie, których zezwolenie lub koncesja są aktualizowane, powinny być wyposażane w wysokosprawne jednostki kogeneracji w celu odzyskiwania ciepła odpadowego powstałego przy wytwarzaniu energii elektrycznej.</p>	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	4b - Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym. Instrumenty finansowe będą wdrażane zgodnie z art. 37 ust. 1 oraz art. 38 ust.4-5 rozporządzenia PE I Rady (UE) nr 1303/2013.</p> <p>Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania,</p>	

Priorytet inwestycyjny	4b - Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach
<p>niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Kluczowe w ramach oceny projektów będzie kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami ekologicznymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych. Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂). Efekty (wskaźniki) realizacji projektów: zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok], Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej, Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej będą monitorowane na etapie wdrażania i udostępniane jako informacja dodatkowa w rocznym sprawozdaniu monitoringowym. W przypadku inwestycji dotyczących źródeł ciepła, wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalnego paliwa). Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie i społecznie oraz, w stosownych przypadkach, przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu. Wsparcie powinno być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczające zapotrzebowanie na energię w budynkach, w których wykorzystywana jest energia ze wspieranych urządzeń. Inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter i dlatego powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.</p> <p>Wzmocnieniu efektów realizowanych projektów służyć będzie wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania energią w oparciu o technologie TIK.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • których efektem realizacji będzie oszczędność energii na poziomie nie mniejszym niż 60%; • wykorzystujące odnawialne źródła energii; 	

Priorytet inwestycyjny	4b - Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach
<ul style="list-style-type: none"> w których wsparcie udzielane jest poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO). 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	4b - Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach
<p>Planuje się możliwość wykorzystania instrumentów finansowych oraz połączenia dotacji i wsparcia w postaci instrumentu finansowego. Zastosowanie instrumentów finansowych powinno być rozważone w przypadku wsparcia inwestycji, które są potencjalnie finansowo wykonalne. Na podstawie oceny ex-ante instrumentów finansowych RPO WD 2014-2020 wykonanej przez niezależnego ewaluatora w ramach priorytetu inwestycyjnego 4b planuje się stosowanie instrumentów finansowych. Nie wyklucza się zastosowania innych form pomocy zwrotnej.</p>	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	4b - Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		4b - Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO01	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			201,00	SL 2014	Raz na rok
CO34	Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	Tony równoważnika CO2	EFRR	Słabiej rozwinięte			1 980,00	SL 2014	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny		4b - Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
10	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	m2	EFRR	Słabiej rozwinięte			146 914,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	4c
Nazwa osi priorytetowej	Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	3.3
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Rezultatem interwencji będzie poprawa jakości powietrza dzięki zmniejszeniu emisji substancji szkodliwych, oraz zmniejszenie energochłonności w sektorze mieszkaniowym oraz publicznym.</p> <p>W województwie dolnośląskim sektor mieszkaniowy to w dużej mierze osiedla „bloków z wielkiej płyty“. Instytucje publiczne w większości mieszczą się w starych, nieefektywnych energetycznie budynkach. Ogrzanie ich wymaga dużego nakładu energii i powoduje wysokie emisje zanieczyszczeń. Zużycie ciepła grzewczego można zmniejszyć o połowę (do ok. 70- 80 kWh/ m² pow. mieszk./r.) stosując prace termomodernizacyjne, prowadzące do znacznej redukcji emisji CO₂ oraz pyłów i gazów (redukcja niskiej emisji). Domy indywidualne są w większości ogrzewane za pomocą niskosprawnych i wysokoemisyjnych kotłów na paliwa stałe (wg NSL 2011 – 71% budynków w województwie dolnośląskim wyposażonych jest w centralne ogrzewanie indywidualne). W wyniku realizacji działań przewidzianych w priorytecie wzrost zapotrzebowania na energię, spowodowany zwiększającą się liczbą mieszkań (prognoza zapotrzebowania gospodarstw domowych na energię finalną, podana w Polityce energetycznej Polski do 2030 roku, przewiduje dla okresu 2010–2020 wzrost aż o 2,1 %) będzie łagodzony poprawą efektywności jej wykorzystania. Wykorzystanie OZE oraz systemów inteligentnej wentylacji dodatkowo mogą wzmocnić efekt ekologiczny i ekonomiczny prac termomodernizacyjnych. W dłuższej perspektywie realizowane inwestycje doprowadzą do obniżenia kosztów funkcjonowania administracji publicznej</p>

	<p>i sektora mieszkaniowego, jak również wartością dodaną realizacji projektów może być efekt rewitalizacyjny termomodernizowanych obiektów. Interwencja w PI 3.2 oraz 3.4 pozwoli uzyskać efekt synergii rezultatu.</p>
--	--

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		3.3 - Zwiększona efektywność energetyczna budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
9	Sprzedaż energii ciepłej na cele komunalno-bytowe	GJ	Słabiej rozwinięte	14 237 179,00	2013	11 694 874,00	GUS	Raz na rok
10	Średnioroczne stężenie pyłu PM10 w województwie dolnośląskim	µg/m ³	Słabiej rozwinięte	33,88	2013	31,18	Raport WIOŚ	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym
------------------------	---

PI 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym

Wspierane będą działania związane z modernizacją energetyczną budynków[1] (użyteczności publicznej i mieszkalnych wielorodzinnych) promujące jej kompleksowy wymiar, tzw. głęboką modernizację opartą o system monitorowania i zarządzania energią oraz dotyczące wymiany oświetlenia na energooszczędne. Realizacja projektów z zakresu termomodernizacji szpitali będzie możliwa tylko w przypadku obiektów, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb opracowanych przez Ministerstwo Zdrowia.

W ramach priorytetu w zakresie budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych wielorodzinnych możliwa będzie realizacja projektów dotyczących m.in. ocieplenia obiektów, modernizacji systemów grzewczych wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła, systemów wentylacji i klimatyzacji, oraz instalacji OZE (z wyłączeniem źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji) na potrzeby modernizowanych energetycznie budynków. W przypadku inwestycji w urządzenia do ogrzewania wsparcie może zostać udzielone na odnawialne źródła energii oraz w kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby. Inwestycje muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii. Wspomniane inwestycje mogą zostać wsparte jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie i jest wskazane w audycie energetycznym.

Wspierane będą także działania umożliwiające wymianę źródeł ciepła (instalacje wykorzystujące odnawialne źródła ciepła oraz kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe) bez konieczności przeprowadzenia kompleksowej termomodernizacji w sytuacji kiedy zostaną spełnione minimalne progi wskaźnika energii pierwotnej (określone w kryteriach wyboru projektów) zmierzone na podstawie świadectwa efektywności energetycznej lub audytu energetycznego. Ponadto dopuszczalna jest wymiana kotłów w budynkach historycznych (zabytkach), jeżeli zostały lub zostaną przeprowadzone minimalne inwestycje w efektywność energetyczną (określone w kryteriach wyboru projektu). Modernizacja systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych może być realizowana w ramach programów o charakterze prosumenckim (odbiorcą końcowym pomocy w

Priorytet inwestycyjny	4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym
<p>przypadku budynków jednorodzinnych byłoby wówczas m.in. właściciele), inicjowanych przez jst lub innych beneficjentów.</p> <p>W ramach priorytetu możliwe do realizacji będą również, jako projekty demonstracyjne, publiczne inwestycje w zakresie budownictwa o znacznie podwyższonych parametrach energetycznych w budynkach użyteczności publicznej.</p> <p>Realizowane przedsięwzięcia wynikać powinny z planów gospodarki niskoemisyjnej.</p> <p>W przypadku budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych warunkiem wstępnym realizacji inwestycji będzie przeprowadzenie właściwej oceny potrzeb i metod osiągnięcia oszczędności energii i redukcji emisji w sposób opłacalny, tak aby czynnikiem decydującym o wyborze takich inwestycji był najlepszy stosunek wykorzystania zasobów do osiągniętych rezultatów, obowiązkowym warunkiem poprzedzającym realizację takich projektów będzie przeprowadzenie audytów energetycznych, które posłużą do weryfikacji faktycznych oszczędności energii oraz wynikających z nich wymiernych skutków finansowych. Dofinansowanie uzyskają projekty, których efektem realizacji będzie oszczędność energii na poziomie nie mniejszym niż 25%. Zarówno w przypadku budynków użyteczności publicznej, jak i mieszkaniowych wielorodzinnych nie wyklucza się zastosowania różnych form partnerstwa publiczno-prywatnego przy realizacji projektów biorąc pod uwagę inne dostępne mechanizmy wsparcia tego sektora.</p> <p>Preferowane powinny być instrumenty finansowe w przypadku powyższych inwestycji. Możliwość użycia instrumentów finansowych na tego typu projekty będzie przedmiotem oceny ex-ante zgodnie z wymaganiami artykułu 37 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013.</p> <p>Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.</p> <p>Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 	

Priorytet inwestycyjny	4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym
<ul style="list-style-type: none"> • podmioty publiczne[2], których właścicielem jest JST lub dla których podmiotem założycielskim jest JST; • jednostki organizacyjne jst; • spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe; • towarzystwa budownictwa społecznego; • organizacje pozarządowe; • PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; • kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • podmiot wdrażający instrument finansowy; • jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej; • właściciele domów jednorodzinnych (wyłącznie jako odbiorcy końcowi projektów realizowanych przez ww. beneficjentów). <p>[1] Dofinansowanie działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej wynika z dokumentu rządowego pt. „<i>Wspieranie Inwestycji w modernizację budynków</i>”, czyli „długoterminowej strategii wspierania inwestycji w renowację krajowych zasobów budynków mieszkaniowych i użytkowych, zarówno publicznych, jak i prywatnych” w związku z art. 4 dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej oraz Krajowego Planu Działań mającego na celu zwiększenie liczby budynków o niskim zużyciu energii, w związku z art. 9 dyrektywy 2010/31/UE.</p> <p>[2] W zakresie budynków użyteczności publicznej - zgodnie z definicją ujętą w <i>Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z dnia 15 czerwca 2002 r. z późn. zm.</i></p>	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na</p>	

Priorytet inwestycyjny	4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym
<p>realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym. Instrumenty finansowe będą wdrażane zgodnie z art. 37 ust. 1 oraz art. 38 ust.4-5 rozporządzenia PE I Rady (UE) nr 1303/2013.</p> <p>Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Efekty (wskaźniki) realizacji projektów: zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok], Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej, Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej będą monitorowane na etapie wdrażania i udostępniane jako informacja dodatkowa w rocznym sprawozdaniu monitoringowym. Wzmocnieniu efektów realizowanych projektów służyć będzie wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania energią w oparciu o technologie TIK. Kluczowe w ramach oceny projektów będzie kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami ekologicznymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych. Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂, wielkość redukcji PM₁₀).</p> <p>W przypadku inwestycji dotyczących źródeł ciepła, wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalnego paliwa). Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie i społecznie oraz, w stosownych przypadkach, przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu. Wsparcie powinno być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczające zapotrzebowanie na energię w budynkach, w których wykorzystywana jest energia ze wspieranych urządzeń. Inwestycje w tym zakresie mają długotrwały charakter i dlatego powinny być zgodne z właściwymi przepisami unijnymi. Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21</p>	

Priorytet inwestycyjny	4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym
października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.	
<p>Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kompleksowe - obejmujące istotny fragment gminy, czy powiatu, bądź cały ich obszar, w formie programów inicjowanych przez jst lub innych beneficjentów, obejmujących działania o charakterze prosumenckim, zmierzających do ograniczenia emisji „kominowej” oraz zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym; • wykorzystujące systemy zarządzania energią; • których efektem realizacji będzie oszczędność energii na poziomie nie mniejszym niż 60% (dotyczy budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych wielorodzinnych); • wykorzystujące odnawialne źródła energii; • w których wsparcie udzielane jest poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO); • dotyczące systemów grzewczych opartych na paliwach inne niż stałe; • realizowane w miejscowościach uzdrowiskowych; • których efektem realizacji będzie redukcja emisji CO₂ o więcej niż 30% (dotyczy budynków mieszkalnych jednorodzinnych). 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym
<p>Planuje się możliwość wykorzystania instrumentów finansowych oraz połączenia dotacji i wsparcia w postaci instrumentu finansowego, szczególnie w odniesieniu do projektów dotyczących sektora mieszkaniowego. Zastosowanie instrumentów finansowych powinno być rozważone w przypadku wsparcia inwestycji, które są potencjalnie finansowo wykonalne. Na podstawie oceny ex-ante instrumentów finansowych RPO WD 2014-2020 wykonanej przez niezależnego ewaluatora w ramach priorytetu inwestycyjnego 4c planuje się stosowanie instrumentów finansowych. Nie wyklucza</p>	

Priorytet inwestycyjny	4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym
się zastosowania innych form pomocy zwrotnej.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		4c - Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO31	Efektywność energetyczna: liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii	Gospodarstwa domowe	EFRR	Słabiej rozwinięte			2 565,00	SL 2014	Raz na rok
CO32	Efektywność energetyczna: zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	kWh/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte			26 003 000,00	SL 2014	Raz na rok
CO34	Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	Tony równoważnika CO2	EFRR	Słabiej rozwinięte			10 167,00	SL 2014	Raz na rok
10	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	m2	EFRR	Słabiej rozwinięte			440 733,00	SL 2014	Raz na rok
11	Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			1 420,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	4e
Nazwa osi priorytetowej	Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	3.4.1
Nazwa celu szczegółowego	Ograniczona niska emisja transportowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>W województwie dolnośląskim problem niskiej emisji jest jednym z najważniejszych związanych z jakością i ochroną powietrza. Ponad 75% emisji NOx i SO2, około 70% emisji CO, ponad 75% emisji pyłów i ponad 90% CO2 pochodzi ze spalania paliw. Działania przewidziane w priorytecie doprowadzą do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza (szczególnie emisji pyłu (głównie PM 10) oraz tlenków azotu (NOx), dwutlenku siarki (SO2), tlenku węgla (CO), CO2 oraz wiele różnych węglowodorów - głównie benzo(a)pirenu).</p> <p>Rezultatem celu szczegółowego 3.4 będzie redukcja zanieczyszczeń powietrza związanych szczególnie z niską emisją transportową, osiągnięta poprzez sukcesywną eliminację jej źródeł i promowania niskoemisyjnych rozwiązań w transporcie (rozwój nieszkodliwego, pro-ekologicznego, zrównoważonego transportu). Jednocześnie dzięki wsparciu i ukierunkowaniu transportu miejskiego na komplementarne współdziałanie różnych jego systemów, stosownie do wymagań ekonomicznych i ekologicznych (transport publiczny, pieszy i rowerowy) nastąpi zwiększenie jego dostępności, przy jednoczesnym ograniczeniu indywidualnego ruchu zmotoryzowanego w centrach miast.</p> <p>Wartością dodaną podjętych działań będzie poprawa jakości życia ludzi w sferze zdrowotnej, jak również poprawa kondycji ekosystemów.</p> <p>Interwencja w PI 3.2 oraz 3.3 pozwoli uzyskać efekt synergii rezultatu.</p>
Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	3.4.2
Nazwa celu szczegółowego	Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Rezultatem celu szczegółowego 3.4.2 będzie redukcja zanieczyszczeń powietrza związanych szczególnie z niską emisją kominową. Domy indywidualne są w większości ogrzewane za pomocą niskosprawnych i wysokoemisyjnych kotłów na paliwa stałe (wg NSL 2011 - 71% budynków w województwie wyposażonych jest w centralne ogrzewanie indywidualne).

	<p>Procesy energetycznego spalania paliw, zwłaszcza węgla, są głównym źródłem antropogenicznej emisji zanieczyszczeń. Wykorzystanie OZE dodatkowo może wzmocnić efekt ekologiczny i ekonomiczny interwencji.</p> <p>Wartością dodaną podjętych działań będzie poprawa jakości życia ludzi w sferze zdrowotnej, jak również poprawa kondycji ekosystemów.</p> <p>Interwencja w PI 3.2 oraz 3.3 pozwoli uzyskać efekt synergii rezultatu.</p> <p>W związku ze zmianą programu wsparcie w powyższym zakresie zostało przeniesione do PI 4c.</p>
--	--

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		3.4.1 - Ograniczona niska emisja transportowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
11	Przewozy pasażerskie komunikacją miejską	mln os.	Słabiej rozwinięte	251,70	2013	310,27	GUS	Raz na rok

Cel szczegółowy		3.4.2 - Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
10	Średnioroczne stężenie pyłu PM10 w województwie dolnośląskim	µg/m ³	Słabiej rozwinięte	0,00	0	0,00	Brak	Brak

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	4e - Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
-------------------------------	--

PI 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych

Inwestycje w transport miejski w ramach PI będą przyczyniać się do osiągnięcia niskoemisyjnej i zrównoważonej mobilności w miastach. Muszą one wynikać z przygotowanych przez samorzady planów, zawierających odniesienia do kwestii przechodzenia na bardziej ekologiczne i zrównoważone systemy transportowe w miastach. Funkcję takich dokumentów mogą pełnić plany dotyczące gospodarki niskoemisyjnej lub Strategie ZIT lub plany mobilności miejskiej. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak np: zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, intermodalność, transport drogowy, zarządzanie mobilnością, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy). Wsparciem objęte będą projekty związane ze zrównoważoną mobilnością miejską i podmiejską dotyczące zakupu oraz modernizacji niskoemisyjnego taboru szynowego i autobusowego dla połączeń miejskich i podmiejskich a także inwestycje ograniczające indywidualny ruch zmotoryzowany w centrach miast np. P&R, zintegrowane centra przesiadkowe, wspólny bilet, drogi rowerowe, ciągi pieszne, itp. Ponadto inwestycje związane z energooszczędnym oświetleniem ulicznym oraz systemami zarządzania ruchem i energią.

Inwestycje dotyczące transportu miejskiego w ramach PI powinny ponadto spełniać poniższe warunki:

- Inwestycje z RPO będą komplementarne z inwestycjami realizowanymi w ramach właściwych krajowych programów operacyjnych. W przypadku miast wojewódzkich i powiązanych z nimi funkcjonalnie obszarów instrumentem koordynacji jest Strategia ZIT.
- Inwestycje w drogi lokalne lub regionalne mogą być finansowane jedynie jako niezbędny i uzupełniający element projektu dotyczącego systemu

Priorytet inwestycyjny	4e - Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
-------------------------------	--

zrównoważonej mobilności miejskiej. Samodzielne projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej nie będą akceptowane w ramach PI.

- W miastach posiadających transport szynowy (tramwaje) preferowany będzie rozwój tej gałęzi transportu zbiorowego poprzez inwestycje w infrastrukturę szynową i tabor.
- Jeżeli z planów lub dokumentów strategicznych albo z analizy kosztów i korzyści odnoszących się do zrównoważonej mobilności miejskiej wynika potrzeba zakupu autobusów, dozwolony jest zakup pojazdów niskoemisyjnych lub bezemisyjnych o alternatywnych systemach napędowych. W ramach priorytetu inwestycyjnego finansowane będą projekty z zakresu transportu publicznego niskoemisyjnego i bezemisyjnego zasilanego paliwem alternatywnym w tym niezbędnej dla tego transportu infrastruktury. Nie jest możliwe ogłaszanie naborów wniosków dopuszczających pojazdy zasilane dieslem spełniające normę emisji spalin co najmniej Euro VI. Preferencyjnie traktowane będą projekty związane z zakupem bezemisyjnych pojazdów transportu publicznego. W uzasadnionych przypadkach tzn. tam gdzie inwestycje w tabor bezemisyjny byłyby całkowicie nieuzasadnione, możliwe jest dokonywanie naborów wniosków dotyczących pojazdów z silnikami hybrydowymi łączącymi paliwo diesel (Euro VI) oraz elektryczne.
- Zakupowi niskoemisyjnego taboru powinny towarzyszyć inwestycje w niezbędną dla właściwego funkcjonowania zrównoważonej mobilności infrastrukturę. Inwestycje te nie będą obejmowały prac remontowych, jak również nie będą dotyczyły bieżącego utrzymania infrastruktury.

Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej;
- przedsiębiorcy będący zarządcami infrastruktury lub świadczący usługi w zakresie transportu zbiorowego na terenach miejskich i

Priorytet inwestycyjny	4e - Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
	<p>podmiejskich; ;</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe; • PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne.

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	4e - Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
	<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. Pozakonkursowy tryb wyboru projektów będzie uwzględniał zasady określone w punkcie 5.2 Umowy Partnerstwa .</p> <p>Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Kluczowe w ramach oceny projektów będzie kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami ekologicznymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych. Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂, PM₁₀).</p>

Priorytet inwestycyjny	4e - Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
<p>W związku z celem szczegółowym 3.4 projekty przyczyniać się będą również do zwiększenia dostępności i mobilności miejskiej promując rozwiązania zmierzające do zwiększenia atrakcyjności i znaczenia transportu zbiorowego, co w konsekwencji doprowadzi do szerszego wykorzystania oferty transportowej przez pasażerów.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w miastach powyżej 20 tys. mieszkańców; • poprawiające dostępność do obszarów koncentracji ludności i/lub aktywności gospodarczej, a także do rynku pracy i usług publicznych; • projekty multimodalne uwzględniające połączenie różnych nisko i zero emisyjnych środków transportu; • realizowane w miejscowościach uzdrowiskowych; • dotyczące zakupu taboru o alternatywnych źródłach zasilania (elektryczne, gazowe, wodorowe, hybrydowe). 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	4e - Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
<p>Na podstawie oceny ex-ante instrumentów finansowych RPO WD 2014-2020 wykonanej przez niezależnego ewaluatora w ramach priorytetu inwestycyjnego 4e nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych.</p>	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	4e - Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
<p>Nie zidentyfikowano.</p>	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorii regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorii regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		4e - Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO34	Redukcja emisji gazów cieplarnianych: szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	Tony równoważnika CO2	EFRR	Słabiej rozwinięte			1 644,80	SL 2014	Raz na rok
12	Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			82,00	SL 2014	Raz na rok
14	Liczba wybudowanych obiektów "parkuj i jedź"	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			16,00	SL 2014	Raz na rok
25	Długość wspartej infrastruktury rowerowej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte			138,00	SL 2014	Raz na rok
84	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej	MWh/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte			738,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	4g
Nazwa osi priorytetowej	Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	3.5
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększona produkcja energii w wysokosprawnych instalacjach w regionie.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie zmniejszenie emisji i zwiększenie elastyczności produkcji ciepła poprzez zwiększenie wykorzystania energii z kogeneracji w pokryciu zapotrzebowania energetycznego w regionie.</p> <p>Sprawność przetwarzania energii paliwa dla rozwiązań konwencjonalnych (układy rozdzielone) rzadko przekracza 40% (ograniczenia termodynamiczne), stąd konieczność wdrażania rozwiązań kogeneracyjnych lub trigeneracyjnych,</p>

cechujących się sprawnością bliską 90%.

Poprzez inwestycje przewidziane do dofinansowania w ramach priorytetu realizowane zarówno w elektrociepłowniach scentralizowanych dużej mocy, jak również rozproszonych-małej mocy (coraz częściej stosowane), budowanych w pobliżu odbiorcy końcowego osiągnięta zostanie znacząca oszczędność paliwa pierwotnego, co z kolei powoduje niższą emisję zanieczyszczeń do atmosfery zarówno pyłowych jak i gazowych (kogeneracja jest także najtańszym sposobem ograniczania emisji CO2).

Dzięki skojarzonemu wytwarzaniu energii elektrycznej i ciepła (zwłaszcza zastępowaniu pojedynczych źródeł większymi jednostkami o wyższej wydajności, które oprócz większej efektywności zazwyczaj posiadają bardziej rozbudowane systemy regulacji i ochrony środowiska), zmniejszeniu ulegnie wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym, co jest jednym z największych problemów regionu, - szczególnie w okresie zimowym (blisko 59% dolnośląskich mieszkań, przy jednoczesnej dużej ich koncentracji, ogrzewanych jest indywidualnie, co powoduje znaczne straty oraz nadmierną emisję zanieczyszczeń - przekroczenia PM10 i benzo(a)pirenu). Powyższe efekty wzmocnią dodatkowo inwestycje w sieci ciepłownicze mające na celu zmniejszenie strat energii powstających w procesie przesyłania i dystrybucji ciepła, poprzez poprawę wydajności systemu ciepłowniczego.

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		3.5 - Zwiększona produkcja energii w wysokosprawnych instalacjach w regionie.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
12	Odsetek energii ciepłej produkowanej w skojarzeniu (kogeneracja)	%	Słabiej rozwinięte	58,70	2013	72,98	Obliczenia własne na podstawie statystyk URE	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	4g - Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe
------------------------	---

PI 3.5 Wysokosprawna kogeneracja

Wspierane będą przedsięwzięcia dotyczące budowy lub przebudowy jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji (również wykorzystujące OZE) wraz z niezbędnymi przyłączeniami, jak również działania mające na celu zastąpienie istniejących jednostek wytwarzania energii, jednostkami w wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji. Wsparcie otrzyma budowa, uzasadnionych pod względem ekonomicznym, nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji o jak najmniejszej z możliwych emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza. W przypadku nowych instalacji powinno zostać osiągnięte co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii. Ponadto wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację musi skutkować redukcją CO₂ o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji.

Dopuszczona jest pomoc inwestycyjna dla wysokosprawnych instalacji spalających paliwa kopalne pod warunkiem, że te instalacje nie zastępują urządzeń o niskiej emisji, a inne alternatywne rozwiązania byłyby mniej efektywne i bardziej emisyjne.

Ponadto dofinansowanie będą mogły otrzymać projekty dotyczące rozbudowy i/lub modernizacji sieci ciepłowniczych pod warunkiem dopuszczenia możliwości takiego wsparcia w ramach RPO WD 2014-2020, poprzez stosowne zapisy w Umowie Partnerstwa. Preferowane powinny być instrumenty finansowe w przypadku powyższych inwestycji.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;

Priorytet inwestycyjny	4g - Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe
<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne jst; • jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej; • przedsiębiorstwa energetyczne; • organizacje pozarządowe; • spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe; • towarzystwa budownictwa społecznego; • jednostki naukowe; • uczelnie/szkoły wyższe ich związki i porozumienia; • organy administracji rządowej w zakresie związanym z prowadzeniem szkół; • PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; • kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • podmioty lecznicze oraz ich konsorcja; 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	4g - Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe
<p>Maksymalną moc wspieranych instalacji w RPO WD 2014-2020 określa linia demarkacyjna między programami krajowymi a regionalnymi.</p> <p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę</p>	

zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

W ramach Programu wsparte mogą zostać jedynie projekty zapewniające jak najniższy poziom emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza, a w szczególności PM₁₀. Kluczowe w ramach oceny projektów będzie kryterium efektywności kosztowej w powiązaniu z osiąganymi efektami ekologicznymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych. Projekty powinny być uzasadnione ekonomicznie oraz w stosownych przypadkach przeciwdziałać ubóstwu energetycznemu. Poza tym o wsparciu takich projektów decydować będą także inne osiągnięte rezultaty w stosunku do planowanych nakładów finansowych (np. wielkość redukcji CO₂). Wskaźnik realizacji projektów dotyczący zmniejszenia CO₂ będzie monitorowany na etapie wdrażania i udostępniany jako informacja dodatkowa w rocznym sprawozdaniu monitoringowym. Wzmocnieniu efektów realizowanych projektów służyć będzie wdrożenie inteligentnych systemów zarządzania energią w oparciu o technologie TIK.

Projekty powinny być uwarunkowane wykonaniem inwestycji zwiększających efektywność energetyczną i ograniczających zapotrzebowanie na energię w budynkach, do których doprowadzona jest energia ze wspieranych instalacji przy zapewnieniu, że inwestycje są oparte na zapotrzebowaniu na ciepło użytkowe.

Wszelkie inwestycje powinny być zgodne z unijnymi standardami i przepisami w zakresie ochrony środowiska.

Preferowane będą projekty:

- zakładające wykorzystanie OZE;
- zgodne z planami dotyczącymi gospodarki niskoemisyjnej;
- których efektem realizacji będzie redukcja emisji CO₂ o więcej niż 30%;
- w których wsparcie udzielane jest poprzez przedsiębiorstwa usług energetycznych (ESCO).

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	4g - Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe
Na podstawie oceny ex-ante instrumentów finansowych RPO WD 2014-2020 wykonanej przez niezależnego ewaluatora w ramach priorytetu inwestycyjnego 4g nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	4g - Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorii regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		4g - Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO01	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			3,00	SL 2014	Raz na rok
CO02	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje	Przedsiębiorstwa	EFRR	Słabiej rozwinięte			3,00	SL 2014	Raz na rok
15	Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej w ramach kogeneracji	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			5,00	SL 2014	Raz na rok
26	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji	MW	EFRR	Słabiej rozwinięte			4,42	SL 2014	Raz na rok

2.A.7 Innowacje społeczne, współpraca ponadnarodowa i wkład w realizację celów tematycznych 1–7

Oś priorytetowa	03 - Gospodarka niskoemisyjna
Nie dotyczy	

2.A.8 Ramy wykonania

Tabela 6: Ramy wykonania dla osi priorytetowej (w podziale na fundusz oraz, dla EFRR i EFS, kategorię regionu)

Oś priorytetowa		03 - Gospodarka niskoemisyjna											
Nr identyfikacyjny	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach
						M	W	T	M	W	T		
3	Finansowe	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej rozwinięte			49 043 381			477 497 676,00	SL 2014	
10	Produkt	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	m2	EFRR	Słabiej rozwinięte			91387			440 733,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 33,53% alokacji osi priorytetowej
12	Produkt	Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			27			82,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 7,34 % alokacji osi priorytetowej
25	Produkt	Długość wspartej infrastruktury rowerowej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte			49			138,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 10,20 % alokacji osi priorytetowej

Dodatkowe informacje jakościowe na temat ustanowienia ram wykonania

2.A.9 Kategorie interwencji

Kategorie interwencji odpowiadające treści osi priorytetowej w oparciu o klasyfikację przyjętą przez Komisję oraz szacunkowy podział wsparcia Unii.

Tabele 7-11: Kategorie interwencji

Tabela 7: Wymiar 1 – Zakres interwencji

Oś priorytetowa		03 - Gospodarka niskoemisyjna	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	005. Energia elektryczna (magazynowanie i przesył)	12 482 242,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	009. Energia odnawialna: wiatrowa	6 608 280,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	010. Energia odnawialna: słoneczna	25 000 000,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	011. Energia odnawialna: z biomasy	6 000 000,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	012. Pozostałe rodzaje energii odnawialnej (w tym hydroelektryczna, geotermalna i morska) oraz integracja energii odnawialnej (w tym magazynowanie, zamiana energii elektrycznej na gaz oraz infrastruktura wytwarzania energii odnawialnej z wodoru)	5 517 758,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	013. Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia	106 762 988,00

Oś priorytetowa		03 - Gospodarka niskoemisyjna	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	014. Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia	70 335 91 0,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	016. Wysokosprawna kogeneracja i centralne ogrzewanie	17 000 00 0,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	043. Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego i jego promocja (w tym wyposażenie i tabor)	78 760 32 6,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	044. Inteligentne systemy transportowe (w tym wprowadzenie zarządzania popytem, systemy poboru opłat, informatyczne systemy monitorowania, kontroli i informacji)	5 000 000 ,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	068. Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MSP oraz środki wsparcia	32 405 52 0,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	090. Ścieżki rowerowe i piesze	40 000 00 0,00

Tabela 8: Wymiar 2 – Forma finansowania

Oś priorytetowa		03 - Gospodarka niskoemisyjna	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Dotacja bezzwrotna	352 718 094,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	04. Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: pożyczki lub środki równoważne	53 154 930,00

Tabela 9: Wymiar 3 – Typ obszaru

Oś priorytetowa		03 - Gospodarka niskoemisyjna	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Duże obszary miejskie (o ludności >50 000 i dużej gęstości zaludnienia)	159 102 226,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	02. Małe obszary miejskie (o ludności >5 000 i średniej gęstości zaludnienia)	228 912 385,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	03. Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia)	17 858 413,00

Tabela 10: Wymiar 4 – Terytorialne mechanizmy wdrażania

Oś priorytetowa		03 - Gospodarka niskoemisyjna	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Zintegrowane inwestycje terytorialne - miejskie	155 275 976,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy	250 597 048,00

Tabela 11: Wymiar 6 – dodatkowy temat EFS (Wyłącznie EFS i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych)

Oś priorytetowa		03 - Gospodarka niskoemisyjna	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €

2.A.10 Krótki opis planowanego wykorzystania pomocy technicznej, w tym, w razie potrzeby, przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów i beneficjentów. (w stosownych przypadkach) (w podziale na osie priorytetowe)

Oś priorytetowa:	03 - Gospodarka niskoemisyjna
Nie dotyczy	

2.A.1 Oś priorytetowa

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	04
Nazwa osi priorytetowej:	Środowisko i zasoby

- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych utworzonych na poziomie Unii
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana przy zastosowaniu formuły rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
- W odniesieniu do EFS: całość osi priorytetowej jest poświęcona innowacjom społecznym, współpracy transnarodowej lub obydwu tym obszarom
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to operations aimed at reconstruction in response to major or regional natural disasters
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to SME (Article 39)

2.A.2 Uzasadnienie utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jedną kategorię regionu, więcej niż jeden cel tematyczny lub więcej niż jeden fundusz (w stosownych przypadkach)

Oś priorytetowa obejmuje 2 cele tematyczne: Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem (CT 5) oraz Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami (CT 6). Przesłanką dla łączenia tych celów jest konieczność podejmowania synergicznych działań w tych obszarach, co zapewni kompleksową ochronę zasobów naturalnych. Koncentracja interwencji w ramach jednej osi pozwoli zapewnić spójność w realizacji działań powiązanych ze sobą i w większym stopniu przyczyni się do osiągnięcia sformułowanych celów związanych ze zwiększeniem efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz poprawą zdolności adaptacji do zmian klimatu. Sprzyjające realizacji tych celów będą także działania wynikające z przygotowanych Strategii ZIT. Taka integracja działań w jednej osi priorytetowej, w połączeniu z działaniami w pozostałych osiach priorytetowych przyczyni się do lepszej realizacji celów zrównoważonego gospodarowania zasobami oraz poprawy stanu środowiska. Efekt interwencji podejmowanych w ramach CT5 w sposób bezpośredni będzie wzmacniany przez realizację CT6 m.in. w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi. Projekty mające na celu ochronę wartości przyrodniczych, bioróżnorodności w wielu przypadkach przyczyniać się będą do adaptacji do zmian klimatu (i odwrotnie – np. w wyniku prowadzonych w ramach celu tematycznego 5 inwestycji następować będzie odbudowa cennych ekosystemów).

2.A.3 Fundusz, kategoria regionu i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii

Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji (wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Kategoria regionu dla regionów najbardziej oddalonych i północnych słabo zaludnionych regionów (w stosownych przypadkach)
---------	-------------------	--	---

Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji (wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Kategoria regionu dla regionów najbardziej oddalonych i północnych słabo zaludnionych regionów (w stosownych przypadkach)
ERDF	Słabiej rozwinięte	Ogółem	

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	5b
Nazwa osi priorytetowej	Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	4.5
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększone bezpieczeństwo przeciwpowodziowe regionu.
Rezultaty, które państwo zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Powodzie, niewystarczające zasoby wodne, możliwości retencjonowania zostały uznane za jedno z najważniejszych obszarów problemowych w kontekście zmian klimatu oraz koniecznych do przeprowadzenia działań adaptacyjnych w <i>Strategicznym Planie Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020)</i>, - podstawowym krajowym dokumencie strategicznym, przygotowanym zgodnie ze strategią UE w zakresie adaptacji do zmian klimatu.</p> <p>Realizacja priorytetu przyczyni się do poprawy infrastruktury retencjonującej wodę, w tym infrastruktury form małej retencji, a także infrastruktury przeciwpowodziowej, co będzie miało pozytywny wpływ na bezpieczeństwo zarówno obywateli jak i środowiska naturalnego. Nastąpi usprawnienie organizacji systemów wczesnego reagowania i ratownictwa, co umożliwi wczesne ostrzeżenie i wykrywanie zagrożeń.</p> <p>Z uwagi na specyfikę Dolnego Śląska (tereny góryste, częste powodzie, itp.) służby ratownicze muszą prowadzić wiele akcji ratowniczych oraz podejmować kosztowne działania dot. usuwania skutków katastrof. Realizacja priorytetu pozwoli na doposażenie jednostek ratowniczych, gwarantujące optymalną skuteczność w tym zakresie.</p> <p>Poprawi się stan sieci kanalizacji deszczowej, co zabezpieczy obszary miejskie przed następstwami niekorzystnych</p>

	zjawisk pogodowych.
--	---------------------

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		4.5 - Zwiększone bezpieczeństwo przeciwpowodziowe regionu.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
17	Pojemność obiektów małej retencji wodnej – na poziomie regionu	dam3	Słabiej rozwinięte	155 423,70	2012	159 502,50	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	5b - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi
------------------------	--

PI 4.5 Bezpieczeństwo

Wspierane będą kompleksowe projekty związane z budową lub rozbudową systemów i urządzeń małej retencji[1].

Dofinansowanie będą mogły otrzymać także inwestycje przeciwpowodziowe (mające na celu ochronę obszarów ze średnim ryzykiem powodziowym) –będące częścią zintegrowanych planów zarządzania ryzykiem powodziowym zgodnie z wymogami prawa UE (w tym tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej i Dyrektywy Powodziowej), działania związane z zapobieganiem suszom a także działania związane z podnoszeniem wiedzy i świadomości dla osób dotkniętych ryzykiem zalania (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego – cross-financingu).

Wspierane będą m.in. działania związane z regulacją i odbudową cieków wodnych, a także ze zwiększeniem retencji wodnej poprzez budowę urządzeń piętrzących, jak również działania związane z budową zbiorników retencyjnych, oraz odbudową lub modernizacją wałów przeciwpowodziowych.

Współfinansowane będą tylko projekty niemające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, które znajdują się na listach nr 1 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły.

Współfinansowanie projektów, które mają znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód i które mogą być zrealizowane tylko po spełnieniu warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, znajdujących się na listach nr 2 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły, nie będzie dozwolone do czasu przedstawienia wystarczających dowodów na spełnienie warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej w drugim cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach. Wypełnienie warunku

Priorytet inwestycyjny	5b - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi
-------------------------------	--

będzie uzależnione od potwierdzenia zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną drugiego cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach przez Komisję Europejską.

Wsparcie uzyskają także działania dotyczące zabezpieczenia obszarów miejskich do 100 tys. mieszkańców przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami (przede wszystkim w zakresie zagospodarowania wód opadowych).

Możliwe będzie wsparcie jednostek ratowniczych włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG) (m.in. zakup sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii). Na działania jednostek ratowniczych przeznaczone zostanie nie więcej niż 5% alokacji PI.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Potencjalni beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki podległe jst, w tym jednostki organizacyjne jst;
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- administracja rządowa;
- organizacje pozarządowe.

[1] *Pod pojęciem małej retencji rozumie się wszelkie działania techniczne i nietechniczne zmierzające do poprawy struktury bilansu wodnego zlewni poprzez zwiększenie ich zdolności retencyjnych. Realizowane będą działania wykorzystujące kompleksowe zabiegi łączące przyjazne środowisku metody przyrodnicze i techniczne oraz inne najlepsze praktyki przedstawione w Wytycznych do realizacji obiektów małej retencji w Nadleśnictwach oraz Wytycznych do realizacji małej retencji w górach.*

Priorytet inwestycyjny	5b - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi
-------------------------------	--

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	5b - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi
<p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. Pozakonkursowy tryb wyboru projektów będzie uwzględniał zasady określone w punkcie 5.2 Umowy Partnerstwa.</p> <p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju – realizowane działania będą miały na celu osiągnięcie efektu synergii celów gospodarczych, społecznych i ochrony środowiska. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Na etapie planowania inwestycji, konieczne będzie uwzględnienie środków finansowych na realizację działań zapobiegawczych i łagodzących oddziaływanie infrastruktury na środowisko w myśl zasad „zanieczyszczający płaci” i „użytkownik płaci”.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p>	

Priorytet inwestycyjny	5b - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi
<ul style="list-style-type: none"> • zapewniające rozwój systemów ostrzegania i prognozowania zagrożeń na poziomie co najmniej kilku powiatów; • rozwiązujące problem braku wyposażania jednostek ratowniczych w danym powiecie. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	5b - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi
Nie przewiduje się.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	5b - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		5b - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO20	Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej	Osoby	EFRR	Stabiej rozwinięte			1 650,00	SL 2014	Raz na rok
22	Długość sieci kanalizacji deszczowej	km	EFRR	Stabiej rozwinięte			16,00	SL 2014	Raz na rok
83	Pojemność obiektów małej retencji	m ³	EFRR	Stabiej rozwinięte			1 580 0	SL 2014	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny		5b - Promowanie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje ryzyka, zapewniających odporność na klęski żywiołowe oraz stworzenie systemów zarządzania klęskami żywiołowymi							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
							00,00		

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	6a
Nazwa osi priorytetowej	Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	4.1
Nazwa celu szczegółowego	Zmniejszona ilość odpadów kierowanych na składowiska.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Realizacja priorytetu przyczyni się do stworzenia efektywnego systemu gospodarowania odpadami, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju i opartego na hierarchii sposobów postępowania z odpadami (kolejno: zapobieganie powstawaniu odpadów, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne procesy odzysku oraz unieszkodliwianie).</p> <p>Zgodnie z wymaganiami dyrektywy ramowej o odpadach, do roku 2020 niezbędne jest przygotowanie do ponownego użycia i recykling odpadów, przynajmniej takich frakcji jak: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych wagowo na poziomie minimum 50%.</p> <p>Dyrektywa składowiskowa natomiast nakłada na Polskę obowiązek redukcji udziału odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, do poziomu 35% w roku 2020 w stosunku do całkowitej ilości (wagi) tych odpadów wytworzonych w 1995 r.</p> <p>W celu wypełnienia przez Polskę zobowiązań akcesyjnych oraz wskazanych dyrektyw w zakresie gospodarki odpadami, niezbędnym jest osiągnięcie wyżej wymienionych limitów w odniesieniu do odpadów wytwarzanych na terenie danego</p>

	<p>województwa.</p> <p>Realizacja projektów w ramach tego priorytetu wniesie wkład w wypełnienie celów ww. dyrektyw przez województwo dolnośląskie.</p> <p>Poprzez realizację celu priorytetu inwestycyjnego wzrośnie masa odpadów poddanych bardziej zrównoważonym metodom ich zagospodarowania niż składowanie, co wpłynie znacząco na poprawę jakości środowiska naturalnego.</p>
--	--

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		4.1 - Zmniejszona ilość odpadów kierowanych na składowiska.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
13	Udział odpadów komunalnych niepodlegających składowaniu w ogólnej masie odpadów komunalnych	%	Słabiej rozwinięte	17,00	2012	57,00	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	6a - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie
-------------------------------	--

PI 4.1 Gospodarka odpadami

Realizowane projekty będą obejmować infrastrukturę niezbędną do zapewnienia kompleksowej gospodarki odpadami w regionie, zaplanowanej zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, m.in.:

- infrastrukturę do selektywnej zbiórki i przetwarzania odpadów: szkła, metalu, plastiku, papieru, odpadów biodegradowalnych oraz pozostałych odpadów komunalnych w połączeniu z edukacją lokalnej społeczności objętej projektem,
- infrastrukturę do recyklingu, sortowania i kompostowania,
- infrastrukturę do zbiórki, przetwarzania i utylizacji odpadów niebezpiecznych.

Warunkiem wsparcia inwestycji będzie ich uwzględnienie w planach inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi zatwierdzonych przez Ministra Środowiska. Projekty będą zaplanowane w oparciu o selektywną zbiórkę odpadów u źródła.

Wspierane będą kompleksowe inwestycje w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi realizowane w regionach gospodarki odpadami, w których nie uwzględniono komponentu dotyczącego termicznego przekształcania odpadów wraz z odzyskiem energii (przypis: linia demarkacyjna pomiędzy POIS a RPO zostanie zweryfikowana po zakończeniu aktualizacji Krajowego Planu Gospodarki Odpadami do końca 2015, w ramach wypełnienia warunkowości ex ante).

Uzupełniającym elementem wsparcia mogą być działania z zakresu edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami w ramach

Priorytet inwestycyjny	6a - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie
mechanizmu finansowania krzyżowego (cross-financing).	
<p>Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.</p> <p>Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • jednostki organizacyjne jst; • podmioty świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadami w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego; • organizacje pozarządowe; • LGD • spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; • MŚP; • organizacje badawcze i konsorcja naukowe. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	6a - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie
<p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym. Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania,</p>	

Priorytet inwestycyjny	6a - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie
<p>niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Realizowane działania będą miały na celu osiągnięcie efektu synergii celów gospodarczych, społecznych i ochrony środowiska. Na etapie planowania inwestycji, konieczne będzie uwzględnienie środków finansowych na realizację działań zapobiegawczych i łagodzących oddziaływanie infrastruktury na środowisko w myśl zasad „zanieczyszczający płaci” i „użytkownik płaci”. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Zgodnie z Umową Partnerstwa, w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi finansowane będą jedynie projekty uwzględnione w tworzonych przez zarządy województw i zatwierdzanych przez ministra właściwego ds. środowiska planach inwestycyjnych dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi. Projekty będą zaplanowane w oparciu o selektywną zbiórkę odpadów u źródła.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawiające stan środowiska na obszarach chronionych, • kompleksowe, pokrywające większy obszar geograficzny (np. kilka gmin). 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	6a - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie
<p>Na podstawie oceny ex-ante instrumentów finansowych RPO WD 2014-2020 wykonanej przez niezależnego ewaluatora w ramach priorytetu inwestycyjnego 6a nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych.</p>	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	6a - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie
-------------------------------	--

Priorytet inwestycyjny	6a - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorii regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorii regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		6a - Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO17	Odpady stałe: dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów	Tony/rok	EFRR	Stabiej rozwinięte			9 880,00	SL 2014	Raz na rok
17	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.	EFRR	Stabiej rozwinięte			10,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	6b
Nazwa osi priorytetowej	Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	4.2
Nazwa celu szczegółowego	Większa liczba ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami akcesyjnymi, w tym dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Ze względu na rosnącą antropopresję, postępujące zmiany klimatu oraz ograniczone zasoby wodne, największym wyzwaniem dla Polski w najbliższych latach w zakresie ochrony wód, będzie wypełnienie zobowiązań wynikających z prawa unijnego, w tym realizacja wymagań dyrektywy ściekowej i ramowej dyrektywy wodnej. Sektor komunalny, obok zanieczyszczeń obszarowych z rolnictwa, jest głównym źródłem substancji, stanowiących zagrożenie dla jakości wód powierzchniowych i powodujących ich eutrofizację. Pomimo intensywnej rozbudowy infrastruktury odprowadzania oraz

oczyszczania ścieków w przeciągu ostatnich kilkunastu lat, której efektem jest znaczna redukcja presji wywieranej na środowisko ze strony sektora komunalnego, potrzeby w tym zakresie są nadal znaczące.

Realizacja priorytetu przyczyni się do niwelowania dysproporcji w dostępie mieszkańców do sieci, przede wszystkim kanalizacyjnej, a także wodociągowej, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Nastąpi wzrost liczby ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami akcesyjnymi, poprawi się jakość ścieków (do poziomu wynikającego z tzw. dyrektywy ściekowej).

Efekt modernizacji, której wymaga znaczna część istniejącej już infrastruktury, m.in. poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii i podwyższonego stopnia oczyszczania lub zwiększenia przepustowości systemu, ze względu na rozbudowę sieci kanalizacyjnej, będzie zmniejszenie strat wody. Podejmowane działania przyczynią się również do poprawy jakości wód powierzchniowych i zapobiegania odprowadzania zanieczyszczeń do wody i gruntów. Realizacja priorytetu przyczyni się znacząco do poprawy jakości środowiska naturalnego.

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		4.2 - Większa liczba ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z wymogami akcesyjnymi, w tym dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
14	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	%	Słabiej rozwinięte	77,20	2012	83,44	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	6b - Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie
-------------------------------	---

PI 4.2 Gospodarka wodno-ściekowa

Wspierane, będą przedsięwzięcia dotyczące budowy lub rozbudowy zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych (w tym instalacje dot. zagospodarowania osadów ściekowych jako element projektu), w aglomeracjach od 2 do 10 tys. RLM . Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów będzie Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) wraz z opracowanym w toku aktualizacji KPOŚK Masterplanem dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG zawierającym listę potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych aglomeracjach.

Inwestowanie w budowę i modernizację infrastruktury wodociągowej, dopuszczone będzie w ramach kompleksowych projektów regulujących gospodarkę ściekową.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Potencjalni beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- podmioty świadczące usługi wodno-ściekowe w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego;

Priorytet inwestycyjny	6b - Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie
-------------------------------	---

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	6b - Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie
<p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym.</p> <p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju - realizowane działania będą miały na celu osiągnięcie efektu synergii celów gospodarczych, społecznych i ochrony środowiska. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Na etapie planowania inwestycji, konieczne będzie uwzględnienie środków finansowych na realizację działań zapobiegawczych i łagodzących oddziaływanie infrastruktury na środowisko w myśl zasad „zanieczyszczający płaci” i „użytkownik płaci”.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p>	

Priorytet inwestycyjny	6b - Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie
<ul style="list-style-type: none"> na terenie aglomeracji o najniższym stopniu skanalizowania; 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	6b - Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie
Nie przewiduje się.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	6b - Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		6b - Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO18	Zaopatrzenie w wodę: liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę	Osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte			3 918,00	SL 2014	Raz na rok
CO19	Oczyszczanie ścieków: liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków	Równoważna liczba mieszkańców	EFRR	Słabiej rozwinięte			9 040,00	SL 2014	Raz na rok
18	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte			154,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	6c
Nazwa osi priorytetowej	Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	4.3
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększona dostępność do zasobów kulturowych regionu.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Realizacja priorytetu przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności województwa zarówno dla jego mieszkańców jak i turystów, przy jednoczesnej ochronie istniejących zasobów dziedzictwa kulturowego. Wsparcie przedsięwzięć rozwojowych zidentyfikowanych w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020, wykorzystujących unikalne walory i dziedzictwo województwa.</p> <p>Dolny Śląsk jest regionem o najbogatszych zasobach zabytkowych w kraju, stanowią one zasadniczy czynnik wpływający na kształtowanie się tożsamości regionalnej, a także określają i wyznaczają w dużym stopniu uwarunkowania rozwoju województwa. Dofinansowanie przedsięwzięć dot. ochrony i opieki nad najwyższej rangi obiektami zabytkowymi, w celu uniknięcia ich zniszczenia, pozwoli na zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń oraz stanowić będzie bodziec dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.</p> <p>Podejmowane działania wpłyną na podniesienie regionalnego potencjału kulturowego i turystycznego.</p> <p>Inwestycje dot. udostępniania materialnego dziedzictwa kulturowego regionu zwiększą udział mieszkańców regionu i turystów w wybranych obszarach kultury.</p>

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		4.3 - Zwiększona dostępność do zasobów kulturowych regionu.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
15	Liczba osób zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 10 tys. mieszkańców	szk.	Słabiej rozwinięte	5 937,20	2012	6 607,00	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	6c - Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
PI 4.3 Dziedzictwo kulturowe	
<p>Realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu ochrony, rozwoju i udostępniania zasobów dziedzictwa kulturowego przynoszące trwały efekt socjoekonomiczny w dłuższej perspektywie czasowej. Projekty wspierane w ramach priorytetu inwestycyjnego będą dotyczyły małej infrastruktury. Koszty całkowite projektu nie mogą przekroczyć 5 mln Euro. Wsparciem zostaną objęte zabytki nieruchome, wpisane do rejestru prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu wraz z ich otoczeniem, jak również zabytki ruchome znajdujące się w ww. zabytkach objętych wsparciem.</p> <p>Możliwe będzie przystosowanie obiektów zabytkowych do pełnienia przez nie nowych funkcji (w szczególności do prowadzenia działalności kulturalnej i turystycznej). Ponadto wsparcie dotyczyć będzie rozwoju zasobów kultury, w tym podnoszenie jakości funkcjonowania instytucji kultury jako miejsc ochrony i prezentacji dziedzictwa materialnego i niematerialnego. Wsparcie nie będzie skierowane na budowę nowej infrastruktury kultury.</p> <p>Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.</p> <p>Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe</p> <p>Potencjalni beneficjenci:</p> <ul style="list-style-type: none">• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;	

Priorytet inwestycyjny	6c - Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne jst; • administracja rządowa; • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • organizacje pozarządowe, w tym regionalne i lokalne organizacje turystyczne; • LGD; • przedsiębiorcy; • instytucje kultury: samorządowe, państwowe oraz współprowadzone z Ministrem właściwym ds. kultury i dziedzictwa narodowego; • szkoły wyższe, ich związki i porozumienia; • szkoły artystyczne; 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	6c - Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
<p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. Pozakonkursowy tryb wyboru projektów będzie uwzględniał zasady określone w punkcie 5.2 Umowy Partnerstwa .</p> <p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Realizowane działania będą miały na celu osiągnięcie efektu synergii celów gospodarczych, społecznych i ochrony środowiska. Na etapie planowania inwestycji, konieczne będzie uwzględnienie środków finansowych na realizację działań zapobiegawczych i łagodzących oddziaływanie infrastruktury na środowisko w myśl zasad „zanieczyszczający płaci” i „użytkownik płaci” Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne</p>	

Priorytet inwestycyjny	6c - Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.	
Wsparcie otrzymają projekty:	
<ul style="list-style-type: none"> • Zapewniające długotrwałe i mierzalne efekty społeczno – ekonomiczne np. przyczyniające się do nowych miejsc pracy; • Wykazujące stabilność finansową w okresie eksploatacyjnym oraz uwzględniające dywersyfikację przyszłych źródeł finansowania; • Zawierające analizę popytu. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	6c - Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
Nie przewiduje się.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	6c - Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		6c - Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego					
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych)	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru

				przypadkach)	M	W	T		
CO09	Zrównoważona turystyka: Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem obiektach dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne	Odwiedziny/rok	EFRR	Słabiej rozwinięte			64 045,00	SL 2014	Raz na rok
19	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem.	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			23,00	SL 2014	Raz na rok
20	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem.	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			15,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	6d
Nazwa osi priorytetowej	Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	4.4
Nazwa celu szczegółowego	Wzmocnione mechanizmy ochrony bioróżnorodności w regionie.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Występowanie na terenie województwa wielu siedlisk przyrodniczych, gatunków fauny i flory, nakłada na cały region szczególną odpowiedzialność za ochronę dziedzictwa przyrodniczego. Wsparcie udzielone na rzecz przeciwdziałania czynnikom i zjawiskom powodującym ubożenie różnorodności biologicznej z jednej strony służyły będą powstrzymaniu procesu jej utraty, z drugiej zaś wzmocnią potencjał rozwojowy województwa w oparciu o wykorzystanie walorów przyrodniczych na poziomie regionalnym i lokalnym.</p> <p>Projekty dot. udostępniania zasobów przyrodniczych przyczynią się poprzez kanalizację ruchu turystycznego, do ochrony cennych terenów. Zapobiegnie to niszczeniu wartościowych miejsc, siedlisk, okazów.</p> <p>Realizacja priorytetu przyczyni się także do zachowania gatunków rodzimych, poprzez inwestowanie w centra ochrony różnorodności biologicznej, co pozwoli przyszłym pokoleniom na poznawanie dziedzictwa przyrodniczego swego regionu.</p>

	<p>Wspieranie ośrodków edukacji ekologicznej, jak również działania informacyjno-edukacyjne związane z ochroną środowiska, wpłyną na podniesienie świadomości ekologicznej oraz zmiany postaw i zachowań ludzi na bardziej ekologiczne.</p> <p>Realizacja priorytetu przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności województwa zarówno dla jego mieszkańców jak i turystów, przy jednoczesnej ochronie istniejących zasobów dziedzictwa naturalnego.</p>
--	---

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		4.4 - Wzmocnione mechanizmy ochrony bioróżnorodności w regionie.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
16	Udział powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogółem	%	Słabiej rozwinięte	18,60	2012	19,20	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	6d - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę
PI 4.4 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych	
<p>W celu utrzymania równowagi przyrodniczej wspierane będzie tworzenie centrów ochrony różnorodności biologicznej przede wszystkim w oparciu o gatunki rodzime oraz zapewnienie niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną siedlisk przyrodniczych i gatunków.</p> <p>Wsparcie przeznaczone będzie na wyposażenie parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000) oraz na ochronę in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych występujących na tych obszarach, co bezpośrednio przyczyni się do czynnej ochrony przyrody oraz uchroni te obszary przed presją rozwoju. Wsparcie działań na tych obszarach musi być spójne z „<i>Priorytetowymi Ramami Działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020</i>”.</p> <p>Umożliwiona będzie także realizacja projektów dot. wykorzystania i udostępnienia lokalnych zasobów przyrodniczych m.in. na cele turystyczne (np. tereny wypoczynkowe, ścieżki rowerowe, ścieżki konne), które pozwolą na zwiększenie atrakcyjności regionu przy zapewnieniu ochrony wartości przyrodniczych.</p> <p>Wsparcie nakierowane będzie również na przedsięwzięcia dot. rozbudowy ośrodków edukacji ekologicznej oraz kampanie informacyjno-edukacyjne związane z ochroną środowiska (komplementarne i uzupełniające do kampanii ogólnopolskich podejmowanych na poziomie krajowym).</p> <p>Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.</p>	

Priorytet inwestycyjny	6d - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę
-------------------------------	---

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Potencjalni beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- administracja rządowa;
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne;
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- organizacje pozarządowe, w tym regionalne i lokalne organizacje turystyczne;
- LGD;
- przedsiębiorcy;
- szkoły wyższe, ich związki i porozumienia;
- jednostki naukowe;

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	6d - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę
-------------------------------	---

Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. Pozakonkursowy tryb wyboru projektów będzie uwzględniał zasady określone w punkcie 5.2 Umowy Partnerstwa.

Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na

Priorytet inwestycyjny	6d - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę
<p>realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju – realizowane działania będą miały na celu osiągnięcie efektu synergii celów gospodarczych, społecznych i ochrony środowiska. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Na etapie planowania inwestycji, konieczne będzie uwzględnienie środków finansowych na realizację działań zapobiegawczych i łagodzących oddziaływanie infrastruktury na środowisko w myśl zasad „zanieczyszczający płaci” i „użytkownik płaci”.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizowane na obszarach chronionych; • kompleksowe – łączące np. ochronę siedlisk z kanalizacją ruchu turystycznego; • poprawiające dostęp osób z niepełnosprawnościami do obiektów objętych wsparciem. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	6d - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę
Nie przewiduje się.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	6d - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		6d - Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program "Natura 2000" i zieloną infrastrukturę							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO23	Przyroda i różnorodność biologiczna: powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony	Powierzchnia w ha	EFRR	Słabiej rozwinięte			77,00	SL 2014	Raz na rok
21	Liczba wspartych form ochrony przyrody	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			37,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.7 Innowacje społeczne, współpraca ponadnarodowa i wkład w realizację celów tematycznych 1–7

Oś priorytetowa	04 - Środowisko i zasoby
Nie dotyczy	

2.A.8 Ramy wykonania

Tabela 6: Ramy wykonania dla osi priorytetowej (w podziale na fundusz oraz, dla EFRR i EFS, kategorię regionu)

Oś priorytetowa		04 - Środowisko i zasoby											
Nr identyfikacyjny	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach
						M	W	T	M	W	T		
CO20	Produkt	Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej	Osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte			0			1 650,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 11% alokacji osi priorytetowej
4	Finansowe	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR	EFRR	Słabiej			25 131			207 652	SL 2014	

Oś priorytetowa		04 - Środowisko i zasoby										
Nr identyfikacyjny	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)		Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach
					rozwiniete			941,00		576,00		
34	Etap wdrażania	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadami na podstawie podpisanych umów	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			3			SL 2014	KEW dla WP 17. Planowane jest podpisanie 3 umów do końca 2018 r.
17	Produkt	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			0		10,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 12,5% alokacji osi priorytetowej
18	Produkt	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km	EFRR	Słabiej rozwinięte			46		154,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 18,9% alokacji osi priorytetowej
19	Produkt	Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem.	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			7		23,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 9% alokacji osi priorytetowej
23	Etap wdrażania	Liczba podpisanych umów dot. projektów z zakresu ochrony przeciwpowodziowej	szt.	EFRR	Lepiej rozwinięte			1			SL 2014	KEW dla WP CO20. Planowane jest podpisanie 1 umowy do końca 2018 r.

Dodatkowe informacje jakościowe na temat ustanowienia ram wykonania

W odniesieniu do Kluczowego Etapu Wdrażania 23 dla CO20 do końca 2018 r. planowane jest podpisanie 1 umowy.

2.A.9 Kategorie interwencji

Kategorie interwencji odpowiadające treści osi priorytetowej w oparciu o klasyfikację przyjętą przez Komisję oraz szacunkowy podział wsparcia Unii.

Tabele 7-11: Kategorie interwencji

Tabela 7: Wymiar 1 – Zakres interwencji

Oś priorytetowa		04 - Środowisko i zasoby		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	017. Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych (w tym działania w zakresie minimalizacji, segregacji, recyklingu)		31 333 334,0 0
ERDF	Słabiej rozwinięte	018. Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych (w tym działania w zakresie: mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, przetwarzania termicznego, przekształcania termicznego i składowania na składowiskach)		4 444 444,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	020. Dostawy wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji)		1 253 397,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	021. Gospodarka wodna i ochrona wody pitnej (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, dostarczanie wody, konkretne środki dostosowania do zmian klimatu, pomiary zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i u konsumentów, systemy naliczania opłat, ograniczanie wycieków)		2 465 227,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	022. Oczyszczanie ścieków		52 386 065,0 0
ERDF	Słabiej rozwinięte	085. Ochrona i zwiększanie różnorodności biologicznej, ochrona przyrody i zielona infrastruktura		10 227 000,0

Oś priorytetowa		04 - Środowisko i zasoby	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
			0
ERDF	Słabiej rozwinięte	087. Środki w zakresie dostosowania do zmian klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem, np. erozją, pożarami, powodzią, burzami, suszami, oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie, w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami	25 911 600,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	090. Ścieżki rowerowe i pieszne	10 950 000,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	091. Rozwój i promowanie potencjału turystycznego obszarów przyrodniczych	4 036 000,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	092. Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych	1 187 000,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	094. Ochrona, rozwój i promowanie publicznych aktywów w dziedzinie kultury i dziedzictwa	32 000 000,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	101. Finansowanie krzyżowe w ramach EFRR (wsparcie dla przedsięwzięć typowych dla EFS, koniecznych dla zadowalającego wdrożenia części przedsięwzięć związanej bezpośrednio z EFRR)	310 622,00

Tabela 8: Wymiar 2 – Forma finansowania

Oś priorytetowa		04 - Środowisko i zasoby	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Dotacja bezzwrotna	176 504 689,00

Tabela 9: Wymiar 3 – Typ obszaru

Oś priorytetowa		04 - Środowisko i zasoby	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Duże obszary miejskie (o ludności >50 000 i dużej gęstości zaludnienia)	44 126 172,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	02. Małe obszary miejskie (o ludności >5 000 i średniej gęstości zaludnienia)	61 776 641,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	03. Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia)	70 601 876,00

Tabela 10: Wymiar 4 – Terytorialne mechanizmy wdrażania

Oś priorytetowa		04 - Środowisko i zasoby	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Zintegrowane inwestycje terytorialne - miejskie	57 718 137,00

Oś priorytetowa		04 - Środowisko i zasoby	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy	118 786 552,00

Tabela 11: Wymiar 6 – dodatkowy temat EFS (Wyłącznie EFS i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych)

Oś priorytetowa		04 - Środowisko i zasoby	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €

2.A.10 Krótki opis planowanego wykorzystania pomocy technicznej, w tym, w razie potrzeby, przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów i beneficjentów. (w stosownych przypadkach) (w podziale na osie priorytetowe)

Oś priorytetowa:	04 - Środowisko i zasoby
Nie dotyczy	

2.A.1 Oś priorytetowa

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	05
Nazwa osi priorytetowej:	Transport

- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych utworzonych na poziomie Unii
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana przy zastosowaniu formuły rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
- W odniesieniu do EFS: całość osi priorytetowej jest poświęcona innowacjom społecznym, współpracy transnarodowej lub obydwu tym obszarom
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to operations aimed at reconstruction in response to major or regional natural disasters
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to SME (Article 39)

2.A.2 Uzasadnienie utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jedną kategorię regionu, więcej niż jeden cel tematyczny lub więcej niż jeden fundusz (w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy

2.A.3 Fundusz, kategoria regionu i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii

Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji (wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Kategoria regionu dla regionów najbardziej oddalonych i północnych słabo zaludnionych regionów (w stosownych przypadkach)
ERDF	Słabiej rozwinięte	Ogółem	

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	7b
Nazwa osi priorytetowej	Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	5.1
Nazwa celu szczegółowego	Lepsza dostępność transportowa regionu w układzie międzyregionalnym i wewnątrzregionalnym.

<p>Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii</p>	<p>Rezultatem realizacji priorytetu będzie spójny, spełniający normy regionalny system drogowy, umożliwiający skomunikowanie najważniejszych ośrodków wojewódzkich oraz terenów peryferyjnych z siecią TEN-T w oparciu o najważniejsze, zewnętrzne powiązania województwa, tj.: osie drogowe wschód - zachód oraz północ-południe (główne tranzyty A4, A18, A8, S8, drogi krajowe nr: 3, 5, 8, 46 (połączenie Śląsk/Częstochowa – Opole – Nysa – Kłodzko – granica z Republiką Czeską), a także uzupełniająco DK12 (łącząca południową Wielkopolskę, Głogów, województwo lubuskie z A18 i granicą Niemiecką), DK15 (w kierunku na Milicz i Gniezno – jako trasa omijająca Poznań) , DK33 (Kłodzko – Boboszków o dużym znaczeniu dla ruchu turystycznego), DK36 (Lubin – Rawicz – Ostrów Wlkp.), a także DK94 (alternatywna trasa do A4).</p> <p>Rezultat ten zostanie osiągnięty poprzez budowę oraz modernizację dróg - szczególnie wojewódzkich, czego efektem będzie odpowiednie powiązanie zewnętrznych połączeń drogowych z istniejącym systemem dróg i rozwiniętą siecią osadniczą na Dolnym Śląsku (91 miast) oraz z siecią powiązań wewnętrznych, szczególnie pomiędzy miastami subregionalnymi oraz głównymi skupiskami ludności w południowej i częściowo także w północnej części regionu. Ponadto działania przewidziane do realizacji w priorytecie poprawią przepustowość istniejącej sieci drogowej wobec rosnących potrzeb, oraz wpłyną pozytywnie na stan bezpieczeństwa drogowego eliminując wąskie gardła dolnośląskiego systemu transportowego zwiększając jednocześnie jego atrakcyjność inwestycyjną, poprawiając standardy dostępu do usług dla mieszkańców i gości regionu oraz umożliwią lepsze wykorzystanie posiadanych zasobów i potencjału.</p>
--	--

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		5.1 - Lepsza dostępność transportowa regionu w układzie międzyregionalnym i wewnątrzregionalnym.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
18	WDDT II (wskaźnik drogowej dostępności transportowej – liczony na bazie WMDT)	nd	Słabiej rozwinięte	27,59	2013	32,69	MIR	Od 2013 roku/ co 2-3 lata

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	7b - Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi
------------------------	--

PI 5.1 Drogowa dostępność transportowa

W ramach priorytetu realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu budowy, przebudowy dróg publicznych. Inwestycje będą skoncentrowane na drogach wojewódzkich, poprawiających dostępność transportową ośrodków regionalnych i subregionalnych do infrastruktury sieciowej i węzłowej TEN-T. Ponadto realizowane będą również inwestycje służące wyprowadzeniu ruchu tranzytowego z obszarów centralnych miast i miejscowości, polegające na budowie obwodnic lub obejść miejscowości. W szczególności wsparciem zostaną objęte inwestycje komplementarne wobec zrealizowanych lub realizowanych inwestycji drogowych. Dofinansowaniem zostaną objęte inwestycje w skazane w dokumentach o charakterze strategicznym (m.in. Strategiach ZIT, SRWD 2020, Planie Transportowym wynikającym z warunkowości ex-ante). Interwencja w tym obszarze wpłynie na udrożnienie ciągów komunikacyjnych obszarów funkcjonalnych i centrotwórczych miast oraz poprawę dostępności wewnątrzregionalnej. Inwestycje w drogi lokalne w ramach PI 5.1 będą stanowiły max. 15% alokacji programu przeznaczonej na transport drogowy.

W ramach tej alokacji możliwe do dofinansowania będą projekty:

- spełniające warunek zapewnienia bezpośredniego połączenia z siecią TEN-T;
- przejściami granicznymi;
- portami lotniczymi;
- terminalami towarowymi;
- centrami lub platformami logistycznymi.

W ramach priorytetu przewiduje się także realizację działań uzupełniających służących poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz jego

Priorytet inwestycyjny	7b - Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi
przepustowości i sprawności (Inteligentne Systemy Transportowe).	
Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe	
<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia; • jednostki organizacyjne powołane do wykonywania zadań leżących w kompetencji samorządów; • zarządcy dróg publicznych; • służby zapewniające bezpieczeństwo publiczne. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	7b - Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym, przy czym głównym trybem wyboru projektów z zakresu wsparcia infrastruktury drogowej będzie tryb pozakonkursowy. Wsparcie w ramach tego trybu uzyskają wyselekcjonowane inwestycje w drogi wojewódzkie (wybrane odcinki włączające do systemu dróg krajowych lub sieci TEN-T), wypełniające luki w sieci dróg pomiędzy ośrodkami wojewódzkimi, pozawojewódzkimi /regionalnymi i subregionalnymi, poprawiające przepustowość istniejącej sieci drogowej, oraz wpływające pozytywnie na stan bezpieczeństwa drogowego eliminując wąskie gardła dolnośląskiego systemu transportowego. Projekty wybrane do realizacji będą odznaczały się również strategicznym znaczeniem dla społeczno-gospodarczego rozwoju regionu lub obszaru objętego realizacją ZIT zwiększając jednocześnie jego atrakcyjność inwestycyjną, poprawiając standardy dostępu do usług dla mieszkańców i gości regionu oraz umożliwią lepsze wykorzystanie posiadanych zasobów i potencjału. W trybie pozakonkursowym będą wybierane projekty o kluczowym znaczeniu dla regionu, wynikające z</p>	

dokumentów o charakterze strategicznym.

Realizowane działania będą miały na celu osiągnięcie efektu synergii celów gospodarczych, społecznych i ochrony środowiska przy jednoczesnym poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju oraz zgodnie z wymogami prawa i dobrymi praktykami, szczególnie w zakresie ochrony środowiska. Na etapie planowania inwestycji, konieczne będzie uwzględnienie środków finansowych na realizację działań zapobiegawczych i łagodzących oddziaływanie infrastruktury na środowisko w myśl zasad - "zanieczyszczający płaci" i "użytkownik płaci". Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący oraz z uwzględnieniem warunków wskazanych w Umowie Partnerstwa, przy czym podstawowymi kryteriami wsparcia w zakresie transportu drogowego będą: rejestrowane natężenie ruchu, kontynuacja ciągu, funkcja drogi oraz gotowości projektu do realizacji. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące realizację zasady zrównoważonego rozwoju.

Preferowane będą projekty:

- poprawiające dostępność do obszarów koncentracji ludności i aktywności gospodarczej, a także do rynku pracy i usług publicznych, w szczególności z obszarów dla których dostępność komunikacyjna jest barierą rozwojową;
- odciążające od ruchu tranzytowego obszary intensywnie zamieszkałe;
- komplementarne wobec zrealizowanych lub realizowanych inwestycji drogowych.

Priorytet inwestycyjny	7b - Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi
-------------------------------	--

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	7b - Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi
Nie przewiduje się.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	7b - Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		7b - Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO13	Drogi: całkowita długość nowych dróg	km	EFRR	Słabiej rozwinięte			18,26	SL 2014	Raz na rok
CO14	Drogi: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	km	EFRR	Słabiej rozwinięte			66,40	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	7d
Nazwa osi priorytetowej	Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	5.2
Nazwa celu szczegółowego	Poprawiona funkcjonalność linii kolejowych o znaczeniu regionalnym i aglomeracyjnym, charakteryzujących się dużymi potokami ruchu i łączących ośrodki regionalne z ich otoczeniem i obszarami peryferyjnymi.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Rezultatem realizacji priorytetu będzie zwiększenie znaczenia transportu kolejowego w sieci komunikacyjnych powiązań potencjałów regionu, osiągnięte poprzez inwestycje w infrastrukturę oraz zakup taboru. W województwie dolnośląskim zdefiniowane zostały następujące potencjały: Bolesławiec, Dzierżonów (jako trójmiasto Dzierżonów /Bielawa/Pieszyce), Głogów, Jelenia Góra, Legnica, Lubin (wraz z Polkowicami), Świdnica, Wałbrzych, Wrocław i Zgorzelec/Görlitz - największe pod względem liczby mieszkańców miasta i jednocześnie największe skupiska miejsc pracy, oraz Kłodzko - istotny węzeł komunikacyjny położony w strategicznym miejscu województwa. Wszystkie ważne ośrodki województwa są ze sobą powiązane siecią kolejową, jej czynnymi lub wyłączonymi z ruchu liniami. Powodem słabej dostępności (szczególnie do południowo zachodniej części województwa) jest przede wszystkim zły stan techniczny linii, dekapitalizacja infrastruktury towarzyszącej (głównie infrastruktury dworcowej) oraz brak nowoczesnego spełniającego normy taboru.</p> <p>Poprzez realizację działań przewidzianych w priorytecie nastąpi poprawa dostępności głównych ośrodków w województwie poprzez podniesienie prędkości, na wiążących ośrodki, liniach kolejowych oraz elektryfikację niektórych jej odcinków, przez co czas dostępu do danego ośrodka transportem kolejowym będzie krótszy i stanie się konkurencyjnym względem transportu kołowego. Tabor kolejowy, zakupiony w ramach realizacji priorytetu, będzie obsługiwał linie na terenie województwa, przy czym nie wyklucza się możliwości jego wykorzystania do przewozów poza teren Dolnego Śląska, jeśli będzie to uzasadnione społecznie, gospodarczo, czy technicznie.</p>

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		5.2 - Poprawiona funkcjonalność linii kolejowych o znaczeniu regionalnym i aglomeracyjnym, charakteryzujących się dużymi potokami ruchu i łączących ośrodki regionalne z ich otoczeniem i obszarami peryferyjnymi.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
19	WDKT II	nd	Słabiej rozwinięte	23,23	2013	37,73	MIR	Od 2013 roku/ co 2-3 lata

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	7d - Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu
------------------------	--

PI 5.2 System transportu kolejowego

Wsparciem objęte będą projekty dotyczące przebudowy, modernizacji, rewitalizacji a także, w uzasadnionych przypadkach - budowy sieci kolejowej o znaczeniu regionalnym, doprowadzających ruch w kierunku sieci TEN-T i poprawiających na nich bezpieczeństwo. Przewidziane do realizacji w ramach wspomnianej rewitalizacji działania będą kompleksowe, skutkujące długotrwałą poprawą stanu technicznego oraz dostosowujące infrastrukturę do potrzeb rynku przewoźników (np. wzrost dopuszczalnych nacisków na oś, modernizacja peronów) oraz pasażerów (dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami). Inwestycje te nie będą obejmowały prac remontowych, jak również nie będą dotyczyły bieżącego utrzymania infrastruktury. W ramach PI finansowane będą również istotne w skali regionalnego systemu transportu kolejowego inwestycje punktowe przeznaczone do obsługi transportu pasażerskiego i towarowego, w tym zapewniające wzrost efektywności zarządzania przewozami kolejowymi oraz podnoszące standard obsługi klientów korzystających z usług kolejowych (w tym infrastruktura towarzysząca).

W ramach wsparcia możliwa będzie także realizacja projektów polegających na przygotowaniu dokumentacji przedprojektowej i projektowej kolejowej infrastruktury technicznej.

Ponadto w ramach priorytetu realizowane będą przedsięwzięcia związane z systemami bezpieczeństwa oraz zakupem i modernizacją taboru kolejowego obsługującego połączenia wojewódzkie. W kontekście publicznego transportu kolejowego na obszarach funkcjonalnych miast, wsparcie uzyska kolej aglomeracyjna.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Priorytet inwestycyjny	7d - Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu
<ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • jednostki organizacyjne powołane do wykonywania zadań leżących w kompetencji samorządów; • zarządcy infrastruktury lub przewoźnicy kolejowi zgodnie z ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. nr 86, poz. 789 ze zmianami). • spółki powołane specjalnie w celu prowadzenia działalności polegającej na wynajmowaniu/leasingu taboru kolejowego (tzw. ROSCO – rolling stock leasing companies) 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	7d - Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Planowana kwota alokacji na sektor kolejowy wynosi ok. 150,55 mln EUR. Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym, przy czym głównym trybem wyboru projektów z zakresu wsparcia infrastruktury kolejowej będzie tryb pozakonkursowy oparty na negocjacjach mających na celu identyfikację projektów, których efektem realizacji będzie m.in. eliminacja wąskich gardeł w sieci kolejowej, zwiększenie dostępności obszarów przemysłowych oraz innych centrów ekonomicznych a także poprawa mobilności osób (w zakresie zarówno turystycznym, jak i związanym z rynkiem pracy). Wsparcie w ramach tego trybu uzyskają wynegocjowane inwestycje kolejowe na liniach poza siecią połączeń krajowych i międzynarodowych (wyjątkowo – po uzgodnieniu z PKP PLK - z poziomu regionalnego będą mogły być realizowane inwestycje również na sieci TEN-T, w przypadku gdy mają one znaczenie regionalne).</p> <p>Realizowane działania będą miały na celu osiągnięcie efektu synergii celów gospodarczych, społecznych i ochrony środowiska przy jednoczesnym poszanowaniu zasad zrównoważonego rozwoju oraz zgodnie z wymogami prawa i dobrymi praktykami, szczególnie w zakresie ochrony środowiska i</p>	

Priorytet inwestycyjny	7d - Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu
<p>bezpieczeństwa. Na etapie planowania inwestycji, konieczne będzie uwzględnienie środków finansowych na realizację działań zapobiegawczych i łagodzących oddziaływanie infrastruktury na środowisko w myśl zasad - "zanieczyszczający płaci" i "użytkownik płaci". Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kompleksowe (modernizacja infrastruktury liniowej i punktowej w ramach jednego projektu); • eliminujące wąskie gardła w regionalnym transporcie kolejowym; • zakładające działania zwiększające bezpieczeństwo na liniach kolejowych; • zakładające działania wpływające pozytywnie na efektywność środowiskową. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	7d - Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu
Nie przewiduje się.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	7d - Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu
Nie zidentyfikowano.	

Priorytet inwestycyjny	7d - Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu
-------------------------------	--

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		7d - Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO12	Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych	km	EFRR	Słabiej rozwinięte			62,00	SL 2014	Raz na rok
33	Pojemność zakupionych jednostek taboru kolejowego	os.	EFRR	Słabiej rozwinięte			2 722,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.7 Innowacje społeczne, współpraca ponadnarodowa i wkład w realizację celów tematycznych 1–7

Oś priorytetowa	05 - Transport
Nie dotyczy	

2.A.8 Ramy wykonania

Tabela 6: Ramy wykonania dla osi priorytetowej (w podziale na fundusz oraz, dla EFRR i EFS, kategorię regionu)

Oś priorytetowa		05 - Transport											
Nr identyfikacyjny	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach
						M	W	T	M	W	T		
CO12	Produkt	Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych	km	EFRR	Słabiej rozwinięte			4			62,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 25,38 % alokacji osi priorytetowej
CO14	Produkt	Drogi: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	km	EFRR	Słabiej rozwinięte			4,4			66,40	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 24,64 % alokacji osi priorytetowej
5	Finansowe	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro	EFRR	Słabiej rozwinięte			75 635 460			400 736 83 0,00	SL 2014	
25	Etap wdrażania	Szacowana długość przebudowanych, zmodernizowanych dróg na podstawie podpisanych umów	km	EFRR	Słabiej rozwinięte			26,56				SL 2014	KEW dla WP CO14
26	Etap wdrażania	Szacowana długość przebudowanych, zmodernizowanych linii kolejowych na podstawie umów	km	EFRR	Słabiej rozwinięte			12				SL 2014	KEW dla WP CO12

Dodatkowe informacje jakościowe na temat ustanowienia ram wykonania

2.A.9 Kategorie interwencji

Kategorie interwencji odpowiadające treści osi priorytetowej w oparciu o klasyfikację przyjętą przez Komisję oraz szacunkowy podział wsparcia Unii.

Tabele 7-11: Kategorie interwencji

Tabela 7: Wymiar 1 – Zakres interwencji

Oś priorytetowa		05 - Transport	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	026. Inne koleje	108 050 644,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	027. Tabor kolejowy	42 500 000,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	031. Pozostałe drogi krajowe i regionalne (nowo budowane)	106 142 867,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	034. Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)	83 932 794,00

Tabela 8: Wymiar 2 – Forma finansowania

Oś priorytetowa		05 - Transport	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Dotacja bezzwrotna	340 626 305,00

Tabela 9: Wymiar 3 – Typ obszaru

Oś priorytetowa		05 - Transport	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Duże obszary miejskie (o ludności >50 000 i dużej gęstości zaludnienia)	133 525 511,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	02. Małe obszary miejskie (o ludności >5 000 i średniej gęstości zaludnienia)	170 653 779,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	03. Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia)	36 447 015,00

Tabela 10: Wymiar 4 – Terytorialne mechanizmy wdrażania

Oś priorytetowa		05 - Transport	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €

Oś priorytetowa		05 - Transport	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Zintegrowane inwestycje terytorialne - miejskie	100 553 098,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy	240 073 207,00

Tabela 11: Wymiar 6 – dodatkowy temat EFS (Wyłącznie EFS i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych)

Oś priorytetowa		05 - Transport	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €

2.A.10 Krótki opis planowanego wykorzystania pomocy technicznej, w tym, w razie potrzeby, przedsięwzięć mających na celu wzmacnianie zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów i beneficjentów. (w stosownych przypadkach) (w podziale na osie priorytetowe)

Oś priorytetowa:	05 - Transport
Nie dotyczy	

2.A.1 Oś priorytetowa

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	06
Nazwa osi priorytetowej:	Infrastruktura spójności społecznej

- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych utworzonych na poziomie Unii
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana przy zastosowaniu formuły rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
- W odniesieniu do EFS: całość osi priorytetowej jest poświęcona innowacjom społecznym, współpracy transnarodowej lub obydwu tym obszarom
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to operations aimed at reconstruction in response to major or regional natural disasters
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to SME (Article 39)

2.A.2 Uzasadnienie utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jedną kategorię regionu, więcej niż jeden cel tematyczny lub więcej niż jeden fundusz (w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy

2.A.3 Fundusz, kategoria regionu i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii

Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji (wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Kategoria regionu dla regionów najbardziej oddalonych i północnych słabo zaludnionych regionów (w stosownych przypadkach)
ERDF	Słabiej rozwinięte	Ogółem	

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	9a
Nazwa osi priorytetowej	Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu	6.1
----------------------------	-----

szczegółowego	
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększony dostęp do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej oraz deinstytucjonalizacji usług.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Rezultatem realizacji priorytetu inwestycyjnego będzie zapewnienie dostępu mieszkańcom Dolnego Śląska do wysokiej jakości usług na rzecz opieki nad osobami zależnymi oraz osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, poprzez wsparcie infrastruktury (w tym poprzez adaptację istniejących budynków do pełnienia nowej funkcji) niezbędnej do zapewnienia wysokiej jakości tych usług. Nierówność w dostępie do dobrej jakości usług społecznych jest często przyczyną pogłębiającego się wykluczenia ze wszystkimi jego konsekwencjami. Dlatego też niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do poprawy sytuacji w tym obszarze. Ponadto interwencja zapobiegnie całkowitemu wycofywaniu się z rynku pracy osób sprawujących opiekę nad osobami zależnymi, w szczególności osób decydujących się na posiadanie dzieci. W ten sposób przedsięwzięcia realizowane w priorytecie będą prowadziły do zwiększenia szans na zatrudnienie oraz ograniczą przerwanie aktywności zawodowej, tym samym redukując ubóstwo oraz wykluczenie społeczne.
Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	6.2
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększony dostęp do opieki zdrowotnej w regionie
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia. Interwencja przyczyni się do poprawy dostępności i jakości udzielanych świadczeń medycznych, szczególnie w odniesieniu do dziedzin, w których zdiagnozowano występowanie deficytów. Wsparcie infrastruktury ochrony zdrowia przyczyni się do zwiększenia spójności społecznej, poprawy świadczonych usług w ramach publicznego systemu ochrony zdrowia dostępnego w szczególności dla ubogiej części społeczeństwa, co w konsekwencji doprowadzi do poprawy zdrowotności mieszkańców regionu. Utrata zdrowia stanowi jeden z najważniejszych czynników przerwania aktywności zawodowej, a brak lub ograniczenie dostępu do usług ochrony zdrowia powoduje trwałe, często nieodwracalne pogorszenie zdolności do uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym, w tym do podjęcia i utrzymania zatrudnienia, co bezpośrednio przyczynia się do zwiększenia ryzyka wystąpienia ubóstwa. Niezbędne jest zatem podejmowanie działań w tym obszarze poprawiających dostępność i jakość usług deficytowych. Wsparcie infrastruktury ochrony zdrowia przyczyni się do zwiększenia spójności społecznej poprzez lepszy dostęp do usług medycznych co przełoży się na poprawę zdrowotności mieszkańców regionu.

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		6.1 - Zwiększony dostęp do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej oraz deinstytucjonalizacji usług.							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru	
20	Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	osoby	Słabiej rozwinięte	81 147,00	2013	65 672,00	GUS	Raz na rok	

Cel szczegółowy		6.2 - Zwiększony dostęp do opieki zdrowotnej w regionie							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru	
21	Liczba porad udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej przypadających na jednego mieszkańca	szt.	Słabiej rozwinięte	7,10	2012	8,20	GUS	Raz na rok	

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
-------------------------------	---

PI 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną

W związku ze zdiagnozowaniem niedoborów w zakresie infrastruktury społecznej związanej ze świadczeniem usług socjalnych, w ramach priorytetu inwestycyjnego finansowane będą inwestycje dotyczące mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego, w oparciu o istniejącą infrastrukturę, w powiązaniu z procesem aktywizacji zawodowej, mające na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Uzasadnieniem podjętego działania są potrzeby w zakresie mieszkań wspomaganych, chronionych i socjalnych. Wsparcie uzyskają inwestycje polegające na przebudowie lub remoncie zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione. Możliwa będzie interwencja wykraczająca poza części wspólne budynków mieszkalnych. Kluczowym efektem wsparcia będzie usamodzielnienie się ekonomiczne i społeczne osób objętych komplementarnym wsparciem z EFS.

Wsparcie powiązane będzie z procesem integracji społecznej, aktywizacji społeczno-zawodowej i deinstytucjonalizacji usług (włączając formy stacjonarne), jednak tam gdzie bardziej zasadne jest zastosowanie form instytucjonalnych ich wsparcie również będzie możliwe poprzez budowę, remont, przebudowę (w tym dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami), rozbudowę, wyposażenie infrastruktury. Tworzenie efektywnej opieki środowiskowej będzie elementem równoległym do dostosowania usług społecznych do potrzeb społeczeństwa. Ze względu na zróżnicowanie potrzeb poszczególnych grup docelowych dla zapewnienia efektywności wsparcia, podejmowane interwencje muszą mieć charakter zindywidualizowany, kompleksowy i długofalowy.

Planowane wsparcie będzie obejmować również tworzenie i funkcjonowanie podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym żłobków (m.in. przyzakładowych), klubów dziecięcych, oddziałów żłobkowych oraz działania na rzecz zwiększania liczby miejsc w istniejących instytucjach. Realizowane będą przedsięwzięcia dotyczące wyposażenia, dostosowania, adaptacji lub modernizacji infrastruktury niezbędnej do świadczenia tych

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
-------------------------------	---

usług, a w uzasadnionych przypadkach również budowy nowych obiektów.

Wsparcie w ramach EFRR musi być powiązane z realizacją celów w zakresie zwiększenia zatrudnienia, włączenia społecznego i walki z ubóstwem przewidzianym w ramach wsparcia udzielanego z EFS.

Inwestycje EFRR nie powinny być ukierunkowane na duże instytucje o charakterze opiekuńczo-pobytowym, zdefiniowane zgodnie z polskim prawodawstwem, świadczące usługi długoterminowej pomocy dla osób z niepełnosprawnościami, dzieci, osób starszych oraz psychicznie chorych.

Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- domy pomocy społecznej;
- rodzinne domy pomocy;
- ośrodki wsparcia;
- placówki wsparcia dziennego;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmioty zajmujące się całonocną/ dzienną opieką osób starszych/ przewlekle chorych/ z niepełnosprawnościami;
- podmioty zajmujące się opieką nad dziećmi do 3 roku życia.

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
-------------------------------	---

PI 6.2 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną

Dokument pn. „Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020” stanowi krajowe ramy strategiczne dla wszystkich przedsięwzięć realizowanych w obszarze zdrowia w perspektywie 2014-2020.

Głównym narzędziem koordynacji interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków UE jest **Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia** działający pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia.

W celu zapewnienia właściwego mechanizmu koordynacji, Komitet na bieżąco analizuje kwestie związane z ochroną zdrowia, w szczególności pod kątem zapewnienia skuteczności i efektywności podejmowanych interwencji ze środków UE, osiągnięcia oczekiwanych rezultatów oraz wpływu realizacji Planu działań na cele Policy Paper w zakresie ochrony zdrowia oraz cele Umowy Partnerstwa i Programów Operacyjnych.

Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia ze środków EFSI jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący **Planem działań w sektorze zdrowia** (Plan działań).

Plan działań – bezpośrednio powiązany z Umową Partnerstwa oraz uwzględniający inwestycje podejmowane ze środków krajowych (w tym w ramach konkursów na zadania finansowane ze środków publicznych oraz kontraktów na świadczone usługi) - zawiera m.in. listę potencjalnych projektów realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym utworzoną po analizie pod kątem komplementarności i efektywności kosztowej propozycji przedstawionych przez IZ, zasady dotyczące trybów i kryteriów wyboru projektów w ramach naborów ogłaszanych w ramach programów centralnych i regionalnych.

Inwestycje będą realizowane wyłącznie przez podmioty wykonujące działalność leczniczą (publiczne i prywatne) udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W przypadku poszerzenia działalności podmiotu wykonującego działalność leczniczą,

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
-------------------------------	---

wymagane będzie zobowiązanie do posiadania umowy na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych najpóźniej w kolejnym okresie kontraktowania świadczeń po zakończeniu realizacji projektu.

Podejmowane będą wyłącznie inwestycje zweryfikowane zidentyfikowanymi deficytami i potrzebami uwzględniającymi sytuację demograficzną i epidemiologiczną (odpowiednio identyfikowaną na poziomie województwa – w zależności od specyfiki podmiotu leczniczego i oferowanych przez niego usług) oraz faktycznym zapotrzebowaniem i dostępnością infrastruktury ochrony zdrowia na danym obszarze z wykorzystaniem map zdrowotnych w opracowaniu przez Ministerstwo Zdrowia, które zostaną opracowane zgodnie z planem działań w sprawie spełnienia warunku ex-ante 9.3 dot. zdrowia, z zastrzeżeniem zasad opisanych w Kierunkowych zasadach wyboru projektów:

- Na zasadach i w zakresie zgodnym z Policy Paper wspierane będą między innymi projekty polegające na przeprowadzeniu niezbędnych, z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych, prac remontowo-budowlanych, w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami, a także wyposażeniu w sprzęt medyczny oraz – jako element projektu – rozwiązaniach w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt). Z uwagi na charakter świadczeń realizowanych w POZ, inwestycje prowadzone w ramach tego typu projektu mogą być ukierunkowane na wszystkie problemy zdrowotne dorosłych i dzieci rozwiązywane w ramach świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, przy czym powinny one przyczyniać się do rozwoju opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki (community based care). Komplementarnie w PO WER realizowane będą działania związane z doskonaleniem kompetencji lekarzy, w tym POZ. Zakres interwencji powinien wynikać z diagnozy lub danych ujętych w dostępnych rejestrach, wskazujących na potrzeby.
- Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, jest zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.

Inwestycje EFRR nie powinny być ukierunkowane na duże instytucje o charakterze opiekuńczo-pobytowym, zdefiniowane zgodnie z polskim prawodawstwem, świadczące usługi długoterminowej pomocy dla osób z niepełnosprawnościami, dzieci, osób starszych oraz psychicznie chorych.

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
-------------------------------	---

Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe:

- JST oraz podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiada JST, ich związki i stowarzyszenia;
- w przypadku projektów dotyczących wsparcia podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatry, opieki długoterminowej oraz opieki paliatywnej i hospicyjnej - podmioty wykonujące działalność leczniczą, udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z wyłączeniem podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach oddziały geriatryczne);
- w przypadku pozostałych projektów - podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych: samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, przedsiębiorcy, jednostki budżetowe oraz lekarze i pielęgniarki, którzy wykonują swój zawód w ramach działalności leczniczej i udzielają świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (z wyłączeniem podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko - wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach oddziały geriatryczne).

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
-------------------------------	---

PI 6.1

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
-------------------------------	---

Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.

Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym.

Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wspierany ze środków EFRR, jest zgodny z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz z kierunkami wskazanymi w Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.

Preferowane będą projekty:

- realizowane w partnerstwie.

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
-------------------------------	---

PI 6.2

Realizacja na terenie całego województwa. Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Podstawowe zasady, które będą brane pod uwagę przy wyborze projektów:

- a. Projekty są kwalifikowalne jeśli są zgodne z Planem działań w sektorze zdrowia (Plan działań), uzgodnionym przez Komitet Sterujący, i jeśli zasadność ich realizacji wynika z map potrzeb. Projekty będą wybierane zgodnie z kryteriami wyboru opartymi na rekomendacjach określonych w Planie Działania.
- b. Wydatki ponoszone w ramach projektów dotyczących infrastruktury w zakresie opieki szpitalnej (w tym przygotowanie i ponoszenie w ich ramach wydatków) mogą być certyfikowane po wprowadzeniu map potrzeb w dziedzinie medycyny oraz rodzaju świadczeń zbieżnym tematycznie z zakresem danego projektu.
- c. W drodze wyjątku od warunku określonego w punkcie b, inwestycje dotyczące infrastruktury w kontekście opieki koordynowanej mające na celu wzmocnienie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej oraz środowiskowych form opieki (zarówno w kontekście deinstytucjonalizacji oraz tworzenia środowiskowych form opieki) mogą być współfinansowane od razu po przyjęciu przez Komitet Sterujący Planu działań, pod warunkiem, że diagnoza lub dane w dostępnych rejestrach umożliwiają weryfikację zasadności ich realizacji.

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
-------------------------------	---

d. Preferencyjnie traktowane będą projekty wspierające przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz POZ i AOS, jak również wspierające rozwój opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki.

e. Inwestycje polegające na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do obowiązujących przepisów są niekwalifikowalne chyba, że ich realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.

Tryb pozakonkursowy będzie dotyczył inwestycji w infrastrukturę ochrony zdrowia wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb na poziomie kraju, jak i regionu. Zgodnie z systemem koordynacji dla obszaru ochrony zdrowia określonym w UP i Policy paper, projekt pozakonkursowy wymaga akceptacji przez Komitet Sterujący ds. Zdrowia a warunkiem jego dofinansowania jest zgodność z właściwą mapą potrzeb zdrowotnych.

Promowane będą projekty:

- efektywne kosztowo i realizowane przez podmioty, które wykazują największą efektywność finansową;
- przewidujące działania konsolidacyjne i inne formy współpracy podmiotów leczniczych;
- a także działania w zakresie reorganizacji i restrukturyzacji wewnątrz podmiotów leczniczych, w celu maksymalizacji wykorzystania infrastruktury, w tym sąsiadującej, oraz stopnia jej dostosowania do istniejących deficytów.

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
-------------------------------	---

PI 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
-------------------------------	---

Nie przewiduje się.

PI 6.2 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną

Nie przewiduje się.

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
-------------------------------	---

PI 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną

Nie zidentyfikowano.

PI 6.2 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną

Priorytet inwestycyjny	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO35	Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej	Osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte			418,00	SL 2014	Raz na rok
CO36	Zdrowie: ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi	Osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte			33 824,00	SL 2014	Raz na rok
28	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			23,00	SL 2014	Raz na rok
35	Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			32,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	9b
Nazwa osi priorytetowej	Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	6.3
Nazwa celu szczegółowego	Kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć	Rezultatem realizacji priorytetu inwestycyjnego będzie zahamowanie degradacji obszarów miejskich i wiejskich. Wobec

przy wsparciu Unii	widocznej wieloaspektowej degradacji wielu obszarów nasila się potrzeba ich trwałych przeobrażeń. Niezbędne są zatem inwestycje w infrastrukturę, która będzie przede wszystkim służyć poprawie warunków życia ubogich społeczności zamieszkujących ww. obszary. Działania rewitalizacyjne przyczynią się do włączenia społeczności zamieszkujących obszary peryferyjne i zdegradowane dzięki kompleksowej rewitalizacji postrzeganej w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich. Przyczyni się do ograniczenia ryzyka ubóstwa i wykluczenia społecznego na tych obszarach.
---------------------------	--

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		6.3 - Kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.								
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru		
22	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym	%	Słabiej rozwinięte	12,10	2013	7,30	GUS	Raz na rok		

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	9b - Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich
PI 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	
<p>Wsparcie zostanie ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców oraz ożywienie gospodarcze i społeczne zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, gdzie doszło do kumulacji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych. Kompleksowe działania w tym zakresie obejmą m.in. przebudowę lub adaptację zdegradowanych budynków, obiektów, terenów i przestrzeni do przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych. Wsparcie będzie dotyczyło także odnowy zasobów mieszkaniowych (części wspólne budynków), zagospodarowanie przestrzeni publicznych obejmując również sferę bezpieczeństwa mieszkańców (monitoring miejski) lub dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także inwestycje w tzw. drogi lokalne, możliwe jedynie wówczas, gdy przyczynią się do fizycznej, gospodarczej i społecznej rewitalizacji i regeneracji obszarów (jako element lokalnego programu rewitalizacji).</p> <p>Wsparcie będzie udzielane w oparciu o kompleksowy Program Rewitalizacji lub inne dokumenty z powyższego zakresu. Obszary rewitalizowane powinny być wyznaczone z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych odnoszących się do danej jednostki terytorialnej (gminy/powiatu), w szczególności za pomocą wskaźników dotyczących ubóstwa, wykluczenia społecznego, stanu zdrowia i poziomu edukacji np. lokalny wskaźnik rozwoju społecznego (Local Human Development Index). Interwencja powinna być skorelowana z uwarunkowaniami terytorialnymi i specyficznymi problemami znajdującymi potwierdzenie w odpowiednich wskaźnikach.</p> <p>Wszystkie podejmowane działania będą uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Wysokość wsparcia projektów w zakresie kultury nie będzie przekraczać 2 mln euro kosztów kwalifikowalnych projektu.</p>	

Priorytet inwestycyjny	9b - Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich
<p>Interwencja dot. rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich powinna być komplementarna względem interwencji podejmowanej w ramach osi priorytetowej <i>Gospodarka niskoemisyjna</i> i służyć zwiększaniu efektywności energetycznej.</p> <p>Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.</p> <p>Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • jednostki organizacyjne jst; • jednostki sektora finansów publicznych, inne niż wymienione powyżej; • wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe; • towarzystwa budownictwa społecznego; • organizacje pozarządowe; • kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • instytucje kultury; • LGD; • uzdrowiska; • podmioty lecznicze; • podmioty prawa publicznego z większościami udziałem jst. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	9b - Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich
<p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym.</p> <p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na</p>	

Priorytet inwestycyjny	9b - Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich
<p>dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Działania rewitalizacyjne powinny mieć charakter kompleksowy oraz wynikać z lokalnych programów rewitalizacji. Ponadto podejmowane interwencje powinny mieć kompleksowy i zintegrowany charakter (współfinansowane operacje powinny wykazywać komplementarność z działaniami podejmowanymi z EFS i powinny być powiązane z włączeniem społecznym, ograniczaniem ubóstwa i powinny prowadzić do zwiększenia szans na zatrudnienie).</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizowane w partnerstwie. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	9b - Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich
<p>Na podstawie oceny ex-ante instrumentów finansowych RPO WD 2014-2020 wykonanej przez niezależnego ewaluatora w ramach priorytetu inwestycyjnego 9b nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych.</p>	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	9b - Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		9b - Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
29	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			96,00	SL 2014	Raz na rok
86	Liczba wspartych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			73,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.7 Innowacje społeczne, współpraca ponadnarodowa i wkład w realizację celów tematycznych 1–7

Oś priorytetowa	06 - Infrastruktura spójności społecznej
Nie dotyczy	

2.A.8 Ramy wykonania

Tabela 6: Ramy wykonania dla osi priorytetowej (w podziale na fundusz oraz, dla EFRR i EFS, kategorię regionu)

Oś priorytetowa		06 - Infrastruktura spójności społecznej											
Nr identyfikacyjny	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach
						M	W	T	M	W	T		
6	Finansowe	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro	EFRR	Słabiej rozwinięte			19 166 520			203 208 038,00	SL 2014	
35	Etap	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach na	szt.	EFRR	Słabiej			22				SL 2014	KEW dla WP 29. Planowane jest podpisanie umów dla 22

Oś priorytetowa		06 - Infrastruktura spójności społecznej									
Nr identyfikacyjny	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni na 2018 r.		Cel końcowy (2023)		Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach
28	wdrażania Produkt	podstawie podpisanych umów Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.	EFRR	rozwiniete Słabiej rozwinięte		6		23,00	SL 2014	objektów do końca 2018 r. Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 34,72% alokacji osi priorytetowej
29	Produkt	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte		0		96,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 36% alokacji osi priorytetowej

Dodatkowe informacje jakościowe na temat ustanowienia ram wykonania

2.A.9 Kategorie interwencji

Kategorie interwencji odpowiadające treści osi priorytetowej w oparciu o klasyfikację przyjętą przez Komisję oraz szacunkowy podział wsparcia Unii.

Tabele 7-11: Kategorie interwencji

Tabela 7: Wymiar 1 – Zakres interwencji

Oś priorytetowa		06 - Infrastruktura spójności społecznej		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	034. Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne)		14 682 330,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	052. Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem		6 403 130,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	053. Infrastruktura ochrony zdrowia		56 608 280,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	054. Infrastruktura mieszkalnictwa		18 185 726,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	055. Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do rozwoju regionalnego i lokalnego		76 847 366,00

Tabela 8: Wymiar 2 – Forma finansowania

Oś priorytetowa		06 - Infrastruktura spójności społecznej		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Dotacja bezzwrotna		172 726 832,00

Tabela 9: Wymiar 3 – Typ obszaru

Oś priorytetowa		06 - Infrastruktura spójności społecznej		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Duże obszary miejskie (o ludności >50 000 i dużej gęstości zaludnienia)		90 054 160,00

Oś priorytetowa		06 - Infrastruktura spójności społecznej	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	02. Małe obszary miejskie (o ludności >5 000 i średniej gęstości zaludnienia)	58 419 209,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	03. Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia)	24 253 463,00

Tabela 10: Wymiar 4 – Terytorialne mechanizmy wdrażania

Oś priorytetowa		06 - Infrastruktura spójności społecznej	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Zintegrowane inwestycje terytorialne - miejskie	60 500 000,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy	112 226 832,00

Tabela 11: Wymiar 6 – dodatkowy temat EFS (Wyłącznie EFS i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych)

Oś priorytetowa		06 - Infrastruktura spójności społecznej	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €

2.A.10 Krótki opis planowanego wykorzystania pomocy technicznej, w tym, w razie potrzeby, przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów i beneficjentów. (w stosownych przypadkach) (w podziale na osie priorytetowe)

Oś priorytetowa:	06 - Infrastruktura spójności społecznej
Nie dotyczy	

2.A.1 Oś priorytetowa

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	07
Nazwa osi priorytetowej:	Infrastruktura edukacyjna

- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych utworzonych na poziomie Unii
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana przy zastosowaniu formuły rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
- W odniesieniu do EFS: całość osi priorytetowej jest poświęcona innowacjom społecznym, współpracy transnarodowej lub obydwu tym obszarom
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to operations aimed at reconstruction in response to major or regional natural disasters
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to SME (Article 39)

2.A.2 Uzasadnienie utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jedną kategorię regionu, więcej niż jeden cel tematyczny lub więcej niż jeden fundusz (w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy

2.A.3 Fundusz, kategoria regionu i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii

Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji (wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Kategoria regionu dla regionów najbardziej oddalonych i północnych słabo zaludnionych regionów (w stosownych przypadkach)
ERDF	Słabiej rozwinięte	Ogółem	

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	10a
Nazwa osi priorytetowej	Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	7.1.1
--	-------

Nazwa celu szczegółowego	Zwiększona dostępność do edukacji przedszkolnej
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Realizacja Priorytetu Inwestycyjnego przyczyni się do poprawy stanu infrastruktury edukacyjnej przez co nastąpi poprawa warunków kształcenia. Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie upowszechnienie edukacji przedszkolnej i wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z terenów miejskich i wiejskich poprzez inwestycje w infrastrukturę przedszkolną. Umożliwienie dzieciom korzystania z edukacji przedszkolnej, stymuluje ich rozwój, przez co lepiej przygotowuje je do podjęcia edukacji szkolnej. W województwie dolnośląskim odsetek dzieci uczęszczających do różnych placówek wychowania przedszkolnego w 2013 roku wyniósł dla dzieci w wieku 3-4 lat 66,3 % ogółem, 79,2 % w miastach i 40,7% na terenach wiejskich. Dzieci z terenów wiejskich uczestniczące w edukacji przedszkolnej stanowią nadal niemal o połowę mniej liczną grupę niż ich rówieśnicy w miastach.
Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	7.1.2
Nazwa celu szczegółowego	Lepsze warunki kształcenia w edukacji podstawowej i gimnazjalnej.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Rezultatem będzie zapewnienie niezbędnej bazy materialnej do zaspokojenia potrzeb wynikających z wymogów współczesnej dydaktyki jak i oczekiwań przed nią stawianych. Bezpieczne i komfortowe warunki nauczania, a także dostęp do zróżnicowanych pomocy dydaktycznych, w tym multimedialnych, determinują w dużej mierze osiągnięte wyniki nauczania. Tymczasem dostęp do pomocy naukowych, w szczególności w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i informacyjno-telekomunikacyjnych jest nadal ograniczony. Inwestycje w infrastrukturę szkolną przyczynią się do poprawy warunków nauczania a tym samym do poprawy efektów kształcenia. Wyniki egzaminów po VI klasie oraz wyniki egzaminu gimnazjalnego na Dolnym Śląsku są niższe niż średnie krajowe. Wsparcie RPO WD 2014-2020 będzie dążyć do poprawy efektów kształcenia na poziomie województwa. Ponadto w wielu miejscach nauczanie odbywa się w zdekapitalizowanych budynkach. Kolejnym efektem realizacji priorytetu będzie poprawa dostępności szkół dla uczniów z niepełnosprawnościami. Choć usunięto większość barier architektonicznych, umożliwiających dostęp do budynku szkoły, konieczne jest kontynuowanie działań związanych z zapewnieniem miejsca nauki dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	7.2
Nazwa celu szczegółowego	Lepsze warunki kształcenia w edukacji ponadgimnazjalnej, w tym zawodowej.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć	Realizacja Priorytetu Inwestycyjnego przyczyni się do poprawy stanu infrastruktury edukacyjnej przez co nastąpi poprawa

przy wsparciu Unii	<p>warunków kształcenia. Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Inicjowanie i jednocześnie stymulowanie podaży wysokiej jakości kształcenia i szkolenia zawodowego to wyzwanie, które rynek edukacyjny musi kontynuować w celu dostosowywania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy oraz sprostania oczekiwaniom nie tylko pracodawców, ale także uczestników „procesu edukacyjnego” i przyszłych absolwentów gimnazjów. Sprostanie tym wyzwaniom wiąże się z koniecznością realizacji zadań inwestycyjnych w zakresie edukacji ponadgimnazjalnej.</p> <p>Efektem udzielanego wsparcia będzie zapewnienie niezbędnej bazy materialnej do zaspokojenia potrzeb wynikających z wymogów współczesnej dydaktyki jak i oczekiwań przed nią stawianych. Dotyczy to szczególnie dostosowywania placówek dydaktycznych do potrzeb rynku pracy. Ponadto efektem będzie przystosowanie budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym usuwanie barier architektonicznych.</p>
---------------------------	---

Tabela 3: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR i Funduszu Spójności)

Cel szczegółowy		7.1.1 - Zwiększona dostępność do edukacji przedszkolnej						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
23	Odsetek dzieci w wieku 3-4 lata objętych wychowaniem przedszkolnym	%	Słabiej rozwinięte	66,30	2013	87,00	MEN	Raz na rok

Cel szczegółowy		7.1.2 - Lepsze warunki kształcenia w edukacji podstawowej i gimnazjalnej.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
24	Wyniki sprawdzianu kończącego szkołę podstawową	%	Słabiej rozwinięte	63,50	2014	66,58	OKE	Raz na rok
69	Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu matematyki	%	Słabiej rozwinięte	45,70	2014	52,75	GUS/OKE	Raz na rok

Cel szczegółowy		7.2 - Lepsze warunki kształcenia w edukacji ponadgimnazjalnej, w tym zawodowej.						
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)	Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
26	Zdawalność egzaminów maturalnych	%	Słabiej rozwinięte	69,50	2014	81,00	CKE	Raz na rok
27	Wskaźnik zatrudnienia osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym	%	Słabiej rozwinięte	48,40	2013	52,70	GUS	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
------------------------	--

PI 7.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną

Dla celu 7.1.1

Wsparcie infrastrukturalne zostanie ukierunkowane na tworzenie nowych miejsc w przedszkolach lub innych formach edukacji przedszkolnej, w szczególności na obszarach charakteryzujących się słabym dostępem do edukacji przedszkolnej. Działania dotyczące infrastruktury (przebudowa, rozbudowa lub adaptacja), obejmującej także wyposażenie, w celu tworzenia nowych miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym i wypełniania luki w dostępie do tego typu usług, muszą uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze w celu zapewnienia trwałości ich funkcjonowania.

Wsparcie infrastrukturalne z zakresu opieki nad dzieckiem do lat 3 będzie realizowane w Osi 6 Infrastruktura spójności społecznej.

Budowa nowych obiektów przedszkolnych jest możliwa wyłącznie w sytuacji, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków nie jest możliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie oraz musi uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze.

Dla celu 7.1.2

Wsparcie zostanie ukierunkowane także na rozwój szkół i placówek (przebudowa, rozbudowa lub adaptacja), prowadzący bezpośrednio do poprawy warunków nauczania. Poprawa warunków nauczania wymaga inwestowania w bazę materialną – w kierunku zaspokojenia potrzeb wynikających z

Priorytet inwestycyjny	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
-------------------------------	--

wymogów współczesnej dydaktyki jak i oczekiwań przed nią stawianych.

Budowa nowej infrastruktury edukacji ogólnej (szkół) będzie możliwa tylko w wyjątkowych sytuacjach, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków jest niemożliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie. Interwencja w zakresie budowy nowej infrastruktury edukacji ogólnej musi uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze oraz efektywność kosztową.

Działania dotyczące poprawy jakości warunków kształcenia będą polegać na zaspokojeniu istotnych potrzeb dotyczących infrastruktury placówek edukacyjnych w zakresie wyposażenia lub doposażenia w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni, zwłaszcza matematyczno - przyrodniczych i cyfrowych oraz sprzętu specjalistycznego i pomocy dydaktycznych do wspomaganie rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. uczniów z niepełnosprawnościami, uczniów szczególnie uzdolnionych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

Wszystkie działania związane z poprawą warunków kształcenia będą uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Dla celu 7.1.1 i celu 7.1.2

Zakres wsparcia Osi 7 Infrastruktura edukacyjna prowadzący do zapewnienia odpowiednich narzędzi TIK wspomagających proces uczenia się będzie komplementarny z Osią 10 Edukacja, w której finansowane będą projekty miękkie wykorzystujące powstałą infrastrukturę.

Wsparcie infrastrukturalne finansowane z EFRR możliwe jest jako uzupełnienie działań realizowanych z EFS lub gdy jest niezbędne do osiągnięcia celów odnoszących się do CT10.

Aby projekt mógł być realizowany projektodawca musi wskazać wizję i kompleksowy plan wykorzystania powstałej infrastruktury (konieczność

Priorytet inwestycyjny	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
-------------------------------	--

uwzględnienia kwestii demograficznych, analizy ekonomicznej inwestycji po zakończeniu projektu).

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- organy prowadzące przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, w tym organizacje pozarządowe;
- organy prowadzące szkoły, w tym organizacje pozarządowe;
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze

PI 7.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową

Wsparcie zostanie ukierunkowane na rozwój szkół ponadgimnazjalnych w tym zawodowych (przebudowa, rozbudowa lub adaptacja), prowadzące bezpośrednio do poprawy warunków nauczania. Doskonalenie jakości edukacji wymaga inwestowania w bazę materialną w kierunku zaspokojenia potrzeb wynikających z wymogów współczesnej dydaktyki jak i oczekiwań przed nią stawianych.

Zakres wsparcia Osi 7 Infrastruktura edukacyjna prowadzący do zapewnienia odpowiednich narzędzi TIK wspomagających proces uczenia się będzie komplementarny z Osią 10 Edukacja, w której finansowane będą projekty miękkie wykorzystujące powstałą infrastrukturę.

Priorytet inwestycyjny	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
<p>Działania dotyczące poprawy jakości warunków kształcenia będą polegać na zaspokojeniu istotnych potrzeb dotyczących infrastruktury placówek edukacyjnych w zakresie wyposażenia lub doposażenia w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni, zwłaszcza matematyczno - przyrodniczych i cyfrowych oraz sprzętu specjalistycznego i pomocy dydaktycznych do wspomaganie rozwoju uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, np. uczniów z niepełnosprawnościami, uczniów szczególnie uzdolnionych.</p> <p>Wszystkie działania związane z poprawą warunków kształcenia będą uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Wspierane będzie tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego.</p> <p>Działania dotyczące zwiększenia potencjału szkół zawodowych będą realizowane poprzez wsparcie ukierunkowane na tworzenie w szkołach warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej pod kątem wyposażenia, doposażenie warsztatów, pracowni, itp.</p> <p>Interwencja będzie bazować na wykorzystaniu obecnej infrastruktury (kompleksy budynków, hale warsztatowe), którą należy dostosować do warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej. Działania mające na celu poprawę infrastruktury szkół zawodowych będą realizowane z zaangażowaniem pracodawców tak, aby w jak największym stopniu stworzone warunki kształcenia odpowiadały na potrzeby rynku i zaowocowały wykształceniem wysokiej klasy specjalistów, poszukiwanych na rynku pracy.</p> <p>Budowa nowych obiektów służących praktycznej nauce zawodu jest możliwa wyłącznie w sytuacji, gdy przebudowa, rozbudowa lub adaptacja istniejących budynków nie jest możliwa lub jest nieuzasadniona ekonomicznie oraz musi uwzględniać trendy demograficzne zachodzące na danym obszarze.</p> <p>Wsparcie infrastrukturalne finansowane z EFRR możliwe jest jako uzupełnienie działań realizowanych z EFS lub gdy jest niezbędne do osiągnięcia</p>	

Priorytet inwestycyjny	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
<p>celów odnoszących się do CT10.</p> <p>Aby projekt mógł być realizowany projektodawca musi wskazać wizję i kompleksowy plan wykorzystania powstałej infrastruktury (konieczność uwzględnienia kwestii demograficznych, analizy ekonomicznej inwestycji po zakończeniu projektu oraz w zakresie szkolnictwa zawodowego konieczność uwzględnienia wymiaru dopasowania do potrzeb rynku pracy i Smart specialisation).</p> <p>Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • jednostki organizacyjne jst; • organy prowadzące szkoły, w tym organizacje pozarządowe; • specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
<p>PI 7.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym.</p> <p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie</p>	

Priorytet inwestycyjny	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
-------------------------------	--

wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu.

Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Dla celu 7.1.1

W ramach edukacji przedszkolnej preferowane będą projekty:

- na obszarach charakteryzujących się słabym dostępem do edukacji przedszkolnej;
- dotyczące przedszkoli integracyjnych.

Dla celu 7.1.2

W ramach edukacji podstawowej i gimnazjalnej preferowane będą projekty:

- dostosowujące szkoły do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- zapewniające rozwój infrastruktury w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych (wyposażenie pracowni).

Priorytet inwestycyjny	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
-------------------------------	--

PI 7.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową

Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym.

Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący. Ponadto premiowane będą rozwiązania realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju.

Preferowane będą projekty:

- dostosowujące szkoły do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- zapewniające rozwój infrastruktury w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych (wyposażenie pracowni).

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
-------------------------------	--

Priorytet inwestycyjny	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
-------------------------------	--

PI 7.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną

Nie przewiduje się.

PI 7.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową

Nie przewiduje się.

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
-------------------------------	--

PI 7.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną

Nie zidentyfikowano.

PI 7.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową

Priorytet inwestycyjny	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
Nie zidentyfikowano.	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO35	Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej	Osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte			11 018,00	SL 2014	Raz na rok
30	Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			26,00	SL 2014	Raz na rok
31	Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			17,00	SL 2014	Raz na rok
32	Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego	szt.	EFRR	Słabiej rozwinięte			11,00	SL 2014	Raz na rok
89	Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte			1 363,00	SL 2014	Raz na rok
90	Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte			5 386,00	SL 2014	Raz na rok
91	Liczba użytkowników wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte			3 597,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.7 Innowacje społeczne, współpraca ponadnarodowa i wkład w realizację celów tematycznych 1–7

Oś priorytetowa	07 - Infrastruktura edukacyjna
Nie dotyczy	

2.A.8 Ramy wykonania

Tabela 6: Ramy wykonania dla osi priorytetowej (w podziale na fundusz oraz, dla EFRR i EFS, kategorię regionu)

Oś priorytetowa		07 - Infrastruktura edukacyjna											
Nr identyfikacyjny	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach
						M	W	T	M	W	T		
CO35	Produkt	Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej	Osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte			3396			11 018,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 100% alokacji osi priorytetowej
7	Finansowe	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro	EFRR	Słabiej rozwinięte			24 380 892			71 708 506,00	SL 2014	
33	Etap wdrażania	Szacowana liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie na podstawie podpisanych umów	osoby	EFRR	Słabiej rozwinięte			4407				SL 2014	KEW dla WP CO35

Dodatkowe informacje jakościowe na temat ustanowienia ram wykonania

2.A.9 Kategorie interwencji

Kategorie interwencji odpowiadające treści osi priorytetowej w oparciu o klasyfikację przyjętą przez Komisję oraz szacunkowy podział wsparcia Unii.

Tabele 7-11: Kategorie interwencji

Tabela 7: Wymiar 1 – Zakres interwencji

Oś priorytetowa		07 - Infrastruktura edukacyjna	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	050. Infrastruktura edukacyjna potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych	16 321 429,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	051. Infrastruktura edukacyjna na potrzeby edukacji szkolnej (na poziomie podstawowym i średnim ogólnokształcącym)	29 460 170,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	052. Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem	15 170 631,00

Tabela 8: Wymiar 2 – Forma finansowania

Oś priorytetowa		07 - Infrastruktura edukacyjna	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Dotacja bezzwrotna	60 952 230,00

Tabela 9: Wymiar 3 – Typ obszaru

Oś priorytetowa		07 - Infrastruktura edukacyjna	

Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Duże obszary miejskie (o ludności >50 000 i dużej gęstości zaludnienia)	18 809 858,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	02. Małe obszary miejskie (o ludności >5 000 i średniej gęstości zaludnienia)	29 909 259,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	03. Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia)	12 233 113,00

Tabela 10: Wymiar 4 – Terytorialne mechanizmy wdrażania

Oś priorytetowa		07 - Infrastruktura edukacyjna	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ERDF	Słabiej rozwinięte	01. Zintegrowane inwestycje terytorialne - miejskie	28 000 000,00
ERDF	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy	32 952 230,00

Tabela 11: Wymiar 6 – dodatkowy temat EFS (Wyłącznie EFS i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych)

Oś priorytetowa		07 - Infrastruktura edukacyjna	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €

2.A.10 Krótki opis planowanego wykorzystania pomocy technicznej, w tym, w razie potrzeby, przedsięwzięć mających na celu wzmacnianie zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów i beneficjentów. (w stosownych przypadkach) (w podziale na osie priorytetowe)

Oś priorytetowa:	07 - Infrastruktura edukacyjna
Nie dotyczy	

2.A.1 Oś priorytetowa

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	08
Nazwa osi priorytetowej:	Rynek pracy

- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych utworzonych na poziomie Unii
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana przy zastosowaniu formuły rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
- W odniesieniu do EFS: całość osi priorytetowej jest poświęcona innowacjom społecznym, współpracy transnarodowej lub obydwu tym obszarom
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to operations aimed at reconstruction in response to major or regional natural disasters
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to SME (Article 39)

2.A.2 Uzasadnienie utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jedną kategorię regionu, więcej niż jeden cel tematyczny lub więcej niż jeden fundusz (w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy

2.A.3 Fundusz, kategoria regionu i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii

Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji (wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Kategoria regionu dla regionów najbardziej oddalonych i północnych słabo zaludnionych regionów (w stosownych przypadkach)
ESF	Słabiej rozwinięte	Ogółem	

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	8i
Nazwa osi priorytetowej	Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	8.1
--	-----

Nazwa celu szczegółowego	Poprawa szans na zatrudnienie, głównie osób bezrobotnych i biernych zawodowo, zwłaszcza tych które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach).
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	W kontekście wyzwań dla polityki zatrudnieniowej regionu, szczególnie przy ciągle dokonujących się przemianach społecznych, gospodarczych i demograficznych, które wpływają na strukturę rynku pracy, oczekiwanym rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie zdobycie nowych kompetencji lub uzyskanie nowych kwalifikacji przez osoby pozostające bez pracy oraz aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, biernych zawodowo i poszukujących pracy, a przez to wzrost poziomu zatrudnienia w regionie. Działania realizowane w ramach priorytetu prowadzące do aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy przyczynią się do zwiększenia zasobów siły roboczej w regionie. Rezultatem działań będzie także wzrost mobilności geograficznej zasobów pracy. Dodatkowym rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie poprawa sytuacji na terenach cechujących się największymi opóźnieniami społeczno-gospodarczymi oraz zwiększenie skuteczność podejmowanych działań przez instytucje rynku pracy, które będą świadczyć usługi wysokiej jakości, m.in. poprzez udzielanie zintegrowanego wsparcia dopasowanego do potrzeb osób poszukujących pracy oraz aktywne kojarzenie popytu i podaży pracy.
Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	8.1.2
Nazwa celu szczegółowego	Poprawa sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych oraz ubogich pracujących.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	W kontekście wyzwań dla polityki zatrudnieniowej regionu, szczególnie przy ciągle dokonujących się przemianach społecznych, gospodarczych i demograficznych, które wpływają na strukturę rynku pracy, oczekiwanym rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie zdobycie nowych kompetencji lub uzyskanie nowych kwalifikacji przez osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych oraz ubogich pracujących. Działania realizowane w ramach priorytetu prowadzące do poprawy sytuacji osób pracujących przyczynią się do zwiększenia zasobów siły roboczej w regionie. Rezultatem działań będzie także wzrost mobilności geograficznej zasobów pracy.

Tabela 4: Wspólne wskaźniki rezultatu, dla których ustalono wartość docelową, oraz specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu (w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionu) (w odniesieniu do EFS)

Priorytet inwestycyjny : 8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników														
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celu	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T			M	W	T		
CR03	uczestnicy uzyskujący kwalifikacje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Liczba	bezrobotni, w tym długotrwale bezrobotni	38,00	62,00	30,00	Współczynnik (%)	2013	38,00	62,00	30,00	SL 2014	Raz na rok
CR03	uczestnicy uzyskujący kwalifikacje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Liczba	długotrwale bezrobotni	38,00	62,00	30,00	Współczynnik (%)	2013	38,00	62,00	40,00	SL 2014	Raz na rok
CR03	uczestnicy uzyskujący kwalifikacje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Liczba	osoby bierne zawodowo	38,00	62,00	30,00	Współczynnik (%)	2013	38,00	62,00	76,00	SL 2014	Raz na rok
CR03	uczestnicy uzyskujący kwalifikacje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Liczba	uczestnicy z niepełnosprawnościami	38,00	62,00	30,00	Współczynnik (%)	2013	38,00	62,00	16,00	SL 2014	Raz na rok
CR04	uczestnicy pracujący, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Liczba	bezrobotni, w tym długotrwale bezrobotni	71,00	68,00	70,00	Współczynnik (%)	2013	38,00	62,00	69,00	SL 2014	Raz na rok
CR04	uczestnicy pracujący, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Liczba	długotrwale bezrobotni	65,00	61,00	63,00	Współczynnik (%)	2013	38,00	62,00	63,00	SL 2014	Raz na rok
CR04	uczestnicy pracujący, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Liczba	osoby bierne zawodowo	44,00	40,00	41,00	Współczynnik (%)	2013	38,00	62,00	41,00	SL 2014	Raz na rok
CR06	uczestnicy pracujący, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Liczba	bezrobotni, w tym długotrwale bezrobotni	41,00	44,00	43,00	Współczynnik (%)	2013	38,00	62,00	57,00	Badanie ewaluacyjne	Minimum 4 razy w ciągu okresu programowania
64	Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Słabiej rozwinięte	osoby		61,00	56,00	58,00	Współczynnik (%)	2013	38,00	62,00	58,00	SL 2014	Raz na rok
65	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby		16,00	24,00	22,00	Współczynnik (%)	2014	16,00	24,00	22,00	SL 2014	Co dwa lata

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników
PI 8.1 Zapewnianie dostępu do zatrudnienia	
<p>Wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego ukierunkowane będzie na pomoc osobom pozostającym poza rynkiem pracy w ich powrocie do zatrudnienia oraz utrzymaniu stałej pracy. Powyższe obejmuje głównie osoby pozostające bez zatrudnienia, zwłaszcza te które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby z niskimi kwalifikacjami. Wsparcie kierowane będzie również do reemigrantów, imigrantów, ubogich osób pracujących, osób odchodzących z</p>	

Priorytet inwestycyjny	8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników
<p>rolnictwa i ich rodziny, osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych.</p> <p>Wsparcie obejmować będzie działania na rzecz zwiększenia aktywizacji oraz mobilności zawodowej mieszkańców Dolnego Śląska znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy poprzez kompleksowe wsparcie dostosowane do indywidualnych potrzeb osób. Ważnym elementem wsparcia w ramach priorytetu będą działania na rzecz zdobywania nowych umiejętności i kompetencji, dalszego doskonalenia, bądź zmiany kwalifikacji zawodowych oraz możliwość zdobycia doświadczeń zawodowych w miejscu pracy. Interwencja obejmować będzie również tworzenie różnego typu zachęt do podejmowania pracy poza dotychczasowym miejscem zamieszkania dla osób biernych zawodowo oraz bezrobotnych. Możliwa będzie również realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) EURES zdiagnozowanych na podstawie analiz społeczno - gospodarczych regionu. Realizacja tego typu operacji ma charakter warunkowy, uzależniony od zdiagnozowania branż, zawodów lub kompetencji, w których sytuacja na rynku pracy wymaga realizacji USMT.</p> <p>W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie będzie kierowane także do osób pozostających bez pracy zamieszkujących na obszarach wiejskich. Tereny te cechują się największymi opóźnieniami społeczno-gospodarczymi.</p> <p>IZ RPO przeprowadzi analizę, której celem będzie zidentyfikowanie zapotrzebowania na wsparcie w zakresie tworzenia białych i zielonych miejsc pracy. Wyniki tej analizy będą brane pod uwagę podczas formułowania kryteriów wyboru projektów.</p> <p>W ramach PI będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing) stanowiące element kompleksowego projektu, zgodnie z zasadami kwalifikowalności EFS - nie więcej niż 10 % wartości alokacji Priorytetu Inwestycyjnego.</p> <p>Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.</p> <p>(Wsparcie skierowane jest do osób w wieku 30 lat i więcej. Komplementarnie wsparcie dla osób w wieku 15-29 lata będzie udzielane w ramach osi</p>	

Priorytet inwestycyjny	8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników
<p>priorytetowej <i>Osoby młode na rynku pracy</i>, krajowego programu EFS – PO WER).</p> <p>Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:</p> <p>- <i>instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne, które zadecydują o wyborze dalszych adekwatnych form wsparcia):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie, 2. kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych. <p>- <i>instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nauka aktywnego poszukiwania pracy (zajęcia aktywizacyjne, warsztaty z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, konsultacje indywidualne), 2. nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia i kursy, 	

Priorytet inwestycyjny	8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników
<p>3. bezzwrotne dotacje na podjęcie działalności gospodarczej, w tym pomoc prawna, konsultacje i doradztwo związane z podjęciem działalności gospodarczej.</p> <p><i>- instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże i praktyki zawodowe, 2. wsparcie zatrudnienia u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność tej formy wsparcia, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska, 3. granty na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy. <p><i>- instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wsparcie mobilności międzysektorowej dla osób, które mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia w sektorze lub branży, m.in. poprzez zmianę lub uzupełnienie kompetencji lub kwalifikacji pozwalającą na podjęcie zatrudnienia w innym sektorze, 2. wsparcie mobilności geograficznej dla osób u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy. <p><i>- instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób z niepełnosprawnościami:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. niwelowanie barier jakie napotykają osoby z niepełnosprawnościami w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, 	

Priorytet inwestycyjny	8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników
-------------------------------	--

- realizacja ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) EURES

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Główne grupy beneficjentów:

- organizacje pracodawców;
- osoby prowadzące działalność gospodarczą;
- przedsiębiorcy;
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- samorządy gospodarcze i zawodowe;
- organizacje pozarządowe;
- szkoły lub placówki oświatowe;
- uczelnie wyższe;
- wspólnoty samorządowe.

Główne grupy docelowe:

- Osoby pozostające bez zatrudnienia, w tym znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby z niskimi kwalifikacjami;
- Z zakresu EURES – osoby pozostające bez zatrudnienia, w tym znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niskimi kwalifikacjami oraz pracodawcy, reemigranci, imigranci, osoby ubogie pracujące, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, osoby zatrudnione na umowach

Priorytet inwestycyjny	8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników
<p>krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reemigranci, imigranci, osoby ubogie pracujące, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. Tryb pozakonkursowy zastosowany zostanie w zakresie wsparcia przedsięwzięć związanych z aktywnym poszukiwaniem pracy, podnoszeniem kwalifikacji zawodowych osób pozostających bez zatrudnienia oraz ich lepszego dopasowania do potrzeb rynku, zdobyciem doświadczenia zawodowego osób pozostających bez zatrudnienia, wspieraniem mobilności zawodowej oraz działaniami EURES. Tryb pozakonkursowy ogranicza się do realizacji lub koordynacji zadań określonych w przepisach prawnych mających zastosowanie do danego podmiotu lub grupę podmiotów, w szczególności w przypadku występowania monopolu kompetencyjnego. Uwzględnienie pozakonkursowego trybu wyboru projektów będzie wynikało z monopolu kompetencyjnego Wnioskodawcy w zakresie wykonywania zadań publicznych oraz będzie każdorazowo rozpatrywane według zasad określonych w punkcie 5.2 <i>Umowy Partnerstwa</i>.</p> <p>Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność</p>	

Priorytet inwestycyjny	8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników
osiągania wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.	
Działania z zakresu aktywizacji zawodowej będą uwzględniały odpowiednie kryteria efektywności zatrudnieniowej, określone w odniesieniu do poszczególnych grup docelowych lub obszarów.	
Projekty w ramach priorytetu inwestycyjnego będą realizowane w oparciu o kryteria minimalnej efektywności zatrudnieniowej mierzone według metodologii nieuwzględniającej umów cywilno-prawnych.	
Preferowane będą projekty:	
<ul style="list-style-type: none"> • koncentrujące się na terenie powiatów o najwyższej stopie bezrobocia; • realizowane w ramach partnerstw publiczno-społecznych. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników
Nie przewiduje się	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników
Nie zidentyfikowano	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorii regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorii regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO01	bezrobotni, w tym długotrwale bezrobotni	Liczba	EFS	Slabiej rozwinięte	7 865,00	11 797,00	19 662,00	SL 2014	Raz na rok
CO02	długotrwale bezrobotni	Liczba	EFS	Slabiej rozwinięte	2 037,00	3 468,00	5 505,00	SL 2014	Raz na rok
CO03	osoby bierne zawodowo	Liczba	EFS	Slabiej rozwinięte	939,00	1 532,00	2 471,00	SL 2014	Raz na rok
CO16	uczestnicy z niepełnosprawnościami	Liczba	EFS	Slabiej rozwinięte	526,00	756,00	1 282,00	SL 2014	Raz na rok
34	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Slabiej rozwinięte	5 127,00	8 365,00	13 492,00	SL 2014	Raz na rok
36	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Slabiej rozwinięte	1 575,00	1 925,00	3 500,00	SL 2014	Raz na rok
37	Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	osoby	EFS	Slabiej rozwinięte	1 234,00	2 013,00	3 247,00	SL 2014	Raz na rok
87	Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Slabiej rozwinięte			313,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	8iii
Nazwa osi priorytetowej	Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	8.2
Nazwa celu szczegółowego	Tworzenie nowych miejsc pracy
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Oczekiwanym efektem jest rozwój przedsiębiorczości, a także stymulowanie rozwoju ekonomicznego i społecznego regionu. Planowane jest zapewnienie dostępu do kapitału dla osób zamierzających rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej oraz dywersyfikacji dostępnych instrumentów oraz źródeł finansowania, a także dostosowanie form wsparcia do potrzeb poszczególnych grup docelowych. Kolejnym oczekiwanym rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie zwiększenie liczby nowoutworzonych przedsiębiorstw oraz zwiększenie liczby nowych miejsc pracy. Zwiększenie liczby mikroprzedsiębiorstw pozytywnie wpłynie zarówno na rynek pracy jak i na ogólną sytuację gospodarczą regionu.

Tabela 4: Wspólne wskaźniki rezultatu, dla których ustalono wartość docelową, oraz specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu (w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionu) (w odniesieniu do EFS)

Priorytet inwestycyjny : 8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw														
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celu	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T			M	W	T		
28	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	Słabiej rozwinięte	szt.				1 566,0 0	Liczba	2013			2 808,0 0	SI. 2014	Raz na rok
29	Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego	Słabiej rozwinięte	szt.				61,00	Współczynnik (%)	2013			61,00	Badanie ewaluacyjne	2 razy w okresie programowania

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
<p>PI 8.2 Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy</p> <p>Wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego ukierunkowane będzie na pomoc osobom pozostającym poza rynkiem pracy w ich powrocie do zatrudnienia, jak również ubogim pracującym oraz utrzymaniu stałej pracy. Powyższe obejmuje głównie osoby bezrobotne i bierne zawodowo, zwłaszcza te które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby z niskimi kwalifikacjami.</p> <p>W ramach priorytetu inwestycyjnego realizowane będzie wsparcie w zakresie tworzenia przedsiębiorstw i rozpoczynania działalności gospodarczej. Wsparcie będzie dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników projektu.</p> <p>Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz rozwoju samozatrudnienia, przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy, obejmujące doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-prawne adresowane do osób pozostających bez pracy pragnących rozpocząć własną działalność gospodarczą.</p>	

Priorytet inwestycyjny	8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
<p>Pomoc skierowana jest do osób pozostających bez pracy głównie będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz ubogich pracujących, osób odchodzących z rolnictwa i ich rodzin, osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych, a także imigrantów i reemigrantów.</p> <p>W ramach PI będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing) stanowiące element kompleksowego projektu, zgodnie z zasadami kwalifikowalności EFS - nie więcej niż 10 % wartości alokacji Priorytetu Inwestycyjnego.</p> <p>Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.</p> <p>Wsparcie skierowane jest do osób w wieku 30 lat i więcej. Komplementarnie wsparcie dla osób w wieku 15-29 lata będzie udzielane w ramach osi priorytetowej Osoby młode na rynku pracy, krajowego programu EFS – PO WER</p> <p>Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:</p> <p>1. Bezzwrotne dotacje obejmujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doradztwo oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej; - przyznanie bezzwrotnych środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości; - wsparcie pomostowe obejmujące szkolenia i/lub doradztwo w zakresie efektywnego wykorzystania dotacji oraz pomostowe wsparcie finansowe. 	

2. Instrumenty finansowe obejmujące:

-przyznanie jednorazowej pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Główne grupy beneficjentów:

- organizacje pracodawców;
- osoby prowadzące działalność gospodarczą;
- przedsiębiorcy;
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- samorządy gospodarcze i zawodowe;
- organizacje pozarządowe;
- szkoły lub placówki oświatowe;
- uczelnie wyższe;
- wspólnoty samorządowe;
- podmiot wdrażający instrument finansowy.

Główne grupy docelowe:

- Osoby pozostające bez zatrudnienia, w tym znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby z niskimi kwalifikacjami;

Priorytet inwestycyjny	8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
<ul style="list-style-type: none"> • Reemigranci, imigranci, osoby ubogie pracujące, osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów wyłącznie w trybie konkursowym. Instrumenty finansowe będą wdrażane zgodnie z art. 37 ust. 1 oraz art. 38 ust.4-5 rozporządzenia PE I Rady (UE) nr 1303/2013.</p> <p>Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Działania z zakresu aktywizacji zawodowej będą uwzględniały odpowiednie kryteria efektywności zatrudnieniowej, określone w odniesieniu do poszczególnych grup docelowych lub obszarów.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p>	

Priorytet inwestycyjny	8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
<ul style="list-style-type: none"> • generujące nowe miejsca pracy; • koncentrujące się na terenie powiatów o najwyższej stopie bezrobocia; • koncentrujące się na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
<p>Planuje się możliwość wykorzystania instrumentów finansowych oraz połączenia dotacji i wsparcia w postaci instrumentu finansowego. Zastosowanie instrumentów finansowych powinno być rozważone w przypadku wsparcia inwestycji, które są potencjalnie finansowo wykonalne. Na podstawie oceny ex-ante instrumentów finansowych RPO WD 2014-2020 wykonanej przez niezależnego ewaluatora w ramach priorytetu inwestycyjnego 8iii planuje się zastosowanie instrumentów finansowych. Nie wyklucza się zastosowania innych form pomocy zwrotnej</p>	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
Nie zidentyfikowano	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
38	Liczba osób pozostających bez pracy ,które otrzymały bezzwrotne środki na	osoby	EFS	Stabiej rozwinięte	945,00	798,00	1 773,	SL	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny		8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
	podjęcie działalności gospodarczej						00	2014	
39	Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte	569,00	466,00	1 035,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	8iv
Nazwa osi priorytetowej	Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	8.3
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększenie zatrudnienia wśród osób opiekujących się dziećmi do 3 roku życia.
Rezultaty, które państwo zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Zapewnienie równości szans kobiet i mężczyzn, polityka sprzyjająca godzeniu życia zawodowego z prywatnym stanowi wyzwanie niniejszego priorytetu inwestycyjnego. Oczekiwany rezultatem prowadzonych działań będzie wdrożenie rozwiązań na rzecz godzenia życia zawodowego i rodzinnego dla osób pod opieką których znajdują się dzieci do 3 roku życia.

Tabela 4: Wspólne wskaźniki rezultatu, dla których ustalono wartość docelową, oraz specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu (w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionu) (w odniesieniu do EFS)

Priorytet inwestycyjny : 8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę														
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celu	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T			M	W	T		
31	Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby				40,00	Współczynnik (%)	2013			48,00	SL 2014	Raz na rok
32	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS	Słabiej rozwinięte	szk.				80,00	Współczynnik (%)	2013			80,00	SL 2014	Raz na rok
71	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby				40,00	Współczynnik (%)	2013			48,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
PI 8.3 Godzenie życia zawodowego i prywatnego	
<p>Z uwagi na cel priorytetu inwestycyjnego jakim jest aktywizacja zawodowa i podjęcie zatrudnienia lub utrzymanie się na rynku pracy, działania ukierunkowane zostaną na rzecz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy ze względu na konieczność opieki nad członkami rodziny poprzez tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, w tym alternatywnych form opieki jak klub dziecięcy, dzienny opiekun czy niania.</p> <p>Powyższe działania skupiać się będą na aktywizacji zawodowej osób powracających na rynek pracy po urlopach macierzyńskich czy wychowawczych oraz osób, które pozostawały bez zatrudnienia i sprawowały opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 poprzez wspieranie usług opieki nad dziećmi do 3 roku życia.</p>	

Priorytet inwestycyjny	8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
-------------------------------	---

Działania z zakresu tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 będą uwzględniały odpowiednie kryteria trwałości projektu.

Interwencja jest komplementarna do wsparcia w ramach priorytetu inwestycyjnego gdzie przewidywane jest wsparcie na rzecz świadczenia spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych (pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych).

W ramach PI będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing) stanowiące element kompleksowego projektu, zgodnie z zasadami kwalifikowalności EFS - nie więcej niż 10 % wartości alokacji Priorytetu Inwestycyjnego.

Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:

1. Aktywizacja zawodową osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 poprzez tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 zgodnie z ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz pokrywanie kosztów opieki.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Główne grupy beneficjentów:

- osoby prowadzące działalność gospodarczą;
- przedsiębiorcy;

Priorytet inwestycyjny	8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
<ul style="list-style-type: none"> • organizacje pracodawców; • związki zawodowe; • jednostki samorządu terytorialnego, w tym samorządowe jednostki organizacyjne; • spółdzielnie; • samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej; • organizacje pozarządowe; • wspólnoty mieszkaniowe; • placówki systemu oświaty; • inne jednostki organizacyjne systemu oświaty niepubliczne. <p>Główne grupy docelowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osoby bezrobotne lub osoby bierne zawodowo pozostające poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3, w tym osoby, które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka lub przebywające na urlopie wychowawczym; • Osoby pracujące sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 3; 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
-------------------------------	---

Priorytet inwestycyjny	8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Działania z zakresu aktywizacji zawodowej będą uwzględniały odpowiednie kryteria efektywności zatrudnieniowej, określone w odniesieniu do poszczególnych grup docelowych lub obszarów.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koncentrujące się na obszarach o największym opóźnieniu społeczno-gospodarczym. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
Nie przewiduje się	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
Nie zidentyfikowano	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorii regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
40	Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			7 019,00	SL 2014	Raz na rok
41	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	szt.	EFS	Słabiej rozwinięte			4 679,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	8v
Nazwa osi priorytetowej	Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	8.4.1
Nazwa celu szczegółowego	Poprawa konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców sektora MMŚP..
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Rezultatem prowadzonych działań będzie wzrost konkurencyjności dolnośląskich mikro, małych i średnich przedsiębiorstw i wzmocnienie ich potencjału adaptacyjnego oraz rozwój kompetencji zawodowych pracowników zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami firm. Oczekiwany efekt priorytetu inwestycyjnego będzie wdrożenie kompleksowych usług rozwojowych

	<p>w dolnośląskich przedsiębiorstwach pozwalających na dostosowanie się do zmian gospodarczych.</p> <p>Cel szczegółowy 8.4.1 będzie mierzony za pomocą następujących wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie; • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu; • Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie; • Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (C); • Liczba osób pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie; • Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie.
Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	8.4.2
Nazwa celu szczegółowego	Poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacement-owych.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Planowane działania przyczynią się do zniwelowania negatywnych zjawisk wynikających z restrukturyzacji zatrudnienia i adaptacji zwalnianych pracowników.</p> <p>Cel szczegółowy 8.4.2 będzie mierzony za pomocą następujących wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu; • Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie; • Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu (C); • Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu

	pracy objętych wsparciem w programie.
--	---------------------------------------

Tabela 4: Wspólne wskaźniki rezultatu, dla których ustalono wartość docelową, oraz specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu (w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionu) (w odniesieniu do EFS)

Priorytet inwestycyjny : 8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian														
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celu	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T			M	W	T		
CR07	uczestnicy znajdujący się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	Liczba	osoby pracujące, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek			57,00	Współczynnik (%)	2013			57,00	Badanie ewaluacyjne	Minimum 4 razy w ciągu okresu programowania
33	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie	Słabiej rozwinięte	szt.				437,00	Liczba	2013			1 025,00	SL 2014	Raz na rok
34	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	Słabiej rozwinięte	osoby				35,00	Współczynnik (%)	2013			35,00	SL 2014	Raz na rok
35	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby				20,00	Współczynnik (%)	2013			20,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
PI 8.4 Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	
Dla celu 8.4.1:	
<p>Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz MŚP oraz ich pracowników i obejmie rozwój kompetencji pracowników zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw oraz kompleksowe usługi rozwojowe odpowiadające na potrzeby przedsiębiorstw. Wsparcie udzielane będzie z wykorzystaniem popytowego mechanizmu finansowania usług rozwojowych w przedsiębiorstwach. Podejście to gwarantuje przedsiębiorstwu możliwość dokonania samodzielnego wyboru usług odpowiadających w największym stopniu na aktualne potrzeby przedsiębiorstwa. Interwencja EFS w zakresie usług rozwojowych zostanie skoncentrowana przede wszystkim na branżach o największym potencjale kreowania miejsc pracy (w oparciu o regionalne badania i analizy oraz wskazane smart specialisations z uwzględnieniem jednolitej metodologii określania branż na podstawie danych dostępnych w ramach statystyki publicznej), jak też na pracownikach znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (np. osobach po 50 roku życia, pracownikach o niskich kwalifikacjach). IZ RPO przeprowadzi analizę, której celem będzie zidentyfikowanie zapotrzebowania na wsparcie w zakresie tworzenia białych i zielonych miejsc pracy. Wyniki tej analizy będą brane pod uwagę podczas formułowania kryteriów wyboru</p>	

projektów.

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:

– wzrost konkurencyjności dolnośląskich mikro, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez: usługi pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w tym w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych.

Dla celu 8.4.2:

Interwencja będzie obejmować wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz dla osób odchodzących z rolnictwa, ukierunkowane na podjęcie zatrudnienia poza rolnictwem, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu outplacement.

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:

- *wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie poprzez: wsparcie typu outplacement obejmujące kompleksowy zestaw działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników projektu, w tym w szczególności:*

- doradztwo zawodowe i poradnictwo psychologiczne;
- szkolenia, staże, praktyki zawodowe;
- wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w formie dotacji.

Ze wsparcia w ramach priorytetu inwestycyjnego wyłączone jest finansowanie seminariów i konferencji.

W ramach PI będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing) stanowiące element kompleksowego projektu, zgodnie z zasadami kwalifikowalności EFS -nie więcej niż 10 % wartości alokacji Priorytetu Inwestycyjnego. Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Główne grupy beneficjentów:

- spółki jawne, partnerskie, komandytowe, akcyjne, z ograniczoną odpowiedzialnością;
- spółki cywilne prowadzące działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie Kodeksu cywilnego;
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą;
- jednostki samorządu terytorialnego, w tym samorządowe jednostki organizacyjne;
- spółdzielnie;
- uczelnie;
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;
- niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej;
- organizacje pozarządowe;
- związki zawodowe;
- organizacje pracodawców;
- samorząd gospodarczy i zawodowy;
- wspólnoty mieszkaniowe;
- szkoły;
- placówki systemu oświaty;

Priorytet inwestycyjny	8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
<ul style="list-style-type: none"> inne jednostki organizacyjne systemu oświaty. <p>Główne grupy docelowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz ich pracownicy; pracodawcy przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne oraz ich pracownicy w zakresie programów outplacementowych (wsparcie rozwojowe dla przedsiębiorstw nie jest udzielane dużym przedsiębiorstwom); osoby zwolnione z zakładu pracy z przyczyn nie dotyczących pracownika; osoby odchodzące z rolnictwa zamierzające podjąć zatrudnienie poza rolnictwem. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. Tryb pozakonkursowy będzie miał zastosowanie wyłącznie w przypadku wyboru operatora wsparcia, którego funkcję pełnić będzie Instytucja Zarządzająca lub Departament wchodzący w strukturę Urzędu Marszałkowskiego. Tryb pozakonkursowy dotyczyć będzie w szczególności projektów outplacementowych w województwie dolnośląskim.</p> <p>Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność</p>	

Priorytet inwestycyjny	8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
osiągania wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
Na podstawie oceny ex-ante instrumentów finansowych RPO WD 2014-2020 wykonanej przez niezależnego ewaluatora w ramach priorytetu inwestycyjnego 8v nie przewiduje się stosowania instrumentów finansowych.	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
Nie zidentyfikowano	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO05	osoby pracujące, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek	Liczba	EFS	Słabiej rozwinięte			6 856,00	SL 2014	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny		8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
42	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie	szt.	EFS	Słabiej rozwinięte			2 562,00	SL 2014	Raz na rok
43	Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			937,00	SL 2014	Raz na rok
44	Liczba osób pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			972,00	SL 2014	Raz na rok
45	Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			2 320,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	8vi
Nazwa osi priorytetowej	Aktywne i zdrowe starzenie się

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	8.5.1
Nazwa celu szczegółowego	Poprawa dostępu do programów zdrowotnych dotyczących chorób negatywnie wpływających na rynek pracy dedykowanych osobom w wieku aktywności zawodowej.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Dla celu 8.5.1:</p> <p>Poprzez działania nakierowane na wspieranie zdrowia i aktywności zawodowej zwiększona zostanie spójność społeczna oraz dostępność do świadczeń zdrowotnych przyczyniających się do polepszenia życia w regionie. Prowadzone działania doprowadzą do wydłużania czasu aktywności zawodowej, poprawy dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji medycznej.</p> <p>Cel szczegółowy 8.5.1 będzie mierzony za pomocą następujących wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie;

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne; • Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS; • Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców.
Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	8.5.2
Nazwa celu szczegółowego	Wydłużenie aktywności zawodowej na rynku pracy osób powyżej 50 roku życia.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Dla celu 8.5.2:</p> <p>Oczekiwanym rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie wdrożenie rozwiązań sprzyjających ograniczeniu ryzyka wykluczenia osób z rynku pracy z przyczyn zdrowotnych, stworzenie warunków do dłuższej aktywności zawodowej i zapewnienie odpowiedniej motywacji do dalszej pracy, jak również stworzenie warunków do starzenia się w dobrym zdrowiu i samodzielności.</p> <p>Cel szczegółowy 8.5.2 będzie mierzony za pomocą następujących wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie; • Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne; • Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS; • Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców.

Tabela 4: Wspólne wskaźniki rezultatu, dla których ustalono wartość docelową, oraz specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu (w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionu) (w odniesieniu do EFS)

Priorytet inwestycyjny : 8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się														
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celu	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T			M	W	T		
36	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	Słabiej rozwinięte	osoby				50,00	Współczynnik (%)	2013			59,00	SL 2014	Raz na rok
37	Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłoszyły się na badanie profilaktyczne	Słabiej rozwinięte	osoby				40,00	Współczynnik (%)	2013			40,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się
<p>PI 8.5 Aktywne i zdrowe starzenie się</p> <p>Dla celu 8.5.1 i 8.5.2:</p> <p>Interwencja obejmować będzie programy zdrowotne kierowane do osób w wieku aktywności zawodowej służące wydłużeniu aktywności zawodowej (tj. podjęcie zatrudnienia lub – w przypadku osób zagrożonych utratą pracy - kontynuacja pracy). Programy zdrowotne (profilaktyczne i rehabilitacyjne) będą skoncentrowane na głównych jednostkach chorobowych zidentyfikowanych na poziomie krajowym (85% alokacji PI) oraz na specyficznych programach regionalnych (15% alokacji PI). Dodatkowo podejmowane będą przedsięwzięcia nakierowane na minimalizowanie zdrowotnych czynników ryzyka zawodowego w miejscu pracy.</p> <p>W ramach PI będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing) stanowiące element kompleksowego projektu, zgodnie z zasadami kwalifikowalności EFS - nie więcej niż 10 % wartości alokacji Priorytetu Inwestycyjnego.</p>	

Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia dla celu 8.5.1, 8.5.2:

- *Wdrożenie programów profilaktycznych w tym działania zwiększające zgłaszalność na badania profilaktyczne*
- *Opracowanie i wdrożenie programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy (w tym działania szkoleniowe),*
- *Programy zdrowotne z uwzględnieniem rehabilitacji medycznej.*

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Główne grupy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- przedsiębiorcy;
- osoby prowadzące działalność gospodarczą;
- organizacje pozarządowe;
- podmioty ekonomii społecznej;
- podmioty lecznicze;

Priorytet inwestycyjny	8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się
<p>Główne grupy docelowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracownicy i pracodawcy dolnośląscy; • osoby w wieku aktywności zawodowej. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego. Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym.</p> <p>Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Działania z zakresu zdrowia wymagają silnej koordynacji podejmowanych interwencji pomiędzy poziomem krajowym i regionalnym. Głównym narzędziem, które posłuży temu celowi, będzie Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Działa on pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia, a w jego skład wchodzi przedstawiciele ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, ministra</p>	

Priorytet inwestycyjny	8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się
<p>właściwego ds. cyfryzacji, ministra właściwego ds. pracy i polityki społecznej oraz samorządy regionów, a także inni partnerzy właściwi w zakresie ochrony zdrowia. Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań w sektorze zdrowia (Plan działań) podejmowanych ze środków unijnym na poziomie krajowym i regionalnym.</p> <p>Każdorazowo decyzja o dofinansowaniu realizacji programu zdrowotnego będzie poprzedzana analizą epidemiologiczną terytorium i grup docelowych z uwzględnieniem odpowiednich dla danego programu elementów: skali zapadalności, czynników wykluczających z rynku pracy, wieku, płci oraz profilu zawodowego osób planowanych do objęcia programem zdrowotnym. W szczególności programy zdrowotne powinny być ukierunkowane na grupy docelowe najbardziej narażone na opuszczenie rynku pracy z powodu czynników zdrowotnych lub najbardziej bliskich powrotowi na rynek pracy w wyniku świadczeń rehabilitacyjnych.</p> <p>Preferowane będą projekty o znaczeniu regionalnym lub subregionalnym.</p>	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się
Nie przewiduje się	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się
Nie zidentyfikowano	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorii regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
46	Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			27 504,00	SL 2014	Raz na rok
47	Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców	szt.	EFS	Słabiej rozwinięte			4,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.7 Innowacje społeczne, współpraca ponadnarodowa i wkład w realizację celów tematycznych 1–7

Oś priorytetowa	08 - Rynek pracy
Nie dotyczy	

2.A.8 Ramy wykonania

Tabela 6: Ramy wykonania dla osi priorytetowej (w podziale na fundusz oraz, dla EFRR i EFS, kategorię regionu)

Oś priorytetowa		08 - Rynek pracy											
Nr identyfikacyjny	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach
						M	W	T	M	W	T		
CO01	Produkt	bezrobotni, w tym długotrwale bezrobotni	Liczba	EFS	Słabiej rozwinięte	4361	6411	10772	7 865,00	11 797,00	19 662,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 42,42% alokacji osi priorytetowej
8	Finansowe	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro	EFS	Słabiej rozwinięte			73 492 441			299 203 731,00	SL 2014	
38	Produkt	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte	534	437	971	975,00	798,00	1 773,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 12,97% alokacji osi priorytetowej

Dodatkowe informacje jakościowe na temat ustanowienia ram wykonania

2.A.9 Kategorie interwencji

Kategorie interwencji odpowiadające treści osi priorytetowej w oparciu o klasyfikację przyjętą przez Komisję oraz szacunkowy podział wsparcia Unii.

Tabele 7-11: Kategorie interwencji

Tabela 7: Wymiar 1 – Zakres interwencji

Oś priorytetowa		08 - Rynek pracy	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ESF	Słabiej rozwinięte	102. Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników	107 891 339,00
ESF	Słabiej rozwinięte	104. Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	60 000 000,00
ESF	Słabiej rozwinięte	105. Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę	39 143 944,00
ESF	Słabiej rozwinięte	106. Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	24 000 000,00
ESF	Słabiej rozwinięte	107. Aktywne i zdrowe starzenie się	23 287 888,00

Tabela 8: Wymiar 2 – Forma finansowania

Oś priorytetowa		08 - Rynek pracy	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ESF	Słabiej rozwinięte	01. Dotacja bezzwrotna	243 323 171,00
ESF	Słabiej rozwinięte	04. Wsparcie za pośrednictwem instrumentów finansowych: pożyczki lub środki równoważne	11 000 000,00

Tabela 9: Wymiar 3 – Typ obszaru

Oś priorytetowa		08 - Rynek pracy	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ESF	Słabiej rozwinięte	01. Duże obszary miejskie (o ludności >50 000 i dużej gęstości zaludnienia)	75 115 227,00
ESF	Słabiej rozwinięte	02. Małe obszary miejskie (o ludności >5 000 i średniej gęstości zaludnienia)	113 504 383,00
ESF	Słabiej rozwinięte	03. Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia)	23 550 229,00
ESF	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy	42 153 332,00

Tabela 10: Wymiar 4 – Terytorialne mechanizmy wdrażania

Oś priorytetowa		08 - Rynek pracy	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €

Oś priorytetowa		08 - Rynek pracy	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ESF	Słabiej rozwinięte	01. Zintegrowane inwestycje terytorialne - miejskie	5 985 226,00
ESF	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy	248 337 945,00

Tabela 11: Wymiar 6 – dodatkowy temat EFS (Wyłącznie EFS i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych)

Oś priorytetowa		08 - Rynek pracy	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €

2.A.10 Krótki opis planowanego wykorzystania pomocy technicznej, w tym, w razie potrzeby, przedsięwzięć mających na celu wzmacnianie zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów i beneficjentów. (w stosownych przypadkach) (w podziale na osie priorytetowe)

Oś priorytetowa:	08 - Rynek pracy
Nie dotyczy	

2.A.1 Oś priorytetowa

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	09
Nazwa osi priorytetowej:	Włączenie społeczne

- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych utworzonych na poziomie Unii
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana przy zastosowaniu formuły rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
- W odniesieniu do EFS: całość osi priorytetowej jest poświęcona innowacjom społecznym, współpracy transnarodowej lub obydwu tym obszarom
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to operations aimed at reconstruction in response to major or regional natural disasters
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to SME (Article 39)

2.A.2 Uzasadnienie utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jedną kategorię regionu, więcej niż jeden cel tematyczny lub więcej niż jeden fundusz (w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy

2.A.3 Fundusz, kategoria regionu i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii

Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji (wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Kategoria regionu dla regionów najbardziej oddalonych i północnych słabo zaludnionych regionów (w stosownych przypadkach)
ESF	Słabiej rozwinięte	Ogółem	

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	9i
Nazwa osi priorytetowej	Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	9.1
Nazwa celu szczegółowego	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia oraz zatrudnienia.

Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Rezultatem realizacji priorytetu inwestycyjnego będzie poprawa sytuacji społeczno-zawodowej osób wykluczonych, bądź zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w walce z ubóstwem poprzez wykorzystanie instrumentów aktywnej integracji, w szczególności aktywizacji społecznej. Rezultatem podejmowanych inicjatyw będzie także podniesienie zdolności do zatrudnienia, zwiększenie mobilności i aktywności społecznej mieszkańców.
---	---

Tabela 4: Wspólne wskaźniki rezultatu, dla których ustalono wartość docelową, oraz specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu (w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionu) (w odniesieniu do EFS)

Priorytet inwestycyjny : 9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie														
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celu	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T			M	W	T		
39	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby				56,00	Współczynnik (%)	2013			56,00	SL 2014	Raz na rok
40	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	osoby				11,70	Współczynnik (%)	2013			20,00	SL 2014	Raz na rok
41	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	osoby				11,70	Współczynnik (%)	2013			20,00	Badanie ewaluacyjne	Minimum cztery razy w ciągu programowania
72	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby				12,00	Współczynnik (%)	2011			12,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
<p>PI 9.1 Aktywna integracja</p> <p>Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz integracji osób oraz rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez aktywizację zawodowo-społeczną wykorzystującą instrumenty aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej.</p> <p>Wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym będzie realizowane także za pośrednictwem podmiotów ekonomii społecznej, w tym o charakterze reintegracyjnym (np. CIS, KIS, ZAZ, WTZ).</p> <p>Wsparcie w ramach priorytetu może być prowadzone na obszarach zdegradowanych i tym samym być komplementarne do działań realizowanych w ramach rewitalizacji.</p>	

Priorytet inwestycyjny

9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

W ramach PI będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing) stanowiące element kompleksowego projektu, zgodnie z zasadami kwalifikowalności EFS - nie więcej niż 10 % wartości alokacji Priorytetu Inwestycyjnego.

Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:

1. aktywizacja społeczno □ zawodowa, zdrowotna i edukacyjna osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, ich rodzin oraz osób z ich otoczenia w celu poprawy ich sytuacji społeczno - zawodowej;
2. kompleksowe działania aktywizacyjne z elementami usług specjalistycznego poradnictwa (prawnego, rodzinnego, psychologicznego);
3. aktywizacja społeczno - zawodowa dla osób przebywających w Zakładach Poprawczych, Schroniskach dla Nieletnich, Ośrodkach Kuratorskich, Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapii i ich otoczenia. Działania mogą być uzupełnione poprzez podnoszenie kompetencji/ kwalifikacji kluczowych pracowników Zakładów Poprawczych, Schronisk dla Nieletnich, Ośrodków Kuratorskich, Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii (jedynie jako element projektu właściwego skierowanego do osób przebywających w tych podmiotach).
4. wsparcie dla tworzenia i/lub działalności podmiotów integracji społecznej tj. centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej, warsztatów terapii zajęciowej.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Główne grupy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;

Priorytet inwestycyjny	9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
<ul style="list-style-type: none"> • jednostki organizacyjne jst; • jednostki organizacyjne pomocy społecznej; • organizacje pozarządowe; • lokalne grupy działania; • podmioty ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstwa społeczne; • kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • Zakłady Poprawcze, Schroniska dla Nieletnich, Ośrodki Kuratorskie/ Ministerstwo Sprawiedliwości oraz organy prowadzące Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze oraz Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii; • PFRON. <p>Główne grupy docelowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby pozostające bez zatrudnienia wymagające w pierwszej kolejności aktywizacji społecznej; • otoczenie osób wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym; • pracownicy Zakładów Poprawczych, Schronisk dla Nieletnich, Ośrodków Kuratorskich, Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych, Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapii. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
-------------------------------	--

Priorytet inwestycyjny	9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. Tryb pozakonkursowy polegający na wspieraniu realizacji zadań publicznych w ramach pomocy i integracji społecznej realizowanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej będzie każdorazowo rozpatrywany według zasad określonych w punkcie 5.2 Umowy Partnerstwa oraz Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.</p> <p>Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Działania planowane do realizacji w ramach osi priorytetowej 9 <i>Włączenie społeczne</i> będą koncentrować się na osiągnięciu celów krajowych wyznaczonych w Strategii Europa 2020, zgodnych z Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Będą one realizowane po uprzednim dokonaniu analizy trendów demograficznych na danym obszarze. Ponadto będą stosowane mechanizmy gwarantujące trwałość realizowanych z EFS przedsięwzięć dotyczących zapewnienia dostępu do usług, w tym odpowiednie kryteria wyboru projektów oraz w razie potrzeby wymagany wkład własny beneficjentów .</p> <p>Wsparcie będzie zgodne z horyzontalnymi wytycznymi ministra ds. rozwoju regionalnego dotyczącymi celu tematycznego 9 oraz Komunikatem Komisji Europejskiej <i>Usługi świadczone w interesie ogólnym, w tym usługi socjalne świadczone w interesie ogólnym: nowe zobowiązanie europejskie</i></p>	

Priorytet inwestycyjny	9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
<p><i>KOM(2007)725.</i></p> <p>Projekty w PI 9.1 będą realizowane w oparciu o kryteria minimalnej efektywności społeczno-zatrudnieniowej łączącej w sobie efekty aktywizacji społecznej względem osób o najwyższym stopniu wykluczenia oraz efekty zatrudnieniowe względem osób o relatywnie większym stopniu zbliżenia do rynku pracy.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizowane w partnerstwie instytucji rynku pracy oraz podmiotów pomocy i integracji społecznej; • realizowane w partnerstwie, w szczególności z LGD, których działanie ukierunkowane jest na aktywne włączenie. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
Nie przewiduje się	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
Nie zidentyfikowano	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
CO16	uczestnicy z niepełnosprawnościami	Liczba	EFS	Słabiej rozwinięte			3 155,00	SL 2014	Raz na rok
48	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			16 095,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	9iv
Nazwa osi priorytetowej	Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	9.2.1
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększenie dostępności środowiskowych usług społecznych, w tym opiekuńczych i wsparcia rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz wsparcia pieczy zastępczej.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Rezultatem realizacji priorytetu inwestycyjnego będzie zwiększenie dostępu do usług społecznych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Zapewniony zostanie większy dostęp do usług opieki nad osobami niesamodzielnymi oraz poszerzenie oferty opiekuńczej, tak aby odpowiedzieć na wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa. Zapewnione zostanie wsparcie rodzinom, w których znajdują się osoby niesamodzielne. Wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego przyczyni się do wzrostu udziału usług środowiskowych – tworzenie oraz deinstytucjonalizacja (usługi środowiskowe będą mogły mieć charakter stacjonarny na małą skalę).</p> <p>Cel szczegółowy będzie mierzony za pomocą następujących wskaźników:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi

	<p>w interesie ogólnym w programie;</p> <p>2. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu.</p>
Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	9.2.2
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Rezultatem realizacji priorytetu inwestycyjnego będzie zwiększenie dostępu do usług zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w zakresie wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i z niepełnosprawnościami. Wczesne wykrycie wad rozwojowych pozwoli na uniknięcie niepełnosprawności wśród dzieci, natomiast skuteczna rehabilitacja dzieci z niepełnosprawnościami stworzy warunki do podjęcia pracy przez rodziców.</p> <p>Cel szczegółowy będzie mierzony za pomocą następujących wskaźników:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi świadczonymi w programie; 2. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu.

Tabela 4: Wspólne wskaźniki rezultatu, dla których ustalono wartość docelową, oraz specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu (w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionu) (w odniesieniu do EFS)

Priorytet inwestycyjny : 9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym														
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celu	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T			M	W	T		
42	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	Słabiej rozwinięte	szt.				176,00	Liczba	2014			176,00	SI. 2014	Raz na rok
43	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu	Słabiej rozwinięte	szt.				57,00	Liczba	2014			57,00	SI. 2014	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
<p>PI 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług społecznych</p> <p>Dla celu 9.2.1 i 9.2.2:</p> <p>Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz świadczenia spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych (pomocy społecznej, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, opiekuńczych i zdrowotnych). Podstawowym celem interwencji będzie zwiększenie dostępności oraz jakości ww. usług. Prowadzone będą również działania z zakresu rozwoju usług związanych z mieszkalnictwem chronionym, wspomaganym oraz treningowym.</p> <p>Wsparcie będzie się odbywało zgodnie z założeniami europejskich zasad przejścia z opieki instytucjonalnej do opieki środowiskowej oraz horyzontalnymi, krajowymi wytycznymi ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego dotyczącymi realizacji CT 9.</p> <p>Realizowane przedsięwzięcia będą dotyczyć opieki nad osobami niesamodzielnymi, w podeszłym wieku oraz z niepełnosprawnościami. Ponadto w ramach priorytetu inwestycyjnego dofinansowaniu będą podlegały projekty dotyczące wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji</p>	

Priorytet inwestycyjny	9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
-------------------------------	--

dzieci z niepełnosprawnościami, jak również środowiskowych form pomocy i samopomocy.

Wsparcie w ramach priorytetu może być komplementarne do działań realizowanych w ramach inwestycji w infrastrukturę społeczną.

W ramach PI będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing) stanowiące element kompleksowego projektu, zgodnie z zasadami kwalifikowalności EFS- nie więcej niż 10 % wartości alokacji Priorytetu Inwestycyjnego.

Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia dla celu 9.2.1:

- 1) usługi świadczone w ramach mieszkalnictwa chronionego, wspieranego i treningowego skierowane dla osób o specyficznych potrzebach;
- 2) usługi asystenckie (wraz ze wsparciem towarzyszącym) skierowane do osób o różnym stopniu niesamodzielności, w tym do osób z niepełnosprawnościami;
- 3) usługi bytowe, opiekuńcze (wraz ze wsparciem towarzyszącym) skierowane do osób o różnym stopniu niesamodzielności, w tym do osób z niepełnosprawnościami;
- 4) usługi świadczone w ramach placówek zapewniających dzienną opiekę nad osobami niesamodzielnymi, w podeszłym wieku i z niepełnosprawnościami;

5) usługi świadczone w całodobowych placówkach pobytu zapewniających możliwość okresowej opieki dla niesamodzielnej osoby (w tym starszej i z niepełnosprawnościami) w przypadku choroby lub innego braku możliwości sprawowania opieki ze strony rodziny lub konieczności odpoczynku od sprawowania stałej opieki;

6) usługi na rzecz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym:

- usługi interwencji kryzysowej, usługi świadczone w ramach placówek wsparcia dziennego;
- wsparcie rozwoju środowiskowej pieczy zastępczej oraz placówek opieki dziennej;
- podnoszenie kompetencji i kwalifikacji osób świadczących usługi na rzecz rodziny i usługi pieczy zastępczej lub kandydatów do świadczenia tych usług – wsparcie realizowane wyłącznie jako element działań prowadzących do wsparcia rodziny lub powstawania/ podnoszenia jakości zdeinstytucjonalizowanych form pieczy zastępczej po zdiagnozowaniu potrzeb regionalnych i uzupełniająco do działań realizowanych na poziomie krajowym.

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia dla celu 9.2.2:

1) Usługi zdrowotne:

- opracowanie i wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i z niepełnosprawnościami;
- wsparcie deinstytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi, poprzez rozwój alternatywnych form opieki nad osobami niesamodzielnymi.

Możliwe będzie wspieranie również rozwoju zintegrowanych usług zdrowotnych i społecznych.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Główne grupy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej;
- organizacje pozarządowe;
- podmioty prowadzące działalność w obszarze pomocy społecznej oraz systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej;
- podmioty ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstwa społeczne;
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
- podmioty lecznicze.

Główne grupy docelowe:

- osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby pozostające bez zatrudnienia wymagające w pierwszej kolejności aktywizacji społecznej;
- otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- dzieci objęte programem wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji;
- dzieci w pieczy zastępczej;
- osoby zawodowo świadczące usługi opiekuńcze lub asystenckie oraz kandydaci do świadczenia tych usług;
- opiekunowie faktyczni osób niesamodzielnych;
- osoby przygotowujące się i świadczące usługi wsparcia rodziny oraz usługi pieczy zastępczej;
- kadra medyczna (w zakresie niezbędnym do realizacji projektu).

Priorytet inwestycyjny	9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
-------------------------------	--

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
-------------------------------	--

Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.

Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym.

Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągania wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Poprawa efektywności funkcjonowania sektora zdrowia wymaga silnej koordynacji podejmowanych interwencji pomiędzy poziomem krajowym i regionalnym. Głównym narzędziem, które posłuży temu celowi, będzie Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Działa on pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia, a w jego skład wchodzi przedstawiciele ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, ministra właściwego ds. cyfryzacji, ministra właściwego ds. pracy i polityki społecznej oraz samorządy regionów, a także inni partnerzy właściwi w zakresie ochrony zdrowia. Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań w sektorze zdrowia (Plan działań) podejmowanych ze środków unijnym na poziomie krajowym i regionalnym.

Działania planowane do realizacji w ramach osi priorytetowej 9 *Włączenie społeczne* będą koncentrować się na osiągnięciu celów krajowych

Priorytet inwestycyjny	9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
<p>wyznaczonych w Strategii Europa 2020, zgodnych z Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Będą one realizowane po uprzednim dokonaniu analizy trendów demograficznych na danym obszarze. Ponadto będą stosowane mechanizmy gwarantujące trwałość realizowanych z EFS przedsięwzięć dotyczących zapewnienia dostępu do usług, w tym odpowiednie kryteria wyboru projektów oraz w razie potrzeby wymagany wkład własny beneficjentów .</p> <p>Wsparcie będzie zgodne z horyzontalnymi wytycznymi ministra ds. rozwoju regionalnego dotyczącymi celu tematycznego 9 oraz Komunikatem Komisji Europejskiej <i>Usługi świadczone w interesie ogólnym, w tym usługi socjalne świadczone w interesie ogólnym: nowe zobowiązanie europejskie KOM(2007)725</i>.</p> <p>W ramach wszystkich CT wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu.</p> <p>Preferowane będą projekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizowane przez organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej i przedsiębiorstwa społeczne; • realizowane w partnerstwie podmiotów świadczących opiekę zdrowotną lub usługi społeczne oraz organizacji pozarządowych; • realizowane na obszarach o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
-------------------------------	--

Priorytet inwestycyjny	9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
Nie przewiduje się	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
Nie zidentyfikowano	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
49	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			8 040,00	SL 2014	Raz na rok
88	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			1 058,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	9v
Nazwa osi priorytetowej	Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	9.3
Nazwa celu szczegółowego	Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej.

Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Rezultatem realizacji priorytetu inwestycyjnego będzie rozwój sektora ekonomii społecznej w województwie dolnośląskim. Wsparcie gospodarki społecznej przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu oraz do tworzenia nowych usług i miejsc pracy na szczeblu lokalnym w ramach przedsięwzięć łączących w sobie ekonomiczne i społeczne aspekty aktywności obywatelskiej. Rozwój sektora przedsiębiorczości społecznej zwiększy skuteczność zwalczania wykluczenia społecznego i ubóstwa.</p> <p>Stworzone zostaną również sprzyjające warunki dla rozwoju podmiotów ekonomii społecznej oraz integracja osób i środowisk działających w jej obszarze na Dolnym Śląsku.</p>
---	---

Tabela 4: Wspólne wskaźniki rezultatu, dla których ustalono wartość docelową, oraz specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu (w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionu) (w odniesieniu do EFS)

Priorytet inwestycyjny : 9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia														
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celu	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T			M	W	T		
44	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	Słabiej rozwinięte	szt.				180,00	Liczba	2014			641,00	SI. 2014	Raz na rok
45	Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	Słabiej rozwinięte	szt.				90,00	Współczynnik (%)	2013			50,00	Badanie ewaluacyjne	Minimum dwa razy w ciągu programowania
46	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	Słabiej rozwinięte	osoby				11,70	Współczynnik (%)	2014			20,00	SI. 2014	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia
PI 9.3 Wspieranie gospodarki społecznej	
<p>Wsparcie w ramach priorytetu ukierunkowane będzie na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy i wspomagania zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej, inicjowania i wspomagania procesu tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej oraz wsparcie istniejących podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych wraz ze wsparciem towarzyszącym.</p> <p>Wsparcie ukierunkowane będzie również na rzecz tworzenia regionalnych i lokalnych partnerstw na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.</p> <p>Ponadto podejmowane działania będą służyć koordynacji prowadzonych w regionie działań na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.</p> <p>Wsparcie sektora ekonomii społecznej będzie zgodne z Krajowym Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej.</p>	

Priorytet inwestycyjny	9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia
<p>W ramach PI będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing) stanowiące element kompleksowego projektu, zgodnie z zasadami kwalifikowalności EFS- nie więcej niż 10 % wartości alokacji Priorytetu Inwestycyjnego.</p> <p>Priorytet inwestycyjny może zostać objęty zasadami pomocy publicznej.</p> <p>Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Usługi wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych realizowane w sposób komplementarny w ramach modułów: <ol style="list-style-type: none"> a. Usług animacji i inkubacji lokalnej; b. Usług rozwoju ekonomii społecznej; c. Usług wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych. 2. Wsparcie na utworzenie przedsiębiorstwa społecznego, przystąpienie do lub zatrudnienie w przedsiębiorstwie społecznym poprzez zastosowanie w ramach projektu co najmniej dwóch z następujących instrumentów: <ol style="list-style-type: none"> a. wsparcie szkoleniowe (w tym szkolenia zawodowe), doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz usługi indywidualnego mentoringu umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia i/lub przystąpienia i/lub pracy w przedsiębiorstwie społecznym (usługi świadczone na etapie zakładania p.s. oraz w okresie pierwszych 6 miesięcy działalności przedsiębiorstwa społecznego); b. przyznanie środków finansowych dla przedsiębiorstwa społecznego na założenie, przystąpienie do lub zatrudnienie w przedsiębiorstwie społecznym; 	

Priorytet inwestycyjny	9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia
-------------------------------	---

c. finansowe wsparcie pomostowe połączone z doradztwem oraz pomocą w efektywnym wykorzystaniu przyznanych środków.

3. Koordynacja w zakresie ekonomii społecznej w regionie.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Główne grupy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej;
- Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej;
- organizacje pozarządowe;
- podmioty ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstwa społeczne
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; publiczne służby zatrudnienia i inne instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej

Główne grupy docelowe:

- osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby pozostające bez zatrudnienia wymagające w pierwszej kolejności aktywizacji społecznej;
- podmioty ekonomii społecznej;
- przedsiębiorstwa społeczne;

Priorytet inwestycyjny	9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia
<ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe; • instytucje wspierające ekonomię społeczną; • jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz kierownicy w/wym. podmiotów; • przedstawiciele nauki i biznesu; • podmioty uprawnione do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym; • społeczności lokalne (grupa docelowa działań animacyjnych); • kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; • publiczne służby zatrudnienia i inne instytucje rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. Tryb pozakonkursowy będzie miał zastosowanie do projektów z zakresu koordynowania działań na rzecz sektora ekonomii społecznej w regionie wynikających z kompetencji samorządu województwa w powyższym zakresie. Tryb pozakonkursowy będzie każdorazowo rozpatrywany według zasad określonych w punkcie 5.2 <i>Umowy Partnerstwa</i>.</p> <p>Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez</p>	

Priorytet inwestycyjny	9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia
-------------------------------	---

Komitet Monitorujący.

Decyzje o wyborze do realizacji operacji w zakresie wsparcia sieci OWES będą podejmowane w oparciu o kryteria wyboru projektów wskazujące na wymagane ilościowe efekty działalności OWES w odniesieniu do wybranych kryteriów akredytacji OWES (wdrożonych w ramach PO KL 2007 – 2013) dla poszczególnych typów świadczonych usług (animacyjnych, inkubacyjnych, biznesowych). IZ RPO zapewni również monitorowanie efektywności działalności usługowej OWES w powyższym zakresie.

Działania planowane do realizacji w ramach osi priorytetowej 9 *Włączenie społeczne* będą koncentrować się na osiągnięciu celów krajowych wyznaczonych w Strategii Europa 2020, zgodnych z Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Będą one realizowane po uprzednim dokonaniu analizy trendów demograficznych na danym obszarze. Ponadto będą stosowane mechanizmy gwarantujące trwałość realizowanych z EFS przedsięwzięć dotyczących zapewnienia dostępu do usług, w tym odpowiednie kryteria wyboru projektów oraz w razie potrzeby wymagany wkład własny beneficjentów .

Wsparcie będzie zgodne z horyzontalnymi wytycznymi ministra ds. rozwoju regionalnego dotyczącymi celu tematycznego 9 oraz Komunikatem Komisji Europejskiej *Usługi świadczone w interesie ogólnym, w tym usługi socjalne świadczone w interesie ogólnym: nowe zobowiązanie europejskie KOM(2007)725*.

Preferowane będą projekty:

- przyczyniające się do utworzenia miejsc pracy;
- realizowane na obszarach szczególnie zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia
Nie przewiduje się	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia
Nie zidentyfikowano	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		9v - Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
48	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Stabiej rozwinięte			641,00	SL 2014	Raz na rok
51	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	szt.	EFS	Stabiej rozwinięte			820,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.7 Innowacje społeczne, współpraca ponadnarodowa i wkład w realizację celów tematycznych 1–7

Oś priorytetowa	09 - Włączenie społeczne
Nie dotyczy	

2.A.8 Ramy wykonania

Tabela 6: Ramy wykonania dla osi priorytetowej (w podziale na fundusz oraz, dla EFRR i EFS, kategorię regionu)

Oś priorytetowa		09 - Włączenie społeczne											
Nr identyfikacyjny	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach
						M	W	T	M	W	T		
9	Finansowe	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro	EFS	Słabiej rozwinięte			22717433			164 619 081,00	SL 2014	
48	Produkt	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			2 998			16 736,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 61 % alokacji osi priorytetowej
51	Produkt	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	szt.	EFS	Słabiej rozwinięte			288			820,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 7,9 % alokacji osi priorytetowej

Dodatkowe informacje jakościowe na temat ustanowienia ram wykonania

2.A.9 Kategorie interwencji

Kategorie interwencji odpowiadające treści osi priorytetowej w oparciu o klasyfikację przyjętą przez Komisję oraz szacunkowy podział wsparcia Unii.

Tabele 7-11: Kategorie interwencji

Tabela 7: Wymiar 1 – Zakres interwencji

Oś priorytetowa		09 - Włączenie społeczne		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota €
ESF	Słabiej rozwinięte	109. Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie		85 926 219,00
ESF	Słabiej rozwinięte	112. Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym		43 000 000,00
ESF	Słabiej rozwinięte	113. Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia		11 000 000,00

Tabela 8: Wymiar 2 – Forma finansowania

Oś priorytetowa		09 - Włączenie społeczne	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ESF	Słabiej rozwinięte	01. Dotacja bezzwrotna	139 926 219,00

Tabela 9: Wymiar 3 – Typ obszaru

Oś priorytetowa		09 - Włączenie społeczne	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ESF	Słabiej rozwinięte	01. Duże obszary miejskie (o ludności >50 000 i dużej gęstości zaludnienia)	43 076 979,00
ESF	Słabiej rozwinięte	02. Małe obszary miejskie (o ludności >5 000 i średniej gęstości zaludnienia)	66 413 946,00
ESF	Słabiej rozwinięte	03. Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia)	30 435 294,00

Tabela 10: Wymiar 4 – Terytorialne mechanizmy wdrażania

Oś priorytetowa		09 - Włączenie społeczne	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ESF	Słabiej rozwinięte	01. Zintegrowane inwestycje terytorialne - miejskie	12 262 158,00
ESF	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy	127 664 061,00

Tabela 11: Wymiar 6 – dodatkowy temat EFS (Wyłącznie EFS i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych)

Oś priorytetowa		09 - Włączenie społeczne	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €

2.A.10 Krótki opis planowanego wykorzystania pomocy technicznej, w tym, w razie potrzeby, przedsięwzięć mających na celu wzmacnianie zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów i beneficjentów. (w stosownych przypadkach) (w podziale na osie priorytetowe)

Oś priorytetowa:	09 - Włączenie społeczne
Nie dotyczy	

2.A.1 Oś priorytetowa

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	10
Nazwa osi priorytetowej:	Edukacja

- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana wyłącznie przy wykorzystaniu instrumentów finansowych utworzonych na poziomie Unii
- Całość osi priorytetowej zostanie zrealizowana przy zastosowaniu formuły rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność
- W odniesieniu do EFS: całość osi priorytetowej jest poświęcona innowacjom społecznym, współpracy transnarodowej lub obydwu tym obszarom
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to operations aimed at reconstruction in response to major or regional natural disasters
- For the ERDF: The entire priority axis is dedicated to SME (Article 39)

2.A.2 Uzasadnienie utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jedną kategorię regionu, więcej niż jeden cel tematyczny lub więcej niż jeden fundusz (w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy

2.A.3 Fundusz, kategoria regionu i podstawa dla kalkulacji wsparcia Unii

Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji (wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)	Kategoria regionu dla regionów najbardziej oddalonych i północnych słabo zaludnionych regionów (w stosownych przypadkach)
ESF	Słabiej rozwinięte	Ogółem	

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	10i
Nazwa osi priorytetowej	Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu	10.11
----------------------------	-------

szczegółowego	
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększenie liczby miejsc w edukacji przedszkolnej i podniesienie kompetencji uczniów w przedszkolach.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	<p>Rezultatem celu szczegółowego 10.1.1 będzie upowszechnienie edukacji przedszkolnej szczególnie na obszarach, gdzie jej dostępność jest ograniczona, w tym na obszarach wiejskich. Zapewnienie wsparcia dla najmłodszych dzieci przyczyni się do wczesnej identyfikacji i eliminacji barier już na pierwszych etapach edukacji. Zapewnianie równego dostępu do edukacji w omawianym obszarze nastąpi m.in. poprzez tworzenie dodatkowych miejsc edukacji przedszkolnej oraz realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych mających na celu rozwój dzieci na wczesnym etapie edukacji.</p> <p>Cel szczegółowy 10.1.1 będzie mierzony za pomocą następujących wskaźników:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej. 2. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie. 3. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowaniu ze środków EFS. 4. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie. 5. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu.
Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	10.12
Nazwa celu szczegółowego	Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Rezultatem celu szczegółowego 10.1.2 będzie także podniesienie jakości kształcenia w ramach edukacji podstawowej, gimnazjalnej, ponadgimnazjalnej i ponadpodstawowej poprzez realizację działań edukacyjnych skierowanych do uczniów, zapewnienie doposażenia bazy dydaktycznej i naukowej, a także działań skierowanych do kadry pedagogicznej w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia. Kolejnym efektem będzie wdrożenie rozwiązań mających na celu pomoc uczniom zdolnym oraz dzieciom i młodzieży z trudnościami w nauce oraz o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w celu umożliwienia im integracji w ramach powszechnego systemu kształcenia, w tym zmniejszania nierówności w jakości nauczania.

Cel szczegółowy 10.1.2 będzie mierzony za pomocą następujących wskaźników:

1. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie.
2. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu.
3. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie.
4. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu.
5. Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie.
6. Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS.
7. Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie.
8. Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych.
9. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych.
10. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych.

Tabela 4: Wspólne wskaźniki rezultatu, dla których ustalono wartość docelową, oraz specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu (w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionu) (w odniesieniu do EFS)

Priorytet inwestycyjny : 10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia														
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celu	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T			M	W	T		
47	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowaniu ze środków EFS	Słabiej rozwinięte	szt.				80,00	Współczynnik (%)	2013			80,00	Badanie ewaluacyjne/dane administracyjne	Raz na rok
49	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby				73,00	Współczynnik (%)	2013			73,00	SL 2014	Raz na rok
50	Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	Słabiej rozwinięte	szt.				93,00	Współczynnik (%)	2013			93,00	SL 2014	Raz na rok
51	Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS	Słabiej rozwinięte	osoby				89,00	Współczynnik (%)	2013			89,00	Badanie ewaluacyjne	Minimum cztery razy w ciągu okresu programowania
52	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	Słabiej rozwinięte	szt.				37,00	Współczynnik (%)	2013			37,00	SL 2014	Raz na rok
67	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby				67,00	Współczynnik (%)	2013			67,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
PI 10.1 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej	
Dla celu 10.1.1	
Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz tworzenia nowych miejsc w ośrodkach edukacji przedszkolnej, w tym również uruchamianie nowych ośrodków edukacji przedszkolnej i innych form wychowania przedszkolnego, w tym zmniejszenia dysproporcji w upowszechnianiu edukacji przedszkolnej na słabiej rozwiniętych obszarach, w tym na obszarach wiejskich, oraz wspieranie dostępności na obszarach miejskich, w tym aglomeracjach.	

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
-------------------------------	---

Liczba utworzonych w ramach udzielonego wsparcia projektowego nowych miejsc edukacji przedszkolnej będzie odpowiadała faktycznemu i prognozowanemu zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej w regionie z uwzględnieniem prognoz demograficznych. Po zakończeniu finansowania projektowego beneficjenci będą zobowiązani do zachowania trwałości utworzonych w ramach RPO miejsc edukacji przedszkolnej, poprzez stosowanie kryteriów wyboru projektów. Wkład funduszy strukturalnych w realizację działań ukierunkowanych na upowszechnienie edukacji przedszkolnej w regionie nie będzie zastępować publicznych lub równoważnych wydatków przeznaczonych na ten cel. Ważnym elementem wsparcia będą dodatkowe zajęcia edukacyjne mające na celu rozwój dzieci na wczesnym etapie edukacji, w szczególności zajęcia rozwijające kreatywność oraz pobudzające ciekawość świata.

W ramach PI na wsparcie edukacji przedszkolnej przewidziano kwotę 27 650 000 mln EUR, co stanowi 35% alokacji PI.

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:

- upowszechnienie dostępu do edukacji przedszkolnej:

- uruchamianie nowych miejsc w ośrodkach edukacji przedszkolnej, w tym również nowych ośrodków edukacji przedszkolnej i innych form wychowania przedszkolnego;
- dodatkowe zajęcia edukacyjne mające na celu rozwój dzieci na wczesnym etapie edukacji, w szczególności zajęcia rozwijające kreatywność i przedsiębiorczość oraz pobudzające ciekawość świata.

Dla celu 10.1.2

Wsparcie ukierunkowane będzie na realizację inicjatyw związanych z kształtowaniem kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. transversal skills niezbędnych na rynku pracy. Ich zakres będzie obejmował: umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
<p>się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. literacy), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy, które są fundamentem do dalszego podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w ramach kształcenia się przez całe życie oraz do sprawnego funkcjonowania na rynku pracy.</p> <p>Tworzone będą w szkołach warunki do nauczania eksperymentalnego. Przewidziano również opiekę pedagogiczno-psychologiczną oraz rozwój doradztwa zawodowego dla młodzieży.</p> <p>Działania w zakresie wyposażenia/doposażenia szkół w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne będą uzależnione od diagnozy zapotrzebowania odbiorców wsparcia na tego typu działania oraz będą zgodne z zasadami określonymi w Wytycznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 w obszarze edukacji.</p> <p>Wspierane będzie nauczanie w zakresie wykorzystania ICT, co będzie komplementarne z zakresem Priorytetu Inwestycyjnego 2.1 <i>E-usługi publiczne</i> i Priorytetu Inwestycyjnego 7.1 <i>Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną</i> i 7.2 <i>Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową</i> oraz z wykorzystaniem doświadczeń perspektywy finansowej 2007-2013 m.in. wypracowanych w ramach rządowego programu „Cyfrowa szkoła”.</p> <p>Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:</p> <p>- wsparcie uczniów kształcenia ogólnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> kształtowanie kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. transversal skills na rynku pracy, w tym: umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. literacy), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, 	

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
-------------------------------	---

rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy, które są fundamentem do dalszego podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w ramach kształcenia się przez całe życie oraz do sprawnego funkcjonowania na rynku pracy;

- tworzenie w szkołach warunków do nauczania eksperymentalnego oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia;
- realizacja programów pomocy stypendialnej dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, uczniowie uzdolnieni, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki);
- doradztwo i opieka psychologiczno - pedagogiczną, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, uczniowie uzdolnieni, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki);
- rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno – zawodowym.

Dla celu 10.1.1 i 10.1.2

Zapewnione zostanie wyrównanie szans edukacyjnych uczniów m.in. poprzez działania służące indywidualizacji podejścia do ucznia, wspieranie jednostek systemu oświaty w pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, uczniowie uzdolnieni, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki) w celu przeciwdziałania rozwarstwieniu społecznemu w edukacji, w tym wsparcie placówek z terenów defaworyzowanych np. na obszarach wiejskich. Grupą, która będzie w sposób szczególny wspierana na tym etapie edukacji, są osoby z niepełnosprawnościami np.: osoby autystyczne, osoby z niepełnosprawnościami intelektualnymi. Działania będą ukierunkowane na zwiększanie odsetka dzieci z niepełnosprawnościami uczęszczających do szkół powszechnych m.in. poprzez działania wspierające przechodzenie uczniów ze specjalnych szkół dla osób z niepełnosprawnościami do szkół powszechnych.

Lepsza jakość i dostępność edukacji zostanie osiągnięta m.in. poprzez uzupełnienie kompetencji nauczycieli w obszarze kształcenia umiejętności interpersonalnych i społecznych, korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, wykorzystania metod eksperymentu naukowego w edukacji, a także wykorzystanie narzędzi diagnostyki psychologiczno-pedagogicznej i metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia. Przedmiotowe wsparcie zapewni możliwości szkolenia i doskonalenia zawodowego jako elementu poprawy jakości pracy szkół i ośrodków

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
-------------------------------	---

edukacji przedszkolnej.

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:

- wsparcie nauczycieli i pracowników pedagogicznych prowadzących kształcenie ogólne i edukację przedszkolną:

- Szkolenie, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli i pracowników pedagogicznych pod kątem kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. transversal skills uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy (umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. literacy), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy, które są fundamentem do dalszego podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w ramach kształcenia się przez całe życie oraz do sprawnego funkcjonowania na rynku pracy);
- oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia;
- Szkolenie, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli i pracowników pedagogicznych pod kątem wykorzystania narzędzi wspierających pomoc psychologiczno - pedagogiczną na każdym etapie edukacyjnym (m.in. dla uczniów z niepełnosprawnościami, uczniów uzdolnionych, zagrożonych przedwczesnym kończeniem nauki).

W ramach PI będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing) stanowiące element kompleksowego projektu, zgodnie z zasadami kwalifikowalności EFS – nie więcej niż 10% wartości alokacji Priorytetu Inwestycyjnego.

Projekty związane z wyposażeniem pracowni TIK („Cyfrowa szkoła”) oraz pracowni przedmiotowych będą komplementarne z zajęciami dodatkowymi dla uczniów oraz doskonaleniem nauczycieli finansowanymi ze środków publicznych (w tym EFS), a łączny limit wydatków

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
-------------------------------	---

związanych z zakupem sprzętu nie przekroczy 30% alokacji na cały PI 10.1 (włączając cross-financing).

Działania inwestycyjne o większej skali, komplementarne do działań EFS, będą finansowane z EFRR w szczególności w ramach osi 7 Infrastruktura edukacyjna, jak również w ramach Osi 2 Technologie Infomacyjno-komunikacyjne.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Główne grupy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- organizacje pozarządowe;
- organy prowadzące publiczne i niepubliczne przedszkola i inne form wychowania przedszkolnego;
- organy prowadzące publiczne i niepubliczne szkoły podstawowe, gimnazjalne, ponadgimnazjalne i ponadpodstawowe;

Główne grupy docelowe:

- dzieci w wieku przedszkolnym, określonym w Prawie Oświatowym;
- rodzice/opiekunowie prawni dzieci w wieku przedszkolnym, określonym w Prawie Oświatowym;

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
<ul style="list-style-type: none"> • istniejące przedszkola; • funkcjonujące inne formy wychowania przedszkolnego; • rodzice/opiekunowie prawni uczniów; • uczniowie i wychowankowie szkół i placówek (w rozumieniu Prawa Oświatowego) prowadzących kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych); • szkoły i placówki oświatowe oraz ich organy prowadzące, w zakresie kształcenia ogólnego (z wyłączeniem szkół dla dorosłych); • osoby, które przedwcześnie opuściły system oświaty; • nauczyciele i pracownicy pedagogiczni przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego oraz szkół i placówek oświatowych. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
-------------------------------	---

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. Tryb pozakonkursowy będzie miał zastosowanie do projektów o charakterze wdrożeniowym polegającym na świadczeniu usług edukacji przedszkolnej. Tryb pozakonkursowy ogranicza się do realizacji lub koordynacji zadań określonych w przepisach prawnych mających zastosowanie do danego podmiotu lub grupę podmiotów. Beneficjentem pozakonkursowym tych działań jest wskazany prawnie podmiot publiczny odpowiedzialny za koordynację danej polityki na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym np. władze gminy ustawowo odpowiedzialne za edukację przedszkolną. Tryb pozakonkursowy będzie każdorazowo rozpatrywany według zasad określonych w punkcie 5.2 Umowy Partnerstwa.</p> <p>Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.</p> <p>Projekty związane z zakupem sprzętu lub infrastruktury (w ramach cross-financingu) w szkołach i placówkach edukacyjnych będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS. Kryteria będą uwzględniać wyniki edukacyjne szkół i premiować szkoły położone na terenach wiejskich.</p> <p>W związku z trwającą reformą edukacji, a co za tym idzie zmianami dotyczącą szkół gimnazjalnych w przypadku nowych projektów finansowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i skierowanych do szkół gimnazjalnych, które zostaną zlikwidowane w związku z reformą, wsparcie będzie</p>	

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
-------------------------------	---

skierowane jedynie do uczniów tych szkół.

Dla celu 10.1.1

W ramach edukacji przedszkolnej preferowane będą projekty:

- na obszarach o niskim poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej;
- realizowane na obszarach wiejskich;

Dla celu 10.1.2

W ramach edukacji podstawowej, gimnazjalnej, ponadgimnazjalnej i ponadpodstawowej preferowane będą projekty:

- realizowane w szkołach i dla uczniów o specjalnych i największych potrzebach;
- wykorzystujące w nauczaniu technologie informacyjno-komunikacyjne.
- realizowane w partnerstwie szkół z pracodawcami, instytucjami rynku pracy, organizacjami pozarządowymi;

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
-------------------------------	---

PI 10.1 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, podstawowej i gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
Nie przewiduje się	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
PI 10.1 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, podstawowej i gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej	
Nie zidentyfikowano	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
53	Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			11 720,00	SL 2014	Raz na rok
54	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego	szt.	EFS	Słabiej rozwinięte			3 114,00	SL 2014	Raz na rok

Priorytet inwestycyjny		10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
	dofinansowanych w programie								
55	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			1 707,00	SL 2014	Raz na rok
57	Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			448,00	SL 2014	Raz na rok
58	Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie	szt.	EFS	Słabiej rozwinięte			341,00	SL 2014	Raz na rok
59	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	szt.	EFS	Słabiej rozwinięte			150,00	SL 2014	Raz na rok
85	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			27 525,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	10iii
Nazwa osi priorytetowej	Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	10.2
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększenie kompetencji osób dorosłych w szczególności osób pozostających w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy w zakresie ICT i języków obcych.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie umożliwienie dorosłym uczenia się w celu zapewnienia rozwoju społecznego i ekonomicznego. Wsparcie obszaru ICT i języków obcych będzie prowadziło do podnoszenia kompetencji, ale przede wszystkim do zdobycia kwalifikacji przez osoby dorosłe, w szczególności osoby o niskich kwalifikacjach i osoby starsze. Zastosowanie powyższego rozwiązania zapewni wysoką jakość działań realizowanych przy udziale interwencji EFS i walidację nabywanych kompetencji.

Tabela 4: Wspólne wskaźniki rezultatu, dla których ustalono wartość docelową, oraz specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu (w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionu) (w odniesieniu do EFS)

Priorytet inwestycyjny : 10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji														
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celu	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T			M	W	T		
53	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby				31,00	Współczynnik (%)	2013			31,00	SL 2014	Raz na rok
54	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby				35,00	Współczynnik (%)	2013			35,00	SL 2014	Raz na rok
55	Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby				30,00	Współczynnik (%)	2013			30,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji
PI 10.2 Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie	
<p>Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz indywidualnych osób dorosłych, w szczególności osób pozostających w niekorzystnej sytuacji, w tym powyżej 50 roku życia oraz o niskich kwalifikacjach chcących podnieść kluczowe kompetencje o charakterze podstawowym i przekrojowym w zakresie języków obcych oraz ICT jako kompetencji, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy.</p> <p>Wsparcie udzielane w ramach RPO obejmuje działania ukierunkowane na przeprowadzenie formalnej oceny i certyfikacji umiejętności i kompetencji osiągniętych przez uczestników wsparcia.</p> <p>W ramach PI będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing) stanowiące element kompleksowego projektu, zgodnie z zasadami kwalifikowalności EFS- nie więcej niż 10 % wartości alokacji</p>	

Priorytet inwestycyjny	10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji
-------------------------------	--

Priorytetu Inwestycyjnego.

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:

- podwyższanie kompetencji osób dorosłych:

- szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych w szczególności osób pozostających w niekorzystnej sytuacji, w tym osób starszych oraz o niskich kwalifikacjach chcących podnieść kluczowe kompetencje o charakterze podstawowym i przekrojowym w zakresie języków obcych oraz ICT .

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Główne grupy beneficjentów:

- wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- organizacje pozarządowe;
- przedsiębiorstwa, instytucje otoczenia biznesu;
- uczelnie wyższe.

Główne grupy docelowe:

Priorytet inwestycyjny	10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji
<ul style="list-style-type: none"> • Środki EFS zostaną przeznaczone na wsparcie osób z grup defaworyzowanych, czyli wykazujących największą lukę kompetencyjną i posiadających największe potrzeby w dostępie do edukacji, w tym m. in osób o niskich kwalifikacjach i osób powyżej 50 roku życia. • osób w wieku 25 lat i więcej w tym m.in. kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby z niskimi kwalifikacjami. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji
<p>Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.</p> <p>Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym.</p> <p>Z uwagi na zobowiązanie władz polskich w zakresie wypełnienia warunkowości ex-ante nr 10.3, zawarte w PO WER, prowadzenie działań w ramach PI 10iii nadzorowanych przez IZ RPO województwa dolnośląskiego jest uzależnione od wypełnienia tych zobowiązań na szczeblu ogólnokrajowym przez IZ PO WER.</p> <p>Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów, także w zakresie wyboru terytorium i obszaru interwencji oraz osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet</p>	

Priorytet inwestycyjny	10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji
Monitorujący.	
Preferowane będą projekty:	
<ul style="list-style-type: none"> • realizowane na obszarach o wysokiej stopie bezrobocia; • skierowane na rzecz osób o niskich kwalifikacjach i osób powyżej 50 roku życia pozostających w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. 	

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji
Nie przewiduje się	

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji
Nie zidentyfikowano	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorii regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Priorytet inwestycyjny		10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji							
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
60	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Stabiej rozwinięte			6 268,00	SL 2014	Raz na rok
61	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Stabiej rozwinięte			4 701,00	SL 2014	Raz na rok
62	Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Stabiej rozwinięte			4 701,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.4 Priorytet inwestycyjny

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	10iv
Nazwa osi priorytetowej	Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

2.A.5 Cele szczegółowe odpowiadające priorytetowi inwestycyjnemu i oczekiwane rezultaty

Numer identyfikacyjny celu szczegółowego	10.3
Nazwa celu szczegółowego	Zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów kształcenia i szkolenia zawodowego, w szczególności poprzez poprawę efektywności kształcenia zawodowego.
Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii	Rezultatem priorytetu inwestycyjnego będzie dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, co nastąpi poprzez wdrażanie rozwiązań mających na celu podniesienie jakości kształcenia zawodowego. Realizacja priorytetu zapewni silne powiązanie oferty szkół z realnymi potrzebami i oczekiwaniami rynku pracy, wsparcie to zwiększy szanse na zatrudnienie absolwentom szkół zawodowych. Edukacja dorosłych przynosi korzyści w postaci, zwiększenia szans zatrudnienia i wyższych kompetencji społecznych i zawodowych. Kształcenie ustawiczne umożliwi indywidualnym osobom dorosłym uzupełnienie wykształcenia, wzbogacenie wiedzy, rozwinięcie zdolności,

	udoskonalenie kwalifikacji zawodowych lub zdobycie nowego zawodu.
--	---

Tabela 4: Wspólne wskaźniki rezultatu, dla których ustalono wartość docelową, oraz specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu odpowiadające celowi szczegółowemu (w podziale na priorytety inwestycyjne i kategorie regionu) (w odniesieniu do EFS)

Priorytet inwestycyjny : 10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami														
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Kategoria regionu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celu	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T			M	W	T		
56	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia	Słabiej rozwinięte	osoby				30,00	Współczynnik (%)	2013			30,00	SL 2014	Raz na rok
57	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby				73,00	Współczynnik (%)	2013			73,00	SL 2014	Raz na rok
58	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS	Słabiej rozwinięte	szt.				89,00	Współczynnik (%)	2013			89,00	SL 2014	Raz na rok
59	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki	Słabiej rozwinięte	osoby				37,00	Współczynnik (%)	2013			37,00	Badanie ewaluacyjne	Minimum cztery razy w ciągu programowania
66	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy po opuszczeniu programu	Słabiej rozwinięte	osoby				67,00	Współczynnik (%)	2013			67,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.6 Przedsięwzięcie, które ma otrzymać wsparcie w ramach priorytetu inwestycyjnego (w podziale na priorytety inwestycyjne)

2.A.6.1 Opis typów i przykłady przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych oraz, w stosownych przypadkach, wskazanie głównych grup docelowych, poszczególnych terytoriów docelowych i typów beneficjentów

Priorytet inwestycyjny	10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
PI 10.3 Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	
<p>W ramach wsparcia będą realizowane działania na rzecz podniesienia jakości oraz atrakcyjności szkolnictwa zawodowego oraz dostosowania jego kierunków do regionalnych uwarunkowań rynku pracy i gospodarki.</p> <p>Zaplanowane działania realizowane są we współpracy szkół z ich otoczeniem: z instytucjami rynku pracy, ze szkołami wyższymi, a w szczególności z pracodawcami, w celu podniesienia jakości kształcenia oraz w zakresie praktycznych form nauczania – np. staże i praktyki zawodowe. Staże i praktyki realizowane w ramach RPO charakteryzują się wysoką jakością potwierdzoną zgodnością z <i>Wytocznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020</i> w obszarze edukacji. Działaniami uzupełniającymi</p>	

Priorytet inwestycyjny	10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
<p>będzie przegląd z pracodawcami oferty edukacyjnej i szkoleniowej szkół i placówek, co pozwoli na efektywne zarządzanie tą ofertą poprzez uruchamianie kształcenia i szkolenia w zawodach, na które występuje potwierdzone zapotrzebowanie rynku. Realizowane będą działania dostosowujące ofertę szkół prowadzących kształcenie zawodowe do potrzeb rynku pracy oraz prowadzenie doradztwa zawodowego. Preferowane będą projekty ukierunkowane na wspieranie zawodów wpisujących się w branże strategiczne i inteligentne specjalizacje. Dodatkowo wspierane będą projekty wspierające rozwój kompetencji wpisujących się w KET (Key Enabling Technologies- Potencjał Kluczowych Technologii).</p> <p>Obszarem działań w ramach Priorytetu w zakresie ograniczania przedwczesnego kończenia nauki i promowania równego dostępu do stojącego na dobrym poziomie szkolnictwa będzie wsparcie grup docelowych, w których występują bariery/utrudnienia w dostępie do edukacji. Interwencje przyczyniające się do zwiększonego i pełnego udziału młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki) w edukacji zawodowej.</p> <p>Wprowadzone zostaną działania dedykowane uczniom szkół zawodowych ukierunkowanych na wsparcie ich kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tzw. transversal skills. Ich katalog obejmuje umiejętności matematyczno-przyrodnicze, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. literacy), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytyczne myślenie, rozwiązywanie problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy, które są fundamentem do dalszego podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w ramach kształcenia się przez całe życie oraz do sprawnego funkcjonowania na rynku pracy).</p> <p>Planowane przedsięwzięcia będą również uwzględniać doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu we współpracy z uczelniami i rynkiem pracy (np. staże nauczycieli w przedsiębiorstwach), jak również w obszarze kształcenia umiejętności interpersonalnych i społecznych, korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, wykorzystania metod eksperymentu naukowego w edukacji, a także wykorzystanie narzędzi diagnostyki psychologiczno-pedagogicznej i metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia. Interwencja zapewni nauczycielom możliwość aktualizowania swojej wiedzy przez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy.</p> <p>W ramach interwencji przewidziana została możliwość przygotowania szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji</p>	

Priorytet inwestycyjny	10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
<p>wyspecjalizowanych ośrodków kształcenia i szkolenia funkcjonujących w określonych branżach, ściśle współpracujących z pracodawcami oraz elastycznie reagujących na zmiany zachodzące na rynku pracy. Dodatkowo w ramach RPO przewidziana została możliwość sfinansowania działań realizowanych przez te instytucje na rzecz podnoszenia jakości kształcenia zawodowego i lepszego dostosowania tego typu kształcenia do potrzeb rynku pracy w szczególności w zakresie kształcenia oraz poradnictwa i informacji zawodowej pod potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy. Działania mające na celu wsparcie kształcenia i szkolenia zawodowego (w tym również w szkołach dla dorosłych i szkołach policealnych, w formach pozaszkolnych, umożliwiającym podniesienie kwalifikacji zawodowych. Przedsięwzięcia na rzecz kształcenia indywidualnych osób dorosłych w szczególności osób pozostających w niekorzystnej sytuacji, w tym osób starszych oraz o niskich kwalifikacjach uwzględniać będą również poszerzanie oferty kursów zawodowych realizowanych we współpracy z pracodawcami poprzez organizację tradycyjnych pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego (m.in. kwalifikacyjnych kursów zawodowych i kursów umiejętności zawodowych). Powyższe działania obejmują również tzw. biednych pracujących.</p> <p>Działania w zakresie wyposażenia/doposażenia szkół w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne będą uzależnione od diagnozy zapotrzebowania odbiorców wsparcia na tego typu działania oraz będą zgodne z zasadami określonymi w <i>Wytycznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020</i> w obszarze edukacji.</p> <p>W ramach PI będą finansowane obok działań tzw. miękkich, wydatki inwestycyjne (w ramach mechanizmu finansowania krzyżowego cross-financing) stanowiące element kompleksowy projektu, zgodnie z zasadami kwalifikowalności EFS – nie więcej niż 10% wartości alokacji priorytetu inwestycyjnego.</p> <p>Instytucja Zarządzająca planując wsparcie w PI 10.3 dokonuje analizy potrzeb szkół zawodowych pod kątem wyzwań regionalnego rynku pracy. Wsparcie w zakresie zakupu wyposażenia w 10.3 realizowane jest w oparciu o powyższą analizę.</p> <p>Limit wydatków związanych z doposażeniem szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt niezbędny do realizacji kształcenia zawodowego nie przekroczy 20% całkowitej alokacji PI 10.3 (włączając cross-financing). Wysokość limitu zostanie zweryfikowana w trakcie przeglądu śródrokresowego programu.</p>	

Priorytet inwestycyjny	10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
-------------------------------	--

Działania inwestycyjne o większej skali, komplementarne do działań EFS, będą finansowane z EFRR w szczególności w ramach osi 7 Infrastruktura edukacyjna jak również w ramach osi 2 Technologie Infomacyjno-Komunikacyjne.

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:

- wsparcie kształcenia zawodowego oraz dostosowania jego kierunków do uwarunkowań rynku pracy i gospodarki:

- organizacja praktycznych formy nauczania – staże, praktyki zawodowe;
- uruchamianie i dostosowywanie kształcenia i szkolenia w zawodach, na które występuje potwierdzone zapotrzebowanie rynku, poprzez udział przedsiębiorców w identyfikacji i prognozowaniu potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy, co pozwoli na efektywne zarządzanie ofertą edukacyjną i szkoleniową szkół i placówek;
- działania przyczyniające się do zwiększonego i pełnego udziału młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, zajęcia włączająco-integrujące, uczniowie uzdolnieni - zajęcia rozwijające, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki - zajęcia uzupełniające);
- doradztwo edukacyjno-zawodowe, uwzględniające potrzeby uczniów i dorosłych uczących się na różnych poziomach edukacyjnych i w różnych typach szkół i placówek;
- przygotowanie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji wyspecjalizowanych ośrodków kształcenia i szkolenia oraz wsparcie ich w zakresie poradnictwa i informacji zawodowej pod potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- kształcenie w formach pozaszkolnych osób dorosłych umożliwiających podniesienie kwalifikacji zawodowych;
- organizację tradycyjnych pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego (m.in. kwalifikacyjnych kursów zawodowych i kursów umiejętności zawodowych) we współpracy z pracodawcami;
- realizacja programów pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych.

Priorytet inwestycyjny	10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
-------------------------------	--

- wsparcie nauczycieli kształcenia zawodowego:

- Szkolenie, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu we współpracy z uczelniami i rynkiem pracy (np. staże nauczycieli w przedsiębiorstwach);
- Szkolenie, doradztwo oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu pod kątem kształcenia umiejętności interpersonalnych i społecznych, korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, wykorzystania metod eksperymentu naukowego w edukacji, a także zapewnienie metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia.

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Główne grupy beneficjentów:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
- jednostki organizacyjne jst;
- organy prowadzące publiczne i niepubliczne szkoły i placówki prowadzące kształcenie zawodowe;
- placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego, umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych;
- instytucje rynku pracy, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową;
- podmioty prowadzące działalność oświatową, o której mowa w Prawie Oświatowym;
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą;

Priorytet inwestycyjny	10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
<ul style="list-style-type: none"> • pracodawcy; • przedsiębiorcy; • organizacje pracodawców; <p><u>Główne grupy docelowe:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • uczniowie i słuchacze szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe; • szkoły i placówki (instytucje i kadra pedagogiczna) prowadzące kształcenie zawodowe; • nauczyciele, w tym nauczyciele kształcenia zawodowego; • instruktorzy praktycznej nauki zawodu; • osoby dorosłe w szczególności osoby o niskich kwalifikacjach i osoby w wieku powyżej 50 lat; • opiekunowie i rodzice młodzieży wspieranych szkół i placówek – z uwagi na działania przyczyniające się do zwiększonego i pełnego udziału młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, uczniowie uzdolnieni, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki); • szkoły i placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie ustawiczne i ich organy prowadzące; • opiekunowie i rodzice młodzieży wspieranych szkół i placówek – z uwagi na działania przyczyniające się do zwiększonego i pełnego udziału młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych i rozwojowych (m.in. uczniowie z niepełnosprawnościami, uczniowie uzdolnieni, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki); • instytucje z otoczenia społeczno-gospodarczego zgodnie z definicją określoną w Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 	

2.A.6.2 Kierunkowe zasady wyboru operacji

Priorytet inwestycyjny	10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
-------------------------------	--

Priorytet inwestycyjny	10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
-------------------------------	--

Realizacja na terenie całego województwa. W celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji planuje się częściowe zastosowanie wsparcia za pomocą instrumentu ZIT. Możliwe będzie także ukierunkowanie naborów na określone geograficznie obszary. Pozwoli to na dostosowanie rodzaju wsparcia do specyfiki poszczególnych terytoriów i zamieszkujących je społeczności. Podejście takie pozwoli m.in. na realizację projektów komplementarnych, uwzględniając tym samym zasadę podejścia zintegrowanego.

Przewiduje się wybór projektów w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. Pozakonkursowy tryb wyboru projektów będzie uwzględniał zasady określone w punkcie 5.2 Umowy Partnerstwa. Tego rodzaju podejście zapobiegnie rozproszeniu środków, doprowadzi do racjonalnego podziału specjalizacji pomiędzy poszczególne szkoły zgodnie z potrzebami rynku pracy oraz pomoże objąć wsparciem jak największy obszar i jak największą liczbę uczniów. Wsparcie będzie udzielane w ramach projektów realizowanych przez organy prowadzące szkoły i placówki zawodowe i skierowanych do uczniów, którzy nie zostali wcześniej objęci wsparciem w tym samym zakresie, ze szczególnym naciskiem na wzmocnienie kształcenia praktycznego w postaci staży i praktyk zawodowych.

Nabory będą kierowane do wszystkich lub wybranych kategorii beneficjentów. Przy organizacji naborów może być brana pod uwagę efektywność osiągnięcia wybranego wskaźnika Programu. Na etapie wyboru projektów zostaną zastosowane kryteria promujące równouprawnienie kobiet i mężczyzn oraz rozwiązania zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne lub rasowe, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek, a także orientację seksualną oraz realizujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Projekty związane z zakupem sprzętu lub infrastruktury (w ramach cross-financingu) w szkołach i placówkach edukacyjnych będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS. Kryteria będą premiować szkoły kształcące w kierunkach związanych z gospodarką regionalną na podstawie dokonanej analizy potrzeb pn. „Analiza potrzeb szkół zawodowych pod kątem wyzwań regionalnego rynku pracy” przeprowadzonej na zlecenie IZ RPO WD. W razie potrzeby może ona zostać uzupełniona/poprawiona.

W związku z trwającą reformą edukacji, a co za tym idzie zmianami dotyczącymi Zasadniczych Szkół Zawodowych, w przypadku nowych projektów

Priorytet inwestycyjny	10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
-------------------------------	--

finansowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv skierowanych do Zasadniczych Szkół Zawodowych, wsparcie będzie skierowane jedynie do uczniów tych szkół.

Preferowane będą projekty:

- realizowane w partnerstwie szkół z lokalnymi pracodawcami, instytucjami rynku pracy, organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze przeciwdziałania bezrobociu, rozwoju gospodarczego, nauki lub w innym obszarze powiązanych z zakresem wsparcia priorytetu;
- obejmujące wsparciem osoby dorosłe o niskich kwalifikacjach, osoby w wieku powyżej 50 lat;
- dotyczące kształcenia w kierunkach związanych z gospodarką regionalną na podstawie dokonanej analizy potrzeb pn. „Analiza potrzeb szkół zawodowych pod kątem wyzwań regionalnego rynku pracy” przeprowadzonej na zlecenie IZ RPO WD. W razie potrzeby może ona zostać uzupełniona/poprawiona.

2.A.6.3 Planowane wykorzystanie instrumentów finansowych (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
-------------------------------	--

Nie przewiduje się

2.A.6.4 Planowane wykorzystanie dużych projektów (w stosownych przypadkach)

Priorytet inwestycyjny	10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
Nie zidentyfikowano	

2.A.6.5 Wskaźniki produktu w podziale na priorytety inwestycyjne oraz, w stosownych przypadkach, na kategorie regionów

Tabela 5: Wspólne i specyficzne dla programu wskaźniki produktu (według priorytetu inwestycyjnego, w podziale na kategorie regionów w odniesieniu do EFS oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do EFRR)

Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Fundusz	Kategoria regionu (w stosownych przypadkach)	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
					M	W	T		
					10iv - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami				
63	Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie	osoby	EFS	Ślabiej rozwinięte			6 368,00	SL 2014	Raz na rok
64	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Ślabiej rozwinięte			1 006,00	SL 2014	Raz na rok
65	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	osoby	EFS	Ślabiej rozwinięte			16 332,00	SL 2014	Raz na rok
66	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego	szt.	EFS	Ślabiej rozwinięte			241,00	SL 2014	Raz na rok
67	Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie	szt.	EFS	Ślabiej rozwinięte			46,00	SL 2014	Raz na rok
85	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie	osoby	EFS	Ślabiej rozwinięte			3 845,00	SL 2014	Raz na rok

2.A.7 Innowacje społeczne, współpraca ponadnarodowa i wkład w realizację celów tematycznych 1–7

Oś priorytetowa	10 - Edukacja
-----------------	---------------

Oś priorytetowa	10 - Edukacja
Nie dotyczy	

2.A.8 Ramy wykonania

Tabela 6: Ramy wykonania dla osi priorytetowej (w podziale na fundusz oraz, dla EFRR i EFS, kategorię regionu)

Oś priorytetowa		10 - Edukacja											
Nr identyfikacyjny	Rodzaj wskaźnika	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Fundusz	Kategoria regionu	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)			Źródło danych	Wyjaśnienie adekwatności wskaźnika, w stosownych przypadkach
						M	W	T	M	W	T		
10	Finansowe	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro	EFS	Słabiej rozwinięte			21378346			183 742 463,00	SL 2014	
54	Produkt	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	szt.	EFS	Słabiej rozwinięte			1160			3 114,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 10 % alokacji osi priorytetowej
55	Produkt	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			636			1 707,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 3 % alokacji osi priorytetowej
58	Produkt	Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie	szt.	EFS	Słabiej rozwinięte			127			341,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 10 % alokacji osi priorytetowej
65	Produkt	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			4018			16 332,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 16 % alokacji osi priorytetowej
85	Produkt	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie	osoby	EFS	Słabiej rozwinięte			10255			31 370,00	SL 2014	Powiązane z nim typy projektów odpowiadają za 16 % alokacji osi priorytetowej

Dodatkowe informacje jakościowe na temat ustanowienia ram wykonania

2.A.9 Kategorie interwencji

Kategorie interwencji odpowiadające treści osi priorytetowej w oparciu o klasyfikację przyjętą przez Komisję oraz szacunkowy podział wsparcia Unii.

Tabele 7-11: Kategorie interwencji

Tabela 7: Wymiar 1 – Zakres interwencji

Oś priorytetowa		10 - Edukacja	
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €
ESF	Słabiej rozwinięte	115. Ograniczanie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki, zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	79 000 000,00
ESF	Słabiej rozwinięte	117. Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji	17 899 897,00

Oś priorytetowa		10 - Edukacja		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota €
				0
ESF	Słabiej rozwinięte	118. Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami		59 281 196,00

Tabela 8: Wymiar 2 – Forma finansowania

Oś priorytetowa		10 - Edukacja		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota €
ESF	Słabiej rozwinięte	01. Dotacja bezzwrotna		156 181 093,00

Tabela 9: Wymiar 3 – Typ obszaru

Oś priorytetowa		10 - Edukacja		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota €
ESF	Słabiej rozwinięte	01. Duże obszary miejskie (o ludności >50 000 i dużej gęstości zaludnienia)		49 977 950,00
ESF	Słabiej rozwinięte	02. Małe obszary miejskie (o ludności >5 000 i średniej gęstości zaludnienia)		74 966 925,00
ESF	Słabiej rozwinięte	03. Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia)		31 236 218,00

Tabela 10: Wymiar 4 – Terytorialne mechanizmy wdrażania

Oś priorytetowa		10 - Edukacja		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota €
ESF	Słabiej rozwinięte	01. Zintegrowane inwestycje terytorialne - miejskie		60 205 759,00
ESF	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy		95 975 334,00

Tabela 11: Wymiar 6 – dodatkowy temat EFS (Wyłącznie EFS i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych)

Oś priorytetowa		10 - Edukacja		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod	Kwota €	

2.A.10 Krótki opis planowanego wykorzystania pomocy technicznej, w tym, w razie potrzeby, przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie zdolności administracyjnych instytucji zaangażowanych w zarządzanie i kontrolę programów i beneficjentów. (w stosownych przypadkach) (w podziale na osie priorytetowe)

Oś priorytetowa:	10 - Edukacja
Nie dotyczy	

2.B OPIS OSI PRIORYTETOWYCH DOTYCZĄCYCH POMOCY TECHNICZNEJ

2.B.1 Oś priorytetowa

Nr identyfikacyjny osi priorytetowej	11
Nazwa osi priorytetowej:	Pomoc Techniczna

2.B.2 Przyczyny utworzenia osi priorytetowej obejmującej więcej niż jedną kategorię regionu (w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy

2.B.3 Fundusz i kategoria regionu

Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji (wydatki kwalifikowalne ogółem lub publiczne wydatki kwalifikowalne)
EFS	Słabiej rozwinięte	Ogółem

2.B.4 Cele szczegółowe i oczekiwane rezultaty

Nr identyfikacyjny	Cel szczegółowy	Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii
11.1	Sprawny system wdrażania RPO WD 2014-2020.	<p>Rezultatem celu szczegółowego będzie: Efektywne wdrożenie Programu dzięki wsparciu eksperckiemu i optymalizacji procesów.</p> <p>Cel szczegółowy 11.1. będzie mierzony za pomocą następujących wskaźników:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Średni czas zatwierdzania projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy),2. Liczba posiedzeń sieci tematycznych, grup roboczych, komitetów oraz innych ciał angażujących partnerów spoza administracji publicznej,3. Liczba przeprowadzonych ewaluacji,4. Liczba zorganizowanych spotkań, konferencji, seminariów,5. Liczba opracowanych ekspertyz.

2.B.5 Wskaźniki rezultatu

Tabela 12: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR/EFSD/Funduszu Spójności)

Oś priorytetowa		11.1 - Sprawny system wdrażania RPO WD 2014-2020.									
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa			Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
			M	W	T		M	W	T		
62	Średni czas zatwierdzania projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy)	liczba dni			207,00	2013			180,00	SL 2014	Raz na rok

2.B.4 Cele szczegółowe i oczekiwane rezultaty

Nr identyfikacyjny	Cel szczegółowy	Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii
11.2	Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich oraz warunków zapewniających sprawne działanie instytucji.	<p>Rezultatem celu szczegółowego będzie: Pełna absorpcja środków dzięki wysokim kwalifikacjom pracowników, wsparciu organizacyjnemu i technicznemu wdrażania Programu.</p> <p>Cel szczegółowy 11.2. będzie mierzony za pomocą następujących wskaźników:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Średnioroczna liczba form szkoleniowych na jednego pracownika instytucji systemu wdrażania FE, 2. Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności, 3. Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji, 4. Liczba zakupionych urządzeń oraz elementów wyposażenia stanowisk.

2.B.5 Wskaźniki rezultatu

Tabela 12: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR/EFS/Funduszu Spójności)

Oś priorytetowa		11.2 - Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich oraz warunków zapewniających sprawne działanie instytucji.									
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa			Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
			M	W	T		M	W	T		
60	Średnioroczna liczba form szkoleniowych na jednego pracownika instytucji systemu wdrażania FE	liczba			2,00	2013			1,50	SL 2014	Raz na rok
63	Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności	%			9,09	2013			12,00	badanie	Raz na rok

2.B.4 Cele szczegółowe i oczekiwane rezultaty

Nr identyfikacyjny	Cel szczegółowy	Rezultaty, które państwo członkowskie zamierza osiągnąć przy wsparciu Unii
11.3	Spójny system informacji i promocji oraz rozwijanie potencjału beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO WD 2014-2020.	<p>Rezultatem celu szczegółowego będzie: Podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie możliwości pozyskania i wykorzystania środków w ramach Programu.</p> <p>Cel szczegółowy 11.3. będzie mierzony za pomocą następujących wskaźników</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów 2. Liczba publikacji wydanych w formie elektronicznej promujących najlepsze praktyki w zakresie przygotowania, zarządzania i wdrażania projektów, 3. Liczba zorganizowanych spotkań, konferencji , seminariów, 4. Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów, 5. Liczba wspartych ZIT, 6. Liczba odwiedzin portalu informacyjnego/serwisu internetowego, 7. Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu, 8. Liczba materiałów informacyjnych lub promocyjnych wydanych w formie elektronicznej

2.B.5 Wskaźniki rezultatu

Tabela 12: Specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu (w podziale na cele szczegółowe) (w odniesieniu do EFRR/EFS/Funduszu Spójności)

Oś priorytetowa		11.3 - Spójny system informacji i promocji oraz rozwijanie potencjału beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO WD 2014-2020.									
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Wartość bazowa			Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
			M	W	T		M	W	T		
61	Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów	skala 0-5			3,75	2013			4,00	badanie ankietowe	Raz na rok

2.B.6 Przedsięwzięcia, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych (w podziale na osie priorytetowe)

2.B.6.1 Opis przedsięwzięć, które mają otrzymać wsparcie, oraz ich oczekiwany wkład w realizację celów szczegółowych

Oś priorytetowa	11 - Pomoc Techniczna
<p>Dla celu 11.1, 11.2, 11.3:</p> <p>Wspierane będą działania ukierunkowane na wzmocnienie potencjału administracyjnego, w ramach którego mogą być finansowane koszty m.in.: zatrudnienia, podnoszenia kwalifikacji i zapewnienia odpowiednich warunków technicznych, organizacyjnych i administracyjnych niezbędnych do zapewnienia sprawnego funkcjonowania instytucji zaangażowanych w realizację Programu, powierzchni przeznaczonych na potrzeby programu dla osób zaangażowanych w realizację RPO WD, jak również zadań z zakresu komunikacji i promocji. Aby sprostać tym wymaganiom, na wszystkich szczeblach realizacji Programu musi być zapewniony przeszkolony personel posiadający odpowiednie kompetencje oraz dysponujący odpowiednim zapleczem technicznych i organizacyjnym oraz środkami niezbędnymi do realizacji wyznaczonych zadań.</p> <p>W celu prawidłowej realizacji Programu zakłada się zatrudnienie właściwej liczby pracowników zaangażowanych we wdrażanie polityki spójności, w zakresie przygotowania, zarządzania, monitorowania, ewaluacji, kontroli, audytu, promocji i informacji oraz zapewnienie systemu motywacji płacowych i pozapłacowych dla pracowników uczestniczących w realizacji RPO WD, zgodne z <i>Planem działań w obszarze zasobów ludzkich zaangażowanych w realizację polityki spójności w latach 2014-2020</i>. Pozwoli to na zapewnienie poziomu zatrudnienia niezbędnego do sprawnego działania instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WD. Konieczne jest aby pracownicy obsługujący program mogli korzystać z dofinansowania do różnych form doksztalcania, co pozwoli na stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych oraz odpowiednie motywowanie. Szkolenia będą oparte na planach rozwoju HR opracowywanych dla instytucji</p>	

Niezbędnym działaniem będzie zapewnienie osobom zaangażowanym w realizację RPO WD odpowiednich warunków lokalowych i technicznych, umożliwiających sprawne i efektywne wykonywanie obowiązków.

Zagwarantowane zostaną również odpowiednie środki na spełnienie wymagań dotyczących m.in. monitoringu, ewaluacji, kontroli, szkoleń.

Wsparciem będzie objęte wzmocnienie procesu zarządzania i wdrażania RPO WD, w ramach którego mogą być realizowane działania dotyczące m.in. obsługi procedury naboru wniosków o dofinansowanie, wsparcia procesu ewaluacji oraz weryfikacji dokumentacji projektowej dla projektów wybieranych w procedurze pozakonkursowej, a także wsparcie eksperckie. Realizowane będzie przygotowanie i monitorowanie wypełnienia obowiązków nałożonych przez przepisy unijne oraz krajowe regulujące realizację funduszy europejskich w ramach RPO WD, w tym spełnienia warunkowości ex-ante dla Programu.

Dodatkowo wspierani będą partnerzy społeczni uczestniczący w procesie wdrażania funduszy europejskich zgodnie z opracowanymi przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju wspólnymi zasadami regulującymi finansowanie udziału partnerów w pracach komitetów monitorujących, grup roboczych, sieci tematycznych i innych ciał angażujących partnerów spoza administracji publicznej.

Systemy informacyjne, które zostały stworzone w poprzednim okresie programowania i inwestycje poczynione do tej pory, zwłaszcza inwestycje w sprzęt, zostaną odpowiednio wykorzystane w latach 2014-2020.”

W ramach działań informacyjnych będą realizowane działania dotyczące podnoszenia świadomości społeczeństwa w zakresie interwencji Programu, w tym m.in. działań na rzecz energii odnawialnych, efektywności energetycznej i klimatu.

Działania informacyjno –promocyjne będą podejmowane na poziomie regionu i będą odnosić się do zakresu tematycznego RPO (np.informowanie o naborach, wybranych obszarach wsparcia właściwych dla RPO).

Ze środków PT RPO WD zapewnione będzie także wsparcie działalności instytucji realizujących Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, inne niż w obszarze funkcjonalnym miasta Wrocław, także związane z udziałem w sieci na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

Prowadzone działania w ramach Osi Priorytetowej Pomoc Techniczna zapewnią kontynuowanie mechanizmów, stosowanych już w perspektywie 2007-2013, nakierowanych na zapobieganie, wykrywanie i przeciwdziałanie nadużyciom finansowym, w tym korupcji, poprzez m.in. zwiększenie przejrzystości, zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego, organizacje nadzorujące typu "watch dog", działania zapobiegawcze, ocenę ryzyka, działania edukacyjne, stosownie do potrzeb IZ oraz zgodnie z wytycznymi horyzontalnymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.

Wszystkie powyższe przedsięwzięcia mają m.in. zapewnić płynne przejście pomiędzy okresami programowania 2007-2013, 2014-2020 oraz perspektywą finansową po 2020 r. W związku z powyższym mogą obejmować swoim zakresem trzy wspomniane perspektywy (zgodnie z zapisami rozporządzenia ogólnego) pod warunkiem zapewnienia odpowiedniej demarkacji oraz uwzględnienia zasad kwalifikowalności.

Typy operacji i przykładowe przedsięwzięcia:

W zakresie celu 11.1:

1. Finansowanie ekspertyz, analiz i opinii niezbędnych do funkcjonowania instytucji zaangażowanych w RPO WD 2014-2020, w tym monitoring RIS 3
2. Wsparcie procesu zarządzania finansowego i monitorowania
3. Wsparcie procesu ewaluacji
4. Wsparcie dla każdego z etapów naboru, oceny i wyboru projektów
5. Finansowanie i wsparcie procesu kontroli
6. Wsparcie obsługi prac zespołów (w tym szkolenia) związanych z wdrażaniem programu wynikających ze stosowania zasady partnerstwa (np. Komitetu Monitorującego, konsultacji z partnerami regionalnymi).

Zapewnienie monitoringu, ewaluacji i aktualizacji regionalnej strategii inteligentnych specjalizacji [1], obejmujące:

- proces przedsiębiorczego odkrywania, angażujący regionalne instytucje zarządzającą i pośredniczące, oraz zainteresowane podmioty takie, jak uniwersytety, inne instytucje szkolnictwa wyższego, przedsiębiorców, oraz partnerów społecznych; oraz
- stopę zwrotu na inwestycji w zakresie strategii inteligentnych specjalizacji, obliczaną dla EFRR i EFS[2].

W zakresie celu 11.2:

1. Finansowanie wynagrodzeń pracowników instytucji zaangażowanych we wdrażanie polityki spójności.
2. Działania szkoleniowe i edukacyjne pracowników zaangażowanych we wdrażanie polityki spójności.
3. Finansowanie kosztów organizacyjnych, technicznych i administracyjnych niezbędnych do zapewnienia sprawnego funkcjonowania instytucji zaangażowanych w RPO WD 2014-2020,

Dopuszcza się finansowanie personelu zaangażowanego w celu przygotowania, aktualizacji, monitoringu, ewaluacji dokumentów strategicznych (polityki, plany) wypełniające warunkowości ex-ante:

1. Regionalna Polityka Transportowa Województwa (w ramach warunku ex-ante dla CT 7, warunki 7.1, 7.2)

2. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa (w ramach warunku ex-ante dla CT 6, warunek 6.2),
3. Smart Specialisation Strategy - RIS 3 (w ramach warunku ex-ante dla CT 1)

W takim zakresie, jaki dotyczy Regionalnego Programu Operacyjnego, czyli pro-rata.

W zakresie celu 11.3:

1. Działania szkoleniowe i edukacyjne dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów
2. Dyfuzja najlepszych praktyk i doświadczeń w zakresie usprawnienia procesu przygotowania, zarządzania i wdrażania projektów.
3. Przygotowanie i upowszechnienie publikacji oraz innych materiałów informacyjnych o Programie i projektach
4. Przygotowanie i przeprowadzanie spotkań informacyjno-promocyjnych (m.in. promocja w mediach, targi, konkursy, konferencje prasowe, spotkania ze środowiskami branżowymi);
5. Wsparcie w zakresie ZIT regionalnych

Potencjalni beneficjenci i grupy docelowe

Główne grupy beneficjentów:

- instytucja zarządzająca RPO dla województwa dolnośląskiego wraz z jednostkami organizacyjnymi,
- instytucje pośredniczące, którym zostanie powierzona wdrażanie całości lub części zadań w ramach RPO WD,

Oś priorytetowa	11 - Pomoc Techniczna
<ul style="list-style-type: none"> • wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna - jednostka budżetowa, • podmioty zaangażowane w realizację ZIT, • inne Instytucje Systemu Wdrażania Programu, <p>Wśród grup docelowych wspierani będą m.in. partnerzy społeczno-gospodarczy.</p> <p>[1] W zakresie wsparcia EFRR i EFS dla regionalnej strategii inteligentnych specjalizacji</p> <p>[2] Stopa zwrotu powinna być obliczana począwszy od 2016 r. z zastosowaniem jednolitej metodologii przygotowanej oraz dostarczonej przez Komisje Europejską.</p>	

2.B.6.2 Wskaźniki produktu, które mają się przyczynić do osiągnięcia rezultatów

Tabela 13: Wskaźniki produktu (w podziale na osie priorytetowe) (w odniesieniu do EFRR/EFS/Funduszu Spójności)

Oś priorytetowa		11 - Pomoc Techniczna				
Nr identyfikacyjny	Wskaźnik (nazwa wskaźnika)	Jednostka pomiaru	Wartość docelowa (2023) (opcjonalnie)			Źródło danych
			M	W	T	
68	Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji	osoby				SL 2014
69	Liczba posiedzeń sieci tematycznych, grup roboczych, komitetów oraz innych ciał angażujących partnerów spoza administracji publicznej	szt.				SL 2014
70	Liczba zakupionych urządzeń oraz elementów wyposażenia stanowisk	szt.				SL 2014
71	Liczba przeprowadzonych ewaluacji	szt.				SL 2014
72	Liczba publikacji wydanych w formie elektronicznej promujących najlepsze praktyki w zakresie przygotowania, zarządzania i wdrażania projektów	szt.				SL 2014

73	Liczba zorganizowanych spotkań, konferencji, seminariów	szt.				SL 2014
74	Liczba opracowanych ekspertyz	szt.				SL 2014
75	Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów	osoby				SL 2014
76	Liczba wspartych ZIT	szt.				SL 2014
77	Liczba odwiedzin portalu informacyjnego/serwisu internetowego	osoby				SL 2014
78	Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu	szt.				SL 2014
79	Liczba materiałów informacyjnych lub promocyjnych wydanych w formie elektronicznej	szt.				SL 2014

2.B.7 Kategorie interwencji (w podziale na osie priorytetowe)

Odpowiednie kategorie interwencji oparte na klasyfikacji przyjętej przez Komisję oraz szacunkowy podział wsparcia Unii.

Tabele 14–16: Kategorie interwencji

Tabela 14: Wymiar 1 – Zakres interwencji

Oś priorytetowa		11 - Pomoc Techniczna		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota (EUR)
EFS	Słabiej rozwinięte	121. Przygotowanie, wdrażanie, monitorowanie i kontrola		78 832 547,00
EFS	Słabiej rozwinięte	122. Ewaluacja i badania		2 000 000,00
EFS	Słabiej rozwinięte	123. Informacja i komunikacja		2 367 453,00

Tabela 15: Wymiar 2 – Forma finansowania

Oś priorytetowa		11 - Pomoc Techniczna		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota (EUR)
EFS	Słabiej rozwinięte	01. Dotacja bezzwrotna		83 200 000,00

Tabela 16: Wymiar 3 – Typ obszaru

Oś priorytetowa		11 - Pomoc Techniczna		
Fundusz	Kategoria regionu	Kod		Kwota (EUR)
EFS	Słabiej rozwinięte	07. Nie dotyczy		83 200 000,00

3. PLAN FINANSOWY

3.1 Środki finansowe z poszczególnych funduszy oraz kwoty na rezerwę wykonania

Tabela 17

Fundusz	Kategoria regionu	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Ogółem	
		Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Główna alokacja	Rezerwa wykonania
EFRR	Słabiej rozwinięte	185 225 458,00	11 822 901,00	196 093 083,00	12 516 579,00	207 424 693,00	13 239 874,00	217 763 273,00	13 899 784,00	228 119 230,00	14 560 802,00	238 448 921,00	15 220 144,00	248 706 482,00	15 874 882,00	1 521 781 140,00	97 134 966,00
Ogółem EFRR		185 225 458,00	11 822 901,00	196 093 083,00	12 516 579,00	207 424 693,00	13 239 874,00	217 763 273,00	13 899 784,00	228 119 230,00	14 560 802,00	238 448 921,00	15 220 144,00	248 706 482,00	15 874 882,00	1 521 781 140,00	97 134 966,00
EFS	Słabiej rozwinięte	72 495 725,00	4 627 386,00	76 749 224,00	4 898 887,00	81 184 323,00	5 181 978,00	85 230 759,00	5 440 261,00	89 283 996,00	5 698 978,00	93 326 952,00	5 957 039,00	97 341 677,00	6 213 298,00	595 612 656,00	38 017 827,00
Ogółem EFS		72 495 725,00	4 627 386,00	76 749 224,00	4 898 887,00	81 184 323,00	5 181 978,00	85 230 759,00	5 440 261,00	89 283 996,00	5 698 978,00	93 326 952,00	5 957 039,00	97 341 677,00	6 213 298,00	595 612 656,00	38 017 827,00
Ogółem		257 721 183,00	16 450 287,00	272 842 307,00	17 415 466,00	288 609 016,00	18 421 852,00	302 994 032,00	19 340 045,00	317 403 226,00	20 259 780,00	331 775 873,00	21 177 183,00	346 048 159,00	22 088 180,00	2 117 393 796,00	135 152 793,00

3.2 Łączne środki finansowe w podziale na fundusze oraz współfinansowanie krajowe (EUR)

Tabela 18a: Plan finansowy

Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji wsparcia Unii (całkowity koszt kwalifikowalny lub publiczny koszt kwalifikowalny)	Wsparcie Unii (a)	Wkład krajowy (b) = (c) + (d)	Szacunkowy podział wkładu krajowego		Finansowanie ogółem (e) = (a) + (b)	Stopa dofinansowania (f) = (a) / (e) (2)	Wkład EBI (g)	Główna alokacja		Rezerwa wykonania		Kwota rezerwy wykonania w stosunku do ogólnej kwoty wsparcia Unii (l) = (j) / (a) * 100
						Krajowe środki publiczne (c)	Krajowe środki prywatne (d) (1)				Wsparcie Unii (h) = (a) - (j)	Wkład krajowy (i) = (b) - (k)	Wsparcie Unii (j)	Wkład krajowy (k) = (b) * ((j) / (a))	
01	EFRR	Słabiej rozwinięte	Ogółem	395 846 718,00	69 855 304,00	8 981 553,00	60 873 751,00	465 720 022,00	84,9999998497%	0,00	372 095 915,00	65 663 986,00	23 750 803,00	4 191 318,00	6,00%
02	EFRR	Słabiej rozwinięte	Ogółem	66 386 308,00	11 715 231,00	10 056 750,00	1 658 481,00	78 101 539,00	84,9999998079%		62 403 130,00	11 012 317,00	3 983 178,00	702 914,00	6,00%
03	EFRR	Słabiej rozwinięte	Ogółem	405 873 024,00	71 624 652,00	47 598 925,00	24 025 727,00	477 497 676,00	84,9999998743%		381 520 643,00	67 327 173,00	24 352 381,00	4 297 479,00	6,00%
04	EFRR	Słabiej rozwinięte	Ogółem	176 504 689,00	31 147 887,00	23 369 783,00	7 778 104,00	207 652 576,00	84,9999997111%		165 914 407,00	29 279 014,00	10 590 282,00	1 868 873,00	6,00%
05	EFRR	Słabiej rozwinięte	Ogółem	340 626 305,00	60 110 525,00	51 339 341,00	8 771 184,00	400 736 830,00	84,9999998752%		320 188 727,00	56 503 894,00	20 437 578,00	3 606 631,00	6,00%
06	EFRR	Słabiej rozwinięte	Ogółem	172 726 832,00	30 481 206,00	23 420 173,00	7 061 033,00	203 208 038,00	84,9999998524%		162 363 222,00	28 652 334,00	10 363 610,00	1 828 872,00	6,00%
07	EFRR	Słabiej rozwinięte	Ogółem	60 952 230,00	10 756 276,00	10 262 720,00	493 556,00	71 708 506,00	84,9999998605%		57 295 096,00	10 110 899,00	3 657 134,00	645 377,00	6,00%
08	EFS	Słabiej rozwinięte	Ogółem	254 323 171,00	44 880 560,00	31 897 258,00	12 983 302,00	299 203 731,00	84,9999998830%		236 613 770,00	41 755 372,00	17 709 401,00	3 125 188,00	6,96%
09	EFS	Słabiej rozwinięte	Ogółem	139 926 219,00	24 692 863,00	22 490 155,00	2 202 708,00	164 619 082,00	84,9999995748%		130 327 280,00	22 998 933,00	9 598 939,00	1 693 930,00	6,86%
10	EFS	Słabiej rozwinięte	Ogółem	156 181 093,00	27 561 370,00	21 104 281,00	6 457 089,00	183 742 463,00	84,9999997007%		145 471 606,00	25 671 460,00	10 709 487,00	1 889 910,00	6,86%
11	EFS	Słabiej rozwinięte	Ogółem	83 200 000,00	14 682 353,00	14 682 353,00	0,00	97 882 353,00	84,9999999489%		83 200 000,00	14 682 353,00	0,00	0,00	
Ogółem	EFRR	Słabiej rozwinięte		1 618 916 106,00	285 691 081,00	175 029 245,00	110 661 836,00	1 904 607 187,00	84,9999998451%		1 521 781 140,00	268 549 617,00	97 134 966,00	17 141 464,00	6,00%
Ogółem	EFS	Słabiej rozwinięte		633 630 483,00	111 817 146,00	90 174 047,00	21 643 099,00	745 447 629,00	84,9999997787%		595 612 656,00	105 108 118,00	38 017 827,00	6 709 028,00	6,00%
Suma całkowita				2 252 546 589,00	397 508 227,00	265 203 292,00	132 304 935,00	2 650 054 816,00	84,9999998264%	0,00	2 117 393 796,00	373 657 735,00	135 152 793,00	23 850 492,00	

(1) Należy wypełnić wyłącznie wówczas, gdy osie priorytetowe są wyrażone w kosztach całkowitych.

(2) Ta stawka może być zaokrąglana do najbliższej liczby całkowitej w tabeli. Dokładna stopa zastosowana do zwrotu płatności odpowiada współczynnikowi (f).

Tabela 18b: Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych – szczególne alokacje dot. EFS i Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (where appropriate)

Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Podstawa kalkulacji wsparcia Unii (całkowity koszt kwalifikowalny lub publiczny koszt kwalifikowalny)	Wsparcie Unii (a)	Wkład krajowy (b) = (c) + (d)	Szacunkowy podział wkładu krajowego		Finansowanie ogółem (e) = (a) + (b)	Stopa dofinansowania (f) = (a)/(e) (2)
						Krajowe środki publiczne (c)	Krajowe środki prywatne (d) (1)		
Ogółem				0,00	0,00	0,00	0,00		0,00%

Współczynnik	%
Współczynnik wsparcia z EFS dla regionów słabiej rozwiniętych	0,00%
Współczynnik wsparcia z EFS dla regionów przejściowych	0,00%
Współczynnik wsparcia z EFS dla regionów lepiej rozwiniętych	0,00%

(1) Należy wypełnić wyłącznie wówczas, gdy osie priorytetowe są wyrażone w kosztach całkowitych.

(2) Ta stawka może być zaokrąglana do najbliższej liczby całkowitej w tabeli. Dokładna stopa zastosowana do zwrotu płatności odpowiada współczynnikowi (f).

Tabela 18c: Plan finansowy w podziale na osie priorytetowe, fundusze, kategorie regionu i cele tematyczne

Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Cel tematyczny	Wsparcie Unii	Wkład krajowy	Finansowanie ogółem
Przedsiębiorstwa i innowacje	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	153 503 787,00	27 088 904,00	180 592 691,00
Przedsiębiorstwa i innowacje	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wzmacnianie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR)	242 342 931,00	42 766 400,00	285 109 331,00
Technologie informacyjno-komunikacyjne	EFRR	Słabiej rozwinięte	Zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych	66 386 308,00	11 715 231,00	78 101 539,00
Gospodarka niskoemisyjna	EFRR	Słabiej rozwinięte	Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	405 873 024,00	71 624 652,00	477 497 676,00
Środowisko i zasoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem	26 000 000,00	4 588 235,00	30 588 235,00
Środowisko i zasoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami	150 504 689,00	26 559 652,00	177 064 341,00
Transport	EFRR	Słabiej rozwinięte	Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej	340 626 305,00	60 110 525,00	400 736 830,00

Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Cel tematyczny	Wsparcie Unii	Wkład krajowy	Finansowanie ogółem
Infrastruktura społecznej	EFRR	Słabiej rozwinięte	Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją	172 726 832,00	30 481 206,00	203 208 038,00
Infrastruktura edukacyjna	EFRR	Słabiej rozwinięte	Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.	60 952 230,00	10 756 276,00	71 708 506,00
Rynek pracy	EFS	Słabiej rozwinięte	Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz mobilności pracowników	254 323 171,00	44 880 560,00	299 203 731,00
Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją	139 926 219,00	24 692 863,00	164 619 082,00
Edukacja	EFS	Słabiej rozwinięte	Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.	156 181 093,00	27 561 370,00	183 742 463,00
Ogółem				2 169 346 589,00	382 825 874,00	2 552 172 463,00

Tabela 19: Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu

Oś priorytetowa	Szacunkowa kwota wsparcia, która ma być wykorzystana na cele związane ze zmianami klimatu (w EUR)	Udział w całkowitej alokacji na program operacyjny (%)
01	4 986 036,80	0,22%
03	348 127 483,20	15,45%
04	41 938 490,80	1,86%
05	60 220 257,60	2,67%
Ogółem	455 272 268,40	20,21%

4. ZINTEGROWANE PODEJŚCIE DO ROZWOJU TERYTORIALNEGO

Opis zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego, z uwzględnieniem treści i celów programu operacyjnego oraz umowy partnerstwa, oraz wskazanie, jak program operacyjny przyczynia się do osiągnięcia celów programu operacyjnego i oczekiwanych rezultatów.

Pomimo korzystnie kształtujących się wskaźników gospodarczych na poziomie całego regionu, w skali subregionów występuje duże zróżnicowanie. Zintegrowane podejście terytorialne w RPO WD 2014-2020 zostanie zastosowane w tych obszarach, gdzie będzie to możliwe i zasadne, poprzez terytorialne adresowanie wsparcia według zdiagnozowanych potrzeb i potencjałów. Oparcie interwencji na podejściu terytorialnym nie zastąpi podejścia opartego na logice interwencji wynikającej z 11 celów tematycznych Unii Europejskiej, ale stanowi wartość dodaną, ponieważ pozwala adresować wsparcie do obszarów wg ich zindywidualizowanych potencjałów i barier rozwojowych. Efektywność społ.-gosp. działań rozwojowych będzie ukierunkowana na właściwe dostosowanie interwencji do poszczególnych obszarów. W RPO wymiar terytorialny wsparcia będzie realizowany zgodnie z SRWD 2020.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Wsparcie w ramach Obszarów Strategicznej Interwencji adresowane będzie do wybranych obszarów DŚ, które nie są objęte mechanizmem ZIT. Terytorialne nakierowanie interwencji ma zadanie zapewnić trwały i zrównoważony rozwój całego regionu. Wsparcie udzielane będzie na podstawie analizy potencjałów i potrzeb wyznaczonych geograficznie obszarów strategicznej interwencji. Wsparcie będzie udzielane ze środków różnych priorytetów inwestycyjnych a aplikowanie o środki odbywać się będzie w ramach geograficznie dedykowanych konkursów.

Interwencja prowadzona będzie na obszarach strategicznej interwencji (zgodnie z KSRR) oraz innych obszarach:

- Obszary wiejskie – działania z zakresu odnowy obszarów wiejskich, a także w zakresie poprawy dostępności do usług publ., uwzględniając obszary, które utraciły status miasta. Działania będą prowadzone w ramach różnych osi priorytetowych, poprzez skierowanie naborów dedykowanych lub w oparciu o pref. określone w niektórych Priorytetach Inwestycyjnych.
- Obszary miejskie – działania z zakresu restrukturyzacji, rewitalizacji, wzmocnienia funkcji centrotwórczych i przeciwdziałające utracie funkcji społ.-gosp. Działania będą prowadzone w różnych osiach priorytetowych, w oparciu o nabory dedykowane, preferowane będą również projekty realizowane w partnerstwie.
- Uzdrowiska – działania z zakresu rewitalizacji społ. i fizycznej uzdrowisk, prowadzone będą w ramach kilku osi priorytetowych, preferowane będą projekty partnerskie.
- Inne obszary wymagające specyficznej terytorialnej interwencji - działania z zakresu rewitalizacji, ochrony zasobów, gospodarki niskoemisyjnej, wzmocnienia funkcji gospodarczych i centrotwórczych, przeciwdziałające utracie funkcji społ.-gosp. i depopulacji, poprawy dostępności do usług publ. i poprawy dostępności transportowej. Działania prowadzone będą w różnych osiach priorytetowych, w oparciu o nabory dedykowane.

Instrumenty wspierające rozwój terytorialny będą się przyczyniały do realizacji celów szczegółowych RPO WD 2014-2020, przede wszystkim poprzez wykorzystanie endogennych potencjałów obszarów wsparcia. Spodziewane jest podniesienie poziomu konkurencyjności regionu oraz poprawa kondycji gosp. i społ. na terytorium województwa dolnośląskiego.

Wydatki na obszary wiejskie będą monitorowane i sprawozdawane w raportach rocznych z uwzględnieniem - zgodnie z zakresem i logiką interwencji programu – takich obszarów jak: 1) rozwój przedsiębiorczości i lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego, w tym reorientacji zawodowej rolników 2) rewitalizacja społeczna i infrastrukturalna 3) infrastruktura wodno-kanalizacyjna i przeciwpowodziowa.

4.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (w stosownych przypadkach)

Podejście do stosowania instrumentów rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz zasady identyfikacji obszarów, na których będą one wykorzystywane. W ramach RPO nie będzie zastosowany instrument RLKS w formule bezpośredniej. W ramach programu planuje się wsparcie Lokalnych Grup Działania (LGD) jako potencjalnych beneficjentów. Interwencja RPO będzie stanowiła uzupełnienie wsparcia EFRR i EFMR na terytorium danej LGD i będzie realizowana w oparciu o Lokalną Strategię Rozwoju. Koszty przygotowawcze, bieżące oraz koszty animacji LGD nie będą wspierane środkami EFS w ramach RPO.

4.2 Zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (w stosownych przypadkach)

W stosownych przypadkach szacunkowa kwota wsparcia z EFRR na zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, które mają być realizowane na podstawie przepisów art. 7 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1301/2013 oraz szacunkowa alokacja wsparcia z EFS na działania zintegrowane.

Zintegrowane podejście do zrównoważonego rozwoju miast będzie realizowane poprzez Zintegrowane Inwestycje Terytorialne oraz poprzez działania prowadzone na rzecz obszarów miejskich wymagających rewitalizacji. Działania prowadzone na rzecz rozwoju miast będą podlegały analizom i ewaluacji, dzięki czemu wsparcie będzie mogło być dostosowywane do potrzeb i na bieżąco koordynowane.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne:

Instrument będzie realizował politykę rozwoju współpracy i integracji na obszarach funkcjonalnych największych miast, stanowiących ośrodki o największym potencjale społeczno-gospodarczym Dolnego Śląska, pełniących istotną rolę pod względem ekonomicznym i geograficznym oraz mających wyraźny wpływ na rozwój regionu. Dokumentem strategicznym warunkującym wsparcie przedsięwzięć w tej formule jest Strategia ZIT, określająca przede wszystkim cele, kierunki rozwoju, zasady współpracy oraz najważniejsze działania do realizacji wynikające z analizy barier i potencjałów rozwojowych danego obszaru.

Instrument ZIT w Województwie Dolnośląskim będzie realizowany na Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym oraz na obszarach funkcjonalnych głównych miast województwa: Wałbrzycha i Jeleniej Góry. Zasięg terytorialny zostanie określony w uchwałach Zarządu Województwa.

Strategia ZIT powinna przyczynić się do osiągnięcia wysokiej jakości życia społeczności Miejskich Obszarów Funkcjonalnych poprzez integrację ich przestrzeni w spójny organizm społeczno-gospodarczy. Będzie wskazywać cele rozwojowe do realizacji w ramach ZIT, które muszą być opisane skwantyfikowanymi wskaźnikami produktu i rezultatu z określonymi wartościami docelowymi.

Na realizację ZIT wojewódzkiego zostały przeznaczone obligatoryjnie 173 mln Euro wskazane w Umowie Partnerstwa (w tym 155,9 mln Euro EFRR i 17 mln Euro EFS). Ponadto Samorząd Województwa przeznaczy dodatkowe środki, które będą pochodziły z podstawowej alokacji RPO. Dokładne kwoty środków alokowanych na obszary objęte Zintegrowanymi Inwestycjami Terytorialnymi będą podlegały negocjacom z przedstawicielami ZIT. ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego obejmuje obszar następujących gmin: Wrocław, Kąty Wrocławskie, Siechnice, Sobótka, Długołęka, Czernica, Żórawina, Kobierzyce, Oleśnica (miasto), Oleśnica (gmina wiejska), Jelcz-Laskowice, Miękinia, Trzebnica, Oborniki Śląskie i Wisznia Mała. Zakres powierzenia władzom miejskim zadań związanych z realizacją programu w ramach ZIT określa pisemne porozumienie pomiędzy władzami miejskimi i IZ RPO. Zgodnie z art. 123 ust. 6 rozporządzenia 1303/2013 władze miejskie realizują zadania związane przynajmniej z wyborem projektów do dofinansowania. Minimalny zakres powierzenia zadań oznacza, że władze miejskie przedkładają IZ RPO listy projektów wyłonionych w konkursie bądź -w przypadku trybu pozakonkursowego - zidentyfikowanych w Strategii ZIT, spriorytetyzowanych w oparciu o kryteria zatwierdzone przez KM RPO. IZ RPO dokonuje ostatecznego sprawdzenia kwalifikowalności projektów do dofinansowania, zgodnie z art. 7 ust 5 rozporządzenia 1301/2013, chyba że porozumienie przewiduje inaczej. Techniczna organizacja naboru i pełna ocena projektów pod względem formalnym i merytorycznym może być dokonywana przez władze miejskie lub IZ RPO, z udziałem w stosownych przypadkach ekspertów zewnętrznych, zgodnie z postanowieniami porozumienia.

Tabela 20: Zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich – szacunkowa alokacja wsparcia z EFRR i EFS

Fundusz	Wsparcie z EFRR i EFS (wartości szacunkowe) (EUR)	Udział całkowitej alokacji z funduszu w programie
Ogółem EFS	79 483 143,00	12,54%
Ogółem EFRR	480 376 164,00	29,67%
EFRR+EFS OGÓLEM	559 859 307,00	24,85%

4.3 Zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT) (w stosownych przypadkach)

Podejście do wykorzystania zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT) (w rozumieniu art. 36 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) innych niż realizowane w przypadkach objętych punktem 4.2 oraz szacunkowa alokacja na te inwestycje w ramach każdej osi priorytetowej.

Nie dotyczy

Tabela 21: Szacunkowa alokacja finansowa na ZIT inne niż wymienione w pkt 4.2 (kwota łączna)

Oś priorytetowa	Fundusz	Szacunkowa alokacja finansowa (wsparcie Unii) (EUR)
Ogółem		0,00

4.4 Rozwiązania na rzecz przedsięwzięć międzyregionalnych i transnarodowych, w ramach programu operacyjnego, z udziałem beneficjentów znajdujących się w co najmniej jednym innym państwie członkowskim (w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy

4.5 Wkład planowanych przedsięwzięć w ramach programu w odniesieniu do strategii makroregionalnych i strategii morskich, z zastrzeżeniem potrzeb obszaru objętego programem zidentyfikowanych przez państwo członkowskie (w stosownych przypadkach)

(w przypadku gdy państwo członkowskie i regiony uczestniczą w strategiach makroregionalnych i strategiach morskich)

Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego:

Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) ma kompleksowo odpowiadać na wyzwania stojące przed regionem Morza Bałtyckiego oraz określić rozwiązania jego problemów. Działania przewidziane do realizacji w ramach RPO WD będą wspierały realizację wszystkich celów w ramach obszarów priorytetowych SUE RMB. Cel 1 Ocalenie morza będzie wspierany w ramach osi priorytetowych 1 i 4. Cel 2 Rozwój połączeń w regionie będzie wspierany w ramach osi priorytetowej 3, 4 i 5. Cel 3 Zwiększenie dobrobytu, ze względu na szeroki zakres, będzie wspierany w ramach osi priorytetowej 1, 2, 4, 8, 9 oraz 10. Ze względu na charakter i położenie województwa dolnośląskiego, wdrażanie RPO będzie realizować założenia SUB RMB w sposób pośredni. W RPO nie są planowane na tym etapie projekty wspólne z innymi regionami unijnymi. Jednak znaczący wkład wnosić będą projekty realizowane wyłącznie na terenie DŚ. Dla zapewnienia ich spójności z celami SUB RMB wykorzystane zostaną takie

instrumenty, jak ocena merytoryczna projektów, monitoring i ewaluacja, pozwalające na bieżące dostosowanie celów regionalnych do celów bałtyckich.

Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020 (SRPZ)

Główny kierunek rozwoju Polski Zachodniej koncentruje się na działaniach służących zwiększeniu konkurencyjności makroregionu w wymiarze europejskim. Celem SRPZ obejmującej terytorium woj.: dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego jest wykorzystanie czynników endogenicznych oraz potencjału współpracy międzyregionalnej. Program umożliwił będzie wsparcie (m.in. w postaci specjalnych kryteriów) projektów realizowanych na terenie województwa dolnośląskiego w partnerstwie z podmiotami z pozostałych województw Polski Zachodniej oraz projektów komplementarnych wobec projektów wspieranych w programach tychże województw.

Zgodność Programu z SRPZ przedstawia się następująco:

Cel szczegółowy I: Integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu

Zgodność z RPO WD zapewnią w dużej mierze cele osi priorytetowych:

5 (Transport)

pośrednio:

3 (Gospodarka niskoemisyjna), 4 (Środowisko i zasoby).

Cel szczegółowy II: Budowa oferty gospodarczej makroregionu

Zgodność z RPO WD zapewnią w dużej mierze cele osi priorytetowych:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacyjność), 2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne),

pośrednio:

4 (Środowisko i zasoby), 8 (Rynek Pracy).

Cel szczegółowy III: Wzmocnienie potencjału naukowo-badawczego makroregionu

Zgodność z RPO zapewnią w dużej mierze cele osi priorytetowych:

1 (Przedsiębiorstwa i innowacyjność), 10 (Edukacja) pośrednio:

2 (Technologie informacyjno-komunikacyjne).

Partnerstwo Odra

RPO WD przyczynić się może do osiągnięcia celów Partnerstwa Odry - ponadregionalnej i transgranicznej inicjatywy, powołanej do budowy wspólnoty integrującej region nadodrzański zarówno w sferze politycznej jak również pod względem infrastruktury. Jego celem jest stworzenie dynamicznego obszaru gospodarczego, kooperującego w dziedzinie polityki innowacji, transferu technologii, wspierania średniej przedsiębiorczości, transportu, logistyki i turystyki. Zgodnie z art. 96 rozporządzenia ogólnego, RPO WD może wspierać te przedsięwzięcia międzyregionalne i ponadnarodowe, które wpisują się w jego cele.

5. SZCZEGÓLNE POTRZEBY OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH NAJBARDZIEJ DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM LUB GRUP DOCELOWYCH NAJBARDZIEJ ZAGROŻONYCH DYSKRYMINACJĄ LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH) (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)

5.1 Obszary geograficzne najbardziej dotknięte ubóstwem/grupy docelowe najbardziej zagrożone dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym

Według danych przedstawionych w Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2005-2013 najczęstszym powodem korzystania w regionie z pomocy społecznej jest ubóstwo oraz bezrobocie. Brak pracy oraz mała elastyczność osób funkcjonujących na rynku pracy ma zasadniczy wpływ na zjawisko ubóstwa. Jednak brak zatrudnienia jest jednym z wielu czynników warunkujących ubóstwo. Często inne czynniki, jak np. brak dostępu do różnego rodzaju usług, infrastruktury, edukacji itp. występując obok czynników związanych z rynkiem pracy, potęgują lub wręcz warunkują proces pauperyzacji określonych społeczności lub osób.

W woj. dolnośląskim zasięg ubóstwa ustawowego rejestrowanego w 2010 r. wynosił 5,1%, czyli nieco mniej niż w skali kraju (6,1%). Należy jednak zauważyć, iż mieszkańcy Dolnego Śląska dotknięci problemem ubóstwa dysponowali najniższym przeciętnym dochodem w Polsce, wynoszącym 180 zł/os, a przeciętny ich dochód był o 51,5% niższy od granicy ubóstwa. Wynika z tego, że mimo iż zjawisko ubóstwa jest w woj. dolnośląskim mniej rozpowszechnione niż w innych województwach, dla osób ubogich jest bardziej dotkliwie. W 2010 r. w woj. dolnośląskim z pomocy społecznej skorzystało 86,7 tys. gosp. domowych i 202,9 tys. osób zamieszkujących te gospodarstwa, co stanowiło odpowiednio 7,6% ogółu gospodarstw domowych i 7,1% populacji w tym regionie. W samym woj. obserwowane jest zróżnicowanie odsetka ludności korzystającej z pomocy społecznej w podregionach i powiatach. W 2010 r. najwięcej osób skorzystało z pomocy społecznej w podregionie wałbrzyskim (9,3% populacji – powiaty: dzierzoniowski, kłodzki, świdnicki, wałbrzyski ząbkowicki), najmniej we Wrocławiu (2,5% populacji) oraz podregionie wrocławskim (7,2%). Dane te potwierdzają opublikowane wyniki badania przeprowadzonego przez GUS we współpracy z Bankiem Światowym pn. „Mapy ubóstwa na poziomie podregionów w Polsce z wykorzystaniem estymacji pośredniej”. W przypadku powiatów odsetek ludności korzystającej z pomocy społecznej był najwyższy w pow. górskim (17,2%), a wysokie wartości występowały w pow. legnickim, wołowskim, milickim, strzelińskim, głogowskim, zgorzeleckim, polkowickim, oławskim, średzkim, bolesławieckim, trzebnickim, oleśnickim, lubańskim, lwóweckim, złotoryjskim, jaworskim, kamiennogórskim. Wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej na ogół pokrywa się z wyższą stopą bezrobocia rejestrowanego. We wskazanych wyżej powiatach w 2010 r. przekraczała ona 13%, a w niektórych przekraczała nawet 22% (np. pow. jaworski, kamiennogórski, lubański, złotoryjski, górski, dzierzoniowski, kłodzki, ząbkowicki).

Przedstawione wyżej obszary pokrywają się z wyodrębnionymi w SRWD 2014-2020 obszarami interwencji, a mianowicie: Krainą Baryczy i Wzgórz Trzebnickich oraz Obszarem transgranicznym. Wskazane obszary obejmują północne tereny woj., związane z doliną Baryczy i Stawami Milickimi. Obszar posiada potencjalne zaplecze dla turystyki kwalifikowanej i wyjątkowe warunki dla rozwijania ekologicznej gospodarki rolnej i rybnej. Szczególnej uwagi wymaga poprawa mobilności mieszkańców oraz silniejsze zintegrowanie tego obszaru z resztą woj. Obszar transgraniczny z kolei obejmuje tereny

leżące wzdłuż zachodniej i południowej granicy Dolnego Śląska. Obszar zagrożony jest peryferyzacją ze strony polityki kraju, a ze względu na swoje uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe a także trudną sytuację gospodarczo-społeczną wymaga wsparcia.

Problem ubóstwa ma jednak w większym stopniu wymiar społeczny niż terytorialny. Dotyka ono przede wszystkim osób samotnie wychowujących dzieci, osób w wieku produkcyjnym (bezrobotnych i pracujących z niskimi dochodami), osób starszych, osób z niepełnosprawnościami.

Woj. dolnośląskie jest wewnętrznie zróżnicowane pod względem udziału rodzin niepełnych w strukturze rodzin pobierających świadczenia rodzinne z pomocy społecznej. Największy odsetek rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej przypadł na podregion wałbrzyski – 30%. Co czwarta rodzina pochodziła z podregionu jeleniogórskiego. Według danych Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w strukturze bezrobotnych zarejestrowanych w X 2011 r. kobiety stanowiły 54,7% - 74 918 osób. Z kolei 14 227 z nich to były kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (10,4% ogółu bezrobotnych). Ponadto w X 2011 r. ponad co dziesiąta osoba zarejestrowana w powiatowych urzędach pracy na Dolnym Śląsku to była osoba samotnie wychowująca co najmniej jedno dziecko (11,4%) – istotnie więcej niż w skali całego kraju – 8,7%.

W październiku 2011 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w woj. dolnośląskim wynosiła 12%. Region jest bardzo zróżnicowany wewnętrznie pod względem występowania zjawiska bezrobocia. Największe bezrobocie pod koniec 2010 r. odnotowano w dwóch podregionach - wałbrzyskim i jeleniogórskim. W trzech z pięciu powiatów w podregionie wałbrzyskim oraz sześciu z dziewięciu w podregionie jeleniogórskim w analizowanym okresie stopa bezrobocia wynosiła powyżej 20%. Powiaty te stanowią południową część woj. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w pow. górskim w podregionie legnicko-głogowskim oraz powiecie złotoryjskim.

Wpływ poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych na sytuację społeczną i zawodową ludności szczególnie widać podczas analizy poziomu tych zmiennych w grupie osób bezrobotnych. Osoby o niskich kwalifikacjach stanowią znaczącą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych. Według danych z X 2011 r. osoby bez doświadczenia zawodowego stanowiły 20,9% zarejestrowanych osób bezrobotnych, zaś 31,7% nie posiadało kwalifikacji zawodowych. Dodatkowo prawie połowa zarejestrowanych w dolnośląskich PUP-ach osób (58%) posiada co najwyżej wykształcenie zasadnicze zawodowe, w tym prawie co trzecia co najwyżej gimnazjalne.

W 2010 r. w woj. dolnośląskim mieszkało ponad 490 tys. osób w wieku poprodukcyjnym, co stanowiło 17% ludności Dolnego Śląska. Najwyższy odsetek osób starszych odnotowano w Jeleniej Górze (21%), Wrocławiu (20%) i podregionie wałbrzyskim (18%) – powiaty dzierzoniowski, wałbrzyski i kłodzki. Społeczeństwo Dolnego Śląska, podobnie jak całej Polski, jest społeczeństwem starzejącym się – wzrastać będzie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. W przypadku woj. dolnośląskiego proces ten jest nawet bardziej zaawansowany niż w całym kraju.

Według danych z 2009 r. w regionie zatrudnionych było 26 908 osób z niepełnosprawnościami, co stanowiło 11% wszystkich zatrudnionych osób z niepełnosprawnościami w kraju. Jedynie 16% z nich zatrudnionych było na otwartym rynku pracy – znacznie mniej niż w skali kraju (22%). Większość zatrudniona była w zakładach pracy chronionej. Osoby z niepełnosprawnościami stanowiły w październiku 2011 r. 7,1% zarejestrowanych bezrobotnych (w skali kraju 5,3%). Była to jedna z najmniej licznych grup osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Świadczy to raczej nie o niskim poziomie bezrobocia osób z niepełnosprawnościami, ale o ich bierności zawodowej – osoby te po prostu nie rejestrują się i nie podejmują zatrudnienia.

5.2 Strategia służąca zaspokojeniu szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem/grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym oraz, w stosownych przypadkach, wkład do zintegrowanego podejścia ustanowionego w umowie partnerstwa

W celu poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej obszarów oraz grup docelowych najbardziej defaworyzowanych, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 będą podejmowane adekwatne działania w głównej mierze w ramach osi priorytetowych:

- *Infrastruktura spójności społecznej;*
- *Infrastruktura edukacyjna;*
- *Rynek pracy;*
- *Włączenie społeczne;*
- *Edukacja.*

Inwestycje infrastrukturalne wspomagające system usług społecznych oraz przyczyniające się do poprawy ochrony zdrowia mieszkańców województwa będą istotne z punktu widzenia poprawy sytuacji gospodarczej i społecznej obszarów, na których występuje kumulacja negatywnych zjawisk. Istotne będą również przedsięwzięcia przyczyniające się do poprawy sytuacji najbardziej zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich. W celu poprawy jakości życia mieszkańców województwa, kolejnym obszarem interwencji jest rozwój infrastruktury edukacyjnej. Inwestycje infrastrukturalne realizowane na poszczególnych etapach edukacji, w szczególności na obszarach, gdzie odnotowuje się deficyt tego typu infrastruktury – wpłynęły pozytywnie nie tylko na jakość nauczania, ale także na większą efektywność systemu kształcenia.

W celu uzyskania jak najlepszych efektów udzielanego wsparcia, obok przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym ważne będą wszelkie działania ukierunkowane na pomoc oraz rozwój kapitału ludzkiego. Wspierana będzie aktywizacja zawodowa i społeczna osób a także grup wykluczonych oraz narażonych na wykluczenie społeczne, jak również integracja społeczności marginalizowanych, oraz zapewnienie równego dostępu do kształcenia. Działania realizowane w ramach aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo oraz poszukujących pracy, zwłaszcza tych, które znajdują się w trudnej sytuacji na rynku pracy, będą uwzględniać indywidualną charakterystykę społeczno-gospodarczą każdego obszaru obejmowanego wsparciem. Pomoc będzie ukierunkowana na wsparcie osób pozostających poza rynkiem pracy w ich powrocie do

zatrudnienia i utrzymania stałej pracy. Przedsięwzięcia podejmowane w tym zakresie będą obejmowały instrumenty i usługi rynku pracy, w tym przede wszystkim te wskazane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Ich odpowiedni dobór, który będzie opierał się na indywidualnej diagnozie potrzeb wspieranej osoby, umożliwi udzielenie wysokiej jakości wsparcia, które będzie prowadzić do poprawy sytuacji uczestnika projektu na rynku pracy. W ramach interwencji będą także przewidziane działania poprawiające szanse na zatrudnienie osób, które pełnią funkcje opiekuńcze poprzez zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi do 3 roku życia oraz inne działania umożliwiające godzenie życia zawodowego i prywatnego. Przewidywane w latach 2014-2020 zmiany demograficzne i trendy epidemiologiczne zachodzące w polskim społeczeństwie stanowią wyzwanie, by przeciwdziałać bierności zawodowej wynikającej z wieku i stanu zdrowia. Dlatego też działania będą skoncentrowane przede wszystkim na wydłużeniu aktywności zawodowej na rynku pracy w dobrym stanie zdrowia osób w wieku aktywności zawodowej. Obejmować będą działania profilaktyczne ukierunkowane na główne jednostki chorobowe zidentyfikowane na poziomie krajowym, lub specyficzne jednostki chorobowe dla województwa. Ponadto, w zakresie ułatwiania powrotu do aktywności zawodowej zaplanowane zostały działania związane z rehabilitacją. W przypadku przedsiębiorstw niezbędne jest, aby wszelkie działania uwzględniały zróżnicowanie terytorialnie struktury zatrudnienia Dolnego Śląska oraz odpowiadały na potrzeby pracodawców i lokalnego rynku. Dlatego też kluczowego znaczenia nabiera kwestia inwestycji w kapitał ludzki oraz rozwijania kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców i pracowników. Priorytetowe kierunki interwencji w zakresie redukcji ubóstwa i wykluczenia społecznego będą się skupiać na wsparciu integracji osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez aktywizację społeczno-zawodową z wykorzystaniem m.in. instrumentów aktywizacji społecznej, edukacyjnej czy zdrowotnej. Ze względu na zróżnicowanie potrzeb poszczególnych grup docelowych, podejmowane działania będą miały charakter zindywidualizowany, kompleksowy i długofalowy. Wsparcie będzie także ukierunkowane na rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Zwiększaniu szans na zatrudnienie grup defaworyzowanych służyć będzie także wsparcie sektora ekonomii społecznej oraz zapewnienie jego skutecznego i efektywnego funkcjonowania zgodnie z Krajowym Programem Rozwoju ekonomii Społecznej. W nawiązaniu do powyższego Instytucja Zarządzająca będzie dążyć do zwiększenia stosowania klauzul społecznych przy zakupie towarów i usług na poziomie realizowanych projektów. Działania podejmowane w zakresie edukacji przyczyniać się będą do zapewnienia wysokiej jakości wykształcenia odpowiadającego standardom społeczeństwa opartego na wiedzy, przy równoczesnym ściślejszym dopasowaniu kierunków wykształcenia do wymogów lokalnego rynku pracy. Obszarem objętym interwencją będzie edukacja przedszkolna, podstawowa oraz ponadpodstawowa ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia zawodowego. Wdrożone zostaną rozwiązania służące pogłębianiu wiedzy, umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie (life long learning). W Polsce bowiem utrwaliło się zjawisko znacznego obniżenia aktywności uczenia się po 24 roku życia. Mała aktywność edukacyjna dorosłych towarzyszy niskiemu poziomowi kompetencji kluczowych i zawodowych, w tym zwłaszcza u osób w drugiej części typowej kariery zawodowej i starszych osób pozostających w niekorzystnej sytuacji. W związku z powyższym podejmowane będą działania na rzecz wzmocnienia kompetencji kluczowych i zawodowych osób dorosłych dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy. Także wsparcie szkolnictwa zawodowego będzie miało na celu powiązanie systemu edukacji z potrzebami rynku pracy. Powyższe jest konieczne w związku z rosnącym bezrobociem wśród ludzi młodych, mimo jednego z najwyższych w Europie stóp skolaryzacji.

Mechanizmem, który zapewni możliwość rozwiązania specyficznych potrzeb regionalnych będzie stosowanie odpowiednich kryteriów podczas wyboru projektów. Istotne będzie aby interwencja z zakresu rynku pracy, włączenia społecznego oraz edukacji trafiała na obszary deficytowe, które znajdują się w najtrudniejszej sytuacji.

Tabela 22: Przedsięwzięcia w celu zaspokojenia szczególnych potrzeb obszarów geograficznych najbardziej dotkniętych ubóstwem / grup docelowych najbardziej zagrożonych dyskryminacją lub wykluczeniem społecznym

Grupa docelowa / obszar geograficzny	Główne typy planowanych przedsięwzięć w ramach podejścia zintegrowanego	Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Priorytet inwestycyjny
Bezrobotni, osoby poszukujące pracy	Działania ukierunkowane na likwidację obszarów deficytu specjalistycznych usług medycznych, kluczowych z punktu widzenia interesu bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców regionu.	06 - Infrastruktura spójności społecznej	EFRR	Słabiej rozwinięte	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Bezrobotni, osoby poszukujące pracy	Tworzenie i rozwój infrastruktury opieki nad osobami zależnymi	06 - Infrastruktura spójności społecznej	EFRR	Słabiej rozwinięte	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Osoby powracające na rynek pracy po okresie opieki nad dzieckiem i/lub osobą zależną	Tworzenie i rozwój infrastruktury opieki nad osobami zależnymi	06 - Infrastruktura spójności społecznej	EFRR	Słabiej rozwinięte	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Osoby starsze	Działania ukierunkowane na likwidację obszarów deficytu specjalistycznych usług medycznych, kluczowych z punktu widzenia interesu bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców regionu.	06 - Infrastruktura spójności społecznej	EFRR	Słabiej rozwinięte	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Osoby starsze	Tworzenie i rozwój infrastruktury opieki nad osobami zależnymi	06 - Infrastruktura spójności	EFRR	Słabiej rozwinięte	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu

Grupa docelowa / obszar geograficzny		Główne typy planowanych przedsięwzięć w ramach podejścia zintegrowanego	Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Priorytet inwestycyjny
			społecznej			zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Osoby niepełnosprawnościami	z	Działania ukierunkowane na likwidację obszarów deficytu specjalistycznych usług medycznych, kluczowych z punktu widzenia interesu bezpieczeństwa życia i zdrowia mieszkańców regionu.	06 - Infrastruktura spójności społecznej	EFRR	Słabiej rozwinięte	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Osoby niepełnosprawnościami	z	Tworzenie i rozwój infrastruktury opieki nad osobami zależnymi	06 - Infrastruktura spójności społecznej	EFRR	Słabiej rozwinięte	9a - Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Osoby niepełnosprawnościami	z	Poprawa warunków nauczania uczniów z niepełnosprawnościami	07 - Infrastruktura edukacyjna	EFRR	Słabiej rozwinięte	10a - Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej
Bezrobotni, poszukujące pracy	osoby	Działania na rzecz rozwoju kwalifikacji pracowników zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw.	08 - Rynek pracy	EFS	Słabiej rozwinięte	8v - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
Bezrobotni, poszukujące pracy	osoby	Działania na rzecz rozwoju samo zatrudnienia, przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy.	08 - Rynek pracy	EFS	Słabiej rozwinięte	8iii - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
Bezrobotni, poszukujące pracy	osoby	Działania na rzecz zwiększenia aktywizacji oraz mobilności zawodowej mieszkańców regionu.	08 - Rynek pracy	EFS	Słabiej rozwinięte	8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników

Grupa docelowa / obszar geograficzny	Główne typy planowanych przedsięwzięć w ramach podejścia zintegrowanego	Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Priorytet inwestycyjny
Osoby powracające na rynek pracy po okresie opieki nad dzieckiem i/lub osobą zależną	Wsparcie usług opieki nad osobami zależnymi, wsparcie osób powracających na rynek pracy po okresie opieki nad osobami zależnymi.	08 - Rynek pracy	EFS	Słabiej rozwinięte	8iv - Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
Osoby starsze	Działania z zakresu przekwalifikowania osób starszych pracujących w trudnych warunkach, które będą uwzględniały ich umiejętności i stan zdrowia.	08 - Rynek pracy	EFS	Słabiej rozwinięte	8vi - Aktywne i zdrowe starzenie się
Osoby z niepełnosprawnościami	Działania na rzecz zwiększenia aktywizacji oraz mobilności zawodowej mieszkańców regionu.	08 - Rynek pracy	EFS	Słabiej rozwinięte	8i - Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy w zakresie zatrudnienia i wspieranie mobilności pracowników
Bezrobotni, osoby poszukujące pracy	Działania na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez aktywizację społeczno-zawodową.	09 - Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
Osoby bezdomne	Działania na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez aktywizację społeczno-zawodową.	09 - Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
Osoby doświadczające przemocy w rodzinie, alkoholizmu, narkomanii	Działania na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez aktywizację społeczno-zawodową.	09 - Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
Osoby powracające na rynek pracy po okresie opieki nad dzieckiem i/lub osobą zależną	Wsparcie na rzecz świadczenia spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych w celu zwiększenia ich dostępności i jakości.	09 - Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
Osoby starsze	Wsparcie na rzecz świadczenia spersonalizowanych i zintegrowanych	09 - Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług

Grupa docelowa / obszar geograficzny	Główne typy planowanych przedsięwzięć w ramach podejścia zintegrowanego	Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Priorytet inwestycyjny
	usług społecznych w celu zwiększenia ich dostępności i jakości.				socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
Osoby ubogie oraz zagrożone ubóstwem	Działania na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez aktywizację społeczno-zawodową.	09 - Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
Osoby z niepełnosprawnościami	Działania na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez aktywizację społeczno-zawodową.	09 - Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	9i - Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
Rodziny zastępcze	Wsparcie na rzecz świadczenia spersonalizowanych i zintegrowanych usług społecznych w celu zwiększenia ich dostępności i jakości	09 - Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	9iv - Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
Bezrobotni, osoby poszukujące pracy	Działania na rzecz osób dorosłych chcących podnieść swoje umiejętności, wiedzę i kompetencje.	10 - Edukacja	EFS	Słabiej rozwinięte	10iii - Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, zwiększanie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji
Osoby z niepełnosprawnościami	Podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie pracy z uczniem z niepełnosprawnościami	10 - Edukacja	EFS	Słabiej rozwinięte	10i - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia

6. SZCZEGÓLNE POTRZEBY OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH, KTÓRE CIERPIĄ NA SKUTEK POWAŻNYCH I TRWAŁYCH NIEKORZYSTNYCH WARUNKÓW PRZYRODNICZYCH LUB DEMOGRAFICZNYCH (W STOSOWNYCH PRZYPADKACH)

Strategia Rozwoju Kraju *Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności* (DSRK), wskazuje że w perspektywie 2030 roku Polskę czekają dwa istotne zjawiska jakimi są proces depopulacji oraz wyraźne zmiany w sferze struktury ludności – starzenie się populacji oraz zmniejszanie zasobów pracy. Jednym z istotnych wyzwań rozwojowych regionu są zmiany demograficzne, które będą warunkowały jego rozwój społeczno-gospodarczy. Czynnikiem decydującym o rozwoju i konkurencyjności jest potencjał (ilościowy i jakościowy) kapitału ludzkiego.

Największe znaczenie w kontekście wyzwań demograficznych mają: niska dzietność, rosnący udział w populacji osób w wieku poprodukcyjnym, ujemny bilans migracyjny, niska aktywność zawodowa pokolenia seniorów (SRK 2020). Problemy te są silnie powiązane lub wręcz stanowią wypadkową innych problemów, takich jak niemożność godzenia ról rodzinnych i zawodowych (niska dzietność), małe szanse na zatrudnienie (migracje za pracą), czy niska dostępność do wysokiej jakości usług publicznych (problemy na rynku pracy związane z niedostosowaniem lub brakiem kwalifikacji).

Działaniom mającym sprostać wyzwaniom demograficznym pomogą założenia poszczególnych osi priorytetowych, które przyczynia się do:

1. zwiększenia poziomu dzietności poprzez wspieranie rodziny dzięki m.in. tworzeniu warunków do łączenia funkcji zawodowych i rodzinnych (np. zwiększenie dostępu do opieki nad dziećmi w wieku 0-3, a także nad dorosłymi osobami zależnymi),
2. zwiększenia aktywności zawodowej osób starszych (55+),
3. poprawy dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej,
4. upowszechniania nauki przez całe życie, co pozwoli na dostosowania kwalifikacji seniorów do potrzeb gospodarki,
5. zwiększenia dostępu do wysokiej jakości usług publicznych.

Szczególny wkład w przewyżnianie problemów demograficznych wniosą następujące osie priorytetowe Programu:

Realizacja **Osi priorytetowej – Infrastruktura spójności społecznej** skoncentruje się na poprawie jakości życia regionalnej społeczności oraz podniesieniu konkurencyjności regionu poprzez inwestycje infrastrukturalne wspomagające system opieki nad osobami zależnymi oraz przyczyniające się do poprawy ochrony zdrowia mieszkańców województwa.

Działania realizowane w ramach **Osi priorytetowej – Rynek pracy** przysłużą się aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo oraz poszukujących pracy. Działania te będą uwzględniać indywidualną charakterystykę społeczno-gospodarczą każdego obszaru obejmowanego wsparciem.

Priorytetowe kierunki interwencji w zakresie **Oś priorytetowej – Włączenie społeczne** będą się skupiać na zwiększeniu aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zmniejszeniu ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych, zapewnieniu dostępu i określonych standardów usług publicznych oraz integracji przestrzennej dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

Realizacja **Osi priorytetowej – Edukacja** przyczyni się do zapewnienia jakości wykształcenia odpowiadającego standardom społeczeństwa opartego na wiedzy, przy równoczesnym ściślejszym dopasowaniu kierunków wykształcenia do wymogów lokalnego rynku pracy.

Poprzez działania realizowane w ramach powyższych osi priorytetowych program przyczyni się do realizacji zintegrowanego podejścia określonego w UP.

7. INSTYTUCJE I PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA ZARZĄDZANIE, KONTROLĘ I AUDYT ORAZ ROLA POSZCZEGÓLNYCH PARTNERÓW

7.1 Odpowiednie instytucje i podmioty

Tabela 23: Odpowiednie instytucje i podmioty

Instytucja / podmiot	Nazwa instytucji / podmiotu oraz departamentu lub jednostki	Imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej w imieniu instytucji/organu (funkcja lub stanowisko)
Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Dolnośląskiego obsługiwany przez Urząd Marszałkowski	Marszałek Województwa Dolnośląskiego
Instytucja certyfikująca	Zarząd Województwa Dolnośląskiego obsługiwany przez Urząd Marszałkowski	Marszałek Województwa Dolnośląskiego
Instytucja audytowa	Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej	Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej
Podmiot, do którego Komisja będzie kierowała płatności	Ministerstwo Finansów/Departament Instytucji Płatniczej	Minister Finansów/ Dyrektor Departamentu Instytucji Płatniczej

7.2 Zaangażowanie właściwych partnerów

7.2.1 Przedsięwzięcia podjęte w celu zaangażowania właściwych partnerów w przygotowanie programu operacyjnego oraz rola tych partnerów we wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji programu operacyjnego

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, który stanowi, że w odniesieniu do każdego programu operacyjnego poszczególne państwa członkowskie UE zobowiązane są do organizowania partnerstwa m.in. z następującymi podmiotami:

- a) właściwymi organami regionalnymi, lokalnymi, miejskimi i innymi władzami publicznymi,
- b) partnerami społeczno-gospodarczymi oraz
- c) zainteresowanymi podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie, w tym partnerami działającymi na rzecz ochrony środowiska, organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami odpowiedzialnymi za promowanie równości i niedyskryminacji.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego w dniu 2 kwietnia 2013 r. podjął uchwałę Nr 3815/IV/13 w sprawie powołania Grupy roboczej wspierającej prace nad przygotowaniem regionalnego programu operacyjnego na lata 2014-2020 dla Województwa Dolnośląskiego.

Szeroki katalog partnerów wskazanych w składzie Grupy, zapewni realizację zasady Partnerstwa już na etapie tworzenia programu.

Zgodnie z zaleceniami ww. Zespołu oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w skład Grupy wchodzi zarówno: związki zawodowe, organizacje pracodawców, organizacje

pozarządowe, w tym podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie (m.in. partnerzy działający na rzecz ochrony środowiska, odpowiedzialne za promowanie równości i niedyskryminacji). Skład Grupy przedstawiono w załączeniu.

Podczas spotkań Grupy omawiano następujące zagadnienia merytoryczne związane z nową perspektywą finansową:

- Założenia do Umowy Partnerstwa;
- Założenia i harmonogram przygotowania RPO WD;
- Założenia Linii Demarkacyjnej;
- Warunkowość *ex-ante*;
- Możliwości wykorzystania instrumentów finansowych w RPO WD;
- Wstępne opisy osi priorytetowych RPO WD.

Członkowie Grupy aktywnie uczestniczą w procesie tworzenia opisów osi priorytetowych.

Opracowując skład Grupy roboczej, Zarząd Województwa kierował się zaleceniami Zespołu Międzyresortowego w tej kwestii.

Decydując o wyborze poszczególnych podmiotów zwracano uwagę przede wszystkim na zakres ich działalności – związany ściśle z zakresem wsparcia w ramach poszczególnych celów tematycznych.

Umożliwiono uczestnictwo w pracach Grupy zarówno związkom zawodowym, organizacjom pracodawców, izmom gospodarczym, szkołom wyższym, jak również gminom wiejskim, miejskim i dużym miastom z obszaru województwa dolnośląskiego (zgodne z zaleceniami Minister Rozwoju Regionalnego przedstawionymi w piśmie z dnia 10 maja br. (DZF-I-82208(2)-54-PSz/13).

Dokonując wyboru poszczególnych jednostek do Grupy, brano pod uwagę zarówno ich doświadczenie w pracach w podobnych gremiach (np. Komitet Monitorujący RPO 2007-2013, Podkomitet Monitorujący Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie dolnośląskim, jak również położenie geograficzne (każdy z subregionów ma swoich reprezentantów z poszczególnych typów jednostek samorządu terytorialnego).

Partnerzy społeczni i gospodarczy, organizacje pozarządowe (w tym podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, m.in. partnerzy działający na rzecz ochrony środowiska, odpowiedzialne za promowanie równości i niedyskryminacji) wybrani zostali z grona najbardziej reprezentatywnych w regionie (większość z nich to ciała zrzeszające wiele podmiotów o zbliżonym profilu działalności, co zapewnia jeszcze szerszy udział partnerów w procesie przygotowań RPO).

Wiele z instytucji zgłaszało się pisemnie z prośbą o uwzględnienie w Grupie. Każde z takich zgłoszeń było analizowane pod kątem ewentualnej wartości dodanej uczestnictwa danego podmiotu w pracach Grupy.

W okresie od 25 kwietnia 2013 r. do 23 stycznia 2014 r. odbyło się 7 spotkań Grupy. Częste spotkania zapewniały stały dostęp członków Grupy do informacji związanych z przygotowaniem RPO.

Utworzono zbiorczy adres e-mail gruparpo@dolnyślask.pl, skupiający adresy wszystkich członków Grupy, na który rozsyłane były wszelkie informacje związane z jej pracami.

Informacje dot. stanu prac nad RPO przedstawiane były także na spotkaniach m.in. takich gremiów jak Komitet Monitorujący RPO 2007-2013, Podkomitet Monitorujący Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie dolnośląskim.

Główną wartością dodaną partnerstwa są uwagi zgłoszone przez członków Grupy, które dotyczyły zarówno diagnozy sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu, jak również kierunków wsparcia planowanych w RPO i katalogu potencjalnych beneficjentów.

Regulamin prac Grupy w województwie dolnośląskim umożliwia tworzenie zespołów roboczych. Dotychczas powołano 4 takie zespoły, w tym: „Rynek pracy”, „Ekonomia społeczna”, „Zrównoważony rozwój”, „Rozwój obszarów wiejskich i Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)”.

Sam fakt tworzenia takich zespołów stanowi wartość dodaną partnerstwa, gdyż obliguje ich członków (i środowisk z nimi związanych) do faktycznej współpracy przy opracowywaniu rozwiązań, sugestii przy tworzeniu RPO.

W proces programowania zaangażowane są także Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca oraz Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy.

Ponadto zorganizowano warsztaty dla Radnych Sejmiku Województwa Dolnośląskiego dot. nowego RPO WD.

Na etapie wdrażania kluczową rolę będzie pełnił Komitet Monitorujący RPO WD, którego katalog kompetencji zgodnie z art. 100 rozporządzenia ogólnego obejmie m.in. rozpatrywanie kwestii, które mają wpływ na wykonanie programu operacyjnego; ocenę rezultatów ewaluacji programu; rozpatrywanie i zatwierdzanie metodyki i kryteriów wyboru operacji oraz rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji programu. Należy zatem zauważyć, że partnerzy – będąc członkami Komitetu Monitorującego – będą mieli realny wpływ na sposób wdrażania, monitorowanie i ewaluację programu.

Funkcjonowanie Komitetu będzie finansowane z Pomocy Technicznej RPO.

25 października 2013 r. Uchwałą Nr 4894/IV/13 Zarząd Województwa Dolnośląskiego przyjął projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Konsultacje trwały od 28 października do 2 grudnia 2013 r. Obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych wynika z Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (art. 19a ust 1 i 2). Zasada szerokiego partnerstwa w ramach prowadzonych konsultacji wynika z Rozporządzenia ogólnego PE i Rady (art. 5).

Informacje o rozpoczęciu konsultacji społecznych zostały zamieszczone w wydaniu Gazety Wrocławskiej oraz Gazety Wyborczej, na stronach UMWD, DWUP i DIP. Stworzono aplikację w formie „formularza uwag”, za pomocą którego zgłaszano wszelkie propozycje zmian dokumentu.

Zaproszono ponad 550 podmiotów z Dolnego Śląska do wzięcia czynnego udziału w konsultacjach społecznych. Zorganizowano łącznie 36 spotkań informacyjnych. W każdym powiecie zorganizowano 27 spotkań z władzami i środowiskami lokalnymi.

Konferencja inauguracyjna odbyła się 28 października 2013 r. w Jeleniej Górze. Zorganizowano także 3 konferencje subregionalne w Wałbrzychu (4 listopada 2013 r.), Legnicy (13 listopada 2013 r.) oraz we Wrocławiu (6 listopada 2013 r.).

W spotkaniach konsultacyjnych wzięło udział ponad 1 300 osób, wpłynęło łącznie 1 161 uwag. Najwięcej uwag zgłosiły jednostki samorządu terytorialnego (312 uwag), organizacje pozarządowe (220 uwag) oraz osoby fizyczne (122 uwagi). Najwięcej uwag dotyczyło Osi priorytetowej 4 Środowisko i zasoby, Osi priorytetowej 3 Gospodarka niskoemisyjna oraz Osi Priorytetowej 1 Przedsiębiorstwa i innowacje.

Raport z konsultacji społecznych Projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 został przyjęty Uchwałą nr 5148/IV/2013 z 23 grudnia 2013 r. przez Zarządu Województwa Dolnośląskiego, do publicznej wiadomości przekazany w dniu 2 stycznia 2014 r.

7.2.2 *Granty globalne* (w odniesieniu do EFS, w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy

7.2.3 *Alokacja kwoty na budowanie potencjału* (w odniesieniu do EFS, w stosownych przypadkach)

Nie dotyczy

8. KOORDYNACJA MIĘDZY FUNDUSZAMI POLITYKI SPÓJNOŚCI, EFRROW, EFMR ORAZ INNYMI UNIJNYMI I KRAJOWYMI INSTRUMENTAMI FINANSOWANIA ORAZ EBI

Mechanizmy zapewniające koordynację między funduszami polityki spójności, Europejskim Funduszem Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), Europejskim Funduszem Morskim i Rybackim (EFMR) oraz innymi unijnymi i krajowymi instrumentami finansowania oraz Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), z uwzględnieniem odpowiednich przepisów ustanowionych we wspólnych ramach strategicznych.

Skuteczna koordynacja pomiędzy funduszami, a także instrumentami ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia komplementarności, a tym samym maksymalizacji efektów interwencji. Właściwe mechanizmy koordynacyjne przyczyniają się do osiągania celów i związanych z nimi wskaźników, stymulowania komplementarności i synergii interwencji, służących zwiększeniu ich efektywności oraz zapewnienia spójności, skuteczności i efektywności systemu.

W ramach koordynacji z innymi funduszami i instrumentami przewiduje się następujące mechanizmy koordynacyjne na poziomie:

- programowania (Identyfikacja wspólnych obszarów interwencji, kategorii beneficjentów, grup docelowych, linia demarkacyjna, UP oraz ZIT);
- wdrażania (Komitet Monitorujący RPO WD 2014-2020 oraz działające w jego ramach podkomitety/grup robocze działające w jego ramach grupy robocze, KKUP, listy indykatywne, nabory kierowane, nabory pozakonkursowe, wspólne ogłaszanie naborów, projekty powiązane, itp. premiowanie projektów komplementarnych, kontrole krzyżowe - uniknięcie podwójnego finansowania).

W ramach rozwiązań dotyczących koordynacji z PO EWT przewiduje się tworzenie i uczestnictwo w pracach grup roboczych zajmujących koordynacją i komplementarnością działań podejmowanych w ramach różnych RPO/EWT.

W celu zapewnienia komplementarności z innymi programami zostaną podjęte następujące działania :

- koordynacja terminów organizacji konkursów,
- organizacja zsynchronizowanych konkursów na operacje, rozumiane jako grupa projektów z różnych osi/ funduszy;
- zharmonizowane lub ujednolicone kryteria wyboru projektów,
- procedury umożliwiające wspólne/zsynchronizowane procesy naboru i selekcji projektów,
- wspólne posiedzenia komitetów monitorujących, robocze zespoły i grupy zadaniowe – w szczególności dotyczące Polski Wschodniej oraz pomocy technicznej.

Skuteczna koordynacja interwencji pozostaje w ścisłym związku z możliwością zapewnienia komplementarności podejmowanych interwencji. Instrumenty koordynacyjne zapewniające komplementarność interwencji mogą mieć zastosowanie zarówno dla zapewnienia komplementarności pomiędzy samymi EFSI, ale także w

przypadku komplementarności pomiędzy EFSI oraz innymi krajowymi i unijnymi instrumentami.

Na podstawie dostępnych materiałów i analiz zostały zdefiniowane horyzontalne mechanizmy komplementarności:

- podział interwencji pomiędzy kraj/region – linia demarkacyjna jako narzędzie organizujące i wskazujące na podział zadań w odniesieniu do prowadzonej w ramach Programu interwencji;
- kategorie interwencji – ocena synergii oraz wartości determinującej interwencji;
- WLKW – ocena zgodności na podstawie wybranych wskaźników, ujętych we wspólnych katalogu;
- możliwość podjęcia wspólnych działań instytucjonalnych;
- montaż finansowy – ocena zasadności oraz efektywności;
- Kontrakt Terytorialny – koordynacja z instrumentami krajowymi;
- ZIT/RIT – możliwość wykorzystania wybranych instrumentów wsparcia, dla realizacji operacji/działań, objętych instrumentami podejścia terytorialnego.

Zidentyfikowane obszary komplementarności oraz rozwiązania na rzecz koordynacji przedstawia załączona tabela.

W RPO WD przyjęto także, jako obowiązującą, zasadę komplementarności interwencji EFRR i EFS (na etapie programowania i realizacji) z innymi funduszami WRS 2014-2020 i innymi politykami UE. Zakłada się, że wdrażane priorytety RPO WD zapewnią spójność interwencji z EFRROW (wspólnej polityki rolnej) i EFMR (wspólnej polityki rybołówstwa i zintegrowanej polityki morskiej). Ponadto przedsięwzięcia wspierane z EFRR i EFS w ramach RPO WD będą komplementarne z innymi obszarami polityk UE, takimi jak środowisko, działania w dziedzinie klimatu, edukacja i zatrudnienie, ale również pośrednio w dziedzinach takich jak, np.: jednolity rynek wewnętrzny, a także w ramach instrumentów zarządzanych bezpośrednio przez Komisję Europejską, np. w przypadku Instrumentu „Łącząc Europę” 2014-2020 – w dziedzinie infrastruktury, Inicjatywy „Horyzont 2020” – w dziedzinie badań naukowych i innowacji, Programu „Erasmus dla wszystkich” – w dziedzinie kształcenia i szkoleń, Programu „Leonardo da Vinci” – w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego, Programu na rzecz przemian i innowacji społecznych – w dziedzinie zatrudnienia i włączenia społecznego, Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych – „YEI” (Youth Employment Initiative) lub Instrumentu Finansowego „LIFE+” – w dziedzinie środowiska i działań w dziedzinie klimatu. Komplementarność zostanie zapewniona także z krajowymi programami operacyjnymi obowiązującymi w Polsce w okresie programowania 2014-2020, w tym w obszarze EWT.

OŚ PRIORYTETOWA 1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE

Realizacja powyższej osi ma na celu: Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji (CT 1); Podnoszenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw, (CT 3)

W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Rozwój infrastruktury badawczej, wsparcie badań naukowych i rozwoju nowych technologii; wsparcie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw; zwiększenie konkurencyjności sektora MŚP; wspieranie współpracy międzynarodowej w celu poprawy wyników i zwiększenia atrakcyjności regionu; wspieranie przekształcania odkryć naukowych w innowacyjne produkty i usługi - *Horyzont 2020*;
- Wsparcie konkurencyjności, w tym innowacyjności przedsiębiorstw; wsparcie konkurencyjności sektora MŚP; wspieranie internacjonalizacji MŚP; wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw i stworzenie nowych miejsc pracy - *COSME*;
- Rozwój infrastruktury badawczej, wsparcie badań naukowych i rozwoju nowych technologii; rozwój infrastruktury oraz usług instytucji otoczenia; wsparcie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw (działalność w ramach klastrów) - *Program Operacyjny Inteligentny Rozwój*;
- Wsparcie badań naukowych i rozwoju nowych technologii; współpraca MŚP z sektorem nauki (np. bony na innowacje); wsparcie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, szczególnie sektora MŚP - *Narodowe Centrum Badania i Rozwoju oraz PARP*;
- Wsparcie MŚP w dostępie do kapitału na inwestycje - *Europejski Bank Inwestycyjny*;
- Zwiększenia powiązań nauki z gospodarką - innowacje w rolnictwie - *EFROW*;

OŚ PRIORYTETOWA 2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE

Realizacja powyższej osi ma na celu: Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii informacyjno-komunikacyjnych (CT 2);

W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Zwiększenie zastosowania technologii informacyjno - komunikacyjnych w przedsiębiorstwach, wprowadzaniu do praktyki gospodarczej najnowocześniejszych rozwiązań cyfrowych, w tym wspierającej działalności rynkową; zwiększenie zastosowania technologii informacyjno - komunikacyjnych w obszarze usług publicznych - *Program Operacyjny Cyfrowa Polska*;
- Umożliwienie dostępu do sieci szerokopasmowych – *EFROW*;

OŚ PRIORYTETOWA 3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

Realizacja powyższej osi ma na celu: Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach (CT 4)

W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Wsparcie w zakresie promowania rozwoju wykorzystania energii odnawialnej i efektywności energetycznej przez przedsiębiorców - *COSME*;
- Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii - *LIFE+*;
- Zwiększenie efektywności energetycznej, Zwiększenie wykorzystania OZE - *POIS*;
- Mikroinstalacje OZE - *EFROW*;

OŚ PRIORYTETOWA 4 ŚRODOWISKO I ZASOBY

Realizacja powyższej osi ma na celu: Promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem (CT 5), Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów (CT 6)

W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Rozwój efektywnego systemu gospodarki odpadami; Ochrona i zrównoważone korzystanie z zasobów naturalnych, w tym gospodarki wodnej - *LIFE+*;
- Wsparcie działań nakierowanych na zapobieganie i minimalizację skutków wystąpienia ryzyka, m.in: powodzi, suszy; rozwój małej retencji; wsparcie w zakresie rozwoju systemu ratownictwa; rozwój systemu gospodarki odpadami; ochrona, zachowanie i zabezpieczenie obiektów dziedzictwa kulturowego i obiektów zabytkowych; ochrona, zachowanie i zabezpieczenie obiektów dziedzictwa kulturowego i obiektów zabytkowych; podniesienie standardu bazy technicznej i wyposażenia parków narodowych i obszarów Natura 2000; ochrona bioróżnorodności- *POIS*;
- Budowa lub rozbudowa zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach od 2 do 10 tys. RLM - *KPOŚK*;

OŚ PRIORYTETOWA 5 TRANSPORT

Realizacja powyższej osi ma na celu: Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastrukturalnych sieciowych (CT 7)

W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Rozwój infrastruktury transportowej; zwiększenie dostępności do europejskiej sieci transportowej - *POIS*;
- Uzupełnienie połączeń drugo- i trzeciorzędnych z siecią TEN-T - *Instrument „Łącząc Europę” (Connecting Europe Facility)*;
- - Budowa spójnej sieci transportowej (inwestycje drogowe i kolejowe)- *Dokument implementacyjny do strategii rozwoju transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.)*;
- Budowa, przebudowa i remonty dróg lokalnych (powiatowych i gminnych) - *Narodowy program przebudowy dróg lokalnych*;

OŚ PRIORYTETOWA 6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

Realizacja powyższej osi ma na celu: *Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem (CT 9)*

W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Włączenie społeczne i walka z ubóstwem; działania na rzecz poprawy dostępu do wysokiej jakości usług medycznych; wsparcie na rzecz łączenia życia zawodowego i rodzinnego – *POWER*;
- Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia – *POIŚ*;
- Podniesienie dostępności i jakości e-usług publicznych - *Program Operacyjny Cyfrowa Polska*;
- Regionalne Programy Operacyjne w zakresie ochrony zdrowia;
- Inwestycje w infrastrukturę będą ściśle powiązane i możliwe do realizacji łącznie z interwencją przewidzianą w ramach osi priorytetowych EFS - *EFS*;

OŚ PRIORYTETOWA 7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Realizacja powyższej osi ma na celu: *Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie (CT 10)*

W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Wsparcie na rzecz łączenia życia zawodowego i rodzinnego; Poprawa jakości kształcenia; Lepszy dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych - *POWER* ;
- Inwestycje w infrastrukturę będą ściśle powiązane i możliwe do realizacji łącznie z interwencją przewidzianą w ramach osi priorytetowych EFS- *EFS*;

OŚ PRIORYTETOWA 8 RYNEK PRACY,

Realizacja powyższej osi ma na celu: *Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników (CT 8)*

W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Wsparcie na rzecz łączenia życia zawodowego i rodzinnego; wsparcie systemowe dla rozwoju MŚP i ich Kadr - *POWER*;
- Wzmacnianie umiejętności oraz szans na zatrudnianie; wspieranie przedsiębiorczości - *Erasmus dla wszystkich*;
- Rozwój umiejętności i postaw sprzyjających; przedsiębiorczości, zwłaszcza wśród nowych przedsiębiorców- *COSME*;
- Kompleksowe wsparcie dla pracowników zwalnianych w wyniku zmian strukturalnych - *Europejski Fundusz Dostosowań do Globalizacji*;

- Inwestycje w infrastrukturę stanowią uzupełnienie działań w ramach osi priorytetowej - *EFRR*;
- Rozwój działalności pozarolniczej przyczyniającej się do wzrostu zatrudnienia na obszarach wiejskich – *EFRR*;

OŚ PRIORYTETOWA 9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Realizacja powyższej osi ma na celu: Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem (CT 9)

W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Wsparcie integracji oraz aktywizacji osób najbardziej potrzebujących - *Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym* w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) ;
- Wsparcie integracji oraz aktywizacji obywateli państw trzecich - *Europejski Fundusz Migracji i Azylu*;
- Poprawa szans na włączenie społeczne osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej i zawodowej; działania na rzecz poprawy dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych i społecznych – *POWER*;
- Wsparcie przedsiębiorczości społecznej - *Program na rzecz przemian i innowacji Społecznych*;
- Inwestycje w infrastrukturę stanowią uzupełnienie działań w ramach osi priorytetowej – *EFRR*;

OŚ PRIORYTETOWA 10 EDUKACJA

Realizacja powyższej osi ma na celu: Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie (CT10)

W ramach niniejszej osi możliwe są obszary komplementarności i synergii:

- Poprawa jakości kształcenia; Zwiększenie powiązania systemu edukacji i umiejętności osób z potrzebami rynku pracy. Lepszy dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych- *POWER*;
- Możliwość uczenia się osób indywidualnych; Współpraca instytucjonalna między placówkami edukacyjnymi, a przedsiębiorstwami - *Erasmus dla wszystkich*;
- Inwestycje w infrastrukturę stanowią uzupełnienie działań w ramach osi priorytetowej – *EFRR*;

9. WARUNKI WSTĘPNE

9.1 Warunki wstępne

Informacja dotycząca oceny konieczności zastosowania i spełnienia warunków wstępnych (opcjonalna)

Zgodnie z Rozporządzeniem ogólnym dla funduszy objętych *Wspólnymi Ramami Strategicznymi 2014-2020*, ich uruchomienie będzie uzależnione od spełnienia wymogów warunkowości ex ante, tj. zapewnienia określonych warunków wyjściowych umożliwiających efektywną realizację programów współfinansowanych ze środków europejskich. Warunki te wiążą się zwykle z koniecznością zapewnienia odpowiednich ram strategicznych dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych bądź też transpozycją i realizacją wybranych elementów legislacji UE. Zgodnie z Załącznikiem V Rozporządzenia ogólnego, rozróżniono 2 rodzaje warunków: ogólne i tematyczne.

Warunki ogólne mają zastosowanie do wszystkich interwencji z funduszy WRS – mają na celu promocję stosowania zasad horyzontalnych UE (zasada równości szans, zasada niedyskryminacji, zasada równości płci, zasada zrównoważonego rozwoju), prawidłowe przestrzeganie horyzontalnych przepisów unijnych w zakresie pomocy publicznej, zamówień publicznych, oceny oddziaływania na środowisko oraz zapewnienie wysokiej jakości systemów monitorowania, zbierania i zarządzania danymi statystycznymi.

Uwarunkowania tematyczne powiązane są z 11 obszarami (celami) tematycznymi oraz przypisanymi do nich priorytetami inwestycyjnymi. Jeżeli spełnienie tematycznego warunku wstępnego przyczyni się do skuteczniejszej i bardziej efektywnej realizacji celów szczegółowych danej osi priorytetowej, to konieczne będzie jego spełnienie. Wybranie konkretnego priorytetu będzie pociągało konieczność spełnienia określonego warunku ex ante. Dodatkowo, należy pamiętać, że niektóre warunki ex ante będą musiały być spełnione również na poziomie regionalnym (dla każdego regionalnego programu operacyjnego).

We współpracy z władzami krajowymi Samorząd Województwa Dolnośląskiego zidentyfikował zakres stosowania warunków ex ante mających zastosowanie do RPO WD 2014 – 2020.

Tabela 24: Mające zastosowanie warunki wstępne oraz ocena ich spełnienia

Warunek wstępny	Osie priorytetowe, których dotyczy warunek	Spełniono warunki wstępne (tak/nie/częściowo)
T.01.1 - Badania naukowe i innowacje: istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje	Nie
T.01.2 - Infrastruktura badań i innowacji. Istnienie wieloletniego planu dotyczącego budżetu i priorytetów inwestycji.	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje	Tak

Warunek wstępny	Osie priorytetowe, których dotyczy warunek	Spełniono warunki wstępne (tak/nie/częściowo)
T.02.1 - Rozwój cyfrowy: strategiczne ramy polityki w dziedzinie rozwoju cyfrowego w celu pobudzenia rynku przystępnych, dobrej jakości i interoperacyjnych usług, prywatnych i publicznych, wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, a także aby przyspieszyć ich asymilację przez obywateli, grupy w trudnej sytuacji, przedsiębiorstwa i administrację publiczną, w tym inicjatywy transgraniczne.	02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne	Tak
T.02.2 - Infrastruktura sieci nowej generacji: istnienie krajowych lub regionalnych planów sieci nowej generacji uwzględniających działania regionalne na rzecz osiągnięcia celów Unii dotyczących dostępu do szybkiego internetu, koncentrujących się na obszarach, na których rynek nie zapewnia otwartej infrastruktury po przystępnych kosztach i jakości, zgodnych z przepisami unijnymi w zakresie konkurencyjności i pomocy państwa, a także świadczących usługi dostępne dla grup w trudnej sytuacji.	02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne	Tak
T.03.1 - Przeprowadzono konkretne działania wspierające promowanie przedsiębiorczości z uwzględnieniem programu "Small Business Act".	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje 08 - Rynek pracy	Nie
T.04.1 - Przeprowadzono działania promujące racjonalne kosztowo ulepszenie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz racjonalne kosztowo inwestycje w efektywność energetyczną przy budowaniu lub renowacji budynków.	03 - Gospodarka niskoemisyjna	Częściowo
T.04.2 - Przeprowadzono działania promujące wysoko wydajną kogenerację energii cieplnej i elektrycznej.	03 - Gospodarka niskoemisyjna	Tak
T.04.3 - Przeprowadzono działania promujące wytwarzanie i dystrybucję odnawialnych źródeł energii.	03 - Gospodarka niskoemisyjna	Tak
T.05.1 - Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: istnienie krajowych lub regionalnych ocen ryzyka na potrzeby zarządzania klęskami i katastrofami, uwzględniających dostosowanie do zmian klimatu.	04 - Środowisko i zasoby	Tak
T.06.1 - Gospodarka wodna: istnienie - w odniesieniu do inwestycji wspieranych przez programy - a) polityki taryfowej w zakresie cen wody, przewidującej odpowiednie zachęty dla użytkowników, aby efektywnie korzystali z zasobów wodnych oraz b) odpowiedniego wkładu różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w stopniu określonym w zatwierdzonych planach gospodarowania wodami w dorzeczu.	04 - Środowisko i zasoby	Nie
T.06.2 - Gospodarka odpadami: promowanie zrównoważonych gospodarczo i środowiskowo inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, w szczególności poprzez opracowanie planów gospodarki odpadami zgodnych z dyrektywą 2008/98/WE oraz z hierarchią odpadów.	04 - Środowisko i zasoby	Częściowo
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.	05 - Transport	Nie
T.07.2 - Kolej: istnienie w kompleksowym planie / kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyraźnej części dotyczącej rozwoju kolei zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu	05 - Transport	Nie

Warunek wstępny	Osie priorytetowe, których dotyczy warunek	Spełniono warunki wstępne (tak/nie/częściowo)
regionalnym i lokalnym), która wspiera rozwój infrastruktury i poprawia łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T. Inwestycje obejmują tabor, interoperacyjność oraz rozwijanie potencjału.		
T.07.4 - Opracowywanie inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii.	05 - Transport	Częściowo
T.08.1 - Została opracowana i jest realizowana aktywna polityka rynku pracy w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.	08 - Rynek pracy	Tak
T.08.2 - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz nowych przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu.	08 - Rynek pracy	Tak
T.08.3 - Instytucje rynku pracy są modernizowane i wzmacniane w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia. Reformy instytucji rynku pracy zostaną poprzedzone określeniem jasnych ram strategicznych i oceną ex ante obejmującą między innymi kwestię płci.	08 - Rynek pracy	Tak
T.08.4 - Aktywne i zdrowe starzenie się: została opracowana polityka dotycząca aktywnego starzenia się w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.	08 - Rynek pracy	Częściowo
T.08.5 - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian: istnienie polityk sprzyjających przewidywaniu i dobremu zarządzaniu zmianami i restrukturyzacją.	08 - Rynek pracy	Tak
T.08.6 - Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych: istnienie ram strategicznych na rzecz wspierania zatrudnienia młodzieży, w tym poprzez wdrożenie gwarancji dla młodzieży.	08 - Rynek pracy	Tak
T.09.1 - Istnienie i realizacja krajowych strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa mających na celu, w świetle wytycznych w sprawie zatrudnienia, aktywne włączenie osób wykluczonych z rynku pracy.	09 - Włączenie społeczne	Tak
T.09.2 - Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki dotyczącej integracji Romów.	09 - Włączenie społeczne	Tak
T.09.3 - Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą.	09 - Włączenie społeczne	Nie
T.10.1 - Przedwczesne zakończenie nauki: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz ograniczenia przedwczesnego zakończenia nauki w zakresie nie wykraczającym poza zakres określony w art. 165 TFUE.	10 - Edukacja	Tak
T.10.2 - Szkolnictwo wyższe: istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania uczestnictwa w szkolnictwie wyższym, podnoszenia jego jakości i skuteczności, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	10 - Edukacja	Tak
T.10.3 - Uczenie się przez całe życie: istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	10 - Edukacja	Tak
T.10.4 - Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania jakości i efektywności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	10 - Edukacja	Tak
T.11.1 - Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz zwiększenia sprawności administracji państw członkowskich, w tym administracji publicznej.	11 - Pomoc Techniczna	Tak

Warunek wstępny	Osie priorytetowe, których dotyczy warunek	Spełniono warunki wstępne (tak/nie/częściowo)
G.1 - Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów i polityki dotyczących niedyskryminacji w odniesieniu do EFSI.	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje 02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne 03 - Gospodarka niskoemisyjna 04 - Środowisko i zasoby 05 - Transport 06 - Infrastruktura spójności społecznej 07 - Infrastruktura edukacyjna 08 - Rynek pracy 09 - Włączenie społeczne 10 - Edukacja 11 - Pomoc Techniczna	Częściowo
G.2 - Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów i polityki dotyczących równouprawnienia płci w odniesieniu do EFSI.	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje 02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne 03 - Gospodarka niskoemisyjna 04 - Środowisko i zasoby 05 - Transport 06 - Infrastruktura spójności społecznej 07 - Infrastruktura edukacyjna 08 - Rynek pracy 09 - Włączenie społeczne 10 - Edukacja 11 - Pomoc Techniczna	Częściowo
G.3 - Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób z niepełnosprawnościami w odniesieniu do EFSI zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE.	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje 02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne 03 - Gospodarka niskoemisyjna 04 - Środowisko i zasoby 05 - Transport 06 - Infrastruktura spójności społecznej 07 - Infrastruktura edukacyjna	Częściowo

Warunek wstępny	Osie priorytetowe, których dotyczy warunek	Spełniono warunki wstępne (tak/nie/częściowo)
	08 - Rynek pracy 09 - Włączenie społeczne 10 - Edukacja 11 - Pomoc Techniczna	
G.4 - Istnienie rozwiązań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych w odniesieniu do EFSI.	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje 02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne 03 - Gospodarka niskoemisyjna 04 - Środowisko i zasoby 05 - Transport 06 - Infrastruktura spójności społecznej 07 - Infrastruktura edukacyjna 08 - Rynek pracy 09 - Włączenie społeczne 10 - Edukacja 11 - Pomoc Techniczna	Tak
G.5 - Istnienie rozwiązań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa w odniesieniu do EFSI.	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje 02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne 03 - Gospodarka niskoemisyjna 04 - Środowisko i zasoby 05 - Transport 06 - Infrastruktura spójności społecznej 07 - Infrastruktura edukacyjna 08 - Rynek pracy 09 - Włączenie społeczne 10 - Edukacja 11 - Pomoc Techniczna	Tak
G.6 - Istnienie rozwiązań zapewniających skuteczne stosowanie unijnych przepisów w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (OOS) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA).	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje 02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne 03 - Gospodarka niskoemisyjna 04 - Środowisko i zasoby	Tak

Warunek wstępny	Osie priorytetowe, których dotyczy warunek	Spełniono warunki wstępne (tak/nie/częściowo)
	05 - Transport 06 - Infrastruktura spójności społecznej 07 - Infrastruktura edukacyjna 08 - Rynek pracy 09 - Włączenie społeczne 10 - Edukacja 11 - Pomoc Techniczna	
G.7 - Istnienie podstawy statystycznej niezbędnej do przeprowadzenia ocen skuteczności i ocen oddziaływania programów. Istnienie systemu wskaźników rezultatu niezbędnych przy wyborze działań, które w najefektywniejszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia pożądanego rezultatu, do monitorowania postępów w osiąganiu rezultatów oraz do podejmowania ewaluacji oddziaływania.	01 - Przedsiębiorstwa i innowacje 02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne 03 - Gospodarka niskoemisyjna 04 - Środowisko i zasoby 05 - Transport 06 - Infrastruktura spójności społecznej 07 - Infrastruktura edukacyjna 08 - Rynek pracy 09 - Włączenie społeczne 10 - Edukacja 11 - Pomoc Techniczna	Częściowo

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
T.01.1 - Badania naukowe i innowacje: istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze	1 - Gotowa jest krajowa lub regionalna strategia na rzecz inteligentnej specjalizacji, która:	Nie	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 r. Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2011 – 2020. Action Plan dla Woj. Dolnośląskiego wypełnienia warunku ex-ante dla 1. osi priorytetowej w RPO WD 2014-2020 w obszarze inteligentnych specjalizacji. Opracowany został w odniesieniu do wytycznych KE wskazanych w Przewodniku Strategii Badań i Innowacji na Rzecz Inteligentnej Specjalizacji RIS3. Dokument stanowi załącznik do RPO Woj. Dolnośląskiego 2014-2020.	W Woj. Dolnośląskim przyjęto „Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2011-2020”. Najważniejsze wyzwania rozwojowe województwa w sferze innowacyjności i specjalizacji regionalnych zostały także uwzględnione w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020. Wraz z przyjęciem zaktualizowanej RSI w 2011 r. opracowany został również tzw. Plan Wykonawczy do Strategii na lata 2012 – 2014. Przedstawia on typy działań, które są możliwe do realizacji w województwie, przy założeniu współpracy wszystkich aktorów regionalnego systemu innowacji.

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.				
T.01.1 - Badania naukowe i innowacje: istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia	2 - opiera się na analizie SWOT lub podobnej analizie, aby skoncentrować zasoby na ograniczonym zestawie priorytetów badań i innowacji,	Nie	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020.zawiera analizie SWOT. Action Plan dla Woj. Dolnośląskiego wypełnienia warunku ex-ante dla 1. osi priorytetowej w RPO WD 2014-2020 w obszarze inteligentnych specjalizacji. Opracowany został w odniesieniu do wytycznych KE wskazanych w Przewodniku Strategii Badań i Innowacji na Rzecz Inteligentnej Specjalizacji RIS3. Dokument stanowi załącznik do RPO Woj. Dolnośląskiego 2014-2020.	Dokument zawiera ponadto przygotowaną analizę SWOT oraz system monitoringu i ewaluacji oraz proponowane źródła finansowania.

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
a wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.				
T.01.1 - Badania naukowe i innowacje: istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz	3 - przedstawia działania na rzecz pobudzenia prywatnych inwestycji w badania i rozwój,	Nie	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2011 – 2020. Action Plan dla Woj. Dolnośląskiego wypełnienia warunku ex-ante w obszarze inteligentnych specjalizacji. Opracowany został w odniesieniu do wytycznych KE wskazanych w Przewodniku Strategii Badań i Innowacji na Rzecz Inteligentnej Specjalizacji RIS3. Dokument stanowi załącznik do RPO WD 2014-2020.	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.</p>				

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
T.01.1 - Badania naukowe i innowacje: istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze	4 - obejmuje mechanizm monitorowania.	Nie	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 Action Plan dla Woj. Dolnośląskiego wypełnienia warunku ex-ante dla 1. osi priorytetowej w RPO WD 2014-2020 w obszarze inteligentnych specjalizacji (ze wskazaniem kontynuacji działań w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania do 2020 roku). Opracowany został w odniesieniu do wytycznych KE wskazanych w Przewodniku Strategii Badań i Innowacji na Rzecz Inteligentnej Specjalizacji RIS3. Dokument stanowi załącznik do RPO WD 2014-2020.	Dokument ten zawiera ponadto przygotowaną analizę SWOT oraz system monitoringu i ewaluacji oraz proponowane źródła finansowania. W Krajowej inteligentnej specjalizacji stanowiącej integralny załącznik do PRP znajduje się rozdział dotyczący systemu wdrażania i monitoringu.

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.				
T.01.1 - Badania naukowe i innowacje: istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia	5 - Przyjęto ramy określające dostępne środki budżetowe na badania i innowacje.	Nie	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2011 – 2020. W Województwie Dolnośląskim został stworzony Action Plan wypełnienia warunku ex-ante dla 1. osi priorytetowej w RPO WD 2014-2020 w obszarze inteligentnych specjalizacji (ze wskazaniem kontynuacji działań w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania do 2020 roku).	Dokument ten zawiera ponadto przygotowaną analizę SWOT oraz system monitoringu i ewaluacji oraz proponowane źródła finansowania. Opracowany został w odniesieniu do wytycznych KE wskazanych w Przewodniku Strategii Badań i Innowacji na Rzecz Inteligentnej Specjalizacji RIS3. Dokument stanowi załącznik do RPO WD 2014-2020.

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
a wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.				
T.01.2 - Infrastruktura badań i innowacji. Istnienie wieloletniego planu dotyczącego budżetu i priorytetów inwestycji związanych z	1 - Przyjęto szacunkowy wieloletni plan dotyczący budżetu i priorytetów inwestycji związanych z	Tak	Warunek jest spełniony przez Polska Mapa Drogowa Infrastruktury Badawczej, który został przyjęty w 2011 r. Realizuje on rekomendacje Europejskiego Forum Strategicznego Infrastruktur Badawczych (ESFRI). W 2012 r. opracowany został system finansowania projektów dużej infrastruktury badawczej objętych Mapą, który zakłada 10-letni (2013-2023) horyzont czasowy. Mapa została zaktualizowana w sierpniu 2014 r. http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2014_08/caf36c2da9fef183c32	Opracowany i kierunkowo zaakceptowany przez KE został także szacunkowy plan finansowania infrastruktury B+R, obejmujący źródła krajowe, fundusze strukturalne oraz programy międzynarodowe. Podstawą prawną do ustalenia wydatków pochodzących ze środków europejskich (wraz z wymaganym wkładem krajowym) są programy operacyjne przyjmowane uchwałą Rady Ministrów (zgodnie z art. 14j ustawy z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Dz. U. 2006 nr 227 poz. 1658 z późn. zmianami). Natomiast dla wydatków pochodzących z budżetu państwa

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
inwestycji.	priorytetami Unii oraz - w stosownych przypadkach - z Europejskim Forum Strategii ds. Infrastruktury Badawczych (ESFRI).		ce8772ec5b426.pdf).	podstawą prawną są Wieloletnie Plany Finansowe Państwa, sporządzane na podstawie art. 103-108 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2009 nr 157 poz. 1240 z późn. zmianami) i uchwalane przez Radę Ministrów.
T.02.1 - Rozwój cyfrowy: strategiczne ramy polityki w dziedzinie rozwoju cyfrowego w celu pobudzenia rynku przystępnych, dobrej jakości i	1 - Gotowe są strategiczne ramy polityki rozwoju cyfrowego, na przykład w ramach krajowej lub regionalnej strategii na rzecz inteligentne	Tak	Strategia Sprawne Państwo (SSP) https://mac.gov.pl/files/wp-content/uploads/2011/12/SSP-20-12-2012.pdf Zintegrowanej Informatyzacji Państwa https://mac.gov.pl/files/pzip_ostateczny.pdf	Program Państwa

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
interoperacyjnych usług, prywatnych i publicznych, wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, a także aby przyspieszyć ich asymilację przez obywateli, grupy w trudnej sytuacji, przedsiębiorstwa i administrację publiczną,	j specjalizacji, które zawierają:			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
w tym inicjatywy transgraniczne.				
T.02.1 - Rozwój cyfrowy: strategiczne ramy polityki w dziedzinie rozwoju cyfrowego w celu pobudzenia rynku przystępnych, dobrej jakości i interoperacyjnych usług, prywatnych i publicznych, wykorzystujących	2 - budżet i priorytety działań określone na podstawie analizy SWOT lub podobnej analizy spójnej z tabelą wyników europejskiej agendy cyfrowej;	Tak	Strategia Sprawne Państwo (SSP) https://mac.gov.pl/files/wp-content/uploads/2011/12/SSP-20-12-2012.pdf Zintegrowanej Informatyzacji Państwa https://mac.gov.pl/files/pzip_ostateczny.pdf	Program Państwa

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
technologie informacyjne, a także aby przyspieszyć ich asymilację przez obywateli, grupy w trudnej sytuacji, przedsiębiorstwa i administrację publiczną, w tym inicjatywy transgraniczne.				
T.02.1 - Rozwój cyfrowy: strategiczne ramy	3 - została przeprowadzona analiza równoważenia	Tak	Strategia Sprawne Państwo (SSP) https://mac.gov.pl/files/wp-content/uploads/2011/12/SSP-20-12-2012.pdf Zintegrowanej Informatyzacji Państwa https://mac.gov.pl/files/pzip_ostateczny.pdf	Program Państwa

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>polityki w dziedzinie rozwoju cyfrowego w celu pobudzenia rynku przystępnych, dobrej jakości i interoperacyjnych usług, prywatnych i publicznych, wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, a także aby przyspieszyć ich asymilację</p>	<p>wsparcia dla popytu i podaży TIK;</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
przez obywateli, grupy w trudnej sytuacji, przedsiębiorstwa i administrację publiczną, w tym inicjatywy transgraniczne.				
T.02.1 - Rozwój cyfrowy: strategiczne ramy polityki w dziedzinie rozwoju cyfrowego w celu pobudzenia rynku przystępnych, dobrej	4 - wskaźniki miary postępów interwencji w takich dziedzinach jak umiejętność i cyfrowe, e-integracja, e-dostępność, oraz postęp	Tak	Strategia Sprawne Państwo (SSP) https://mac.gov.pl/files/wp-content/uploads/2011/12/SSP-20-12-2012.pdf Zintegrowanej Informatyzacji Państwa https://mac.gov.pl/files/pzip_ostateczny.pdf	Program Państwa

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>jakości i interoperacyjnych usług, prywatnych i publicznych, wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, a także aby przyspieszyć ich asymilację przez obywateli, grupy w trudnej sytuacji, przedsiębiorstwa i administrację</p>	<p>w zakresie e-zdrowia w granicach określonych w art. 168 TFUE, spójne w stosownych przypadkach z istniejącymi odpowiednimi unijnymi, krajowymi lub regionalnymi strategiami sektorowymi;</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
publiczną, w tym inicjatywy transgraniczne.				
T.02.1 - Rozwój cyfrowy: strategiczne ramy polityki w dziedzinie rozwoju cyfrowego w celu pobudzenia rynku przystępnych, dobrej jakości i interoperacyjnych usług, prywatnych i publicznych, wykorzystu	5 - ocenę potrzeb w zakresie budowania większego potencjału TIK.	Tak	Strategia Sprawne Państwo (SSP) https://mac.gov.pl/files/wp-content/uploads/2011/12/SSP-20-12-2012.pdf Zintegrowanej Informatyzacji Państwa https://mac.gov.pl/files/pzip_ostateczny.pdf	Program Państwa

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>jących technologie informacyjno-komunikacyjne, a także aby przyspieszyć ich asymilację przez obywateli, grupy w trudnej sytuacji, przedsiębiorstwa i administrację publiczną, w tym inicjatywy transgraniczne.</p>				
<p>T.02.2 - Infrastruktura sieci nowej</p>	<p>1 - Gotowy jest krajowy lub regionalny</p>	<p>Tak</p>	<p>Narodowy Plan Szerokopasmowy https://mac.gov.pl/files/narodowy_plan_szerokopasmowy_-_08.01.2014_przyjety_przez_rm.pdf</p>	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>generacji: istnienie krajowych lub regionalnych planów sieci nowej generacji uwzględniających działania regionalne na rzecz osiągnięcia celów Unii dotyczących dostępu do szybkiego internetu, koncentrujących się na obszarach, na których rynek nie zapewnia otwartej</p>	<p>plan dostępu nowej generacji, który zawiera:</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
infrastruktury po przystępnych kosztach i jakości, zgodnych z przepisami unijnymi w zakresie konkurencyjności i pomocy państwa, a także świadczących usługi dostępne dla grup w trudnej sytuacji.				
T.02.2 - Infrastruktura sieci nowej generacji: istnienie krajowych	2 - plan inwestycji w infrastrukturę oparty na analizie ekonomicznej	Tak	Narodowy Plan Szerokopasmowy https://mac.gov.pl/files/narodowy_plan_szerokopasmowy_-_08.01.2014_przyjety_przez_rm.pdf	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
lub regionalnych planów sieci nowej generacji uwzględniających działania regionalne na rzecz osiągnięcia celów Unii dotyczących dostępu do szybkiego internetu, koncentrujących się na obszarach, na których rynek nie zapewnia otwartej infrastruktury po przystępny	ej uwzględniającej istniejącą infrastrukturę i plany inwestycyjne sektora prywatnego i publicznego ;			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
ch kosztach i jakości, zgodnych z przepisami unijnymi w zakresie konkurencyjności i pomocy państwa, a także świadczących usługi dostępne dla grup w trudnej sytuacji.				
T.02.2 - Infrastruktura sieci nowej generacji: istnienie krajowych lub regionalnych planów	3 - modele zrównoważonych inwestycji, które zwiększają konkurencyjność i zapewniają dostęp do	Tak	Narodowy Plan Szerokopasmowy https://mac.gov.pl/files/narodowy_plan_szerokopasmowy_-_08.01.2014_przyjety_przez_rm.pdf	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>sieci nowej generacji uwzględniających działania regionalne na rzecz osiągnięcia celów Unii dotyczących dostępu do szybkiego internetu, koncentrujących się na obszarach, na których rynek nie zapewnia otwartej infrastruktury po przystępnych kosztach i jakości,</p>	<p>otwartej, przystępnej cenowo i dobrej jakości infrastruktury i usług, uwzględniających przyszłe potrzeby;</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
zgodnych z przepisami unijnymi w zakresie konkurencyjności i pomocy państwa, a także świadczących usługi dostępne dla grup w trudnej sytuacji.				
T.02.2 - Infrastruktura sieci nowej generacji: istnienie krajowych lub regionalnych planów sieci nowej generacji uwzględnia	4 - środki na stymulowanie inwestycji prywatnych	Tak	Narodowy Plan Szerokopasmowy https://mac.gov.pl/files/narodowy_plan_szerokopasmowy_-_08.01.2014_przyjety_przez_rm.pdf	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>jących działania regionalne na rzecz osiągnięcia celów Unii dotyczących dostępu do szybkiego internetu, koncentrujących się na obszarach, na których rynek nie zapewnia otwartej infrastruktury po przystępnych kosztach i jakości, zgodnych z przepisami unijnymi w</p>				

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
zakresie konkurencyjności i pomocy państwa, a także świadczących usługi dostępne dla grup w trudnej sytuacji.				
T.03.1 - Przeprowadzono konkretne działania wspierające i promowanie przedsiębiorczości z uwzględnieniem programu "Small Business	1 - Konkretność działania: wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na rozpoczęcie działalności gospodarczej i zmniejszenie	Nie	System S24 na portalu Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym isap.sejm.gov.pl Art. 29, art.25 pkt. 3, art. 14 pkt. 1 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej isap.sejm.gov.pl Ustawa o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów isap.sejm.gov.pl Ustawa o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych isap.sejm.gov.pl	<ol style="list-style-type: none"> 1. https://ems.ms.gov.pl/ 2. http://orka.sejm.gov.pl/proc7.nsf/ustawy/2094_u.htm 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20041731807 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000829 5. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000768

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
Act".	e kosztów zakładania przedsiębiorstw, z uwzględnieniem celów programu "Small Business Act";			
T.03.1 - Przeprowadzono konkretne działania wspierające i promowanie przedsiębiorczości z uwzględnieniem programu "Small Business Act".	2 - Konkretnie działania: wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie licencji i pozwoleń na podjęcie i prowadzenie	Nie	System S24 na portalu Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym isap.sejm.gov.pl Art. 29, art.25 pkt. 3, art. 14 pkt. 1 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej isap.sejm.gov.pl Ustawa o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów isap.sejm.gov.pl Ustawa o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych isap.sejm.gov	1. https://ems.ms.gov.pl/ 2. http://orka.sejm.gov.pl/proc7.nsf/ustawy/2094_u.htm 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20041731807 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000829 5. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000768

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	o szczególnego rodzaju działalności w ramach przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem celów programu "Small Business Act";			
T.03.1 - Przeprowadzono konkretne działania wspierające i promowanie przedsiębiorczości z uwzględnieniem programu	3 - Konkretnie działania: wprowadzono mechanizm monitorowania wdrażania działań programu "Small Business Act" i	Nie	System S24 na portalu Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym isap.sejm.gov.pl Art. 29, art.25 pkt. 3, art. 14 pkt. 1 Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej isap.sejm.gov.pl Ustawa o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów isap.sejm.gov.pl Ustawa o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych isap.sejm.gov	1. https://ems.ms.gov.pl/ 2. http://orka.sejm.gov.pl/proc7.nsf/ustawy/2094_u.htm 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20041731807 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000829 5. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000768

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
"Small Business Act".	oceny wpływu prawodawstwa na MŚP.			
T.04.1 - Przeprowadzono działania promujące racjonalne kosztowo ulepszenie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz racjonalne kosztowo inwestycje w efektywność energetyczną przy budowaniu lub	1 - Działania obejmują: działania służące zapewnieniu wdrożenia minimalnych wymagań dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, zgodnie z art. 3, 4 i 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE ;	Tak	Rozp. MiR z 3.06.2014 r. w spr. metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku Rozp. Ministra Infrastruktury z 12.04.2002 r. w spr. warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie Art. 5 ust. 2a ustawy z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane Art. 10. ust. 1 i 2 ustawy z 15.04.2011 r. o efektywności energetycznej Ustawa z 21.11.2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów	<ol style="list-style-type: none"> 1. http://g.ekspert.infor.pl/p/_dane/akty_pdf/DZU/2014/122/888.pdf#zoom=90 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20020750690 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130001409 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110940551 5. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20082231459 6. Rozp. MG z 15.01.2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemów ciepłowniczych http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070160092 7. Ustawa Prawo energetyczne z 10.04. 1997 r. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970540348 8. Rozp. MG z 17.09.2010 r. w spr. szczegółowych

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
renowacji budynków.				zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20101941291
T.04.1 - Przeprowadzono działania promujące racjonalne kosztowo ulepszenie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz racjonalne kosztowo inwestycje w efektywność energetyczną przy budowaniu	2 - Działania obejmują: działania konieczne do utworzenia systemu certyfikacji w odniesieniu do charakterystyki energetycznej budynków, spójnego z art. 11 dyrektywy 2010/31/UE ;	Nie	Rozp. MInR z 3.06.2014 r. w spr. metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku Rozp. Ministra Infrastruktury z 12.04.2002 r. w spr. warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie Art. 5 ust. 2a ustawy z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane Art. 10. ust. 1 i 2 ustawy z 15.04.2011 r. o efektywności energetycznej Ustawa z 21.11.2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów	1. http://g.ekspert.infor.pl/p/_dane/akty_pdf/DZU/2014/122/888.pdf#zoom=90 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20020750690 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130001409 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110940551 5. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20082231459 6. Rozp. MG z 15.01.2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemów ciepłowniczych http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070160092 7. Ustawa Prawo energetyczne z 10.04. 1997 r. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970540348

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
lub renowacji budynków.				8. Rozp. MG z 17.09.2010 r. w spr. szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20101941291
T.04.1 - Przeprowadzono działania promujące racjonalne kosztowo ulepszenie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz racjonalne kosztowo inwestycje w efektywność energetyczną przy	3 - Działania obejmują: działania służące zapewnieniu planowania strategicznego w dziedzinie efektywności energetycznej, spójne z art. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE ;	Tak	Rozp. MliR z 3.06.2014 r. w spr. metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku Rozp. Ministra Infrastruktury z 12.04.2002 r. w spr. warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie Art. 5 ust. 2a ustawy z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane Art. 10. ust. 1 i 2 ustawy z 15.04.2011 r. o efektywności energetycznej Ustawa z 21.11.2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów	1. http://g.ekspert.infor.pl/p/_dane/akty_pdf/DZU/2014/122/888.pdf#zoom=90 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20020750690 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130001409 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110940551 5. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20082231459 6. Rozp. MG z 15.01.2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemów ciepłowniczych http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070160092 7. Ustawa Prawo energetyczne z 10.04. 1997 r. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU1997054034

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
budowaniu lub renowacji budynków.				8 8. Rozp. MG z 17.09.2010 r. w spr. szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20101941291
T.04.1 - Przeprowadzono działania promujące racjonalne kosztowo ulepszenie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz racjonalne kosztowo inwestycje w efektywność energetyczną	4 - Działania obejmują: działania spójne z art. 13 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/32/WE w sprawie końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych, aby zapewnić dostarczenie klientom	Tak	Rozp. MInR z 3.06.2014 r. w spr. metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku Rozp. Ministra Infrastruktury z 12.04.2002 r. w spr. warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie Art. 5 ust. 2a ustawy z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane Art. 10. ust. 1 i 2 ustawy z 15.04.2011 r. o efektywności energetycznej Ustawa z 21.11.2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów	1. http://g.ekspert.infor.pl/p/_dane/akty_pdf/DZU/2014/122/888.pdf#zoom=90 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20020750690 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130001409 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110940551 5. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20082231459 6. Rozp. MG z 15.01.2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemów ciepłowniczych http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070160092 7. Ustawa Prawo energetyczne z 10.04. 1997 r.

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
ną przy budowaniu lub renowacji budynków.	kończącym indywidualnych liczników w zakresie, w jakim jest to możliwe technicznie, racjonalne finansowo i proporcjonalne w odniesieniu do potencjalnych oszczędności energii.			http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970540348 8. Rozp. MG z 17.09.2010 r. w spr. szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń z tytułu zaopatrzenia w ciepło http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20101941291
T.04.2 - Przeprowadzono działania promujące wysoko wydajną kogenerację energii cieplnej i	1 - Wsparcie dla kogeneracji opiera się na popycie na użytkową energię cieplną i	Tak	Ustawa o zmianie ustawy – prawo energetyczne z dnia 14 marca 2014 r. Ustawa z dnia 21 marca 2014 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (...) Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych Ustawa dotycząca odnawialnych źródeł energii Krajowy Plan Działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych	1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU2 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU201400004570140000490 3. http://www.mg.gov.pl/files/upload/8134/Polityka%20energetyczna%20ost.pdf 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20061691199

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
elektryczne j.	oszczędności energii pierwotnej zgodnie z art. 7 ust. 1 i art. 9 ust. 1 lit. a) i b) dyrektywy 2004/8/WE.			<p>5. http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/19349/228300/dokument118770.pdf</p> <p>6. http://www.mg.gov.pl/files/upload/12326/KPD_RM.pdf</p>
T.04.2 - Przeprowadzono działania promujące wysoko wydajną kogenerację energii cieplnej i elektryczne j.	2 - Państwa członkowskie lub ich właściwe organy oceniły istniejące prawodawstwo i ramy regulacyjne pod kątem procedur udzielania zezwoleń lub innych procedur, aby: a) zachęcić do projektowa	Tak	Ustawa o zmianie ustawy – prawo energetyczne z dnia 14 marca 2014 r. Ustawa z dnia 21 marca 2014 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (...) Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych Ustawa dotycząca odnawialnych źródeł energii Krajowy Plan Działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych	<p>1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU2</p> <p>2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU201400004570140000490</p> <p>3. http://www.mg.gov.pl/files/upload/8134/Polityka%20energetyczna%20ost.pdf</p> <p>4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20061691199</p> <p>5. http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/19349/228300/dokument118770.pdf</p> <p>6. http://www.mg.gov.pl/files/upload/12326/KPD_RM.pdf</p>

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	<p>nia jednostek kogeneracji dla pokrycia ekonomicznie uzasadnionego zapotrzebowania na ciepło użytkowe i unikania produkcji ciepła w ilościach przekraczających zapotrzebowanie na ciepło użytkowe, oraz b) ograniczyć regulacyjne i pozaregulac</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	yjne bariery utrudniające rozwój kogeneracji.			
T.04.3 - Przeprowadzono działania promujące wytwarzanie i dystrybucję odnawialnych źródeł energii.	1 - Gotowe są przejrzyste systemy wsparcia, priorytetowy lub gwarantowany dostęp do sieci oraz pierwszeństwo w dystrybucji, jak również standardowe zasady odnoszące się do ponoszenia i podziału kosztów dostosowań technicznych	Tak	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne wraz z aktami wykonawczymi Ustawa z dnia 21 marca 2014 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw Krajowy Plan Działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2010 r. Polityka Energetyczna do 2030 roku	<ol style="list-style-type: none"> 1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000490 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20061691199 3. http://www.mg.gov.pl/files/upload/12326/KPD_RM.pdf 4. http://www.mg.gov.pl/files/upload/8134/Polityka%20energetyczna%20ost.pdf

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	h, które to zasady zostały podane do publicznej wiadomości, zgodnie z art. 14 ust. 1, art. 16 ust. 2 oraz art. 16 ust. 3 dyrektywy 2009/28/W E.			
T.04.3 - Przeprowadzono działania promujące wytwarzanie i dystrybucję odnawialnych źródeł energii.	2 - Państwo członkowskie przyjęło krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z art. 4 dyrektywy	Tak	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne wraz z aktami wykonawczymi Ustawa z dnia 21 marca 2014 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw Krajowy Plan Działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2010 r. Polityka Energetyczna do 2030 roku	1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000490 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20061691199 3. http://www.mg.gov.pl/files/upload/12326/KPD_RM.pdf 4. http://www.mg.gov.pl/files/upload/8134/Polityka%20energetyczna%20ost.pdf

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE.			
T.05.1 - Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: istnienie krajowych lub regionalnych ocen ryzyka na potrzeby zarządzania klęskami i katastrofami, uwzględniających dostosowanie do	1 - Gotowa jest krajowa lub regionalna ocena ryzyka zawierająca następujące elementy:	Tak	„Ocena ryzyka na potrzeby zarządzania kryzysowego. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego” z: „Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego” http://rcb.gov.pl/wp-content/uploads/ocenaryzyka.pdf Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030 http://klimada.mos.gov.pl/dokument-spa-2020	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
zmian klimatu.				
T.05.1 - Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: istnienie krajowych lub regionalnych ocen ryzyka na potrzeby zarządzania klęskami i katastrofami, uwzględniających dostosowanie do zmian	2 - opis procesu, metodyki, metod i niewrażliwych danych wykorzystywanych w ocenach ryzyka, jak również opartych na ryzyku kryteriów określania inwestycyjnych priorytetów;	Tak	„Ocena ryzyka na potrzeby zarządzania kryzysowego. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego” z: „Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego” http://rcb.gov.pl/wp-content/uploads/ocenaryzyka.pdf Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030 http://klimada.mos.gov.pl/dokument-spa-2020	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
klimatu.				
T.05.1 - Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: istnienie krajowych lub regionalnych ocen ryzyka na potrzeby zarządzania klęskami i katastrofami, uwzględniających dostosowanie do zmian	3 - opis scenariuszy zakładających jeden rodzaj ryzyka i scenariuszy zakładających wiele rodzajów ryzyka;	Tak	„Ocena ryzyka na potrzeby zarządzania kryzysowego. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego” z: „Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego” http://rcb.gov.pl/wp-content/uploads/ocenaryzyka.pdf Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030 http://klimada.mos.gov.pl/dokument-spa-2020	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
klimatu.				
T.05.1 - Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: istnienie krajowych lub regionalnych ocen ryzyka na potrzeby zarządzania klęskami i katastrofami, uwzględniających dostosowanie do zmian	4 - uwzględnienie, w stosownych przypadkach, krajowych strategii dostosowania do zmian klimatu.	Tak	„Ocena ryzyka na potrzeby zarządzania kryzysowego. Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego” z: „Raport o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego” http://rcb.gov.pl/wp-content/uploads/ocenaryzyka.pdf Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020, z perspektywą do roku 2030 http://klimada.mos.gov.pl/dokument-spa-2020	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
klimatu.				
T.06.1 - Gospodarka wodna: istnienie - w odniesieniu do inwestycji wspieranych przez programy - a) polityki taryfowej w zakresie cen wody, przewidującej odpowiednie zachęty dla użytkowników, aby efektywnie korzystali z	1 - W sektorach wspieranych z EFRR, Funduszu Spójności i państwo członkowskie zapewniło wkład różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w podziale na sektory, zgodnie z art. 9 ust. 1 tiret	Nie	Nowelizacja ustawy prawo wodne http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000659 Masterplany dla dorzeczy Odry i Wisły http://www.mos.gov.pl/arttykul/7_archiwum/23261_rzad_przyjal_masterplany_dla_dorzeczy_wisly_i_odry.html Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2001 nr 62 poz. 627) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20010620627	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
zasobów wodnych oraz b) odpowiedniego wkładu w różnych użytkownikach w zwrot kosztów za usługi wodne w stopniu określonym w zatwierdzonych planach gospodowania wodami w dorzeczu.	pierwsze dyrektywy 2000/60/W E, przy uwzględnieniu, w stosownych przypadkach, skutków społecznych, środowiskowych i gospodarczych zwrotu, jak również warunków geograficznych i klimatycznych dotkniętego regionu lub dotkniętych regionów.			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>T.06.1 - Gospodarka wodna: istnienie - w odniesieniu do inwestycji wspieranych przez programy - a) polityki taryfowej w zakresie cen wody, przewidującej odpowiednie zachęty dla użytkowników, aby efektywnie korzystali z zasobów wodnych oraz b) odpowiedn</p>	<p>2 - Przyjęcie planu gospodarowania wodami w dorzeczu dla obszaru dorzecza spójnego z art. 13 dyrektywy 2000/60/W E.</p>	<p>Nie</p>	<p>Nowelizacja ustawy prawo wodne http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000659 Masterplany dla dorzeczy Odry i Wisły http://www.mos.gov.pl/arttykul/7_archiwum/23261_rzad_przyjal_masterplany_dla_dorzeczy_wisly_i_odry.html Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2001 nr 62 poz. 627) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20010620627</p>	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
iego wkładu różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w stopniu określonym w zatwierdzonych planach gospodarowania wodami w dorzeczu.				
T.06.2 - Gospodarka odpadami: promowane zrównoważonych gospodarcz	1 - Zgodnie z wymogami art. 11 ust. 5 dyrektywy 2008/98/WE Komisji przekazano	Tak	Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 (M. P. Nr 101, poz. 1183) http://dokumenty.rcl.gov.pl/M2010101118301.pdf Wojewódzkie plany gospodarki odpadami Regionalne plany inwestycyjne Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów http://www.mos.gov.pl/g2/big/2014_02/9eb50a325ed3098179730907a88a53d5.pdf Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. poz. 888)	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
o środowisko inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, w szczególności poprzez opracowanie planów gospodarki odpadami zgodnych z dyrektywą 2008/98/WE oraz z hierarchią odpadów.	sprawozdanie z realizacji postępów w osiągnięciu celów określonych w art. 11 dyrektywy 2008/98/WE.		http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000888	
T.06.2 - Gospodarka odpadami: promowanie zrównoważonych	2 - Istnienie jednego lub kilku planów gospodarki odpadami zgodnie z wymogami	Nie	Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 (M. P. Nr 101, poz. 1183) http://dokumenty.rcl.gov.pl/M2010101118301.pdf Wojewódzkie plany gospodarki odpadami Regionalne plany inwestycyjne Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów http://www.mos.gov.pl/g2/big/2014_02/9eb50a325ed3098179730907a88a53d5.pdf Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
gospodarczo i środowiskowo inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, w szczególności poprzez opracowanie planów gospodarki odpadami zgodnych z dyrektywą 2008/98/WE oraz z hierarchią odpadów.	art. 28 dyrektywy 2008/98/WE.		opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. poz. 888) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000888	
T.06.2 - Gospodarka odpadami: promowane równoważ	3 - Istnienie programów zapobiegania powstawaniu odpadów, zgodnie z	Tak	Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 (M. P. Nr 101, poz. 1183) http://dokumenty.rcl.gov.pl/M2010101118301.pdf Wojewódzkie plany gospodarki odpadami Regionalne plany inwestycyjne Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów http://www.mos.gov.pl/g2/big/2014_02/9eb50a325ed3098179730907a88a53d5.pdf Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
onych gospodarczo i środowisko wo inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, w szczególności poprzez opracowanie planów gospodarki odpadami zgodnych z dyrektywą 2008/98/WE oraz z hierarchią odpadów.	wymogami art. 29 dyrektywy 2008/98/WE.		opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. poz. 888) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000888	
T.06.2 - Gospodarka odpadami: promowane	4 - Przyjęto środki niezbędne do osiągnięcia celów na	Nie	Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 (M. P. Nr 101, poz. 1183) http://dokumenty.rcl.gov.pl/M2010101118301.pdf Wojewódzkie plany gospodarki odpadami Regionalne plany inwestycyjne Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów http://www.mos.gov.pl/g2/big/2014_02/9eb50a325ed309817973090	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
zrównoważonych gospodarczo i środowisko wo inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, w szczególności poprzez opracowanie planów gospodarki odpadami zgodnych z dyrektywą 2008/98/WE oraz z hierarchią odpadów.	2020 r. dotyczących przygotowania do ponownego wykorzystania i recyklingu, zgodnie z art. 11 ust. 2 dyrektywy 2008/98/WE.		7a88a53d5.pdf Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. poz. 888) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000888	
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego	1 - Istnienie kompleksowego planu/planów	Nie	W Województwie Dolnośląskim został stworzony Action Plan - REGIONALNA POLITYKA TRANSPORTOWA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2020, który stanowi załącznik do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa	Samorząd województwa dolnośląskiego przygotował Ranking projektów transportowych przesłanych do MRR przewidzianych do realizacji na poziomie regionalnym, opartych o obiektywne kryteria, zawierający harmonogram realizacji ze wskazaniem kluczowych etapów oraz koszty i

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucjonalną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury</p>	<p>transportu lub ram w zakresie inwestycji transportowych spełniających wymagania prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i określających:</p>		<p>Dolnośląskiego 2014-2020.</p>	<p>źródła finansowania. Kwestią kluczową było zapewnienie komplementarności list projektów regionalnych w stosunku do Dokumentu Implementacyjnego dla Strategii Rozwoju Transportu przygotowanego przez Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej.</p>

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.				
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucjonalną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem	2 - wkład w jednolity europejski obszar transportu zgodnie z art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr .../2013, w tym priorytetów w zakresie inwestycji w:	Nie	Warunek zostanie spełniony przez Regionalną Politykę Transportową Województwa Dolnośląskiego 2020, która będzie dokumentem komplementarnym do Strategii Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (przyjęta) i jego Dokumentu implementacyjnego.	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.				
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram	3 - bazową i kompleksową sieć TEN-T, w których przewiduje się inwestycje w ramach	Nie	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (przyjęta) oraz jego Dokument implementacyjny.	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucjonalną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i</p>	<p>EFRR i Funduszu Spójności, oraz</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
bazową siecią TEN-T.				
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucjonalną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na	4 - wtórną łączność,	Nie	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (przyjęta) oraz jego Dokument implementacyjny	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.				
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transporto	5 - identyfikację odpowiedniej ilości realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów,	Nie	Warunek zostanie spełniony przez Regionalną Politykę Transportową Województwa Dolnośląskiego 2020, która będzie dokumentem komplementarnym do Strategii Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (przyjęta) i jego Dokumentu implementacyjnego.	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>wych zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.</p>	<p>które mają być wspierane w ramach EFRR i Funduszu Spójności;</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucjonalną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym),	6 - działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.	Nie	Warunek zostanie spełniony przez Regionalną Politykę Transportową Województwa Dolnośląskiego 2020, która będzie dokumentem komplementarnym do Strategii Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (przyjęta) i jego Dokumentu implementacyjnego.	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.				
T.07.2 - Kolej: istnienie w kompleksowym planie / kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyrażonej części dotyczącej	1 - istnienie w określonych powyżej planie/planach lub ramach dotyczących transportu części odnoszącej się do rozwoju kolei spełniającej wymogi	Nie	W Województwie Dolnośląskim został stworzony Action Plan - REGIONALNA POLITYKA TRANSPORTOWA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2020, który stanowi załącznik do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.	Dokument Implementacyjny będzie zawierał wskazane elementy w odniesieniu do inwestycji kolejowych, w tym informację na temat zapewnienia odpowiednich zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów. Instytucja wiodąca: MIR

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>rozwoju kolei zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), która wspiera rozwój infrastruktury i poprawia łączność z kompleksową bazową siecią</p>	<p>prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i identyfikujących odpowiednią ilość realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów (wraz z harmonogramem i budżetem);</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
TEN-T. Inwestycje obejmują tabor, interoperacyjność oraz rozwijanie potencjału.				
T.07.2 - Kolej: istnienie w kompleksowym planie / kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyrażonej części dotyczącej rozwoju kolei zgodnie z instytucyj	2 - działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów w do realizacji projektów.	Nie	Warunek zostanie spełniony przez Strategię Rozwoju Transportu do roku 2020 oraz identyfikację w przygotowywanym Dokumentie Implementacyjnym dla SRT, planu inwestycyjnego dla kolejowych przedsięwzięć współfinansowanych ze środków UE, ale także z innych środków, w tym CEF.	Dokument Implementacyjny będzie zawierał wskazane elementy w odniesieniu do inwestycji kolejowych, w tym informację na temat zapewnienia odpowiednich zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów. Instytucja wiodąca: MIR

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>ą strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), która wspiera rozwój infrastruktury i poprawia łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T. Inwestycje obejmują tabor,</p>				

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
interoperacyjność oraz rozwijanie potencjału.				
T.07.4 - Opracowywanie inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii.	1 - Gotowe są kompleksowe plany określające priorytety dotyczące infrastruktury energetycznej na szczeblu krajowym:	Tak	Ustawa z dnia 26.07.2013 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw.	1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000984
T.07.4 - Opracowywanie inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu	2 - zgodne z art. 22 dyrektywy 2009/72/W E oraz 2009/73/W E, w stosownych przypadkach, oraz	Tak	2. Ustawa z dnia 15.04.2011 r. o efektywności energetycznej	2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20110940551

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
energii.				
T.07.4 - Opracowywanie inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii.	3 - zgodne z odpowiednimi regionalnymi planami inwestycyjnymi na mocy art. 12 oraz z dziesięcioletnim planem rozwoju sieci na poziomie UE zgodnie z art. 8 ust. 3 lit. b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr	Tak	3. Rozporządzenie MG w sprawie zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi	3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000820 http://isip.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20101330891

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	714/2009 oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009, oraz			
T.07.4 - Opracowywanie inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii.	4 - zgodne z art. 3 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 347/2013.	Nie	4. Rozporządzenie MG z dnia 2.07.2010 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego	4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070520343
T.07.4 - Opracowywanie inteligentnych systemów	5 - Plany te zawierają: identyfikację odpowiedniej ilości	Tak	5. Ustawa z dnia 16.02.2007 r. o zapasach ropy naftowej (...),	5. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070520343

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii.	realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów, które mają być wspierane w ramach EFRR.			
T.07.4 - Opracowanie inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii.	6 - Plany te zawierają: działania umożliwiające osiągnięcie celów w zakresie spójności społecznej i gospodarczej oraz ochrony środowiska zgodnie z art. 3 ust.	Tak	Ustawa z dnia 26.07.2013 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw. Ustawa z dnia 15.04.2011 r. o efektywności energetycznej Rozporządzenie MG w sprawie zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi Rozporządzenie MG z dnia 2.07.2010 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego Ustawa z dnia 16.02.2007 r. o zapasach ropy naftowej (...),	1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000984 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU2010940551 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000820 http://isip.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20101330891 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070520343 5. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070520343

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	10 dyrektywy 2009/72/W E oraz art. 3 ust. 7 dyrektywy 2009/73/W E.			
T.07.4 - Opracowywanie inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii.	7 - Plany te zawierają: działania umożliwiające lepsze wykorzystanie energii i promowanie efektywności energetycznej zgodnie z art. 3 ust. 11 dyrektywy 2009/72/W E oraz art. 3 ust. 8 dyrektywy	Tak	Ustawa z dnia 26.07.2013 r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw. Ustawa z dnia 15.04.2011 r. o efektywności energetycznej Rozporządzenie MG w sprawie zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi Rozporządzenie MG z dnia 2.07.2010 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego Ustawa z dnia 16.02.2007 r. o zapasach ropy naftowej (...),	1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000984 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU2010940551 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000820 http://isip.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20101330891 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070520343 5. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070520343

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	2009/73/WE.			
T.08.1 - Została opracowana i jest realizowana aktywna polityka rynku pracy w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.	1 - Służby zatrudnienia mają możliwość zapewnienia i faktycznie zapewniają: zindywidualizowane usługi, doradztwo oraz aktywne i zapobiegawcze środki rynku pracy na wczesnym etapie, otwarte dla wszystkich osób poszukując	Tak	Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001, z późn.zm.) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001 Rozporządzenia wykonawcze do ww. ustawy http://www.psz.praca.gov.pl/main.php?do=ShowPage&nPID=867685&pT=details&sP=CONTENT,objectID,873075	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	ych pracy, przy jednoczesnym koncentrowaniu się na osobach najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osobach ze społeczności marginalizowanych;			
T.08.1 - Została opracowana i jest realizowana aktywna polityka rynku pracy w	2 - Służby zatrudnienia mają możliwość zapewnienia i faktycznie zapewniają: pełne i	Tak	Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001, z późn.zm.) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001 Rozporządzenia wykonawcze do ww. ustawy http://www.psz.praca.gov.pl/main.php?do=ShowPage&nPID=867685&pT=details&sP=CONTENT,objectID,873075	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.	przejrzyste informacje o nowych wakatach i możliwościach zatrudnienia, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb na rynku pracy.			
T.08.1 - Została opracowana i jest realizowana aktywna polityka rynku pracy w swietle wytycznych dotyczących	3 - Służby zatrudnienia stworzyły formalne lub nieformalne rozwiązania dotyczące współpracy z odpowiednimi zainteresowanymi	Tak	Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001, z późn.zm.) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001 Rozporządzenia wykonawcze do ww. ustawy http://www.psz.praca.gov.pl/main.php?do=ShowPage&nPID=867685&pT=details&sP=CONTENT,objectID,873075	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
h zatrudnienia.	anymi podmiotami.			
T.08.2 - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz nowych przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu.	1 - Gotowe są strategiczne ramy polityki na rzecz wspierania nowych przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu obejmujące następujące elementy:	Tak	Program Rozwoju Przedsiębiorstw (http://www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiębiorczosci/Polityki+przedsiębiorczosci+i+innowacyjnosci/Program+Rozwoju+Przedsiębiorstw) Program Lepsze regulacje 2015 (http://www.mg.gov.pl/Prawo+dla+przedsiębiorcy/Program+Lepsze+regulacje+2015) Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej http://dokumenty.rcl.gov.pl/MP/rok/2014/pozycja/81	Odniesienia do dokumentów c.d.: Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2004 Nr 173 poz. 1807) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20041731807

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
T.08.2 - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz nowych przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu.	2 - wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na rozpoczęcie działalności gospodarczej i zmniejszenie kosztów zakładania przedsiębiorstw, z uwzględnieniem celów programu "Small Business Act";	Tak	Program Rozwoju Przedsiębiorstw (http://www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiębiorczosci/Polityki+przedsiębiorczosci+i+innowacyjności/Program+Rozwoju+Przedsiębiorstw) Program Lepsze regulacje 2015 (http://www.mg.gov.pl/Prawo+dla+przedsiębiorcy/Program+Lepsze+regulacje+2015) Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej http://dokumenty.rcl.gov.pl/MP/rok/2014/pozycja/81	Odniesienia do dokumentów c.d.: Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2004 Nr 173 poz. 1807) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20041731807
T.08.2 - Praca na własny	3 - wprowadzono działania	Tak	Program Rozwoju Przedsiębiorstw (http://www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiębiorczosci/Polityki+przedsiębiorczosci+i+innowacyjności/Program+Rozwoju+Przedsiębiorstw)	Odniesienia do dokumentów c.d.: Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2004 Nr 173 poz. 1807)

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz nowych przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu.	mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie licencji i pozwoleń na podjęcie i prowadzenie szczególnej działalności w ramach przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem celów programu "Small Business Act";		w) Program Lepsze regulacje 2015 (http://www.mg.gov.pl/Prawo+dla+przedsiębiorcy/Program+Lepsze+regulacje+2015) Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej http://dokumenty.rcl.gov.pl/MP/rok/2014/pozycja/81	http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20041731807

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
T.08.2 - Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz nowych przedsiębiorstw sprzyjających włączeniu społecznemu.	4 - działania łączące odpowiednie usługi rozwoju przedsiębiorstw i usługi finansowe (dostęp do kapitału), w tym, w razie konieczności, kontakty w celu zaangażowania grup lub obszarów w niekorzystnej sytuacji.	Tak	Program Rozwoju Przedsiębiorstw (http://www.mg.gov.pl/Wspieranie+przedsiębiorczosci/Polityki+przedsiębiorczosci+i+innowacyjnosci/Program+Rozwoju+Przedsiębiorstw) Program Lepsze regulacje 2015 (http://www.mg.gov.pl/Prawo+dla+przedsiębiorcy/Program+Lepsze+regulacje+2015) Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej http://dokumenty.rcl.gov.pl/MP/rok/2014/pozycja/81	Odniesienia do dokumentów c.d.: Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2004 Nr 173 poz. 1807) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20041731807
T.08.3 - Instytucje rynku pracy są modernizowane i	1 - Działania mające na celu reformę służb	Tak	Polska 2030. Wyzwania rozwojowe https://mac.gov.pl/files/wp-content/uploads/2011/12/Polska2030_final_november2012.pdf Strategia Rozwoju Kraju 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20120000882 Strategia Europa 2020	Odniesienia do dokumentów c.d.: Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2012/2013 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>wzmacnianie w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia</p> <p>a. Reformy instytucji rynku pracy zostaną poprzedzone określeniem jasnych ram strategicznych i oceną ex ante obejmującą między innymi kwestię płci.</p>	<p>zatrudnienia, tak aby miały one możliwość zapewnienia:</p> <p>indywidualizowanych usług oraz aktywnych i zapobiegawczych środków rynku pracy na wczesnym etapie, które są otwarte dla wszystkich osób poszukujących pracy, przy jednoczesnym koncentrowaniu się na</p>		<p>http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_PL_ACT_part1_v1.pdf Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego</p> <p>http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020</p> <p>http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nrp/nrp_poland_pl.pdf</p>	<p>Europa 2020. Aktualizacja 2013/2014 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2014/2015 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_poland_pl.pdf Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia 2012-2014 http://www.mpips.gov.pl/gfx/mpips/userfiles/_public/1_NOWA%20STRONA/rynek%20pracy/programy/KPDZ%202012-2014.pdf Rozporządzenia wykonawcze do ww. ustawy http://www.psz.praca.gov.pl/main.php?do=ShowPage&nPID=867685&pT=details&sP=CONTENT,objectID,873075</p>

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	osobach najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osobach ze społeczności marginalizowanych.			
T.08.3 - Instytucje rynku pracy są modernizowane i wzmacniane w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia. Reformy instytucji	2 - Działania mające na celu reformę służb zatrudnienia, tak aby miały one możliwość zapewniania przejrzystych informacji o nowych	Tak	Polska 2030. Wyzwania rozwojowe https://mac.gov.pl/files/wp-content/uploads/2011/12/Polska2030_final_november2012.pdf Strategia Rozwoju Kraju 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20120000882 Strategia Europa 2020 http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_PL_ACT_part1_v1.pdf Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nrp/nrp_poland_pl.pdf	Odniesienia do dokumentów c.d.: Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2012/2013 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2013/2014 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2014/2015 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_poland_pl.pdf Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia 2012-2014 http://www.mpips.gov.pl/gfx/mpips/userfiles/_public/1_NO

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
ryнку pracy zostaną poprzedzone określeniem jasnych ram strategicznych i oceną ex ante obejmującą między innymi kwestię płci.	wakatach i możliwościach zatrudnienia, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb na rynku pracy.			WA%20STRONA/rynek%20pracy/programy/KPDZ%202012-2014.pdf Rozporządzenia wykonawcze do ww. ustawy http://www.psz.praca.gov.pl/main.php?do=ShowPage&nPID=867685&pT=details&sP=CONTENT,objectID,873075
T.08.3 - Instytucje rynku pracy są modernizowane i wzmacniane w świetle wytycznych dotyczących	3 - Reformy służb zatrudnienia będą obejmowały tworzenie formalnych lub nieformalnych sieci współpracy z	Tak	Polska 2030. Wyzwania rozwojowe https://mac.gov.pl/files/wp-content/uploads/2011/12/Polska2030_final_november2012.pdf Strategia Rozwoju Kraju 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20120000882 Strategia Europa 2020 http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_PL_ACT_part1_v1.pdf Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nrp/nrp_poland_pl.pdf	Odniesienia do dokumentów c.d.: Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2012/2013 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2013/2014 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2014/2015 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_poland

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
zatrudnienia a. Reformy instytucji rynku pracy zostaną poprzedzone określeniem jasnych ram strategicznych i oceną ex ante obejmującą między innymi kwestię płci.	odpowiednimi zainteresowanymi stronami.			_pl.pdf Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia 2012-2014 http://www.mpips.gov.pl/gfx/mpips/userfiles/_public/1_NOWA%20STRONA/rynek%20pracy/programy/KPDZ%202012-2014.pdf Rozporządzenia wykonawcze do ww. ustawy http://www.psz.praca.gov.pl/main.php?do=ShowPage&nPID=867685&pT=details&sP=CONTENT,objectID,873075
T.08.4 - Aktywne i zdrowe starzenie się: została opracowana polityka dotycząca aktywnego	1 - Właściwe zainteresowane strony są zaangażowane w opracowywanie	Tak	Solidarność Pokoleń 50+ (przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 24 grudnia 2013 r., http://www.mpips.gov.pl/seniorzyaktywne-starzenie/program-solidarnosc-pokolen/ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2	Odniesienia do dokumentów c.d.: Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 http://www.mpips.gov.pl/seniorzyaktywne-starzenie/rzadowy-program-asos/ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000378&t

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
starzenia się w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.	polityki aktywnego starzenia się i związane z nią działania następcze z myślą o utrzymaniu starszych pracowników na rynku pracy i promowanie ich zatrudnienia.			ype=2
T.08.4 - Aktywne i zdrowe starzenie się: została opracowana polityka dotycząca aktywnego starzenia się w	2 - Państwo członkowskie przygotowało działania mające na celu promowanie aktywnego starzenia	Nie	Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej (ZDPS, przyjęte przez Radę Ministrów 24 grudnia 2013 r., http://www.mpips.gov.pl/seniorzyaktywne-starzenie/zalozenia-dlugofalowej-polityki-senioralnej-w-polsce-na-lata-20142020/	Odniesienia do dokumentów c.d.: Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 http://www.mpips.gov.pl/seniorzyaktywne-starzenie/rzadowy-program-asos/ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000378&type=2

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.	się.			
T.08.5 - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian: istnienie polityk sprzyjających przewidywaniu i dobremu zarządzaniu zmianami i restruktury	1 - Gotowe są instrumenty mające na celu wspieranie partnerów społecznych i instytucji publicznych w opracowywaniu i monitorowaniu proaktywnych podejść do zmian i restrukturyzacji, które obejmują	Tak	Program „Polityka Nowej Szansy” http://bip.mg.gov.pl/node/20367	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
zają.	działania służące promowaniu przewidywania zmian.			
T.08.5 - Przystosowywanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian: istnienie polityk sprzyjających przewidywaniu i dobremu zarządzaniu zmianami i restrukturyzacją.	2 - Gotowe są instrumenty mające na celu wspieranie partnerów społecznych i instytucji publicznych w opracowywaniu i monitorowaniu proaktywnych podejść do zmian i restrukturyzacji, które obejmują działania	Tak	Program „Polityka Nowej Szansy” http://bip.mg.gov.pl/node/20367	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	służące promowaniu przygotowania procesu restrukturyzacji i zarządzania nim.			
T.08.6 - Inicjatywa na rzecz zatrudnienia a ludzi młodych: istnienie ram strategicznych na rzecz wspierania zatrudnienia a młodzieży, w tym poprzez wdrożenie gwarancji	1 - Istnieją ramy strategiczne polityki mającej na celu wspieranie zatrudnienia młodzieży, które:	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nrp/nrp_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2012/2013 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_poland_pl.pdf	Odniesienia do dokumentów c.d.: Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2013/2014 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2014/2015 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_poland_pl.pdf Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001 Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., Nr 6, poz. 33) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20090060033

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
dla młodzieży.				
T.08.6 - Inicjatywa na rzecz zatrudnienia a ludzi młodych: istnienie ram strategicznych na rzecz wspierania zatrudnienia a młodzieży, w tym poprzez wdrożenie gwarancji dla młodzieży.	2 - opierają się na danych mierzących wyniki w odniesieniu do młodych ludzi, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, oraz stanowiących podstawę do opracowywania ukierunkowanych polityk i monitorowania rozwoju sytuacji;	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nrp/nrp_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2012/2013 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_poland_pl.pdf	Odniesienia do dokumentów c.d.: Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2013/2014 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2014/2015 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_poland_pl.pdf Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001 Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., Nr 6, poz. 33) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20090060033

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
T.08.6 - Inicjatywa na rzecz zatrudnienia a ludzi młodych: istnienie ram strategicznych na rzecz wspierania zatrudnienia a młodzieży, w tym poprzez wdrożenie gwarancji dla młodzieży.	3 - wskazują właściwą instytucję publiczną odpowiedzialną za zarządzanie środkami na rzecz zatrudnienia młodzieży i koordynację partnerstwa na wszystkich poziomach i we wszystkich sektorach;	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nrp/nrp_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2012/2013 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_poland_pl.pdf	Odniesienia do dokumentów c.d.: Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2013/2014 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2014/2015 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_poland_pl.pdf Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001 Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., Nr 6, poz. 33) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20090060033
T.08.6 - Inicjatywa na rzecz zatrudnienia a ludzi młodych: istnienie	4 - angażują zainteresowane podmioty, które są istotne dla kwestii	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nrp/nrp_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2012/2013	Odniesienia do dokumentów c.d.: Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2013/2014 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2014/2015

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
ram strategicznych na rzecz wspierania zatrudnienia młodzieży, w tym poprzez wdrożenie gwarancji dla młodzieży.	rozwiązania problemu bezrobocia wśród osób młodych;		http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_poland_pl.pdf	http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_poland_pl.pdf Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001 Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., Nr 6, poz. 33) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20090060033
T.08.6 - Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych: istnienie ram strategicznych na rzecz wspierania zatrudnienia	5 - umożliwiają wczesne interwencje i aktywizację ;	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nrp/nrp_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2012/2013 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_poland_pl.pdf	Odniesienia do dokumentów c.d.: Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2013/2014 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2014/2015 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_poland_pl.pdf Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001 Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
młodzieży, w tym poprzez wdrożenie gwarancji dla młodzieży.				rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., Nr 6, poz. 33) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20090060033
T.08.6 - Inicjatywa na rzecz zatrudnienia a ludzi młodych: istnienie ram strategicznych na rzecz wspierania zatrudnienia a młodzieży, w tym poprzez wdrożenie gwarancji dla młodzieży.	6 - obejmują środki wspierające dostęp do zatrudnienia , podnoszenie kwalifikacji , zwiększenie mobilności i trwałą integrację na rynku pracy ludzi młodych, którzy nie pracują, nie kształcą się	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nrp/nrp_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2012/2013 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_poland_pl.pdf	Odniesienia do dokumentów c.d.: Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2013/2014 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_poland_pl.pdf Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020. Aktualizacja 2014/2015 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_poland_pl.pdf Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20040991001 Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., Nr 6, poz. 33) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20090060033

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	ani nie szkołą.			
T.09.1 - Istnienie i realizacja krajowych strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa mających na celu, w świetle wytycznych w sprawie zatrudnienia, aktywne włączenie osób wykluczonych z rynku pracy.	1 - Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki na rzecz ograniczania ubóstwa, które mają na celu aktywne włączenie i które:	Tak	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020: Nowy Wymiar Aktywnej Integracji isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20140000787&type=2	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
T.09.1 - Istnienie i realizacja krajowych strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa mających na celu, w świetle wytycznych w sprawie zatrudnienia, aktywne włączenie osób wykluczonych z rynku pracy.	2 - zapewniają wystarczającą podstawę do opracowywania polityk ograniczania ubóstwa i monitorowania zmian;	Tak	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020: Nowy Wymiar Aktywnej Integracji isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20140000787&type=2	
T.09.1 - Istnienie i realizacja krajowych	3 - zawierają środki pomagające	Tak	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020: Nowy Wymiar Aktywnej Integracji isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20140000787&type=2	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa mających na celu, w świetle wytycznych w sprawie zatrudnienia, aktywne włączenie osób wykluczonych z rynku pracy.</p>	<p>w osiągnięciu krajowego celu dotyczącego walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym (zgodnie z definicją w krajowym programie reform), co obejmuje promowanie możliwości trwałego zatrudnienia wysokiej jakości dla osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	em społecznym, w tym osób ze społeczność i marginalizowanych;			
T.09.1 - Istnienie i realizacja krajowych strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa mających na celu, w świetle wytycznych w sprawie zatrudnienia, aktywne włączenie osób	4 - angażująca w zwalczanie ubóstwa właściwe zainteresowane strony;	Tak	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020: Nowy Wymiar Aktywnej Integracji isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20140000787&type=2	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
wykluczonych z rynku pracy.				
T.09.1 - Istnienie i realizacja krajowych strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa mających na celu, w świetle wytycznych w sprawie zatrudnienia, aktywne włączenie osób wykluczonych z rynku pracy.	5 - w zależności od rozpoznanych potrzeb - zawierają działania umożliwiające przejście od opieki instytucjonalnej do opieki zapewnianej przez społeczność i lokalne.	Tak	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020: Nowy Wymiar Aktywnej Integracji isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20140000787&type=2	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
T.09.1 - Istnienie i realizacja krajowych strategicznych ram polityki na rzecz ograniczania ubóstwa mających na celu, w świetle wytycznych w sprawie zatrudnienia, aktywne włączenie osób wykluczonych z rynku pracy.	6 - Na wnioski i w uzasadnionych przypadkach właściwe zainteresowane strony otrzymają wsparcie przy składaniu wniosków dotyczących projektów oraz przy wdrażaniu wybranych projektów i zarządzaniu nimi.	Tak	Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020: Nowy Wymiar Aktywnej Integracji isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20140000787&type=2	
T.09.2 - Gotowe są krajowe strategiczne ramy	1 - Gotowe są krajowe strategiczne ramy	Tak	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 http://mniejszosci.narodowe.mac.gov.pl/mne/romowie/program-	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
e ramy polityki dotyczącej integracji Romów.	polityki dotyczącej integracji Romów, które:		integracji-spol/8303,Program-integracji-spoleczności-romskiej-w-Polsce-na-lata-2014-2020.html	
T.09.2 - Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki dotyczącej integracji Romów.	2 - ustalają możliwe do osiągnięcia krajowe cele integracji Romów w celu zbliżenia ich do ogółu społeczeństwa; cele te powinny odnosić się do czterech unijnych celów integracji Romów związanych z dostępem do	Tak	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 http://mniejszosci.narodowe.mac.gov.pl/mne/romowie/program-integracji-spol/8303,Program-integracji-spoleczności-romskiej-w-Polsce-na-lata-2014-2020.html	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	kształcenia, zatrudnienia, opieki zdrowotnej i zakwaterowania;			
T.09.2 - Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki dotyczącej integracji Romów.	3 - identyfikują w stosownych przypadkach, mikroregiony w niekorzystnej sytuacji lub okolice poddane segregacji, gdzie wspólnoty są najbardziej poszkodowane, przy wykorzystaniu	Tak	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 http://mniejszosci.narodowe.mac.gov.pl/mne/romowie/program-integracji-spol/8303,Program-integracji-spoecznosci-romskiej-w-Polsce-na-lata-2014-2020.html	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	dostępnych wskaźników w społeczno-gospodarczych i terytorialnych (np. bardzo niski poziom wykształcenia, długoterminowe bezrobocie itd.);			
T.09.2 - Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki dotyczącej integracji Romów.	4 - obejmują silne metody monitorowania w celu ewaluacji wpływu działań zmierzających do integracji	Tak	Program integracji społeczności rromskiej w Polsce na lata 2014-2020 http://mniejszosci.narodowe.mac.gov.pl/mne/romowie/program-integracji-spol/8303,Program-integracji-spolesznosci-romskiej-w-Polsce-na-lata-2014-2020.html	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	Romów oraz mechanizm przeglądu w celu dostosowania strategii;			
T.09.2 - Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki dotyczącej integracji Romów.	5 - zostały opracowane, są realizowane i monitorowane w ścisłej współpracy i przy stałym dialogu ze społecznością romską oraz regionalnymi i lokalnymi władzami.	Tak	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 http://mniejszosci.narodowe.mac.gov.pl/mne/romowie/program-integracji-spol/8303 , Program-integracji-spolesznosci-romskiej-w-Polsce-na-lata-2014-2020.html	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
T.09.2 - Gotowe są krajowe strategiczne ramy polityki dotyczącej integracji Romów.	6 - Na wniosek i w uzasadnionych przypadkach właściwe zainteresowane strony otrzymają wsparcie przy składaniu wniosków dotyczących projektów oraz przy wdrażaniu wybranych projektów i zarządzaniu nimi.	Tak	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 http://mniejszosci.narodowe.mac.gov.pl/mne/romowie/program-integracji-spol/8303,Program-integracji-spolesznosci-romskiej-w-Polsce-na-lata-2014-2020.html	
T.09.3 - Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych	1 - Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki	Nie	Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą.	zdrowotnej, które zawierają:			
T.09.3 - Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE,	2 - skoordynowane działania poprawiające dostęp do świadczeń zdrowotnych;	Nie	Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
zapewniających stabilność gospodarczą.				
T.09.3 - Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą.	3 - działania mające na celu stymulowanie efektywności w sektorze opieki zdrowotnej poprzez wprowadzenie modeli świadczenia usług i infrastruktury;	Nie	Polity paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
T.09.3 - Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą.	4 - system monitorowania i przeglądu.	Nie	Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne	
T.09.3 - Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych	5 - Państwo członkowskie lub region przyjęły ramy określające szacunkowo	Nie	Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 - Krajowe Ramy Strategiczne	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
ych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą.	dostępne środki budżetowe na opiekę zdrowotną oraz efektywną pod względem kosztów koncentrację środków przeznaczonych na priorytetowe potrzeby opieki zdrowotnej.			
T.10.1 - Przedwcześnie zakończone nauki: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz	1 - Gotowy jest system gromadzenia i analizowania danych i informacji dotyczących przedwcześnie	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000378&type=2	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
ograniczenia przedwczesnego zakończenia nauki w zakresie nie wykraczającym poza zakres określony w art. 165 TFUE.	nego zakończenia nauki na odpowiednich szczeblach, który:			
T.10.1 - Przedwczesne zakończenie nauki: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz ograniczenia przedwczesnego	2 - zapewnia wystarczające podstawy do opracowywania ukierunkowanych polityk i umożliwiają monitorowanie rozwoju	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000378&type=2	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
zakończenia nauki w zakresie nie wykraczającym poza zakres określony w art. 165 TFUE.	sytuacji.			
T.10.1 - Przedwcześnie zakończone nauki: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz ograniczenia przedwcześnie zakończone nauki w zakresie nie	3 - Gotowe są strategiczne ramy polityki dotyczące przedwcześnie zakończenia nauki, które:	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000378&type=2	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnieni e kryt erió w (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
wykraczającym poza zakres określony w art. 165 TFUE.				
T.10.1 - Przedwczesne zakończenie nauki: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz ograniczenia przedwczesnego zakończenia nauki w zakresie nie wykraczającym poza zakres określony	4 - opierają się na dowodach;	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000378&type=2	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
w art. 165 TFUE.				
T.10.1 - Przedwczesne zakończenie nauki: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz ograniczenia przedwczesnego zakończenia nauki w zakresie nie wykraczającym poza zakres określony w art. 165 TFUE.	5 - obejmują właściwe sektory edukacji, w tym wczesny rozwój dziecka, są skierowane w szczególności do grup w trudnej sytuacji, w których występuje największe ryzyko przedwczesnego zakończenia nauki, w tym do osób	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000378&type=2	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	ze społeczność i marginalizowanych, i poruszają kwestię środków zapobiegawczych, interwencyjnych i wyrównawczych;			
T.10.1 - Przedwczesne zakończenie nauki: istnienie strategicznych ram polityki na rzecz ograniczenia przedwczesnego	6 - obejmują wszystkie sektory polityki oraz zainteresowane podmioty, które są istotne dla rozwiązania kwestii przedwczes	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000378&type=2	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
zakończenia nauki w zakresie nie wykraczającym poza zakres określony w art. 165 TFUE.	nego zakończenia nauki.			
T.10.2 - Szkolnictwo wyższe: istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania uczestnictwa w szkolnictwie	1 - Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki na rzecz szkolnictwa wyższego, które obejmują:	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Dokument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>wyższym, podnoszenia jego jakości i skuteczności, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.</p>				
<p>T.10.2 - Szkolnictwo wyższe: istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania uczestnictwa w szkolnictwie</p>	<p>2 - w razie potrzeby - działania zmierzające do zwiększenia w celu zwiększenia udziału i osiągnięć, które:</p>	<p>Tak</p>	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2Do dokumentu implementacyjnego SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/</p>	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>wyższym, podnoszenia jego jakości i skuteczności, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.</p>				
<p>T.10.2 - Szkolnictwo wyższe: istnienie lub regionalny strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania uczestnictwa w szkolnictwie</p>	<p>3 - zwiększają uczestnictwo w szkolnictwie wyższym wśród grup o niskich dochodach i innych grup niedostatecznie reprezentowanych, ze szczególnym uwzględnieniem osób</p>	<p>Tak</p>	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Dokument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/</p>	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
wyższym, podnoszenia jego jakości i skuteczności, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	znajdujących się w trudnej sytuacji, w tym osób ze społeczności marginalizowanych;			
T.10.2 - Szkolnictwo wyższe: istnienie krajowych lub regionalnych ram polityki na rzecz zwiększania uczestnictwa w szkolnictwie	4 - zmniejszają odsetek osób przedwcześnie porzucających naukę / poprawiają wskaźniki ukończenia nauki;	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Dokument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>wyższym, podnoszenia jego jakości i skuteczności, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.</p>				
<p>T.10.2 - Szkolnictwo wyższe: istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania uczestnictwa w szkolnictwie</p>	<p>5 - zachęcają do wprowadzania innowacyjnych treści programowych i projektów programów;</p>	<p>Tak</p>	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Dokument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/</p>	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>wyższym, podnoszenia jego jakości i skuteczności, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.</p>				
<p>T.10.2 - Szkolnictwo wyższe: istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania uczestnictwa w szkolnictwie</p>	<p>6 - środki mające na celu zwiększenie szans na zatrudnienie i przedsiębiorczości, które:</p>	<p>Tak</p>	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2Do dokumentu implementacyjnego SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/</p>	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>wyższym, podnoszenia jego jakości i skuteczności, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.</p>				
<p>T.10.2 - Szkolnictwo wyższe: istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania uczestnictwa w szkolnictwie</p>	<p>7 - zachęcają do rozwoju umiejętności o charakterze ogólnym, w tym przedsiębiorczości, w odpowiednich programach szkolnictwa wyższego;</p>	<p>Tak</p>	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2Do kument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/</p>	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>wyższym, podnoszenia jego jakości i skuteczności, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.</p>				
<p>T.10.2 - Szkolnictwo wyższe: istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania uczestnictwa w szkolnictwie</p>	<p>8 - eliminują różnice istniejące między kobietami a mężczyznami w zakresie wyborów dotyczących nauki i zawodu.</p>	<p>Tak</p>	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2Do kument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/</p>	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>wyższym, podnoszenia jego jakości i skuteczności, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.</p>				
<p>T.10.3 - Uczenie się przez całe życie: istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, w zakresie uczenia się przez całe życie, w zakresie określonym</p>	<p>1 - Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, które obejmują działania:</p>	<p>Tak</p>	<p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Dokument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/ Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie</p>	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
m w art. 165 TFUE.				
T.10.3 - Uczenie się przez całe życie: istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	2 - mające na celu wspieranie rozwoju i łączenia usług na potrzeby programu uczenia się przez całe życie, w tym ich wdrażania, i podnoszenia kwalifikacji (tj. potwierdzanie kwalifikacji, doradztwo, kształcenie i szkolenie)	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Dokument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/ Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	oraz zapewnienie zaangażowania i partnerstwa właściwych zainteresowanych stron;			
T.10.3 - Uczenie się przez całe życie: istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, w zakresie określonym w art.	3 - mające na celu świadczenie usług rozwoju umiejętności i poszczególnych grup docelowych, w przypadku gdy nadano im priorytetowy charakter w krajowych lub	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Dokument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/ Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
165 TFUE.	regionalnych strategicznych ramach polityki (na przykład dla młodych ludzi odbywających szkolenie zawodowe, dorosłych, rodziców powracających na rynek pracy, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, migrantów, a także innych grup w niekorzystnej sytuacji,			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	w szczególności osób z niepełnosprawnościami);			
T.10.3 - Uczenie się przez całe życie: istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.	4 - mające na celu zwiększenie dostępu do programu uczenia się przez całe życie, z uwzględnieniem starań na rzecz skutecznego wdrażania narzędzi przejrzystości (na przykład europejskich ram kwalifikacji, krajowych ram	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Dokument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/ Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	kwalifikacji, europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym, europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym);			
T.10.3 - Uczenie się przez całe życie: istnienie krajowych lub regionalny	5 - mające na celu poprawę adekwatności kształcenia i szkolenia względem	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Dokument implementacyjny SRKL http://www.mpips.gov.pl/praca/strategie-i-dokumenty-programowe/strategia-rozwoju-kapitalu-ludzkiego-srkl---projekt-z-31072012-r/ Perspektywa uczenia się przez całe życie	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>ch strategicznych ram polityki w zakresie uczenia się przez całe życie, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.</p>	<p>ryнку pracy oraz dostosowanie ich do potrzeb określonych grup docelowych (na przykład młodych ludzi odbywających szkolenie zawodowe, dorosłych, rodziców powracających na rynek pracy, osób o niskich kwalifikacjach i osób starszych, migrantów, a także innych grup</p>		<p>http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie</p>	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	w niekorzystnej sytuacji, w szczególności osób z niepełnosprawnościami).			
T.10.4 - Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania jakości i efektywności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego, w	1 - Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki na rzecz zwiększania jakości i efektywności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego w określonym	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20130000121 Strategia Rozwoju Kraju 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20120000882	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
zakresie określonym w art. 165 TFUE.	w art. 165 TFUE, które obejmują następujące środki:			
T.10.4 - Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania jakości i efektywności systemów kształcenia i szkolenia zawodowego, w zakresie określonym w art.	2 - mające na celu lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy w ścisłej współpracy z właściwymi zainteresowanymi stronami, w tym za pomocą mechanizmów prognozowa	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20130000121 Strategia Rozwoju Kraju 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20120000882	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
165 TFUE.	nia umiejętność i, dostosowania programów nauczania oraz umocnienia rozwoju systemu nauczania poprzez pracę w różnych formach;			
T.10.4 - Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki na rzecz zwiększania jakości i	3 - mające na celu zwiększenie jakości i atrakcyjności kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym poprzez stworzenie	Tak	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego http://isip.sejm.gov.pl/Download?id=WMP20130000640&type=2 Perspektywa uczenia się przez całe życie http://www.men.gov.pl/index.php/uczenie-sie-przez-cale-zycie/770-perspektywa-uczenia-sie-przez-cale-zycie Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20130000121 Strategia Rozwoju Kraju 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20120000882	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>efektywności systemów kształcenia i szkolenia zawodowe go, w zakresie określonym w art. 165 TFUE.</p>	<p>krajowego podejścia do zapewnienia jakości kształcenia i szkolenia zawodowego (na przykład zgodnie z europejskimi ramami odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym) oraz wdrożenie narzędzi służących przejrzystości i uznawaniu, na przykład</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	europejskiego systemu transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym. (ECVET).			
T.11.1 - Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz zwiększenia sprawności administracji państw członkowskich, w tym administracji publicznej.	1 - Gotowe i realizowane są strategiczne ramy polityki na rzecz zwiększenia sprawności administracyjnej instytucji publicznych państw członkowskich oraz ich umiejętności	Tak	Strategia Sprawne Państwo 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20130000136 Plan działań na rzecz wdrażania strategii „Sprawne Państwo 2020” w perspektywie do 2020 r. https://administracja.mac.gov.pl/adm/departament-administra/strategia-sprawne-panst/8085,Strategia-Sprawne-Panstwo-2020.html	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	obejmujące następujące elementy:			
T.11.1 - Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz zwiększenia sprawności administracji państw członkowskich, w tym administracji publicznej.	2 - analizę i strategiczne planowanie w zakresie reform prawnych, organizacyjnych lub proceduralnych;	Tak	Strategia Sprawne Państwo 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20130000136 Plan działań na rzecz wdrażania strategii „Sprawne Państwo 2020” w perspektywie do 2020 r. https://administracja.mac.gov.pl/adm/departament-administra/strategia-sprawne-panst/8085,Strategia-Sprawne-Panstwo-2020.html	
T.11.1 - Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz zwiększenia	3 - rozwój systemów zarządzania jakością;	Tak	Strategia Sprawne Państwo 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20130000136 Plan działań na rzecz wdrażania strategii „Sprawne Państwo 2020” w perspektywie do 2020 r. https://administracja.mac.gov.pl/adm/departament-administra/strategia-sprawne-panst/8085,Strategia-Sprawne-	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
a sprawności administracji państw członkowskich, w tym administracji publicznej.			Panstwo-2020.html	
T.11.1 - Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz zwiększenia sprawności administracji państw członkowskich, w tym administracji publicznej.	4 - zintegrowane działania na rzecz uproszczenia i racjonalizacji procedur administracyjnych;	Tak	Strategia Sprawne Państwo 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20130000136 Plan działań na rzecz wdrażania strategii „Sprawne Państwo 2020” w perspektywie do 2020 r. https://administracja.mac.gov.pl/adm/departament-administra/strategia-sprawne-panst/8085,Strategia-Sprawne-Panstwo-2020.html	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
T.11.1 - Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz zwiększenia sprawności administracji państwowych, w tym administracji publicznej.	5 - opracowanie i realizację strategii i polityk dotyczących zasobów ludzkich obejmujących główne luki rozpoznane w tej dziedzinie;	Tak	Strategia Sprawne Państwo 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20130000136 Plan działań na rzecz wdrażania strategii „Sprawne Państwo 2020” w perspektywie do 2020 r. https://administracja.mac.gov.pl/adm/departament-administra/strategia-sprawne-panst/8085,Strategia-Sprawne-Panstwo-2020.html	
T.11.1 - Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz zwiększenia sprawności administracji państwowych;	6 - rozwój umiejętności na wszystkich poziomach hierarchii zawodowej w organach władz publicznych;	Tak	Strategia Sprawne Państwo 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20130000136 Plan działań na rzecz wdrażania strategii „Sprawne Państwo 2020” w perspektywie do 2020 r. https://administracja.mac.gov.pl/adm/departament-administra/strategia-sprawne-panst/8085,Strategia-Sprawne-Panstwo-2020.html	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
członkowskich, w tym administracji publicznej.				
T.11.1 - Istnienie strategicznych ram polityki na rzecz zwiększenia sprawności administracji państw członkowskich, w tym administracji publicznej.	7 - opracowywanie procedur i narzędzi monitorowania i ewaluacji.	Tak	Strategia Sprawne Państwo 2020 http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WMP20130000136 Plan działań na rzecz wdrażania strategii „Sprawne Państwo 2020” w perspektywie do 2020 r. https://administracja.mac.gov.pl/adm/departament-administra/strategia-sprawne-panst/8085,Strategia-Sprawne-Panstwo-2020.html	
G.1 - Istnienie zdolności administracyjnych	1 - Rozwiązania zgodne z ramami instytucjonalnymi	Tak	Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20102541700	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>umożliwiających wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów i polityki dotyczących niedyskryminacji w odniesieniu do EFSI.</p>	<p>Inymi i prawnymi państw członkowskich dotyczące zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za wspieranie równego traktowania wszystkich osób podczas przygotowywania i wdrażania programów, w tym zapewnienie doradztwa dotyczącego równości w zakresie działań</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	związanych z EFSI.			
G.1 - Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów i polityki dotyczących niedyskryminacji w odniesieniu do EFSI.	2 - Rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników w instytucjach zaangażowanych w zarządzanie EFSI oraz kontrolę nad tymi funduszami z dziedziny unijnych przepisów i polityki dotyczących niedyskryminacji.	Nie	Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020.	Agenda została przestana do KE przez MIR w dn. 12.08.2014 r.
G.2 - Istnienie zdolności	1 - Rozwiązania zgodne z	Tak	Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20102541700	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów i polityki dotyczących równoprawienia płci w odniesieniu do EFSI.</p>	<p>ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich dotyczące zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za równoprawienie płci podczas przygotowywania i realizacji programów, w tym zapewnienie doradztwa dotyczącego równoprawienia płci w zakresie</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	działań związanych z EFSI.			
G.2 - Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów i polityki dotyczących równoprawienia płci w odniesieniu do EFSI.	2 - Rozwiązania w zakresie szkolenia pracowników w instytucjach zaangażowanych w zarządzanie EFSI oraz kontrolę nad tymi funduszami z dziedziny unijnych przepisów i polityki dotyczących równoprawienia płci i uwzględnienia aspektu	Nie	Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020.	Agenda została przestana do KE przez MIR w dn. 12.08.2014 r.

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
	płci.			
G.3 - Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób z niepełnosprawnościami i w odniesieniu do EFSI zgodnie z decyzją Rady	1 - Rozwiązania zgodne z ramami instytucjonalnymi i prawnymi państw członkowskich dotyczące konsultacji i zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za ochronę praw osób z niepełnosprawnościami lub organizacji przedstawic	Tak	Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20102541700	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
2010/48/W E.	ielskich osób z niepełnosprawnościami i innych właściwych zainteresowanych stron podczas przygotowywania i wdrażania programów.			
G.3 - Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach	2 - Rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników w instytucjach zaangażowanych w zarządzanie EFSI oraz kontrolę nad tymi funduszami z dziedziny obowiązują	Nie	Agenda działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020.	Agenda została przesłana do KE przez MIR w dn. 12.08.2014 r.

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
osób z niepełnosprawnościami i w odniesieniu do EFSI zgodnie z decyzją Rady 2010/48/W E.	cych unijnych przepisów i polityki dotyczących niepełnosprawności, w tym dostępności i praktycznego stosowania Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z przepisami unijnymi i prawem krajowym.			
G.3 - Istnienie zdolności administrac	3 - Rozwiązania dotyczące monitorowa	Tak	Ustawa z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20102541700	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
yjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób z niepełnosprawnościami w odniesieniu do EFSI zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE.	nia wdrożenia przepisów art. 9 Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami w związku z EFSI przy przygotowaniu i wdrażaniu programów.			
G.4 - Istnienie rozwiązań dotyczących skutecznego	1 - Rozwiązania dotyczące skutecznego stosowania unijnych	Tak	Ustawa o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych obejmująca dostosowanie do wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-465/11, tj. modyfikacji art. 24 ust. 1 pkt 1 i art. 24 ust. pkt 1a ustawy PZP http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?F;248;ustawa_pzp.html	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
o stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych w odniesieniu do EFSI.	przepisów w zakresie zamówień publicznych poprzez stosowne mechanizmy.			
G.4 - Istnienie rozwiązań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych w odniesieniu do EFSI.	2 - Rozwiązania zapewniające przejrzystość postępowań o udzielanie zamówienia .	Tak	Ustawa o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych obejmująca dostosowanie do wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-465/11, tj. modyfikacji art. 24 ust. 1 pkt 1 i art. 24 ust. pkt 1a ustawy PZP http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?F;248;ustawa_pzp.html	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
G.4 - Istnienie rozwiązań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień publicznych w odniesieniu do EFSI.	3 - Rozwiązania w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników zaangażowanych we wdrażanie EFSI.	Tak	Ustawa o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych obejmująca dostosowanie do wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-465/11, tj. modyfikacji art. 24 ust. 1 pkt 1 i art. 24 ust. pkt 1a ustawy PZP http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?F;248;ustawa_pzp.html	
G.4 - Istnienie rozwiązań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie zamówień	4 - Rozwiązania zapewniające zdolności administracyjne w celu wdrożenia i stosowania unijnych przepisów w zakresie	Tak	Ustawa o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych obejmująca dostosowanie do wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-465/11, tj. modyfikacji art. 24 ust. 1 pkt 1 i art. 24 ust. pkt 1a ustawy PZP http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?F;248;ustawa_pzp.html	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
publicznych w odniesieniu do EFSI.	zamówień publicznych.			
G.5 - Istnienie rozwiązań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa w odniesieniu do EFSI.	1 - Rozwiązania dotyczące skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa.	Tak	Baza danych tzw. SHRIMP (System Harmonogramowania, Raportowania i Monitorowania Pomocy), http://www.uokik.gov.pl/kompetencje_prezesa_uokik_w_zakresie_pomocy_publicznej.php Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t. j. Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070590404	
G.5 - Istnienie rozwiązań dotyczących skutecznego stosowania unijnych	2 - Rozwiązania w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników	Tak	Baza danych tzw. SHRIMP (System Harmonogramowania, Raportowania i Monitorowania Pomocy), http://www.uokik.gov.pl/kompetencje_prezesa_uokik_w_zakresie_pomocy_publicznej.php Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t. j. Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070590404	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
przepisów w zakresie pomocy państwa w odniesieniu do EFSI.	w zaangażowanych we wdrażanie EFSI.			
G.5 - Istnienie rozwiązań dotyczących skutecznego stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa w odniesieniu do EFSI.	3 - Rozwiązania zapewniające zdolności administracyjne niezbędne do wdrożenia i stosowania unijnych przepisów w zakresie pomocy państwa.	Tak	Baza danych tzw. SHRIMP (System Harmonogramowania, Raportowania i Monitorowania Pomocy), http://www.uokik.gov.pl/kompetencje_prezesa_uokik_w_zakresie_pomocy_publicznej.php Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t. j. Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.) http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20070590404	
G.6 - Istnienie rozwiązań zapewniających skuteczne	1 - Rozwiązania dotyczące skutecznego stosowania dyrektywy	Tak	Ustawa o zmianie ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco	1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000850 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20081991227

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
stosowanie unijnych przepisów w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (OoŚ) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA).	Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE (OoŚ) i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE (SEA).		oddziaływać na środowisko Ustawa Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1238).	3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000817 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130001238
G.6 - Istnienie rozwiązań zapewniających skuteczne stosowanie unijnych przepisów	2 - Rozwiązania w zakresie szkoleń i rozpowszechniania informacji wśród pracowników	Tak	Ustawa o zmianie ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Ustawa Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1238).	1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000850 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20081991227 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000817

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (OoŚ) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA).	w zaangażowanych we wdrażanie dyrektyw dotyczących OoŚ i SEA.			4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130001238
G.6 - Istnienie rozwiązań zapewniających skuteczne stosowanie unijnych przepisów w dziedzinie ochrony	3 - Rozwiązania mające na celu zapewnienie odpowiednich zdolności administracyjnych.	Tak	Ustawa o zmianie ustawy Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Ustawa Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1238).	1. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20140000850 2. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20081991227 3. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130000817 4. http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20130001238

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
środowiska w zakresie ocen oddziaływania na środowisko (OOŚ) oraz strategicznych ocen oddziaływania na środowisko (SEA).				
G.7 - Istnienie podstawy statystycznej niezbędnej do przeprowadzenia ocen skuteczności i ocen oddziaływania programów	1 - Gotowe są rozwiązania w zakresie terminowego gromadzenia i agregowania danych statystycznych, które obejmują następujące elementy:	Tak	Ustawa o statystyce publicznej z dn. 29 czerwca 1995 r. (z późn. zm.). http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19950880439 Dane bazowe dla tego wskaźnika: „Odsetek obywateli korzystających z e-administracji” będą dostępne w GUS w I połowie 2015 r. z badania pn. „Rozszerzenie badania i pozyskanie danych na poziomie NTS 2 z zakresu wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych”. Po uzyskaniu tych danych IZ RPO oszacuje wartość docelową wskaźnika.	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie kryterium Główny Urząd Statystyczny, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>Istnienie systemu wskaźników w rezultacie niezbędnych przy wyborze działań, które w najefektywniejszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia pożądanego rezultatu, do monitorowania postępów w osiąganiu rezultatów oraz do podejmowania</p>	<p>identyfikację źródeł i mechanizmów mających na celu zapewnienie walidacji statystycznej.</p>			

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
ewaluacji oddziaływania.				
G.7 - Istnienie podstawy statystycznej niezbędnej do przeprowadzenia ocen skuteczności i oddziaływania programów. Istnienie systemu wskaźników w rezultacie niezbędnych przy wyborze działań, które w	2 - Gotowe są rozwiązania w zakresie terminowego gromadzenia i agregowania danych statystycznych, które obejmują następujące elementy: uregulowania dotyczące publikacji i dostępności publicznej zagregowanych danych.	Tak	Ustawa o statystyce publicznej z dn. 29 czerwca 1995 r. (z późn. zm.). http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19950880439 Dane bazowe dla tego wskaźnika: „Odsetek obywateli korzystających z e-administracji” będą dostępne w GUS w I połowie 2015 r. z badania pn. „Rozszerzenie badania i pozyskanie danych na poziomie NTS 2 z zakresu wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych”. Po uzyskaniu tych danych IZ RPO oszacuje wartość docelową wskaźnika.	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie kryterium Główny Urząd Statystyczny, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
najefektywniejszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia pożądanyc h rezultatów, do monitorow ania postępów w osiągnięciu rezultatów oraz do podejmowa nia ewaluacji oddziaływa nia.				
G.7 - Istnienie podstawy statystyczn ej niezbędnej	3 - Skuteczny system wskaźnikó w rezultatu, obejmujący:	Tak	Ustawa o statystyce publicznej z dn. 29 czerwca 1995 r. (z późn. zm.). http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19950880439 Dane bazowe dla tego wskaźnika: „Odsetek obywateli korzystających z e-administracji” będą dostępne w GUS w I połowie 2015 r. z badania pn. „Rozszerzenie badania i pozyskanie danych na	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie kryterium Główny Urząd Statystyczny, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
do przeprowadzenia ocen skuteczności i oddziaływania programów. Istnienie systemu wskaźników w rezultacie niezbędnych przy wyborze działań, które w najefektywniejszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia pożądaných rezultatów, do	wybór wskaźników w rezultacie dla każdego programu, dostarczających informacji na temat przyczyn uzasadniających wybór działań z zakresu polityki finansowanych przez dany program.		poziomie NTS 2 z zakresu wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych”. Po uzyskaniu tych danych IZ RPO oszacuje wartość docelową wskaźnika.	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
monitorowania postępów w osiągnięciu rezultatów oraz do podejmowania ewaluacji oddziaływania.				
G.7 - Istnienie podstawy statystycznej niezbędnej do przeprowadzenia ocen skuteczności i oddziaływania programów . Istnienie	4 - Skuteczny system wskaźników w rezultacie, obejmujący: ustanowienie wartości docelowych dla tych wskaźników w.	Nie	Ustawa o statystyce publicznej z dn. 29 czerwca 1995 r. (z późn. zm.). http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19950880439 Dane bazowe dla tego wskaźnika: „Odsetek obywateli korzystających z e-administracji” będą dostępne w GUS w I połowie 2015 r. z badania pn. „Rozszerzenie badania i pozyskanie danych na poziomie NTS 2 z zakresu wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych”. Po uzyskaniu tych danych IZ RPO oszacuje wartość docelową wskaźnika.	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie kryterium Główny Urząd Statystyczny, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>systemu wskaźników w rezultatach niezbędnych przy wyborze działań, które w najefektywniejszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia pożądanych rezultatów, do monitorowania postępów w osiąganiu rezultatów oraz do podejmowania ewaluacji</p>				

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
oddziaływania.				
G.7 - Istnienie podstawy statystycznej niezbędnej do przeprowadzenia ocen skuteczności i oddziaływania programów. Istnienie systemu wskaźników w rezultacie niezbędnych przy wyborze działań, które w	5 - Skuteczny system wskaźników w rezultacie, obejmujący: spójność każdego wskaźnika z następującymi wymogami: odporność oraz walidacja statystyczna, jasność interpretacji normatywnej, reagowanie na politykę, terminowe gromadzenie	Tak	Ustawa o statystyce publicznej z dn. 29 czerwca 1995 r. (z późn. zm.). http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19950880439 Dane bazowe dla tego wskaźnika: „Odsetek obywateli korzystających z e-administracji” będą dostępne w GUS w I połowie 2015 r. z badania pn. „Rozszerzenie badania i pozyskanie danych na poziomie NTS 2 z zakresu wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych”. Po uzyskaniu tych danych IZ RPO oszacuje wartość docelową wskaźnika.	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie kryterium Główny Urząd Statystyczny, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
najefektywniejszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia pożądanyc h rezultatów, do monitorowania postępów w osiągnięciu rezultatów oraz do podejmowania ewaluacji oddziaływania.	e danych.			
G.7 - Istnienie podstawy statystycznej niezbędnej	6 - Istnieją odpowiednie procedury zapewniające stosowanie	Tak	Ustawa o statystyce publicznej z dn. 29 czerwca 1995 r. (z późn. zm.). http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19950880439 Dane bazowe dla tego wskaźnika: „Odsetek obywateli korzystających z e-administracji” będą dostępne w GUS w I połowie 2015 r. z badania pn. „Rozszerzenie badania i pozyskanie danych na	Instytucje odpowiedzialne za spełnienie kryterium Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
<p>do przeprowadzenia ocen skuteczności i oddziaływania programów . Istnienie systemu wskaźników w rezultatach przy wyborze działań, które w najefektywniejszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia pożądaných rezultatów, do</p>	<p>skutecznego systemu wskaźników we wszystkich operacjach finansowanych z programu.</p>		<p>poziomie NTS 2 z zakresu wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych”. Po uzyskaniu tych danych IZ RPO oszacuje wartość docelową wskaźnika.</p>	

Warunek wstępny	Kryteria	Spełnienie kryteriów (Tak / Nie)	Podstawa	Objaśnienia
monitorowania postępów w osiągnięciu rezultatów oraz do podejmowania ewaluacji oddziaływania.				

9.2 Opis przedsięwzięć służących spełnieniu warunków wstępnych, odpowiedzialne podmioty i harmonogram takich przedsięwzięć

Tabela 25: Przedsięwzięcia służące spełnieniu mających zastosowanie ogólnych warunków wstępnych

Ogólny warunek wstępny	Niespełnione kryteria	Przedsięwzięcia, które należy podjąć	Termin (data)	Odpowiedzialne podmioty
G.1 - Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów i polityki dotyczących niedyskryminacji w odniesieniu do EFSI.	2 - Rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie EFSI oraz kontrolę nad tymi funduszami z dziedziny unijnych przepisów i polityki dotyczących niedyskryminacji.	Przyjęcie Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020 przez Komitet Koordynacyjny UP	2015-03-31	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
G.2 - Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie unijnych przepisów i polityki dotyczących równouprawnienia płci w odniesieniu do EFSI.	2 - Rozwiązania w zakresie szkolenia pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie EFSI oraz kontrolę nad tymi funduszami z dziedziny unijnych przepisów i	Przyjęcie Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020 przez Komitet Koordynacyjny UP	2015-03-31	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Ogólny warunek wstępny	Niespełnione kryteria	Przedsięwzięcia, które należy podjąć	Termin (data)	Odpowiedzialne podmioty
	polityki dotyczących równouprawnienia płci i uwzględniania aspektu płci.			
G.3 - Istnienie zdolności administracyjnych umożliwiających wdrożenie i stosowanie Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób z niepełnosprawnościami w odniesieniu do EFSI zgodnie z decyzją Rady 2010/48/WE.	2 - Rozwiązania w zakresie szkoleń pracowników instytucji zaangażowanych w zarządzanie EFSI oraz kontrolę nad tymi funduszami z dziedziny obowiązujących unijnych przepisów i polityki dotyczących niepełnosprawności, w tym dostępności i praktycznego stosowania Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z przepisami unijnymi i prawem krajowym.	Przyjęcie Agendy działań na rzecz równości szans i niedyskryminacji w ramach funduszy unijnych 2014-2020 przez Komitet Koordynacyjny UP	2015-03-31	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
G.7 - Istnienie podstawy statystycznej niezbędnej do przeprowadzenia ocen skuteczności i ocen oddziaływania programów. Istnienie systemu wskaźników rezultatu niezbędnych przy wyborze działań, które w najefektywniejszy sposób przyczyniają się do osiągnięcia pożądaných rezultatów, do monitorowania postępów w osiągnięciu rezultatów oraz do podejmowania ewaluacji oddziaływania.	4 - Skuteczny system wskaźników rezultatu, obejmujący: ustanowienie wartości docelowych dla tych wskaźników.	W PI 2c wprowadzono wskaźnik rezultatu strategicznego: "Odsetek obywateli korzystających z e-administracji (EAC)" - wartość bazowa wskaźnika będzie dostępna w GUS z badania pn. "Rozszerzenie badania i pozyskanie danych na poziomie NTS 2 z zakresu wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych". Po uzyskaniu tych danych IZ RPO oszacuje wartość docelową wskaźnika. Po oszacowaniu wartości docelowej, IZ przedłoży wniosek o modyfikację Programu w celu wprowadzenia brakujących danych i ostatecznego wypełnienia warunku ex-ante 7.	2016-12-31	GUS/ IZ RPO WD

Tabela 26: Przedsięwzięcia służące spełnieniu mających zastosowanie tematycznych warunków wstępnych

Tematyczny warunek wstępny	Niespełnione kryteria	Przedsięwzięcia, które należy podjąć	Termin (data)	Odpowiedzialne podmioty
T.01.1 - Badania naukowe i innowacje: istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z	1 - Gotowa jest krajowa lub regionalna strategia na rzecz inteligentnej specjalizacji, która:	Szczegółowy opis spełniania kryterium wraz z planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały		IZ

Tematyczny warunek wstępny	Niespełnione kryteria	Przedsięwzięcia, które należy podjąć	Termin (data)	Odpowiedzialne podmioty
krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.		przedstawione w samoocenie spełnienia warunkowości ex ante		
T.01.1 - Badania naukowe i innowacje: istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.	2 - opiera się na analizie SWOT lub podobnej analizie, aby skoncentrować zasoby na ograniczonym zestawie priorytetów badań i innowacji,	Szczegółowy opis spełniania kryterium wraz z planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w samoocenie spełnienia warunkowości ex ante		IZ
T.01.1 - Badania naukowe i innowacje: istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.	3 - przedstawia działania na rzecz pobudzenia prywatnych inwestycji w badania i rozwój,	Szczegółowy opis spełniania kryterium wraz z planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w samoocenie spełnienia warunkowości ex ante		IZ
T.01.1 - Badania naukowe i innowacje: istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.	4 - obejmuje mechanizm monitorowania.	Szczegółowy opis spełniania kryterium wraz z planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w samoocenie spełnienia warunkowości ex ante		IZ
T.01.1 - Badania naukowe i innowacje: istnienie krajowych lub regionalnych strategii na rzecz inteligentnej specjalizacji, zgodnie z krajowym programem reform, w celu zwiększenia wydatków na badania i innowacje ze środków prywatnych, co jest cechą dobrze	5 - Przyjęto ramy określające dostępne środki budżetowe na badania i innowacje.	Szczegółowy opis spełniania kryterium wraz z planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w samoocenie spełnienia warunkowości ex ante		IZ

Tematyczny warunek wstępny	Niespełnione kryteria	Przedsięwzięcia, które należy podjąć	Termin (data)	Odpowiedzialne podmioty
funkcjonujących krajowych lub regionalnych systemów badań i innowacji.				
T.03.1 - Przeprowadzono konkretne działania wspierające promowanie przedsiębiorczości z uwzględnieniem programu "Small Business Act".	1 - Konkretnie działania: wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na rozpoczęcie działalności gospodarczej i zmniejszenie kosztów zakładania przedsiębiorstw, z uwzględnieniem celów programu "Small Business Act";	W celu spełnienia warunku przyjęto następujący plan działań w odniesieniu do poszczególnych kryteriów: Wejście w życie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym	2014-12-01	Ministerstwo Sprawiedliwości
T.03.1 - Przeprowadzono konkretne działania wspierające promowanie przedsiębiorczości z uwzględnieniem programu "Small Business Act".	2 - Konkretnie działania: wprowadzono działania mające na celu skrócenie czasu potrzebnego na uzyskanie licencji i pozwoleń na podjęcie i prowadzenie szczególnego rodzaju działalności w ramach przedsiębiorstwa, z uwzględnieniem celów programu "Small Business Act";	Wejście w życie ustawy o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów - III transza deregulacji	2015-05-01	Ministerstwo Sprawiedliwości
T.03.1 - Przeprowadzono konkretne działania wspierające promowanie przedsiębiorczości z uwzględnieniem programu "Small Business Act".	3 - Konkretnie działania: wprowadzono mechanizm monitorowania wdrażania działań programu "Small Business Act" i oceny wpływu prawodawstwa na MŚP.	Wdrożenie elektronicznej platformy konsultacyjnej Wytyczne do przeprowadzania Oceny Wpływu Zakończenie pilotażu w zakresie testu MSP	2015-12-31	MG
T.04.1 - Przeprowadzono działania promujące racjonalne kosztowo ulepszenie efektywnego końcowego wykorzystania energii oraz racjonalne kosztowo inwestycje w efektywność energetyczną przy budowaniu lub renowacji budynków.	2 - Działania obejmują: działania konieczne do utworzenia systemu certyfikacji w odniesieniu do charakterystyki energetycznej budynków, spójnego z art. 11 dyrektywy 2010/31/UE;	Wydanie rozporządzenia w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku, sposobu sporządzania oraz wzorów świadectw charakterystyki energetycznej (obecnie zakończono zbieranie uwag do projektu rozporządzenia w ramach konsultacji publicznych)	2015-06-30	MiR
T.06.1 - Gospodarka wodna: istnienie - w odniesieniu do inwestycji wspieranych przez programy - a) polityki taryfowej w zakresie cen wody, przewidującej odpowiednie zachęty dla użytkowników, aby efektywnie korzystali z zasobów wodnych oraz b) odpowiedniego wkładu różnych użytkowników wody w zwrot	1 - W sektorach wspieranych z EFRR, Funduszu Spójności i EFRROW państwo członkowskie zapewniło wkład różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w podziale na sektory, zgodnie z art. 9 ust. 1 tiret pierwsze dyrektywy 2000/60/WE, przy uwzględnieniu, w	Główne działania: 1. Przyjęcie nowej ustawy – Prawo wodne, 2. Aktualizacja planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy w Polsce Opis spełniania kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały	2016-03-31	Instytucja wiodąca: MŚ

Tematyczny warunek wstępny	Niespełnione kryteria	Przedsięwzięcia, które należy podjąć	Termin (data)	Odpowiedzialne podmioty
kosztów za usługi wodne w stopniu określonym w zatwierdzonych planach gospodarowania wodami w dorzeczu.	stosownych przypadkach, skutków społecznych, środowiskowych i gospodarczych zwrotu, jak również warunków geograficznych i klimatycznych dotkniętego regionu lub dotkniętych regionów.	przedstawione w Samoocenie spełnienia warunkowości ex ante.		
T.06.1 - Gospodarka wodna: istnienie - w odniesieniu do inwestycji wspieranych przez programy - a) polityki taryfowej w zakresie cen wody, przewidującej odpowiednie zachęty dla użytkowników, aby efektywnie korzystali z zasobów wodnych oraz b) odpowiedniego wkładu różnych użytkowników wody w zwrot kosztów za usługi wodne w stopniu określonym w zatwierdzonych planach gospodarowania wodami w dorzeczu.	2 - Przyjęcie planu gospodarowania wodami w dorzeczu dla obszaru dorzecza spójnego z art. 13 dyrektywy 2000/60/WE.	Główne działania: 1. Aktualizacja planów gospodarki wodami na obszarach dorzeczy w Polsce 2. Przekazanie do KE raportu wraz z kopiami aktualizacji PGW planowane jest w I kwartale 2016 r. Opis spełniania kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełnienia warunkowości ex ante.	2015-12-31	Instytucja wiodąca: KZGW Instytucja współpracująca: MŚ
T.06.2 - Gospodarka odpadami: promowanie zrównoważonych gospodarczo i środowiskowo inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, w szczególności poprzez opracowanie planów gospodarki odpadami zgodnych z dyrektywą 2008/98/WE oraz z hierarchią odpadów.	2 - Istnienie jednego lub kilku planów gospodarki odpadami zgodnie z wymogami art. 28 dyrektywy 2008/98/WE.	Główne działania: 1. Wprowadzenie obowiązku sporządzania przez ZW planów inwest., 2. Wydanie rozp. określającego sposób i formę sporządzania WPGO 3. Aktualizacja KPGO 4. Aktualizacja WPGO wraz z opracowaniem planów inwestycyjnych Opis spełniania kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełnienia warunkowości ex ante.	2016-12-31	Parlament MŚ MŚ/RM Marszałkowie Województw/ Sejmiki Województw
T.06.2 - Gospodarka odpadami: promowanie zrównoważonych gospodarczo i środowiskowo inwestycji w sektorze gospodarki odpadami, w szczególności poprzez opracowanie planów	4 - Przyjęto środki niezbędne do osiągnięcia celów na 2020 r. dotyczących przygotowania do ponownego wykorzystania i recyklingu, zgodnie z art. 11 ust. 2 dyrektywy	Główne działania: 1. Nowelizacja ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	2015-12-31	Ministerstwo Środowiska Ministerstwo

Tematyczny warunek wstępny	Niespełnione kryteria	Przedsięwzięcia, które należy podjąć	Termin (data)	Odpowiedzialne podmioty
gospodarki odpadami zgodnych z dyrektywą 2008/98/WE oraz z hierarchią odpadów.	2008/98/WE.	<p>2. Rozp. ws. obowiązku selektywnego zbierania niektórych odpadów komunalnych oraz szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów</p> <p>3. Wydanie rozp. RM ws. opłat za korzystanie ze środowiska(...)</p> <p>4. Uchwalenie nowej ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym</p> <p>5. Wydanie rozp. ws. wzorów sprawozdań o odebranych odpadach komunalnych [...]</p> <p>6. Wydanie rozp. dotyczącego audytu na podst. art. 51 ustawy z dn. 13 czerwca 2013. o gospodarce opakowaniami [...]</p> <p>Opis spełniania kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante.</p>		<p>Środowiska</p> <p>Parlament RP</p> <p>Ministerstwo Środowiska</p> <p>Ministerstwo Środowiska</p>
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.	1 - Istnienie kompleksowego planu/planów transportu lub ram w zakresie inwestycji transportowych spełniających wymogi prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i określających:	Przyjęcie przez Radę Ministrów Dokumentu Implementacyjnego dla SRT.	2014-12-31	<ul style="list-style-type: none"> Instytucja wiodąca: Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które	2 - wkład w jednolity europejski obszar transportu zgodnie z art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr .../2013, w tym priorytetów w zakresie inwestycji w:	Przyjęcie Dokumentu Implementacyjnego dla SRT.	2014-12-31	<ul style="list-style-type: none"> Instytucja wiodąca: Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Tematyczny warunek wstępny	Niespełnione kryteria	Przedsięwzięcia, które należy podjąć	Termin (data)	Odpowiedzialne podmioty
wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.				
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.	3 - bazową i kompleksową sieć TEN-T, w których przewiduje się inwestycje w ramach EFRR i Funduszu Spójności, oraz	Przyjęcie przez Radę Ministrów Dokumentu Implementacyjnego dla SRT.	2014-12-31	<ul style="list-style-type: none"> Instytucja wiodąca: Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.	4 - wtórną łączność,	Przyjęcie przez Radę Ministrów Dokumentu Implementacyjnego dla SRT.	2014-12-31	<ul style="list-style-type: none"> Instytucja wiodąca: Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.	5 - identyfikację odpowiedniej ilości realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów, które mają być wspierane w ramach EFRR i Funduszu Spójności;	W Regionalnej Polityce Transportowej Województwa Dolnośląskiego przedstawia się listę projektów drogowych, gdzie dla każdego planowanego do realizacji projektu wskazuje się beneficjenta, koszt całkowity projektu oraz planowane źródło unijnego współfinansowania. Ponadto, przedstawia się wstępny harmonogram realizacji projektów ze wskazaniem terminów realizacji następujących etapów: opracowania Studium Wykonalności, uzyskania decyzji środowiskowej, ogłoszenia pierwszego przetargu na roboty budowlane oraz zakończenia robót. W związku z wymogiem priorytetyzacji projektów w RPTWD projekty zostaną przedstawione wg		IZ

Tematyczny warunek wstępny	Niespełnione kryteria	Przedsięwzięcia, które należy podjąć	Termin (data)	Odpowiedzialne podmioty
		uzyskanej liczby punktów wraz ze wskazaniem zmian wartości wskaźników zintegrowanych przyjętych w polityce.		
T.07.1 - Transport: istnienie kompleksowego planu/planów lub kompleksowych ram w zakresie inwestycji transportowych zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), które wspierają rozwój infrastruktury i poprawiają łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T.	6 - działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.	Regionalna Polityka Transportowa Województwa Dolnośląskiego zawierać będzie listę działań do zrealizowania przez beneficjentów sektora drogowego mających na celu osiągnięcie przez nich zdolności do efektywnego wdrażania. W ramach działań zakłada się rozbudowę narzędzi monitoringu i ewaluacji wdrażania inwestycji.		IZ
T.07.2 - Kolej: istnienie w kompleksowym planie / kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyraźnej części dotyczącej rozwoju kolei zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), która wspiera rozwój infrastruktury i poprawia łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-T. Inwestycje obejmują tabor, interoperacyjność oraz rozwijanie potencjału.	1 - istnienie w określonych powyżej planie/planach lub ramach dotyczących transportu części odnoszącej się do rozwoju kolei spełniającej wymogi prawne dotyczące strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i identyfikującej odpowiednią ilość realistycznych i zaawansowanych w przygotowaniu projektów (wraz z harmonogramem i budżetem);	Celem Regionalnej Polityki Transportowej Województwa Dolnośląskiego jest określenie systemu zintegrowanego transportu zgodnie z przyjętymi strategicznymi kierunkami rozwoju województwa dolnośląskiego. Zadaniem polityki będzie określenie między innymi zadań kolejowych niezbędnych do realizacji. Zgodnie z obowiązującą procedurą przygotowania dokumentów przyjmowanych przez Zarząd Województwa oraz Sejmik Województwa, w których określa się zadania inwestycyjne procedura administracyjna przyjęcia dokumentu obejmować musi przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.		IZ
T.07.2 - Kolej: istnienie w kompleksowym planie / kompleksowych planach lub ramach dotyczących transportu wyraźnej części dotyczącej rozwoju kolei zgodnie z instytucyjną strukturą państw członkowskich (z uwzględnieniem transportu publicznego na szczeblu regionalnym i lokalnym), która wspiera rozwój infrastruktury i poprawia łączność z kompleksową i bazową siecią TEN-	2 - działania mające na celu zapewnienie zdolności instytucji pośredniczących i beneficjentów do realizacji projektów.	W Regionalnej Polityce Transportowej Województwa Dolnośląskiego przedstawia się listę projektów kolejowych, gdzie dla każdego planowanego do realizacji projektu wskazuje się beneficjenta, koszt całkowity projektu oraz planowane źródło unijnego współfinansowania. Ponadto, przedstawia się wstępny harmonogram realizacji projektów ze wskazaniem terminów realizacji następujących etapów: opracowania		IZ

Tematyczny warunek wstępny	Niespełnione kryteria	Przedsięwzięcia, które należy podjąć	Termin (data)	Odpowiedzialne podmioty
T. Inwestycje obejmują tabor, interoperacyjność oraz rozwijanie potencjału.		Studium Wykonalności, uzyskania decyzji środowiskowej, ogłoszenia pierwszego przetargu na roboty budowlane oraz zakończenia robót. W związku z wymogiem priorytetyzacji projektów w RPTWD projekty zostaną przedstawione wg uzyskanej liczby punktów wraz ze wskazaniem zmian wartości wskaźników zintegrowanych przyjętych w polityce.		
T.07.4 - Opracowywanie inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu energii.	4 - zgodne z art. 3 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 347/2013.	Warunek spełniony.		MiIR
T.08.4 - Aktywne i zdrowe starzenie się: została opracowana polityka dotycząca aktywnego starzenia się w świetle wytycznych dotyczących zatrudnienia.	2 - Państwo członkowskie przygotowało działania mające na celu promowanie aktywnego starzenia się.	Plan działań dotyczący przygotowania dokumentu: Policy Paper dla obszaru ochrony zdrowia w Polsce na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. - Uzupełnienie Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. Dokument zostanie zweryfikowany w kontekście uwag zgłoszonych przez KE na spotkaniu w dniu 16 października 2014 r., Termin: 31/01/2015 r. - Przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziomie krajowym, Termin: 30/06/2015 r. Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełnienia warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.	2015-06-30	Ministerstwo Zdrowia
T.09.3 - Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą.	1 - Gotowe są krajowe lub regionalne strategiczne ramy polityki zdrowotnej, które zawierają:	Warunek zostanie uznany za wypełniony po spełnieniu poniższych kryteriów:	2016-12-31	Ministerstwo Zdrowia

Tematyczny warunek wstępny	Niespełnione kryteria	Przedsięwzięcia, które należy podjąć	Termin (data)	Odpowiedzialne podmioty
T.09.3 - Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą.	2 - skoordynowane działania poprawiające dostęp do świadczeń zdrowotnych;	Plan działań dotyczący przygotowania dokumentu: Policy Paper dla obszaru ochrony zdrowia w Polsce na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. - Uzupełnienie Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. Dokument zostanie zweryfikowany w kontekście uwag zgłoszonych przez KE na spotkaniu w dniu 16 października 2014 r., Termin: 31/01/2015 r. - Przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziomie krajowym, Termin: 30/06/2015 r. Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.	2015-06-30	Ministerstwo Zdrowia
T.09.3 - Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą.	3 - działania mające na celu stymulowanie efektywności w sektorze opieki zdrowotnej poprzez wprowadzanie modeli świadczenia usług i infrastruktury;	Plan działań dotyczący map potrzeb zdrowotnych - Sporządzenie „map potrzeb” w zakresie onkologii i kardiologii opisujących elementy systemu na poziomie POZ, AOS, szpitali. Termin: 31/12/2015 - Stworzenie „map potrzeb” dla innych chorób na poziomie POZ, AOS, szpitali. Termin: 31/12/2016 Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu	2016-12-31	Ministerstwo Zdrowia
T.09.3 - Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168	4 - system monitorowania i przeglądu.	Plan działań dotyczący przygotowania dokumentu: Policy Paper dla obszaru ochrony zdrowia w Polsce na lata 2014-2020. Krajowe Ramy	2015-06-30	Ministerstwo Zdrowia

Tematyczny warunek wstępny	Niespełnione kryteria	Przedsięwzięcia, które należy podjąć	Termin (data)	Odpowiedzialne podmioty
TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą.		Strategiczne. - Uzupełnienie Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. Dokument zostanie zweryfikowany w kontekście uwag zgłoszonych przez KE na spotkaniu w dniu 16 października 2014 r., Termin: 31/01/2015 r. - Przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziomie krajowym, Termin: 30/06/2015 r. Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.		
T.09.3 - Zdrowie: Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą.	5 - Państwo członkowskie lub region przyjął ramy określające szacunkowo dostępne środki budżetowe na opiekę zdrowotną oraz efektywną pod względem kosztów koncentrację środków przeznaczonych na priorytetowe potrzeby opieki zdrowotnej.	Plan działań dotyczący przygotowania dokumentu: Policy Paper dla obszaru ochrony zdrowia w Polsce na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. - Uzupełnienie Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Krajowe Ramy Strategiczne. Dokument zostanie zweryfikowany w kontekście uwag zgłoszonych przez KE na spotkaniu w dniu 16 października 2014 r., Termin: 31/01/2015 r. - Przyjęcie Policy paper przez właściwe władze na poziomie krajowym, Termin: 30/06/2015 r. Opis spełnienia kryterium wraz ze szczegółowym planem działań oraz harmonogramem i instytucjami odpowiedzialnymi zostały przedstawione w Samoocenie spełniania warunkowości ex ante, stanowiącej załącznik do programu.	2015-06-30	Ministerstwo Zdrowia

10. ZMNIEJSZANIE OBCIĄŻEŃ ADMINISTRACYJNYCH DLA BENEFICJENTÓW

Podsumowanie oceny obciążeń administracyjnych dla beneficjentów oraz, w razie potrzeby, planowanych przedsięwzięć, wraz z orientacyjnym harmonogramem, służących zmniejszaniu obciążeń administracyjnych.

Wyniki przeprowadzonych badań ewaluacyjnych[1] wskazują na występowanie w ramach perspektywy finansowej 2007 – 2013 nadmiernych obciążeń administracyjnych beneficjentów. Jako najbardziej uciążliwe beneficjenci wskazali zbyt skomplikowane procedury na etapie aplikowania oraz w trakcie realizacji projektów, problemy z interpretacją przepisów prawa, wytycznych, poradników czy zapisów samego programu oraz niedostateczną informację ze strony IZ w tym zakresie. Beneficjenci uznali również, że liczba dokumentów wymagana przez IZ w trakcie naboru projektów jest zbyt duża, a wobec braku szczegółowych informacji powoduje to konieczność ich poprawiania i przedkładania dodatkowych wyjaśnień. Wszystko to powoduje przewlekłość procedury oceny projektów oraz ich rozliczania. Podjęte w ramach okresu programowania 2007 - 2013 działania polegające na szerszym zastosowaniu narzędzi informatycznych, takich jak generatory wniosków o dofinansowanie oraz o płatność spowodowały istotną poprawę poprzez sprawniejsze i szybsze generowanie dokumentów oraz mniejszą ilość popełnianych przez beneficjentów błędów.

Powyższe kroki wymagają dalszych działań w kolejnym okresie programowania.

Zapewniony zostanie system informacji zgodnie z art. 122.3 rozporządzenia ogólnego. Priorytetem będzie możliwie najszersze wykorzystanie narzędzi informatycznych usprawniających obieg i przechowywanie informacji. Działania te ponadto wpisywać się będą w proces budowy e-administracji i w związku z tym powinny stanowić jeden z jej elementów.

W badaniach ewaluacyjnych beneficjenci wskazywali, oprócz powyższych postulatów, również konieczność usprawnienia komunikacji z IZ, (poczta elektroniczna i strona WWW), systemu informacji o możliwości uzyskania dofinansowania ze środków UE oraz promocji projektów zrealizowanych z ich udziałem. Kolejnym istotnym działaniem powinno być doskonalenie instytucji zaangażowanych w proces wdrażania programu operacyjnego poprzez usprawnianie ich wewnętrznych procedur, zdefiniowanie i hierarchizację celów, skupienie się na nich zamiast na procesach, wypracowanie i wykorzystywanie mechanizmów oceny i ewaluacji oraz dalsze kształcenie i doskonalenie kadr.

Główne działania planowane w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych obejmują w szczególności:

- Dopuszczenie możliwie szerokiego wykorzystania finansowania projektów w formie zaliczki ;
- Opracowanie metod oceny i ewaluacji oraz mechanizmu korygowania systemu i reagowania w przypadku wystąpienia błędów lub niezadowolających efektów ;
- Uproszczenie procedur naboru i oceny wniosku o dofinansowanie projektu oraz w trakcie realizacji, rozliczania i kontroli ;
- Budowa narzędzi informatycznych służących zarówno informacji i promocji, jak również służących do wymiany, agregowania i przekazywania danych o projektach i programie – ;

- Przeprowadzenie szkoleń dla instytucji wdrażających program oraz dla potencjalnych beneficjentów .

Instytucje odpowiedzialne w Polsce za wdrażanie polityki spójności będą kontynuowały działania zmierzające do wprowadzenia jak najszerszego katalogu uproszczeń dla beneficjentów środków UE, zgodnie z sekcją 2.6 UP.

Do uproszczeń we wdrażaniu funduszy polityki spójności w okresie 2014-2020, które nie wynikają bezpośrednio z planowanych regulacji unijnych, należą w szczególności:

- większa decentralizacja systemu wdrażania poprzez zwiększenie udziału regionalnych programów w alokacji ogółem,
- wprowadzenie do programów mechanizmów wsparcia zintegrowanego, których wdrażanie powierzone zostanie ośrodkom miejskim (ZIT),
- elastyczne formy finansowania projektów z rozbudowanym systemem zaliczkowym,
- zapewnienie szerszego tematycznie dostępu do wsparcia zwrotnego,
- zapewnienie łatwego dostępu dla potencjalnych beneficjentów do kompleksowej informacji za pośrednictwem rozbudowanej sieci punktów informacyjnych poszczególnych Funduszy,
- standardowy format wniosku o płatność
- zmniejszenie obciążeń raportowych beneficjentów poprzez umieszczenie we wniosku o płatność części zawierającej wskaźniki postępu rzeczowego projektu,
- w celu umożliwienia właściwego przygotowania się i zaplanowania własnych działań przez wnioskodawców właściwe instytucje będą zobowiązane do publikowania do 30 listopada każdego roku harmonogramów konkursów planowanych w kolejnym roku oraz na bieżąco ewentualnych zmian w harmonogramach,
- właściwa instytucja, do czasu zawarcia z wnioskodawcami wszystkich umów o dofinansowanie projektu, będzie związana treścią opublikowanej dokumentacji konkursowej w taki sposób, że jej ewentualne zmiany nie będą mogły pogarszać sytuacji wnioskodawców, nakładać na nich nowych obowiązków ani zmieniać warunków realizacji projektu,
- kontynuowanie stosowania oświadczeń w miejsce zaświadczeń w ramach dokumentacji aplikacyjnej, celem potwierdzenia spełnienia stawianych wnioskodawcom wymagań,
- precyzyjne określenie w przepisach krajowych zasad procedury odwoławczej od wyników oceny wniosków o dofinansowanie.

Uproszczenia w zakresie wyboru projektów w trybie konkursowym stwarzają możliwość m.in. stosowania procedury preselekcji, pozwalającej na ograniczenie wymogów formalnych, które wniosek musi spełniać, w tym liczby załączników dostarczanych przy składaniu wniosku, do niezbędnego minimum. Innym nowym elementem wprowadzonym do procedury konkursu jest obowiązek włączania w prace nad oceną merytoryczną wniosków osób spoza instytucji organizującej konkurs, w tym ekspertów znajdujących się na liście utworzonej przez Ministra Rozwoju Regionalnego.

Uproszczenia oceny formalnej i położenia większego nacisku na ocenę merytoryczną, wprowadzenia możliwości uzupełniania projektów w trybie 48 godzin, ograniczenia wymogów dotyczących załączników do wniosku aplikacyjnego.

Z uproszczeń, które wynikają z możliwości wprowadzonych przez rozporządzenie ramowe, w warunkach polskich wykorzystane zostały m.in.:

- w zakresie projektów generujących dochód - możliwie szerokie stosowanie stawek ryczałtowych, w tym także obniżenie poziomu dofinansowania w ramach osi priorytetowej po uwzględnieniu dochodowości projektów realizowanych w ramach tej osi,
- możliwie szerokie stosowanie form ryczałtowego finansowania w ramach programów.

Podkreślić należy, że ww. uproszczenia zostały wprowadzone już na etapie programowania wsparcia. Natomiast w stosunku wszelkich innych obszarów problemowych, zidentyfikowanych w trakcie realizacji programów, będą podejmowane bieżące działania eliminujące źródła problemów (wzorem minionych perspektyw finansowych).

[1] Ewaluacja wpływu projektów wybranych do dofinansowania w ramach Priorytetu 3 „Transport” RPO WD na rozwój i podniesienie konkurencyjności Dolnego Śląska przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju; Ewaluacja wpływu projektów wybranych do dofinansowania przez IZ RPO WD dot. infrastruktury społecznej w zakresie Priorytetu 7 „Edukacja” i Priorytetu 8 „Zdrowie” na poprawę warunków bytowych ludności Dolnego Śląska oraz podniesienie konkurencyjności regionu

11. ZASADY HORYZONTALNE

11.1 Zrównoważony rozwój

Opis konkretnych przedsięwzięć mających na celu uwzględnienie przy wyborze operacji wymogów ochrony środowiska, efektywnego wykorzystania zasobów, łagodzenia skutków zmian klimatu i dostosowania do zmian klimatu, odporności na klęski i katastrofy, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem.

Jedną z ważniejszych kwestii dotyczących wyboru projektów będzie zasada zrównoważonego rozwoju, która zakłada podejście do planowania i realizacji przedsięwzięć, które ukierunkowane jest na osiągnięcie realnego i trwałego zmniejszenia różnic społecznych i ekonomicznych z dużym naciskiem na zachowanie i ochronę środowiska naturalnego. Głównym jej założeniem jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe i nie doznające uszczerbku możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne, jak i przyszłe pokolenia. Działania te muszą jednocześnie dążyć do zachowania trwałości procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej. Istotą zrównoważonego rozwoju jest także równe traktowanie racji społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

Zgodnie z definicją zrównoważonego rozwoju działania, które mają zaspakajać podstawowe potrzeby poszczególnych społeczności lub obywateli teraźniejszego pokolenia jak i przyszłych - muszą uwzględniać długoterminowy horyzont czasowy. Liczne czynniki zrównoważonego rozwoju przypisuje się zwykle do trzech kategorii: środowiska naturalnego, gospodarki i społeczeństwa. Kategorie te pomimo swojej odmienności są ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie na siebie oddziałują. Przyjmuje się, że:

- środowisko naturalne stanowi niezbędną **podstawę** zrównoważonego rozwoju;
- gospodarka jest **narzędziem** do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju;
- dobra jakość życia dla wszystkich ludzi (aspekt społeczny) jest **celem** zrównoważonego rozwoju;

Zasada zrównoważonego rozwoju będzie realizowana na obszarach:

- środowiska – m.in. poprzez zapewnienie wysokiej jakości systemu gospodarki odpadami ściśle zgodnego z hierarchią sposobów postępowania z odpadami (postrzeganie odpadów jako źródła zasobów, a także zapobieganie ich powstawaniu), jak również racjonalną gospodarkę wodno-ściekową;
- energetyki poprzez racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych i ograniczanie zanieczyszczeń emitowanych do środowiska, wspieranie projektów pro-środowiskowych ze szczególnym uwzględnieniem efektywności energetycznej i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- transportu – niskoemisyjnego i zrównoważonego, w tym również intermodalnego;
- ochrony zasobów przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego z uwzględnieniem konieczności adaptacji do zmian klimatu, a w szczególności ochroną środowiska naturalnego;

Zasadzie zrównoważonego rozwoju sprzyjać będą również projekty dotyczące prewencji, przedsięwzięcia z zakresu edukacji ekologicznej, działania służące minimalizacji zagrożeń wynikających z ekstremalnych zjawisk atmosferycznych, w szczególności powodzi i suszy, ukierunkowane na projekty dotyczące małej retencji wodnej oraz umożliwiające doposażenie jednostek ratowniczych (również z tworzeniem Lokalnych Programów Zarządzania Ryzykiem). Uszczegółowienie powiązań poszczególnych obszarów działań z zasadą zrównoważonego rozwoju zostało uwzględnione w opisie osi priorytetowych *Gospodarka niskoemisyjna* oraz *Środowisko i zasoby*. Dodatkowym narzędziem ułatwiającym uwzględnienie tej zasady w programie będzie przeprowadzona Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko. Działania ukierunkowane na zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju w RPO WD 2014-2020 będą w pełni zgodne z zapisami Umowy Partnerstwa.

W ramach respektowania zasad pomocy państwowej, Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego zapewnia, iż wsparcie publiczne udzielane w ramach RPO WD 2014-2020 będzie zgodne z zasadami materialnymi i proceduralnymi pomocy państwowej, mającej zastosowanie w momencie udzielenia tej pomocy.

11.2 Równość szans i niedyskryminacja

Opis konkretnych przedsięwzięć mających na celu promowanie równości szans i zapobieganie dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną podczas przygotowania, opracowywania i wdrażania programu operacyjnego, w szczególności w kontekście dostępu do finansowania z uwzględnieniem potrzeb różnych grup docelowych narażonych na ryzyko takiej dyskryminacji, a w szczególności wymogów zapewnienia dostępności dla osób niepełnosprawnych.

Równość szans i zapobieganie dyskryminacji jest jednym z fundamentów polityki spójności Unii Europejskiej. Państwa członkowskie są zobowiązane podejmować wszelkie działania, których efektem będzie ograniczenie nierównego traktowania, a także dyskryminacji na każdym jej podłożu, tj. ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, orientację seksualną, niepełnosprawność czy wiek. Zasada równości szans i niedyskryminacji realizowana będzie horyzontalnie w całym Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, tzn. że będzie ona uwzględniana na każdym etapie prowadzonych działań.

Obszary, w których podejmowane działania w największym stopniu będą promować równość szans oraz ograniczać dyskryminację zawierać się będą w głównej mierze w następujących osiach priorytetowych:

- *Włączenie społeczne;*
- *Rynek pracy;*
- *Edukacja;*
- *Infrastruktura spójności społecznej;*
- *Infrastruktura edukacyjna.*

Poprzez eliminację wszelkich barier fizycznych, finansowych, socjalnych czy psychologicznych, utrudniających lub zniechęcających do brania pełnego udziału w

życiu społeczno-zawodowym wspierana będzie aktywizacja osób oraz grup wykluczonych lub narażonych na wykluczenie. Dotyczyć to będzie także integracji społeczności marginalizowanych, zapewnienia równego dostępu do kształcenia, jak również innych usług publicznych. Wśród głównych grup docelowych narażonych na dyskryminację uwzględnia się m.in. członków społeczności marginalizowanych, wykluczonych, osoby niepełnosprawne o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, osoby u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe, chorobę psychiczną, czy też osoby z zaburzeniami rozwoju, jak również osoby przebywające w zakładach poprawczych, ośrodkach kuratorskich oraz mniejszości etniczne i narodowe. Szczegółowe opisy działań zgodnych z zapisami zawartymi w Umowie Partnerstwa, zmierzające do realizacji tych założeń, zostały zawarte w opisie osi priorytetowych.

Równość szans na etapie wdrażania realizowana będzie poprzez stały monitoring i gromadzenie danych w zakresie realizowanych projektów w RPO WD 2014-2020. W celu śledzenia poprawności wdrażania zasady niedyskryminacji, przynajmniej raz w okresie programowania przeprowadzona zostanie ewaluacja, poświęcona w części lub w całości, ocenie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji; wnioski i rekomendacje wynikające z ewaluacji i wyników monitoringu będą analizowane przez IZ, która w razie stwierdzenia takiej potrzeby będzie proponowała odpowiednie korekty systemu realizacji Programu dla prawidłowego wdrażania zasady równości szans i zapobieganiu dyskryminacji, przedstawiając je Komitetowi Monitorującemu Program.

11.3 Równouprawnienie płci

Opis wkładu programu operacyjnego w promowanie równouprawnienia płci oraz, w stosownych przypadkach, rozwiązań zapewniających uwzględnianie punktu widzenia płci na poziomie programu operacyjnego i operacji.

Przez „promowanie równości” należy rozumieć działania przyczyniające się do: zwiększenia trwałego udziału kobiet w zatrudnieniu, rozwoju ich kariery, ograniczenia segregacji na rynku pracy, zwalczania stereotypów związanych z płcią w dziedzinie kształcenia i szkolenia oraz propagowania godzenia życia zawodowego z prywatnym zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn. Wyraża się to w konkretnym zakresie wsparcia: promowanie zatrudnienia i mobilności pracowników przez zapewnienie równości mężczyzn i kobiet, jak również godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa.

W osi priorytetowej *Rynek pracy* oraz w zawartych w niej priorytetach inwestycyjnych wszelkie przewidziane działania będą prowadzone z uwzględnieniem zasady równości mężczyzn i kobiet gwarantującej przypisanie im równych praw i obowiązków oraz równy dostęp do zasobów w postaci np. środków finansowych czy szans samorozwoju. W priorytecie inwestycyjnym *Zapewnianie dostępu do zatrudnienia* głównymi grupami docelowymi będą kobiety, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby młode. Wsparcie ukierunkowane będzie na rzecz aktywizacji oraz zwiększenia mobilności zawodowej mieszkańców Dolnego Śląska.

Kolejne działania służące zapewnieniu równości kobiet i mężczyzn oraz stanowiące odpowiedź na wyzwania natury gospodarczej i demograficznej zostaną odzwierciedlone

w priorytecie inwestycyjnym *Godzenie życia zawodowego i prywatnego*. Niezależność ekonomiczna to jeden z elementów, który odgrywa znaczącą rolę w kwestii równości płci, co sprawia, że rozwiązania ułatwiające godzenie życia zawodowego z prywatnym stanowią inwestycję, która zaprocentuje w przyszłości zwiększeniem aktywności zawodowej, zwłaszcza wśród kobiet. W regionie sytuacja kobiet i mężczyzn na rynku pracy nadal jest zróżnicowana. Jak pokazują ogólnodostępne dane wciąż występują istotne różnice w zakresie godzin płatnej pracy wykonywanej przez mężczyzn i kobiety. Wynika to z faktu, iż kobiety pracują z reguły krócej niż mężczyźni i częściej w niepełnym wymiarze czasu pracy. Szczegółowy zakres działań został zawarty w opisie osi priorytetowych.

Podobnie jak w wypadku zasady równości szans i niedyskryminacji, mechanizmem, który będzie zapewniał na etapie wdrażania programu równouprawnienie kobiet i mężczyzn będzie stosowanie odpowiednich kryteriów podczas wyboru projektu. W zakresie działań realizowanych z EFS, ocena wniosku o dofinansowanie pod kątem przestrzegania zasady równości szans płci będzie prowadzona w oparciu o tzw. standard minimum. W ramach monitoringu wskaźniki dotyczące osób będą monitorowane w podziale na płeć, a dodatkowo w ramach ewaluacji badania będą uwzględniały kwestie równości, co przyczyni się do lepszego wglądu w sytuację kobiet i mężczyzn w różnych obszarach funkcjonowania i pozwoli na bardziej precyzyjne ukierunkowanie wsparcia. Rozwiązania stosowane w RPO WD 2014-2020 promujące równouprawnienie będą w pełni zgodne z zapisami Umowy Partnerstwa.

12. ODRĘBNE ELEMENTY

12.1 Duże projekty, które mają być wdrażane w okresie programowania

Tabela 27: Wykaz dużych projektów

Projekt	Planowany termin powiadomienia/złożenia wniosku (rok, kwartał)	Planowane rozpoczęcie wdrażania (rok, kwartał)	Planowana data zakończenia (rok, kwartał)	Osie priorytetowe / priorytety inwestycyjne
---------	--	--	---	---

12.2 Ramy wykonania programu operacyjnego

Tabela 28: Ramy wykonania w podziale na fundusze oraz kategorie regionu (tabela zbiorcza)

Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)		
					M	W	T	M	W	T
01 - Przedsiębiorstwa i innowacje	EFRR	Słabiej rozwinięte	Inwestycje produkcyjne: liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	Przedsiębiorstwa			413			1 632,00
01 - Przedsiębiorstwa i innowacje	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR			59007634			465 702 022,00
02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR			13 125 777			78 101 539,00
02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3	szt.			50			144,00
02 - Technologie informacyjno-komunikacyjne	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego	szt.			17			54,00
03 - Gospodarka niskoemisyjna	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR			49 043 381			477 497 676,00
03 - Gospodarka niskoemisyjna	EFRR	Słabiej rozwinięte	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	m2			91387			440 733,00
03 - Gospodarka niskoemisyjna	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej	szt.			27			82,00
03 - Gospodarka niskoemisyjna	EFRR	Słabiej rozwinięte	Długość wspartej infrastruktury rowerowej	km			49			138,00
04 - Środowisko i zasoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	Zapobieganie ryzyku i zarządzanie ryzykiem: liczba ludności odnoszącej korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej	Osoby			0			1 650,00
04 - Środowisko i zasoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	EUR			25 131 941,00			207 652 576,00
04 - Środowisko i zasoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadami na podstawie podpisanych umów	szt.			3			
04 - Środowisko i zasoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba wspartych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.			0			10,00
04 - Środowisko i zasoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km			46			154,00
04 - Środowisko i zasoby	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem.	szt.			7			23,00
04 - Środowisko i zasoby	EFRR	Lepiej rozwinięte	Liczba podpisanych umów dot. projektów z zakresu ochrony przeciwpowodziowej	szt.			1			
05 - Transport	EFRR	Słabiej rozwinięte	Kolej: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych	km			4			62,00
05 - Transport	EFRR	Słabiej rozwinięte	Drogi: całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg	km			4,4			66,40
05 - Transport	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro			75 635 460			400 736 830,00
05 - Transport	EFRR	Słabiej rozwinięte	Szacowana długość przebudowanych, zmodernizowanych dróg na podstawie podpisanych umów	km			26,56			
05 - Transport	EFRR	Słabiej rozwinięte	Szacowana długość przebudowanych, zmodernizowanych linii kolejowych na podstawie umów	km			12			
06 - Infrastruktura spójności społecznej	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro			19 166 520			203 208 038,00
06 - Infrastruktura spójności społecznej	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach na podstawie podpisanych umów	szt.			22			
06 - Infrastruktura spójności społecznej	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba wspartych podmiotów leczniczych	szt.			6			23,00
06 - Infrastruktura spójności społecznej	EFRR	Słabiej rozwinięte	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.			0			96,00
07 - Infrastruktura edukacyjna	EFRR	Słabiej rozwinięte	Opieka nad dziećmi i edukacja: Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej	Osoby			3396			11 018,00

Oś priorytetowa	Fundusz	Kategoria regionu	Wskaźnik lub kluczowy etap wdrażania	Jednostka pomiaru, w stosownych przypadkach	Cel pośredni na 2018 r.			Cel końcowy (2023)		
					M	W	T	M	W	T
07 - Infrastruktura edukacyjna	EFRR	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro			24 380 892			71 708 506,00
07 - Infrastruktura edukacyjna	EFRR	Słabiej rozwinięte	Szacowana liczba użytkowników infrastruktury opieki nad dziećmi lub edukacyjnej wspartej w programie na podstawie podpisanych umów	osoby			4407			
08 - Rynek pracy	EFS	Słabiej rozwinięte	bezzrobotni, w tym długotrwale bezrobotni	Liczba	4361	6411	10772	7 865,00	11 797,00	19 662,00
08 - Rynek pracy	EFS	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro			73 492 441			299 203 731,00
08 - Rynek pracy	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej	osoby	534	437	971	975,00	798,00	1 773,00
09 - Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro			22717433			164 619 081,00
09 - Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	osoby			2 998			16 736,00
09 - Włączenie społeczne	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	szt.			288			820,00
10 - Edukacja	EFS	Słabiej rozwinięte	Całkowita kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowalnych	euro			21378346			183 742 463,00
10 - Edukacja	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	szt.			1160			3 114,00
10 - Edukacja	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	osoby			636			1 707,00
10 - Edukacja	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały wyposażone w programie	szt.			127			341,00
10 - Edukacja	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	osoby			4018			16 332,00
10 - Edukacja	EFS	Słabiej rozwinięte	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie	osoby			10255			31 370,00

12.3 Właściwi partnerzy zaangażowani w przygotowanie programu

Na dzień 31 marca 2014 r. szczegółowy skład Grupy roboczej wspierającej prace nad przygotowaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 przedstawia się następująco:

I. strona rządu:

1. Przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego jako koordynującego programowanie dokumentów strategicznych i wdrożeniowych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020,
2. Przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako koordynującego programowanie II filara Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybołówstwa;
3. Przedstawiciel Ministra Pracy i Polityki Społecznej;
4. Wojewoda Dolnośląski,
5. Przedstawiciel Kuratorium Oświaty we Wrocławiu,
6. Przedstawiciel Wojewody Dolnośląskiego – Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji.

II. strona samorządowa:

1. Marszałek Województwa Dolnośląskiego,
2. Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego,
3. Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego,
4. Członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego,
5. Członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego,
6. Skarbnik Województwa Dolnośląskiego,
7. Sekretarz Województwa Dolnośląskiego,
8. Przedstawiciel Departamentu Marszałka UMWD,
9. Przedstawiciel Departamentu Prawnego i Kadr UMWD,
10. Przedstawiciel Departamentu Rozwoju Regionalnego UMWD,
11. Przedstawiciel Departamentu Funduszy Europejskich UMWD,
12. Przedstawiciel Departamentu Budżetu i Finansów UMWD,
13. Przedstawiciel Departamentu Infrastruktury UMWD,
14. Przedstawiciel Departamentu Polityki Zdrowotnej UMWD,
15. Przedstawiciel Departamentu Spraw Społecznych UMWD,
16. Przedstawiciel Departamentu Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych UMWD,
17. Przewodniczący Sejmiku Województwa Dolnośląskiego,
18. Przedstawiciel Klubu Radnych Sejmiku Województwa Dolnośląskiego: Platforma Obywatelska Rzeczypospolitej Polskiej,
19. Przedstawiciel Klubu Radnych Sejmiku Województwa Dolnośląskiego: Klub Radnych Rafała Dutkiewicza - Obywatelski Dolny Śląsk,
20. Przedstawiciel Klubu Radnych Sejmiku Województwa Dolnośląskiego: Prawo i Sprawiedliwość,
21. Przedstawiciel Klubu Radnych Sejmiku Województwa Dolnośląskiego: Sojusz Lewicy Demokratycznej - Polskie Stronnictwo Ludowe,
22. Przewodniczący Komisji Polityki Rozwoju Regionalnego i Gospodarki Sejmiku Województwa Dolnośląskiego,
23. Przedstawiciel Miasta Wrocław,
24. Przedstawiciel Miasta Wałbrzych,
25. Przedstawiciel Miasta Jelenia Góra,
26. Przedstawiciel Miasta Legnicy,
27. Przedstawiciel Miasta Oleśnicy (m),
28. Przedstawiciel Miasta Kudowy Zdroju (m),
29. Przedstawiciel Miasta Zgorzelec (m),
30. Przedstawiciel Miasta Złotoryja (m),
31. Przedstawiciel Miasta Jawor (m),
32. Przedstawiciel Gminy Góra (m-w),
33. Przedstawiciel Gminy Ząbkowice Śląskie (m-w),
34. Przedstawiciel Gminy Bolków (m-w),

35. Przedstawiciel Gminy Przemków, (m-w),
36. Przedstawiciel Gminy Kondratowice (w),
37. Przedstawiciel Gminy Łagiewniki (w),
38. Przedstawiciel Gminy Lubań (w),
39. Przedstawiciel Gminy Kunice (w),
40. Przedstawiciel Powiatu Milickiego,
41. Przedstawiciel Powiatu Świdnickiego,
42. Przedstawiciel Powiatu Bolesławieckiego,
43. Przedstawiciel Powiatu Złotoryjskiego,
44. Przedstawiciel Powiatu Kamiennogórskiego.

III. Partnerzy społeczni i gospodarczy:

1. Przedstawiciel Zarządu Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność”,
2. Przedstawiciel Dolnośląskiego Zarządu Wojewódzkiego Forum Związków Zawodowych,
3. Przedstawiciel Rady OPZZ Województwa Dolnośląskiego,
4. Przedstawiciel Sudeckiego Związku Pracodawców,
5. Przedstawiciel Związku Pracodawców Polska Miedź,
6. Przedstawiciel Związku Pracodawców Dolnego Śląska,
7. Przedstawiciel Business Centre Club,
8. Przedstawiciel Agencji Rozwoju Regionalnego „AGROREG” S.A.,
9. Przedstawiciel Agencji Rozwoju Regionalnego „ARLEG” S.A.,
10. Przedstawiciel Centrum Wspierania Biznesu w Świdnicy,
11. Przedstawiciel Dolnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.
12. Przedstawiciel Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o.,
13. Przedstawiciel Funduszu Regionu Wałbrzyskiego,
14. Przedstawiciel Karkonoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.,
15. Przedstawiciel Wrocławskiego Centrum Transferu Technologii,
16. Przedstawiciel Wrocławskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.,
17. Przedstawiciel Dolnośląskiej Izby Gospodarczej,
18. Przedstawiciel Dolnośląskiej Izby Rzemieślniczej we Wrocławiu,
19. Przedstawiciel Zachodniej Izby Gospodarczej,
20. Przedstawiciel Polskiej Izby Firm Szkoleniowych,
21. Przedstawiciel Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej,
22. Przedstawiciel Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
23. Przedstawiciel Fundacji EkoRozwoju,

24. Przedstawiciel Stowarzyszenia Eko-Edukacja,
25. Przedstawiciel Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych,
26. Przedstawiciel Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych,
27. Przedstawiciel Forum Partnerów Społeczno-Gospodarczych,
28. Przedstawiciel Dolnośląskiej Sieci Partnerstw LGD,
29. Przedstawiciel Dolnośląskiej Federacji Sportu,
30. Przedstawiciel Dolnośląskiego Forum Pomocy Społecznej,
31. Przedstawiciel Wrocławskiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych,
32. Przedstawiciel Demokratycznej Unii Kobiet – Klubu Wrocławskiego,
33. Przedstawiciel Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych,
34. Przedstawiciel Dolnośląskiej Rady ds. Młodzieży,
35. Przedstawiciel Spółdzielni Mieszkaniowych,
36. Przedstawiciel Politechniki Wrocławskiej,
37. Przedstawiciel Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu,
38. Przedstawiciel Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu,
39. Przedstawiciel Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu,
40. Przedstawiciel Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu,
41. Przedstawiciel Uniwersytetu Wrocławskiego,
42. Przedstawiciel Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych we Wrocławiu,
43. Przedstawiciel Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu,
44. Przedstawiciel Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu,
45. Przedstawiciel Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej we Wrocławiu,
46. Przedstawiciel KGHM LETIA Legnicki Park Technologiczny S.A.

Dokumenty

Tytuł dokumentu	Typ dokumentu	Data dokumentu	Lokalny nr referencyjny	Nr referencyjny Komisji	Pliki	Data wysłania	Wysłane przez
-----------------	---------------	----------------	-------------------------	-------------------------	-------	---------------	---------------

Załączniki przedłożone zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji ustanawiającym model programu

Tytuł dokumentu	Typ dokumentu	Wersja programu	Data dokumentu	Lokalny nr referencyjny	Nr referencyjny Komisji	Pliki	Data wysłania	Wysłane przez
PLAN DZIAŁAŃ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W CELU WYPEŁNIENIA KRYTERIÓW 2 i 4 DLA WARUNKU WSTĘPNEGO 6.2. (GOSPODARKA ODPADAMI)	Dokumentacja dotycząca oceny konieczności zastosowania i spełnienia warunków wstępnych	1.3	2014-10-30		Ares(2014)4201848	PLAN DZIAŁAŃ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W CELU WYPEŁNIENIA KRYTERIÓW 2 i 4 DLA WARUNKU WSTĘPNEGO 6.2. (GOSPODARKA ODPADAMI)	2014-12-12	nzabskjo
Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 - streszczenie dla obywateli	Streszczenie programu	1.3	2014-12-03		Ares(2014)4201848	Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 - streszczenie dla obywateli	2014-12-12	nzabskjo
EWALUACJA EX-ANTE PROJEKTU REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020. Raport końcowy z IV etapu badania.	Sprawozdanie z ewaluacji ex-ante	1.3	2014-12-09		Ares(2014)4201848	EWALUACJA EX-ANTE PROJEKTU REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020. Raport końcowy z IV etapu badania.	2014-12-12	nzabskjo
Programme Snapshot of data before send 2014PL16M2OP001 6.0	Podgląd danych przed wysłaniem	6.0	2018-11-09		Ares(2018)5738123	Programme Snapshot of data before send 2014PL16M2OP001 6.0 pl	2018-11-09	nzabskjo

Ostatnie wyniki zatwierdzenia

Waga	Kod	Wiadomość
Informacja		Wersja programu została zatwierdzona.
Ostrzeżenie	2.19.2	Suma rocznego wsparcia UE według funduszu "Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych" i według roku "2017" musi być mniejsza lub równa odpowiadającemu rocznemu wsparciu UE określone w perspektywach finansowych: "6 824 942,00", "0,00".
Ostrzeżenie	2.19.2	Suma rocznego wsparcia UE według funduszu "Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych" i według roku "2018" musi być mniejsza lub równa odpowiadającemu rocznemu wsparciu UE określone w perspektywach finansowych: "3 184 973,00", "0,00".
Ostrzeżenie	2.19.2	Suma rocznego wsparcia UE według funduszu "Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych" i według roku "2019" musi być mniejsza lub równa odpowiadającemu rocznemu wsparciu UE określone w perspektywach finansowych: "3 184 973,00", "0,00".
Ostrzeżenie	2.19.2	Suma rocznego wsparcia UE według funduszu "Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych" i według roku "2020" musi być mniejsza lub równa odpowiadającemu rocznemu wsparciu UE określone w perspektywach finansowych: "3 184 973,00", "0,00".
Ostrzeżenie	2.19.3	Suma rocznego wsparcia UE według kategorii regionu "Słabiej rozwinięte" i według roku "2017" musi być mniejsza lub równa odpowiadającemu rocznemu wsparciu UE określone w perspektywach finansowych: "7 131 136 984,00", "7 102 194 153,00".
Ostrzeżenie	2.19.3	Suma rocznego wsparcia UE według kategorii regionu "Lepiej rozwinięte" i według roku "2018" musi być mniejsza lub równa odpowiadającemu rocznemu wsparciu UE określone w perspektywach finansowych: "558 000 095,00", "551 177 491,00".
Ostrzeżenie	2.19.3	Suma rocznego wsparcia UE według kategorii regionu "Lepiej rozwinięte" i według roku "2019" musi być mniejsza lub równa odpowiadającemu rocznemu wsparciu UE określone w perspektywach finansowych: "572 159 809,00", "563 236 684,00".
Ostrzeżenie	2.19.3	Suma rocznego wsparcia UE według kategorii regionu "Lepiej rozwinięte" i według roku "2020" musi być mniejsza lub równa odpowiadającemu rocznemu wsparciu UE określone w perspektywach finansowych: "586 453 254,00", "575 482 178,00".
Ostrzeżenie	2.41	Wskaźnik "64" ma zarówno łączną/jakościową wartość bazową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości bazowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.41	Wskaźnik "65" ma zarówno łączną/jakościową wartość bazową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości bazowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.41	Wskaźnik "CR03" ma zarówno łączną/jakościową wartość bazową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości bazowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.41	Wskaźnik "CR03" ma zarówno łączną/jakościową wartość bazową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości bazowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.41	Wskaźnik "CR03" ma zarówno łączną/jakościową wartość bazową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości bazowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.41	Wskaźnik "CR03" ma zarówno łączną/jakościową wartość bazową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości bazowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.41	Wskaźnik "CR04" ma zarówno łączną/jakościową wartość bazową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości bazowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.41	Wskaźnik "CR04" ma zarówno łączną/jakościową wartość bazową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości bazowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.41	Wskaźnik "CR04" ma zarówno łączną/jakościową wartość bazową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości bazowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".

Waga	Kod	Wiadomość
		bazowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.41	Wskaźnik "CR06" ma zarówno łączną/jakościową wartość bazową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości bazowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.42	Wskaźnik "64" ma zarówno łączną/jakościową wartość docelową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości docelowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.42	Wskaźnik "65" ma zarówno łączną/jakościową wartość docelową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości docelowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.42	Wskaźnik "CR03" ma zarówno łączną/jakościową wartość docelową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości docelowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.42	Wskaźnik "CR03" ma zarówno łączną/jakościową wartość docelową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości docelowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.42	Wskaźnik "CR03" ma zarówno łączną/jakościową wartość docelową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości docelowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.42	Wskaźnik "CR03" ma zarówno łączną/jakościową wartość docelową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości docelowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.42	Wskaźnik "CR04" ma zarówno łączną/jakościową wartość docelową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości docelowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.42	Wskaźnik "CR04" ma zarówno łączną/jakościową wartość docelową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości docelowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.42	Wskaźnik "CR04" ma zarówno łączną/jakościową wartość docelową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości docelowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.42	Wskaźnik "CR06" ma zarówno łączną/jakościową wartość docelową i podział według płci lub wcale nie ma łącznej/jakościowej wartości docelowej w tabeli 4 dla osi priorytetowej "08" i priorytetu inwestycyjnego "8i".
Ostrzeżenie	2.52	Wskaźnik 23 nie ma w ogóle wartości celu końcowego w tabeli 6 dla osi priorytetowej 04.
Ostrzeżenie	2.52	Wskaźnik 25 nie ma w ogóle wartości celu końcowego w tabeli 6 dla osi priorytetowej 05.
Ostrzeżenie	2.52	Wskaźnik 26 nie ma w ogóle wartości celu końcowego w tabeli 6 dla osi priorytetowej 05.
Ostrzeżenie	2.52	Wskaźnik 33 nie ma w ogóle wartości celu końcowego w tabeli 6 dla osi priorytetowej 07.
Ostrzeżenie	2.52	Wskaźnik 34 nie ma w ogóle wartości celu końcowego w tabeli 6 dla osi priorytetowej 04.
Ostrzeżenie	2.52	Wskaźnik 35 nie ma w ogóle wartości celu końcowego w tabeli 6 dla osi priorytetowej 06.
Ostrzeżenie	2.85	Common Indicators CO12, CO13 and CO14 are obsolete following the regulation. They should eventually be replaced by programme specific indicators. If you want to keep using household indicators in the programme as output indicators with a quantitative target, you have to encode them as programme specific indicators: Table 5, priority axis: 05, investment priority: 7b, region category: Słabiej rozwinięte, output indicator: CO13
Ostrzeżenie	2.85	Common Indicators CO12, CO13 and CO14 are obsolete following the regulation. They should eventually be replaced by programme specific indicators. If you want to keep using household indicators in the programme as output indicators with a quantitative target, you have to encode them as programme specific indicators: Table 5, priority axis: 05, investment priority: 7b, region category: Słabiej

Waga	Kod	Wiadomość
		rozwinęte, output indicator: CO14
Ostrzeżenie	2.85	Common Indicators CO12, CO13 and CO14 are obsolete following the regulation. They should eventually be replaced by programme specific indicators. If you want to keep using household indicators in the programme as output indicators with a quantitative target, you have to encode them as programme specific indicators: Table 5, priority axis: 05, investment priority: 7d, region category: Słabiej rozwinięte, output indicator: CO12
Ostrzeżenie	2.86	Common Indicators CO12, CO13 and CO14 are obsolete following the omnibus regulation. They should eventually be replaced by programme specific indicators. If you want to keep using household indicators in the performance framework, you have to encode them as programme specific indicators: Table 6, priority axis: 05, fund: EFRR, region category: Słabiej rozwinięte, output indicator: CO12
Ostrzeżenie	2.86	Common Indicators CO12, CO13 and CO14 are obsolete following the omnibus regulation. They should eventually be replaced by programme specific indicators. If you want to keep using household indicators in the performance framework, you have to encode them as programme specific indicators: Table 6, priority axis: 05, fund: EFRR, region category: Słabiej rozwinięte, output indicator: CO14